

Arcus

Arcus ASA

Destilleriveien 11
Postboks 64
NO-1483 Hagan

Tlf +47 67 06 50 00
post@arcus.no

www.arcus.no

Facebook:
ArcusGruppen

DRIKK MED VETT.
SÅ BLIR GODE
OPPLEVELSER
ENDA BEDRE.

ÅRSRAPPORT 2018

Arcus

KORT OPPSUMMERT

Forretningsstruktur

Et ledende nordisk merkevarereselskap

Nøkkeltall 2018

Strategi og nøkkelinformasjon

Konsernsjefen

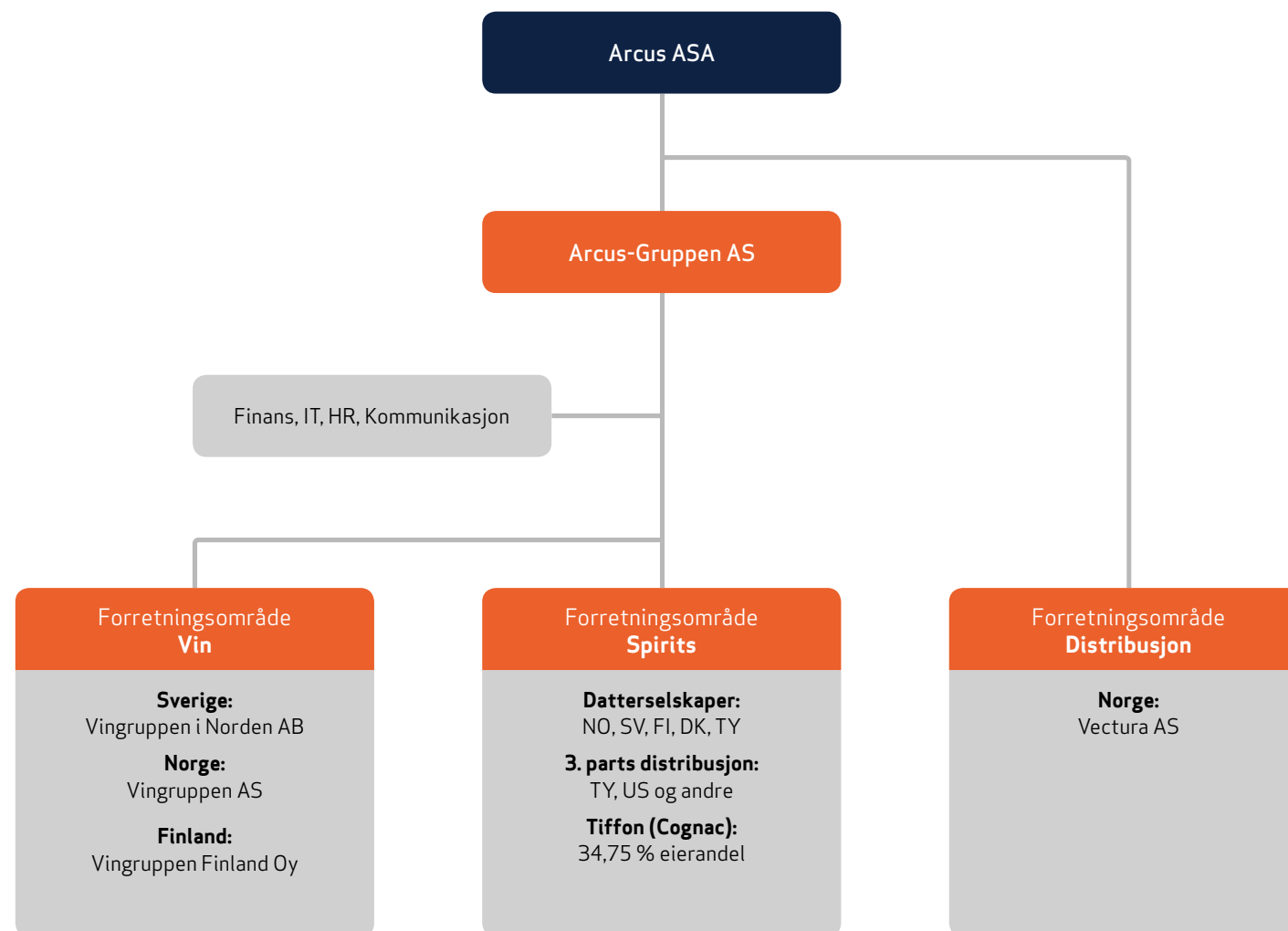
SØREN NIELSEN, SALES MANAGER

Søren er entusiastisk og dedikert, og han har solid kunnskap om Arcus' brennevin. Han ser kunden, og vet hva slags brennevin og cocktail som passer til enhver anledning.

KORT OPPSUMMERT

Forretningsstruktur
 Et ledende nordisk merkevarereselskap
 Nøkkeltall 2018
 Strategi og nøkkelinformasjon
 Konsernsjefen

FORRETNINGSSTRUKTUR

INNHOOLD**KORT OPPSUMMERT**

Forretningsstruktur	3
Et ledende nordisk merkevarereselskap	4
Nøkkeltall 2018	5
Strategi og nøkkelinformasjon	6
Konsernsjefen	8

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten	9
Vin	12
Spirits	21
Distribusjon	28
Organisasjon	31
Konsernledelsen	34

SAMFUNNSANSVAR

35

EIERSTYRING

47

STYRETS ÅRSBERETNING

51

REGNSKAP OG NOTER

Innhold	57
Konsernregnskap med noter	58
Selskapsregnskap med noter	121
Erklæring	130
Revisors beretning	131

IR- og mediekontakt:

Konserndirektør IR og Kommunikasjon
 Per Bjørkum
per.bjorkum@arcus.no
 Tlf +47 922 55 777

Konsept, design og produksjon: oktanoslo.no

KORT OPPSUMMERT

- Forretningsstruktur
- Et ledende nordisk merkevareselskap
- Nøkkeltall 2018
- Strategi og nøkkelinformasjon
- Konsernsjefen

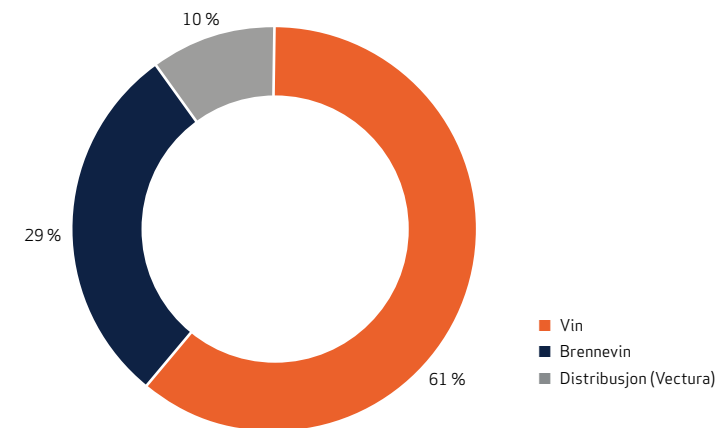
ET LEDENDE NORDISK MERKEVARESELSKAP

SOLIDE POSISJONER I NORDEN OG TYSKLAND

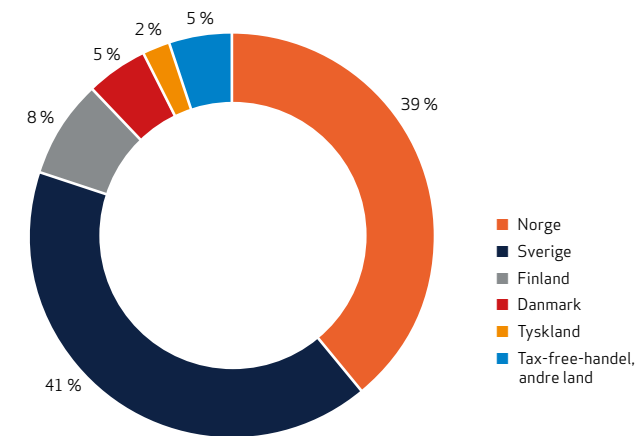

DET BESTE AV NORDISK BRENNEVIN TIL VERDEN, OG VERDENS BESTE VIN TIL NORDEN

SALGSINNTEKTER FORDELT PER FORRETNINGSOMRÅDE 2018

SALGSINNTEKTER FORDELT PER LAND 2018

KORT OPPSUMMERT

Forretningsstruktur

Et ledende nordisk merkevarerelskap

Nøkkeltall 2018

Strategi og nøkkelinformasjon

Konsernsjefen

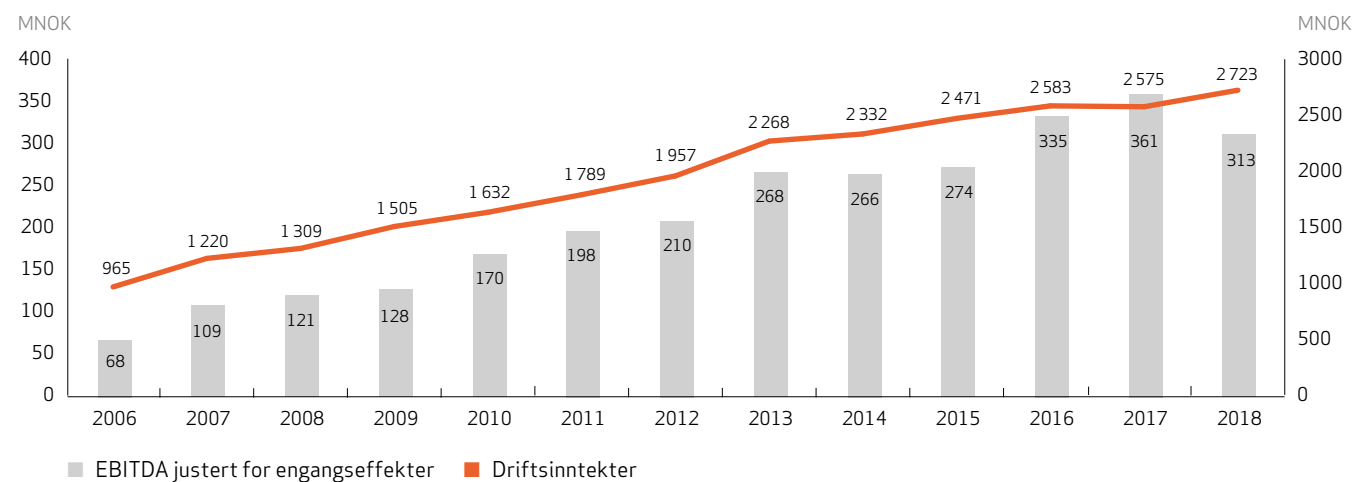
NØKKELTALL 2018

Arcus ASA Konsern		2018	2017	2016	2015	2014
Driftsinntekter	MNOK	2 723,2	2 575,1	2 582,5	2 470,9	2 332,4
Herav driftsinntekter utenfor Norge	MNOK	1 646,8	1 554,4	1 567,7	1 479,5	1 288,5
EBITDA	MNOK	307,3	347,6	290,5	257,8	272,1
EBITDA justert for engangseffekter	MNOK	312,6	360,7	335,3	274,4	266,3
EBITDA margin justert for engangseffekter	%	11,5 %	14,0 %	13,0 %	11,1 %	11,4 %
Antall ansatte 31.12.	Personer	435	425	409	422	448

DRIFTSINNTEKTER
MNOK

2.723

VEKST 2006-2018

EBITDA justert for
engangseffekter MNOK

313

ANTALL
ANSATTE

435

KORT OPPSUMMERT

Forretningsstruktur

Et ledende nordisk merkevarereselskap

Nøkkeltall 2018

Strategi og nøkkelinformasjon

Konsernsjefen

STRATEGI OG NØKKELINFORMASJON

ARCUS' VEKSTSTRATEGI SAMMENFATTET I 10 PUNKTER:

SPIRITS

- Vekst i kjernekategoriene akevitt og bitter
- Forsterke posisjonen i Norden, revitalisere Tyskland
- Forsterke innovasjonsarbeidet: Nye anledninger, kategorier og konsumentgrupper

VIN

- Vinne tendere i monopolmarkedene og videreutvikle dagens sortiment
- Tiltrekke nye og komplementære agenturer
- Forsterke og videreutvikle salget av egne varemerker
- Utnytte entreprenørmodellen, tiltrekke de beste for oppstart av nye vinselskaper

DISTRIBUSJON

- Vedvarende fokus på kostnadsoptimering
- Øke omsetningen med nye distribusjonsavtaler

M&A

- Mindre bolt-on oppkjøp

FINANSIELLE MÅL

Omsetning:

Organisk vekst 3–5 % per år, inklusiv mindre bolt-on oppkjøp.

EBITDA:

Vekst på 6–9 % per år ilt de neste 3–5 årene.

UTBYTTEPOLITIKK

Arcus har som ambisjon å utbetale et årlig utbytte på ca. 50–70 % av årlig nettoresultat. Forslaget om å utbetale utbytte og størrelsen på dette, blir fremlagt av styret og besluttet av den ordinære generalforsamlingen 11. april.

FINANSIELL KALENDER 2019

11. april: Generalforsamling

10. mai: Resultat, første kvartal

29. mai: Utbetaling av utbytte¹

15. august: Resultat, andre kvartal

6. november: Resultat, tredje kvartal

1. Forutsatt at forslag til utbytte vedtas på generalforsamlingen.

KORT OPPSUMMERT

Forretningsstruktur

Et ledende nordisk merkevarerelskap

Nøkkeltall 2018

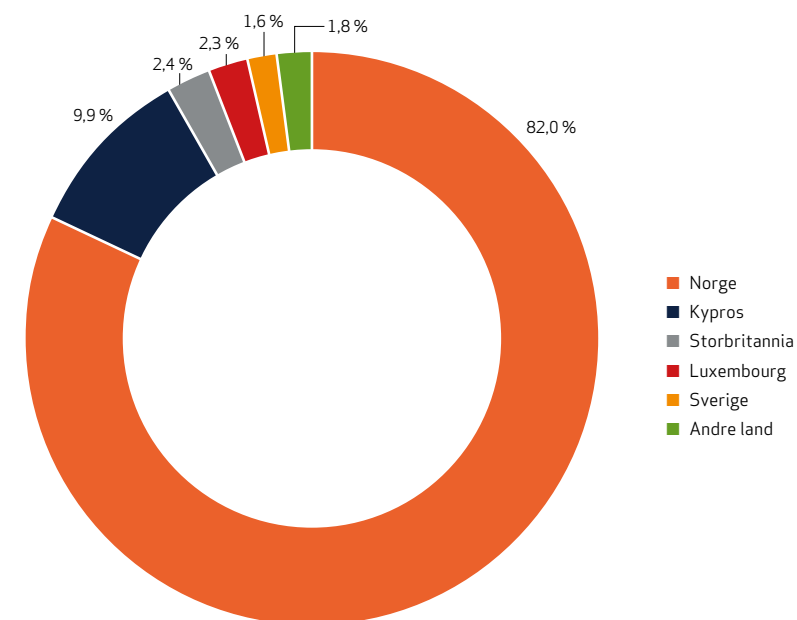
Strategi og nøkkelinformasjon

Konsernsjefen

AKSJONÆRLISTE PER 31. DESEMBER 2018

I Arcus ASA er det 68 023 255 aksjer, fordelt på 2 132 aksjonærer.

Aksjonærer	Antall aksjer	Eierandel
1 Canica AS	28 607 626	42,1 %
2 Geveran Trading	6 750 000	9,9 %
3 Verdipapirfondet DNB Norge (IV)	3 589 022	5,3 %
4 Hoff SA	3 297 000	4,9 %
5 Sundt AS	2 710 000	4,0 %
6 Centra Invest AS	1 803 818	2,7 %
7 Folketrygdfondet	1 750 000	2,6 %
8 Danske Invest Norske Instit. (II)	1 715 398	2,5 %
9 KLP Aksjenorge	1 326 494	2,0 %
10 Goldman Sachs International	1 092 651	1,6 %
11 Landkreditt Utbytte	1 000 000	1,5 %
12 RBC Investor Services Bank S.A.	949 458	1,4 %
13 Verdipapirfondet DNB Norge Selektiv	926 616	1,4 %
14 Danske Invest Norske Aksjer Inst.	892 400	1,3 %
15 Kommunal Landspensjonskasse	849 707	1,3 %
16 Mustad Industrier	400 000	0,6 %
17 Danske Invest Norge (II)	363 834	0,5 %
18 The Bank of New York Mellon SA	317 243	0,5 %
19 Avanza Bank AB	303 933	0,5 %
20 Janska Invest AS	260 861	0,4 %

GEOGRAFISK FORDELING AV AKSJONÆRER 2018 PR 31. DESEMBER 2018**NYHETER OG BØRSMELDINGER**

Du kan abonnere på børsmeldinger og kvartalsrapporter fra Arcus på denne lenken:

<https://www.arcus.no/en/subscribe>

Husk å klikke av for «Information type» på høyre side.

AVKASTNING INKLUSIV UTBYTTE

	Arcus	Oslo Børs' Hovedindeks	Oslo Børs' Konsumvareindeks
Des. 2016-2018	2,6 %	20,6 %	34,1 %
2018	-8,3 %	-1,9 %	28,8 %

Arcus ASA ble notert på Oslo Børs 01.12.2016.

Kilde: Oslo Børs

UTBYTTE PER AKSJE

Kr 1,47 utbetalt 2017.
Kr 1,66 utbetalt 2018.

KORT OPPSUMMERT

Forretningsstruktur

Et ledende nordisk merkevarereselskap

Nøkkel tall 2018

Strategi og nøkkelinformasjon

Konsernsjefen

ØKT SALG AV VIN GA OMSETNINGSREKORD FOR ARCUS I 2018

I fjor steg Arcus' omsetning med 5,8 prosent til 2,7 milliarder kroner, løftet at høyt salg av vin i Sverige og Norge.

Vi ønsker ikke at folk skal drikke mer alkohol, men vi ønsker at forbrukerne skal velge våre produkter.

Og det er nettopp det som har skjedd i 2018. Vi har dreid vinporteføljen mot der det virkelig har vært vekst, nemlig mot de populære kategoriene rosévin, hvitvin og sprudlende (bl.a. champagne, prosecco og cava). En varm sommer i hele Norden løftet vinsalget.

Nordmenn og svensker er stor-kjøpere av vin på bag-in-box, en av våre viktigste produktgrupper. Hele 58 prosent av alt norsk rødvinforbruk var i 2018 på bag-in-box, og

55 prosent for hvitvin. For Sverige var de tilsvarende tallene 48 og 25 prosent.

I 2018 har det blitt produsert mye akevitt (bl.a. Gammel Opland, LINIE, Løiten, Gilde og Aalborg), bitter (bl.a. Gammel Dansk og Balder), og vodka (bl.a. Vikingfjord, Amundsen og Dworek). Arcus er stor eksportør av brennevin, særlig akevitt. I Norden, Tyskland og USA er Arcus' akevitter ledende i markedet. LINIE, Aalborg og Gammel Dansk eksporteres også til 30 andre land. Arcus selger i tillegg merkevarer fra ledende globale produsenter som Sazerac (Fireball, Buffalo Trace m.fl.) og Proximo (Bushmills, Jose Cuervo m.fl.).

Vår norske distribusjonsvirksomhet, Vectura, har bidratt til den gode omsetningsveksten med nye kunder og økt salg av logistiktjenester.

Resultat før skatt i 2018 ble 221,2 millioner kroner. Det er nedgang på 37,5 millioner kroner fra 2017. Lavere salg av brennevin i Danmark og Tyskland, og en høy Euro-kurs mot svenske og norske kroner som gjorde import av vin dyrere, er de to viktigste årsakene til nedgangen.

I Arcus er det høy faglig kompetanse, både med hensyn til de markedene vi opererer i, de produktene vi produserer og importerer,

og alt arbeid innen distribusjon. Det er det beste utgangspunktet for at 2019 skal bli et år med gode økonomiske resultater.

Kenneth Hamnes
Konsernsjef

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

DRIKK MED VETT.
SÅ BLIR GODE
OPPLEVELSER
ENDA BEDRE.

Arcus

Kort om virksomheten

Arcus er en av Nordens største merkevarebedrifter innen vin og brennevin. Sverige, Danmark, Norge, Finland og Tyskland utgjør hjemmemarkedet. Vectura er Norges ledende logistikkvirksomhet for alkoholholdige drikkevarer.

Arcus ASA eier merkevareselskapet Arcus-Gruppen AS og distribusjonsselskapet Vectura AS. Konsernets operative virksomhet drives gjennom forretningsområdene Spirits, Vin og Distribusjon. All Arcus' produksjon av brennevin, og tapping av vin og brennevin, tilhører forretningsområdet Spirits.

Forretningsområdene Spirits og Vin står for produktutvikling, import, salg og markedsføring av sine produkter. Spirits har også ansvar for innkjøp, produksjon, lagring og tapping. Vectura

tar hånd om all distribusjon i Norge. I øvrige land ivaretas denne funksjonen av eksterne samarbeidspartnere.

Vectura tilbyr logistikkjenester for produsenter, agenter og importører av vin, brennevin, øl og andre drikkevarer. Deres varer leveres av Vectura til Vinmonopolets butikker, til hoteller, restauranter og kaféer i hele Norge. Produkter fra Arcus utgjør ca. 30 prosent av Vectors omsetning.

VIN

Arcus er den største importøren av vin i Norge, den nest største i Sverige, og antatt tredje største i Finland. Konsernets vinselskaper har et bredt spekter av agenturer, der samtlige kategorier i alle viktige vinland er representert. I tillegg kommer en betydelig del av omsetningen fra Arcus' merkevarer. Disse importeres i bulk og tappes på Gjelleråsen. Et eksempel på et slikt produkt er Falling Feather, en rødvin som har vært populær i en årrekke, og som i 2018 var det mest-selgende produktet på Vinmonopolet (se egen artikkel om Falling Feather).

Vinbransjen preges av personlige relasjoner mellom produsent og agent. Det er bakgrunnen for at Arcus' importvirksomhet er organisert i flere mindre selskaper – både i Sverige, Finland

og Norge. Flere av dem er deleid av gründere eller nøkkelpersoner med sterke relasjoner til attraktive leverandører. Disse vinselskapene konkurrerer, deler faglig kompetanse og drar nytte av konsernets fellestjenester.

SPIRITS

Arcus er verdens største produsent av akevitt og en av de største aktørene innen produksjon og salg av brennevin i Norden. Konsernet har en omfattende merkevareportefølje, og et moderne og effektivt produksjonsanlegg på Gjelleråsen utenfor Oslo. Her produseres de kjente norske akevittmerkene som Gammel Opland, Løiten, LINIE, Gilde og Lysholm. I dette anlegget produseres også de tradisjonsrike danske brennevinsmerkene som Aalborg Akvavit og Gammel Dansk. Det tappes også store volum

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

vodka, blant annet Vikingfjord og den populære vodkaen Dworek og vodka-shoten Hot n'Sweet. Arcus eier 34,75 prosent av det franske cognachuset Tiffon, som produserer Braastad Cognac. Arcus har enerett på salg av Braastad i Norden. I tillegg kommer en betydelig omsetning av Arcus' merkevarer, blandet og tappet tilpasset lokale forbrukerpreferanser.

Drøyt 90 prosent av Spirits' inntekter kommer fra salg av egne merkevarer. Men forretningsområdet har en betydelig agenturvirksomhet, som vokste ytterligere i 2018. Fra juni fikk Arcus ansvar for salget av Livikos produkter i Norden. Liviko, i Estonia, har 120 år lang historie, med sterk posisjon i de baltiske landene og Finland. Liviko har en sterk portefølje av premium brands, med den ikoniske Vana Tallinn som den aller fremste.

I 2018 fikk Arcus det nordiske salgsansvaret for Proximos produkter, gjeldende fra og med 2019. Proximo er en av verdens ledende brennevinsaktører, mest kjent for sin Jose Cuervo Tequila – verdens mestselgende og eldste tequila-merke med røtter tilbake til 1795. I tillegg til Cuervo skal Arcus også selge Bushmills Irish Whiskey, verdens tredje største whiskey-merke, og The Kraken Black Spiced Rum, en av verdens mest dynamiske og raskest voksende rom-merker. Avtalen med Proximo omfatter salg i hele Norden, inkludert tax-free.

DISTRIBUSJON

Vectura leverer et komplett tjenestespekter av inngående logistikk, lagring og distribusjon av produkter i Norge, og har hatt god vekst i 2018. Hovedkundene er Vinmonopolet, hotell- og restaurantbransjen og grossister. Samarbeidspartnere omfatter godt over hundre produsenter/ importører av alkoholholdige drikkevarer og dekker hele spennet fra de største i bransjen til små håndverkspregede bedrifter. Vareflyten består av produkter fra mer enn 40 land.

Vectura AS ble etablert i 1996, og eies av Arcus ASA. Selskapet er etablert på Gjelleråsen utenfor Oslo i samme bygg som Arcus, og er tett integrert med denne virksomheten. Vectura har et moderne logistikkanlegg, og håndterer ca. 10.000 ulike varer.

HISTORIKK

Arcus, med Vectura, ble etablert som et eget statlig selskap 1. januar 1996. Bakgrunnen var at virksomheten i Vinmonopolet AS ble delt som et ledd i Norges tilpasning til reglene i EØS. Salg til norske forbrukere ble værende

i det statlige monopolet, mens den tidligere virksomheten med import, produksjon, distribusjon og eksport ble overtatt av det nyetablerte, kommersielle statselskapet.

Dette overtok samtidig de tradisjonsrike brenneriene, og oppskriftene og rettigheter til en omfattende merkevareportefølje med hovedvekt på akevitt. Selskapet ble delprivatisert i 2001 og helprivatisert i 2003. Fra 2005 var investeringselskapet Ratos største eier med en eierandel på 83,4 prosent og Hoff nest største med 9,9 prosent. 1. desember 2016 ble Arcus ASA notert på Oslo Børs, og hadde ved siste årsskifte 2.132 eiere.

DET NORDISKE ALKOHOLMARKEDET

Alkoholmarkedet i Norden er sammensatt og til dels svært ulikt fra land til land. Det er store variasjoner i strukturer, reguleringer, reklame-muligheter og prismekanismer. Vinmonopolet i Norge, Systembolaget i Sverige og Alko i Finland har enerett på salg til forbruker. Begrunnelsen er helsepolitisk. Formålet er å regulere og begrense tilgangen på alkohol gjennom tilgjengelighet, priser og forsvarlige omsetningsforhold. Importører og produsenter kan selge direkte til hoteller, restauranter og kaféer, gjerne kalt horeca-markedet, og til tax-free. Omtrent 90 prosent av det innenlandske volumet selges gjennom monopolene i

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

de landene som har denne ordningen. De resterende ca. 10 prosent er salg til hoteller, kafeer og restauranter.

SALG GJENNOM MONOPOLENE

Arcus' selskaper i Norge, Sverige og Finland har alle mangeårig erfaring med å forholde seg til detaljmonopolene i de respektive landene, og har inngående kunnskap til hvordan disse fungerer. Dette gir et viktig konkurransefortrinn i forhold til andre aktører, både på produsent- og agentursiden.

Salg til monopolene skjer med populære listeførte produkter. Nye produkter kommer i mange tilfeller inn ved at monopolene innhenter

anbud fra flere leverandører, hvor prisnivå og egenskaper er nøye spesifisert. Blindsmaking i monopolets regi avgjør så hvilke anbud som blir akseptert.

I tillegg kan vin- og brennevinsselskaper ut fra egne vurderinger av markedspotensialet lansere produkter gjennom monopolenes bestillingsutvalg. Salgstallene avgjør om et produkt etter hvert blir listeført som lagervare i monopolenes butikker, og i hvor mange, avhengig av de enkelte butikkens størrelse og kundegrunnlag.

Både ved anbudskonkurranser og produktlanseringer er leverandørenes vin- eller brennevinfaglige kompetanse og innsikt i kundegruppenes smakspreferanser av avgjørende betydning. Arcus' størrelse, lange erfaring og systematisk oppbyggede kunnskap har stor verdi i dette arbeidet.

GRENSEHANDEL OG TAX-FREE

Detaljhandel over landegrensene er en faktor som påvirker markedet i alle de nordiske landene. Det gjelder særlig i Norge, Sverige og Finland, hvor avgiftspolitikken gir vesentlig høyere priser enn i de respektive nabolandene, henholdsvis Sverige, Tyskland, Danmark og Estland.

Tax-free-salg har også et betydelig omfang i de nordiske landene. Aktørene i dette markedet gjør i hovedsak sine innkjøp direkte fra produsent. Det betyr at tax-free-aktørene er en viktig kundegruppe for forretningsområdet brennevin. Vinselskapene har i 2018 hatt vekst gjennom sitt salg i tax-free, men det er fortsatt en liten kanal sammenlignet med salg til monopolene.

BESØK ARCUS

Omvisning • Smaksprøver • Bispising

opplevelse@arcus

Tel. 415 02 716

www.arcus.no

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

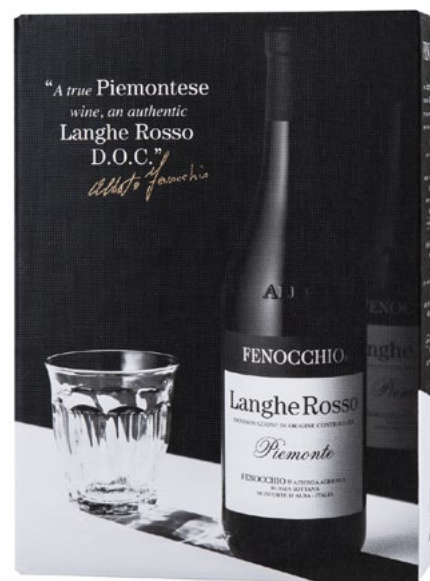
Forretningsområde

VIN

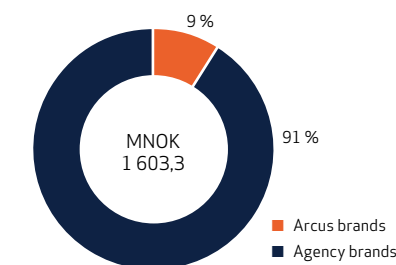
Salget av vin utgjør ca 60 prosent av Arcus' samlede omsetning. I Norge er Arcus den største aktøren, og den nest største i Sverige. For Finland foreligge det ingen eksakt markedsstatistikk, høyst sannsynlig er Arcus den tredje største.

Vinselskapene i Sverige og Finland er samlet i Vingruppen Norden AB, mens vinselskapene i Norge er samlet i Vingruppen AS. Vinselskapene har sine ulike styrker og profiler. De konkurrer med hverandre – særlig om anbud – men har et sterkt faglig miljø, og tilgang til konsernets støttefunksjoner. I mange av vinselskapene er ansatte medeiere.

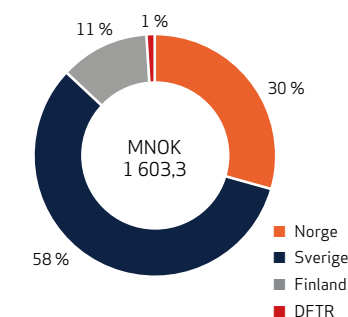
For Norges største vinselskap, Arcus Wine Brands (AWB), er nærheten til produksjonen på Gjelleråsen viktig. Det er her Arcus Wine Brands tapper alle sine Bag-in-Box og flasker. Det største markedet er Norge, men AWB har i 2018 hatt god vekst i både Sverige og på tax-free. Både nordmenn og svensker er storkonsumenter av vin på bag-in-box. 58 prosent av alt rødvinssalg på Vinmonopolet i 2018 var på Bag-in-box, og 55 prosent for hvitvin. For Sverige var de tilsvarende tallene 48 og 25 prosent.

Fordeling eksterne salgssinntekter, brands

Fordeling eksterne salgssinntekter, land

FORRETNINGSOMRÅDE VIN	2018	2017	2016	2015	2014
Sum driftsinntekter (MNOK)	1 624,7	1 540,9	1 552,4	1 466,6	1 281,3
EBITDA (MNOK)	169,7	186,5	194,2	197,1	180,3
EBITDA justert for engangseffekter (MNOK)	181,5	191,7	194,2	197,5	179,4
EBITDA-margin justert for engangseffekter	11,2%	12,4%	12,5%	13,5%	14,0%

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

VIN: SVERIGE OG FINLAND

Vingruppen i Norden er eierselskapet til alle Arcus' svenske og finske vinselskaper. I Sverige er Vingruppen i Norden det nest største vinimportøren med en markedsandel ved årsskiftet på ca. 10,4 prosent. I Finland er ikke statsitikken helt nøyaktig, men høyst sannsynlig er Arcus' virksomhet i Finland landets tredje største.

I 2018 omsatte Vingruppen i Norden for 1.131 MNOK, en vekst på 4,2 prosent fra året før.

Det overordnede forretningsmessige målet er å skape lønnsom vekst, samt å raskt å tilpasse seg de markedsmessige forandringene som skjer. Strukturen er desentralisert, og har et klart dynamisk preg.

SVERIGE

WINEWORLD

Wineworld er en ung og rasktvoksende importør i det svenske vinmarkedet. Selskapet ble etablert i 2004 og er blant de ti største vinimportørene i Sverige. Som navnet antyder arbeider Wineworld med vinprodusenter fra alle verdens hjørner. Selskapet skiller seg mest ut i form av sin kreativitet og hvordan det kontinuerlig utfordrer seg selv og miljøet det jobber i.

THE WINEAGENCY

Dette vinselskapet er en av de ledende importørene av kvalitetsvin i det svenske markedet. Selskapets samlede kunnskap om den svenske vinbransjen gjør de ansatte til et drevent og erfarent team innen alle områder av varens vei fra produsent til kunde. The Wineagency's salgsstyrke har et utbredt og mektig godt samarbeid med noen av de beste restaurantene i Sverige. Produktutviklerne, logistikk og administrasjon sikrer at vinene er på rett plass til rett tid – til rett pris!

QUAFFABLE WINES

Styrken til Quaffable Wines er at man i porteføljen har lyktes med å kombinere gode viner med bred appell, i kombinasjon med førsteklasses viner. Quaffable Wines er det selskapet som har vunnet flest anbud 2017 – januar 2019, samtidig som selskapet ligger på topp fem i eksklusive lanseringer. Quaffable Wines er det yngste selskapet som noen gang har vunnet den anerkjente prisen «Årets importør» av fagbladet Allt om Vin.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

VALID WINES

Valid Wines drives av kjærlighet til vinen og glede til bords. Visjonen er å hente hjem de beste vinene med størst verdi fra ulike steder i verden, først og fremst fra familieeide vinprodusenter. Hver flaske skal være produsert med tanke på ansvarlighet for miljøet og holdbarhet i alle ledd.

VINUNIC

Vinunic har siden 1992 søkt å tiltrekke de aller beste proudsentene, med fokus på høy kvalitet. Enhver vin fra Vinuic skal være en nytelse. Selskapet har Sveriges største tilbud av av vin fra familieeide gårder, der håndverket og fagkunnskapen har gått i arv fra generasjon til generasjon.

Den målrettede satsingen har gitt resultater. I 2018 ble Vinunic kåret til «Årets importør» av det anerkjente fagbladet «Allt om VIN» for femte gang!

FINLAND**WINEWORLD FINLAND**

Wineworld er en ny, men likefullt erfaren aktør i det finske markedet. Selskapet er nytt, men de ansatte har vært i markedet i mange år. Den smidige og effektive organisasjonen preges av raske beslutninger og villighet til å finne gode løsninger for å oppnå suksess i et krevende marked.

Solo Passione ble i februar 2017 kåret til «Beste italienske vin på boks» av Finlands ledende avis Helsingin Sanomat. Resultatet

var at det årlige salget økte med 90 prosent. Salget har holdt seg på det samme høye nivået i hele 2018.

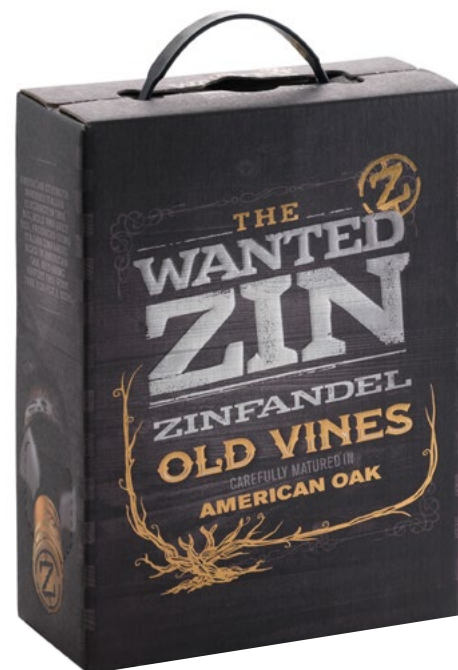
SOCIAL WINES FINLAND

Social Wines ble etablert i 2005, og selger viner til finske restauranter og konsumenter.

Leverandørene og vinene er blant verdens mest kjente og verdsatte. Social Wines Finland bryr på den beste vinen til en god pris til det finske vinpublikummet, uten å glemme at mange også ønsker spesielt utvalgte produkter. Selskapet arbeider målrettet for å forsterke den finske vinkulturen, og bidrar til å gjøre den mer allsidig og respektert.

VINUM IMPORT

Vinum Import utnytter sin nysgjerrighet og kunnskap til å finne de beste produktene fra de ledende produsentene – og å gjøre dem tilgjengelig for hele det finske markedet. Vinum Import jakter kontinuerlig på høy grad av tilfredshet, både hos konsumenter og leverandører.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

VIN: NORGE

Vingruppen (Norge) hadde i 2018 en markedsandel på 15,4 prosent av salg til Vinmonopolet. Markedsandelen har vokst gjennom hele året og er den største aktøren i det norske markedet.

Vingruppen består av importselskaper som alle har hver sin strategi og sine forretningsmessige mål. Disse vinselskapene er samlokalisert på Arcus' anlegg på Gjelleråsen utenfor Oslo hvor de deler kompetanse og felles ressurser.

I 2018 omsatte Vingruppen for 521,4 MNOK, en vekst på 8,2 prosent fra året før.

ARCUS WINE BRANDS (AWB)

Arcus Wine Brands er det største vinselskapet, ikke bare i Vingruppen, men også i Norge.

Hoveddelen av AWBs viner importeres på bulk (containere), som videre tappes på bag-in-box eller flaske i anlegget på Gjelleråsen.

Fra introduksjonen i 1980 har bag-in-box blitt veldig populært i hele Norden. Bag-in-box har mange praktisk fordeler som lav vekt, stort volum, uknuselig og resirkulerbar emballasje. Vinen har god kvalitet, smaken påvirkes ikke av emballasjen, og holder seg i minst seks uker etter åpning.

Basert på omfattende markedsundersøkelser har AWB fremskaffet noen av Norges aller mest populære viner, blant annet fra USA, Australia og Europa. Noen av disse vinene har blitt så populære at de i tillegg til høyt salg i Norge, også har fått fast hylleplass hos både Systembolaget i Sverige og Alko i Finland.

Arcus Wine Brands er kanskje landets mest miljøvennlige vinselskap. Fra den utenlandske produsentene fraktes vinen på tanker før den tappes hos Arcus. Man slipper dermed å frakte unødig emballasje. Emballasjen veier lite, og den krever lite energi både for å bli produsert og for å bli resirkulert.

SYMPOSIUM WINES

Selskapet ble etablert av Master of Wine Sebastian Bredal i 2009 og er Norges nest største vinimportør. Fokus er høykvalitetsvin, såkalt «fine wine» fra klassiske områder som

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

blant annet Bordeaux, Piemonte og Pfalz, men også andre viner som har høy kvalitet i forhold til prisen.

Hovedtyngden kommer fra Italia, Frankrike og Tyskland, men Symposium Wines representerer også viktige produsenter fra blant annet USA, Chile, Sør-Afrika, Portugal og Spania. Blant de mest kjente vinprodusentene er Masi, Nervi, les Grands Chais de France, Odfjell, Von Winning, Wongraven Wines, Principiano, Mascarello, Conde Valdemar og Schug.

Symposium har høy faglig kunnskap, blant annet med med Master of Wine Sebastian Bredal, den mest anerkjente tittelen inne vin. Gode relasjoner, langsiktig samarbeid, fokus på kvalitet og et dedikert team har skapt resultater og bidratt til at Symposium Wines er på god vei med sitt tiende år med vekst.

HEDONI WINES

Hedoni Wines er et team med høy faglig styrke, erfaring og nysgjerrighet som deltar aktivt i utvelgelse av vinene i tett samarbeid med produsent og vinmaker. Hedoni Wines søker kvalitet og pris som står ut i mengden, og skal gjøre vinene tilgjengelig for folk flest på en lett forståelig måte.

HEYDAY WINES

Heyday Wines er det yngste selskapet i Vingruppen, etablert i august 2015. Selskapets har vokst i rekordfart ved å vinne anbud og lansere vellykkede produkter i det kommersielle segmentet. Heyday Wines står bak salgssuksesser som Fredag Rødvin, La Cavera og Pedregosa Cava – alle bestselgere i sine segmenter.

Heyday Wines har fokus på europeiske kvalitetsappelasjoner, og særlig økologiske viner. Et av selskapets styrker er å skape innovative bestselgere i voksende kategorier. La Parra Albarino, Cruzado Garnacha og Le

Demi er noen av selskapets egne merkevarer. Kombinasjonen av kommersiell teft og vinfaglig kompetanse er det som har gjort Heyday Wines unikt og som forklarer selskapets raske vekst. Daglig leder og medeier Aina Mee Myhre ble Master of Wine i 2017, den mest anerkjente tittelen innen vin.

VINORDIA

Vinordia er et av Norges ledende vinselskaper, med lidenskap for franske viner. I Vinordia er det et engasjert og kunnskapsrikt team som med stolthet forvalter viner fra Advini. Sammen med den store franske vinprodusenten Advini utvikler Vinordia viner som er tilpasset det norske markedet. Vinordia jobber dedikert med anerkjente produsenter som Domaine Laroche, Maison Ogier, Château Gassier, Maison Champy, Domaine Cazes og kan tilby et bredt spekter av Frankrikes mest kjente appelasjoner. Kvalitet skal gjennomsyre all Vinordias aktivitet, med en god dose fransk «joie de vivre». Vive la France!

EXCELLARS

I 2011 ble Excellars datterselskap til Vingruppen og fra 2017 heleid av Vingruppen. Excellars består av ansatte med sterkt engasjement og bred vinfaglig kunnskap. Excellars representerer sterke merkevarer og publikumsfavoritter som Les Fumées Blanches, Pietro di Campo og Ch. Bonnet. Excellars er også en stolt representant av klassisk og flotte produsenter som Alberto Fenocchio, La Rioja Alta og André Lurton.

Markedsinnsikt, engasjement, vinkunnskap og ærlighet i alt som gjøres – det sikrer gode resultater for både Excellars og vinprodusentene – og gode smaksopplevelser!

Piemonte Barbera Silenzio var en av de aller mest populære italienske rødvinene på Vinmonopolet i 2018.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

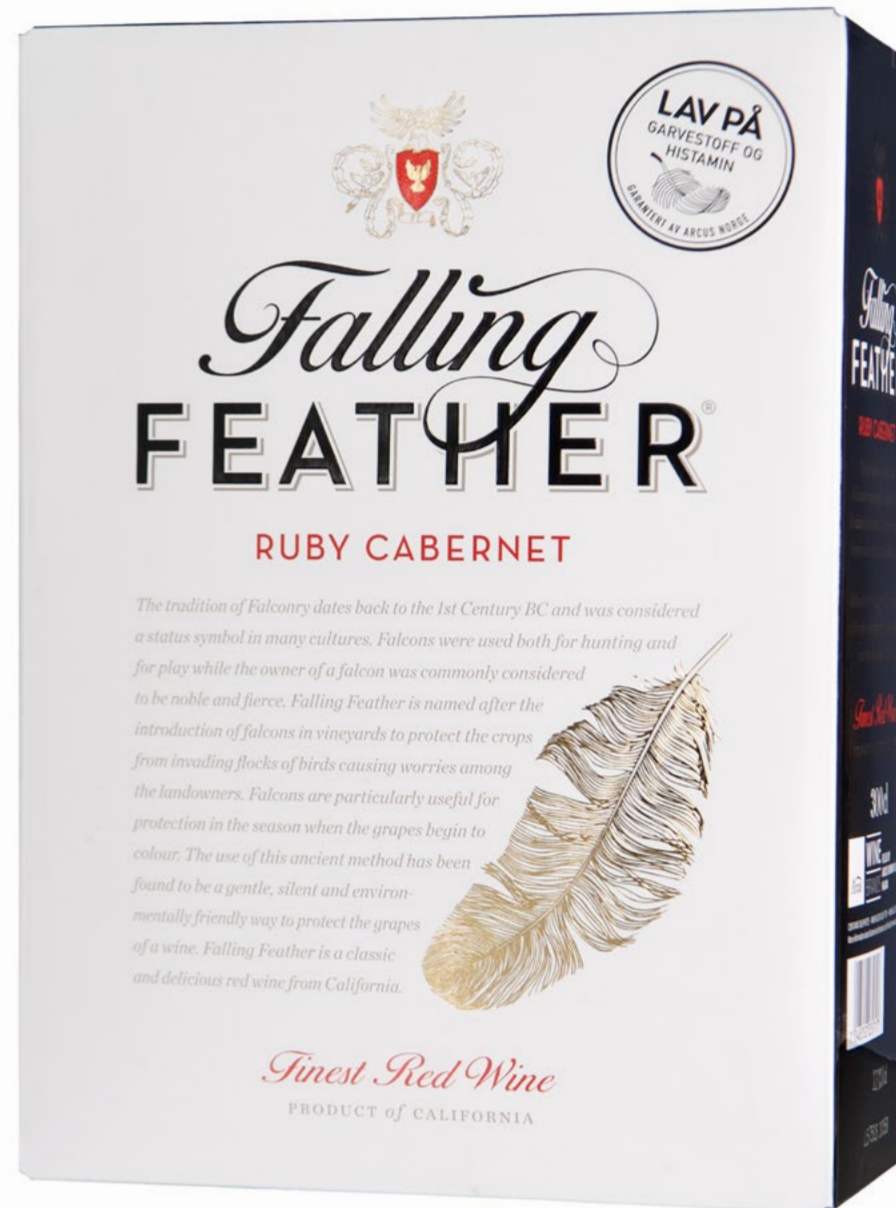
Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

NORGES MEST POPULÆRE RØDVIN

Nordmenn har lagt sin elsk på en vin fra California. I 2018 var den amerikanske vinen Falling Feather det aller mest populære merket på Vinmonopolet. Også svenskene har fått øynene opp for den amerikanske vin-suksessen: Fra desember var Falling Feather til salgs i alle Sveriges Systembolag.

Arcus' vin-ekspert Janne Holm er ikke overrasket over at akkurat denne vinen har blitt så populær.

– Falling Feather er bløt og sødmefull. Den preges av mørke og røde bær, og passer veldig godt til mat nordmenn spiser mye av, som pasta og pizza. Vinstilen gjør at den også lett kan nytes uten mat. Dessuten er den lav på garvestoff og histamin, som er viktig for mange, sier Holm.

I 2018 ble det på Vinmonopolet solgt over 1,4 millioner liter av Falling Feather. Det er en vekst på 6,9 prosent fra året før.

– Bag-in-boxen er spesielt populær. Den er lett å ta med seg på tur, den holder seg godt i minst seks uker etter åpning, og er også miljøvennlig, sier Holm.

Falling Feather fraktes i store containere på skip fra USA, og tappes deretter på flaske og bag-in-box hos Arcus på Gjelleråsen. Dermed spares miljøet for CO₂-utslipp fordi man unngår transport av ferdigtappet vin med tung emballasje.

Falling Feather er utviklet av Arcus Wine Brands, og var i 2018 Norges mestselgende vin. I 2018 solgte Falling Feather også betydelige volum i Sverige, på taxfree og på Island. Til sammen satte vinen ny rekord med over 2,2 millioner liter solgt.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

OSLOW – LAGET FOR KVINNER, AV KVINNER

OSLOW er en crisp og oppfriskende spritzer laget av økologisk italiensk hvitvin, økologisk fruktjuice og naturlig aroma.

OSLOW er et smart og friskere alternativ til øl, cider og ferdigblandede drikker, med en god smak, lite alkohol (8,5 prosent) og lite sukker (10g/L).

– Våre markedsundersøkelser viste at kvinner ønsket et nytt alternativ til mat, som også kunne ha lavt kaloriinnhold, være perlede og ha en praktisk emballasje, sier Elin-Marie Hasvold, porteføljeansvarlig i vinselskapet Arcus Wine Brands.

OSLOW finnes i smakene pink grapefruit og peach, og passer perfekt både til mat og til å nytes alene.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

HVITVINSUKSESS!

Mosaic Alvarinho på bag-in-box vant et av årets viktigste hvitvinsanbud på Vinmonopolet. Mosaic Alvarinho fikk strålende mottagelse av både vinjournalister og konsumenter, og ble raskt en bestselger.

HØY KVALITET

Mosaic Alvarinho leverer på mange suksesskriterier – høy kvalitet, frisk og aromatisk vinstil med elegant design til en god pris.

TIL FISK, SKALLDYR, SALAT OG PÅ TERRASSEN

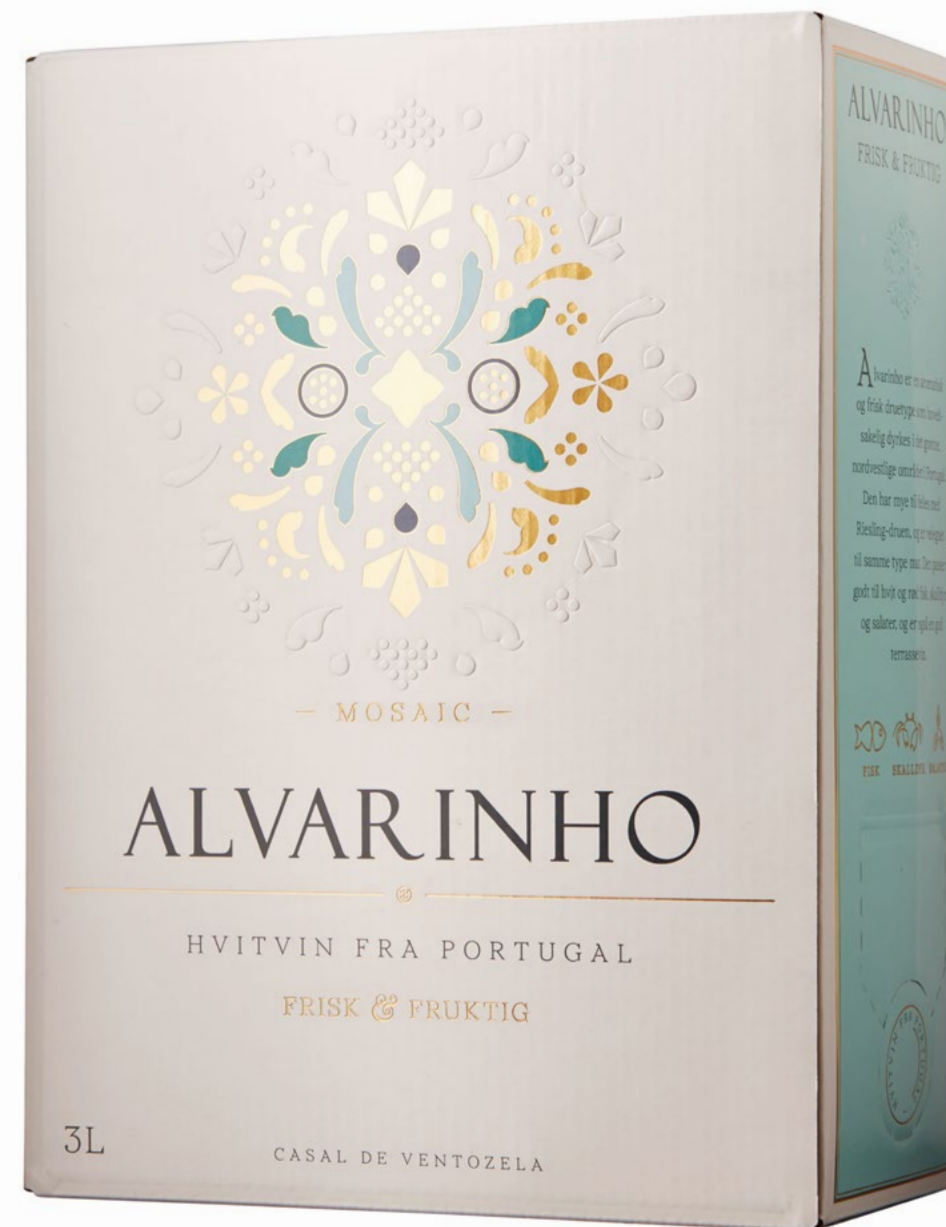
Alvarinho er en av Portugals fineste hvitvinsdruer. Det er en aromatisk og frisk druetype som hovedsakelig dyrkes i det grønne, nordvestlige området i Portugal. Alvarinho har mye til felles med Riesling-druen, og er velegnet til samme type mat. Vinen passer til det meste av fiskeretter, skalldyr og salater, og er også ypperlig som terrassevin.

PORTUGISISK DESIGN

Designet av boksen er inspirert av de vakre mosaikkflisene som har en stolt og lang historie i Portugal, i likhet med vinproduksjonen. Mosaic er en hyllest til det tradisjonelle arbeidet, de nedarvede kunnskapene og håndverket som kreves for å produsere vakre fliser og god vin.

A 6
magasinet

A-magasinet ga
denne vinen
karakteren 6.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

MASTER OF WINE x 2

Verdens mest prestisjefylte tittel innen vin.

- 100 personer går opp til eksamen hvert år, men bare mellom 1 og 4 prosent består
- Kun 370 personer har bestått eksamen og kan bruke tittelen Master of Wine
- Studiet tar minimum 3 år, men de aller fleste bruker langt mere tid
- Det er fem dager med eksamener, inkludert tre dager med blindsmaking
- I den teoretiske delen må kandidaten kunne alle aspekter ved vindyrking, vinifikasjon, tapping, lagring, kommersielle forhold og andre aktuelle temaer
- I de tre blindsmakingene er det 12 viner hver gang
- Kandidaten må identifisere druetyperne, og angi hvilket land og region vinen kommer fra, ofte ned til kommune, landsby og vinmark
- Kandidaten må angi årgang, anslå lagringspotensial, kommersielt potensial, og også sukker- og alkoholinnhold

AINAS BESTE TIPS

51,151 BRUT

– Min anbefaling er en musserende fra Trento i Nord-Italia. Vinen lages av familien Moser og heter 51,151 Brut. Den er tørr og frisk, laget på Champagnemetoden, og er perfekt til aperitiff, fisk og skalldyr. Navnet 51,151 er Francesco Mosers timesrekord på sykkel i VM i 1984.

TELESCOPICO CARIGNAN

– Telescopic Carignan er laget av Master of Wine Fernando Mora, som holder til i Aragon i Spania. Dette er en fantastisk vin fra gamle, økologiske vinplanter høyt over havet, og som er laget i familiens garasje. En autentisk vin fra en av Spanias mest spennende vinmakere! Prøv den til rødt kjøtt.

SEBASTIANS BESTE TIPS

CHÂTEAU COURONNEAU

– En personlig favoritt er en flott Bordeaux-vin basert på 100 prosent Merlot, Château Couronneau. Økologisk og biodynamisk sertifisert. Super mottakelse blant vinpressen og et funn til prisen. 2015 er i en nydelig fase nå, og 2016 vil få en innsmigrerende aromatiske finesse.

NERVI GATTINARA 2015

– I litt høyere prisleie og fra Piemonte i Italia, kommer nå den Roberto Conterno-signerte Nervi Gattinara 2015. Conterno overtok Nervi nylig, og kvaliteten har blitt løftet betraktelig. 100 prosent Nebbiolo, uhyre elegant og kompleks.

Master of Wine:
Sebastian Bredal
ble utdannet
Master of Wine i
2010 og Aina Mee
Myhre i 2017

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

Forretningsområde SPIRITS

Arcus er en ledende aktør i det nordiske brennevinsmarkedet og verdens største produsent og markedsfører av akevitt.

Forretningsområde Spirits utvikler, produserer og markedsfører merkevarer med hovedvekt på merker og kategorier rotfestet i nordisk brennevin. Selv om akevitt er den største kategorien, selges det også mye egenprodusert vodka, bitter og en rekke andre brennevin. Arcus selger i tillegg brennevin fra noen av verdens ledende internasjonale aktører på det nordiske markedet.

Arcus har salgsorganisasjon i alle de nordiske landene og Tyskland, men eksporterer til mange andre land – blant annet USA.

AKEVITT

Akevitt er det mest nordiske av alt brennevin, det har blitt produsert over hele Skandinavia og nordlige del av Tyskland siden tidlig på 1500-tallet. De ulike landene i regionen har utviklet sine egne spesielle karakteristika både når det gjelder kryddersammensetning og den særnorske tradisjonen med lagring på eikefat – det gir en mild og kompleks smaksopplevelse.

Akevitt har hatt en renessanse på det norske markedet de siste tiårene, og salget har mer enn doblet seg.

Renessansen for norsk tradisjonsmat har økt interessen for akevitt. Akevitt nytes også i større grad som avec, og det har blitt poulært med akevitt i drinker og cocktails – det er en internasjonal trend. Arcus er en pådriver for disse endringene, både gjennom produktutvikling og gjennom samarbeid med bartendere, kokker og interesseorganisasjoner.

Arcus' mest populære akevitter i Norge er Gammel Opland, Løiten og Gilde. Den danske Aalborg-akevitten, som eies og produseres av Arcus, er verdens mest solgte akevitt. Verdens nest mest solgte akevitt er den norske LINIE-akevitten. Se mer på www.aalborgakvavit.dk og www.linie.com.

BITTER

Bitter er en stor og internasjonal kategori med utspring fra Sentral-Europa og Italia.

FORRETNINGSOMRÅDE SPIRITS	2018	2017	2016	2015	2014
Sum driftsinntekter (MNOK)	919,6	913,3	904,0	855,0	903,2
EBITDA (MNOK)	142,8	175,6	158,7	112,2	154,3
EBITDA justert for engangseffekter (MNOK)	144,6	182,8	162,6	113,0	142,0
EBITDA-margin justert for engangseffekter	15,7 %	20,0 %	18,0 %	13,2 %	15,7 %

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

I kategorien finner vi Arcus' egne merker Gammel Dansk og Balder, i tillegg til internasjonale merker som Jägermeister, Fernet Branca og Underberg. Bittermarkedet er volummessig rimelig stabilt i Norden og andre nære markeder, men preges av sterk konkurranse. Arcus har de siste årene lansert nye varianter av Gammel Dansk for å øke rekrutteringen blant unge voksne. Gammel Dansk har en dedikert tilhengerskare over hele Norden. Det gir seg utslag i stor konsument-drevet aktivitet i sosiale medier.

Visste du at Gammel Dansk spesielle bittersmak skyldes blandingsforholdet mellom 29 forskjellige urter, krydder og blomster? Les mer på www.gammeldansk.dk

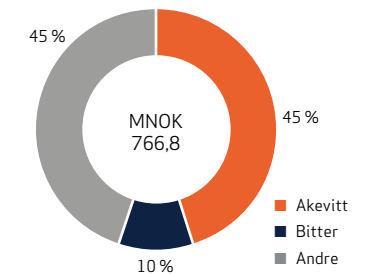
COGNAC

Cognac er et druebrennevin eller en brandy fra regionen rundt byen Cognac vest i Frankrike. Det er bare druebrennevin som er produsert i dette geografiske området som kan kalles Cognac. Cognac produseres gjennom destillasjon av hvitvin, og alt destilleres to ganger i «pot stills» slik at noe av smaken fra vinen blir med i det ferdige produktet. Cognac skal så lagres på eikefat innen regionen i minst to år før den kan selges under betegnelsen Cognac. De ulike kvalitetene i Cognac inndeles etter lagringstid, der VS har minst to års lagring, VSOP minst fire års lagring og XO minst 10 års lagring. Arcus markedsfører og selger merket Braastad i hele Norden, det største Cognac-merket i vår region.

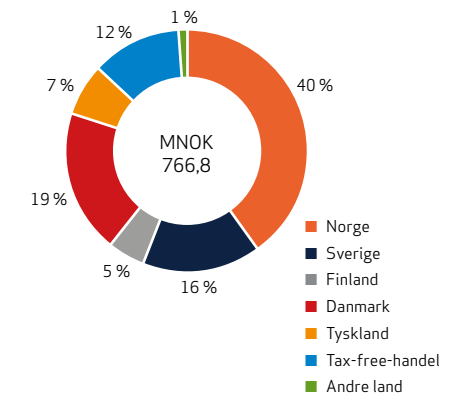
Cognac er mer allsidig enn mange tror. Reiser man til Cognac om sommeren vil man sannsynligvis få servert en cognac med tonic, kanskje pyntet med ingefær, lime eller agurk. Hvis man skal flutte seg, anbefales et par centiliter cognac toppet med champagne. Velbekomme! Les mer om Cognac på www.braastad.com

Fordeling eksterne salgsinntekter, kategori

Fordeling eksterne salgsinntekter, land

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

GIN

Gin er et krydret brennevin med einebær, men som i økende grad også inneholder andre botaniske urter. Gin er en tradisjonell brennevinskategori som i mange år var preget av lite innovasjon og sterke internasjonale merkevarer. De siste 10 årene har etter-spørselen etter gin nærmest skutt i været. Det er i dag mange hundre gin-merker tilgjengelig, og nye føyes til hver måned. Arcus har mange sterke merker med god posisjon i Sverige og Norge, og er først og fremst til stede i «value segmentet». Gin-segmentet antas å vokse også i årene som kommer, og Arcus har et godt utgangspunkt for å bidra til veksten gjennom revitalisering av våre tradisjonelle merker, samt gjennom samarbeid med internasjonale aktører.

VODKA

Vodka er et nøytralt brennevin, men som kan variere i smak avhengig av hvilken type sprit som er benyttet og hvordan denne er fremstilt. Vodka er den største kategorien i volum i de fleste av Arcus' markeder, og preges av et stort «value segment», enkelte nasjonale merkevarer og sterke globale merkevarer som Absolut og Smirnoff. Arcus har en sterk posisjon i vodka, spesielt i Norge og Sverige, samt i tax-free. Arcus har over 50 prosent markedsandel i Norge, og ca 20 prosent i Sverige. Arcus' viktigste merker er Dvorek, Vikingfjord, Kalinka, Amundsen og Vanlig. Arcus' ambisjon er å tilby vodka med høy kvalitet til de aller viktigste segmentene, i hele Norden.

WHISKEY

Whiskey (Whisky i Skottland) er et brennevin laget med utgangspunkt i øl uten humle, og er destillert med bruk av en «pot still» hvor karakteren i ølet gjenspeiles i brennevinet som så lagres på eikefat i minst tre år. Whiskey fremstilles over hele verden, men har sin

opprinnelse på de britiske øyer. I vår region er skotsk whisky dominerende, men med økende konkurranse fra whiskey produsert i Irland, USA og Canada. Det har også vært en fremvekst av mindre produsenter fra andre land som Japan, Frankrike og Sverige. For

Arcus er det viktigste whiskeymarkedet i Sverige, hvor kategorien utgjør mer enn en tredjedel av alt solgt brennevin. Dette er en av de høyeste andelene i hele verden.

Arcus selger både egentappet skotsk whisky, som Upper Ten, og en rekke

internasjonale whiskey merker fra Irland, USA og Canada. Blant de mest kjente whiskey-merkene Arcus selger er Jura, Dalmore, Clontarf, Bushmills og Buffalo Trace.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

PRE-MIXED COCKTAILS

Cocktail er en betegnelse på blandede drinker med minst tre ingredienser. Det er økende interesse for cocktails, og svært mange nyåpnede restauranter har i dag en egen bar for å kunne tilby gjestene sine blandede drinker. Mange forbrukere ønsker å drikke cocktails eller blandede drinker hjemme, men opplever det som en barriere å lage selv. Derfor har Arcus utviklet ferdigblandede cocktails som tilbys forbruker på flaske, på boks eller som bag-in-box. Arcus har en sterk posisjon i Norge, Sverige og på Duty Free med innovative bag-in-box. Siste to år har Arcus introdusert ferdigblandede cocktails både Finland og Sverige, med suksess. I tillegg har disse produktene i mer enn ti år vært ledende i sin kategori i Norge, med stort salg på Vinmonopolet og tax-free.

SHOTS

Shots er en drikkemåte, ikke en type brennevin. Både i Norden og internasjonalt drikkes mye brennevin som shots, herunder både vodka, whiskey og akevitt. Det har utviklet seg en egen shot-kategori i Norden med relativt søte brennevin som er lett-drikkelige, og som ofte har lavt alkoholinnhold. Et av de første merkene i denne trenden var Hot n'Sweet Tyrkisk Peber shots som ble lansert for 25 år siden, og som Arcus overtok i januar 2018. Markedet for søte shots har etablert seg som en stor kategori i Danmark. Arcus er aktive i dette segmentet med Shoot-serien i tillegg til Hot n'Sweet – en kategori med høy innovasjonstakt.

Det er økende interesse for cocktails. Mange forbrukere ønsker å drikke cocktails, men opplever det som en barriere å lage selv.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernedelsen

HVA ER EGENTLIG FORSKJELLEN PÅ COGNAC VS, VSOP OG COGNAC XO?

1,6 millioner nordmenn liker cognac, men en Arcus-undersøkelse viser at mange gjerne vil lære mer.

50 prosent av alle cognackjøpere vet ikke hva VS, VSOP eller XO betyr. Dette er kvalitetsbetegnelser som indikerer hvor lenge det yngste elementet i blenden må være lagret.

Selv om minstekravet til alder er henholdsvis to, fire og ti år, så er snittalderen som oftest mye høyere. En XO kan ha elementer i seg som er 20–30 år eller mer.

Cognac er mer allsidig enn mange tror. Reiser man til Cognac om sommeren, vil man sannsynligvis få servert en cognac med tonic – som den er – eller pyntet med ingefær, lime og/eller en strimlet agurk. De yngste kvalitetene er best i cocktails, og hvis man skal flutte seg, anbefales et par centiliter cognac toppet med champagne. Velbekomme!

VS = Very Special: Det yngste elementet må være lagret i minst to år

VSOP = Very Superior Old Pale: Yngste element må være lagret i minst fire år

XO = Extra Old: Yngste element må være lagret i minst ti år. Det gjør denne cognacen eksklusiv, med meget høy kvalitet.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

LINIE – EN HISTORIE MED GOD SMAK

I 1805 ble båten Trondhjems Prøve sendt til de Østindiske øyer (Batavia) med klippfisk, tørrfisk og annet for å bytte til seg eksotiske varer. Med på turen var også fem fat med brennevin.

Trondhjems Prøve kom vel frem til Batavia, der hollenderne var etablert. Men det norske brennevinet klarte ikke å konkurrere med den lokale Batavia Arrac, og de måtte derfor ta det med seg hjem igjen. Vel hjemme i Trondheim oppdaget de at brennevinet, som hadde vært med på hele ferden, hadde endret seg vesentlig. Det var blitt usedvanlig velsmakende. Den første linjeakevitten var et faktum.

All LINIE-akevitt transporteres også i dag på 500 liters sherryfat. Akevitten ligger og modner på fat, og krysser ekvator-linje to ganger om bord på Wallenius Wilhelmsens skip. Hver reise tar fire måneder. Reisen gjennom ulike klimasoner med varierende luftfuktighet, bølger og temperaturforskjeller ekstraherer smak fra eikestavene, samt sherryrester fra tidligere sherryproduksjon. LINIE-akevittens

reise er en avansert form for akselerert modning. Arcus har til enhver tid ca 1.000 fat på reise.

På besøk hos Arcus kan man se fatlageret, det består av mer enn 8.000 akevittfat. Alle sherryfatene kjøpes fra sherry produsenter i Spania, men også portvinsfat og madeirafat kan benyttes til modning av akevitt. Fatene brukes igjen og igjen, og de eldste fatene kan bli opptil 100 år gamle.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

ARNE-JØRAN ØYEN, BØKKER

Bøkkerfaget har vært utøvd i over 2.500 år. Arne Jøran er opptatt av å bevare håndverket, nedarvet fra generasjon til generasjon. Samtidig sikrer han at akevittene våre modnes på de aller beste fatene.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

Forretningsområde

DISTRIBUSJON

Vectura AS leverer drikkevarer fra hele verden til hele Norge. Selskapet har en andel på 50 prosent av leveranser til Vinmonopolet. Ca. 70 prosent av omsetningen utgjøres av andre kunder enn Arcus. Vectura disponerer et moderne logistikknett på Gjelleråsen utenfor Oslo.

Vectura leverer et komplett tjenestespekter av inngående logistikk, lagring og distribusjon av produkter. Hovedkundene er Vinmonopolet, hotell- og restauranter og grossister. Samarbeidspartnere omfatter godt over hundre produsenter/ importører av alkoholholdige drikkevarer, og dekker hele spennet fra de største i bransjen til små håndverkspregede bedrifter. Vareflyten består av produkter fra mer enn 40 land.

Vectura AS ble etablert i 1996, og eies av Arcus ASA. Selskapet er etablert på Gjelleråsen utenfor Oslo i samme lokaler som Arcus, og er tett integrert med denne virksomheten. Vectura har et moderne logistikknett, og håndterer ca. 10.000 ulike varer.

Vectura har totalt 166 ansatte, og omsatte i 2018 for 307,8 millioner kroner.

INNKJØPS- OG GROSSISTTJENESTER

Vecturas innkjøpsavdeling består av erfarne innkjøpere. Proaktiv rådgiving til importørene og digital samhandling bidrar til at disse kan sikre leveranser av riktig mengde til rett tid og kostnad. Dette gir meget gode og jevne resultater for innkjøpsporteføljer som styres av Vectura: Høy leveringspresisjon, redusert lagerhold, lave kostnader, høy stabilitet og god forutsigbarhet. Vectura tilbyr også innkjøps-

prognoser, omfattende rådgivning og ulike nøkkeltallsrapporter med måling av leveringsservice, omløp og prognose-nøyaktighet. Porteføljen hos samtlige importører med logistikkavtale med Vectura, er automatisk tilgjengelig for alle kunder i restaurant- og hotellsegmentet (horeca-kunder).

SALGSAPPARAT

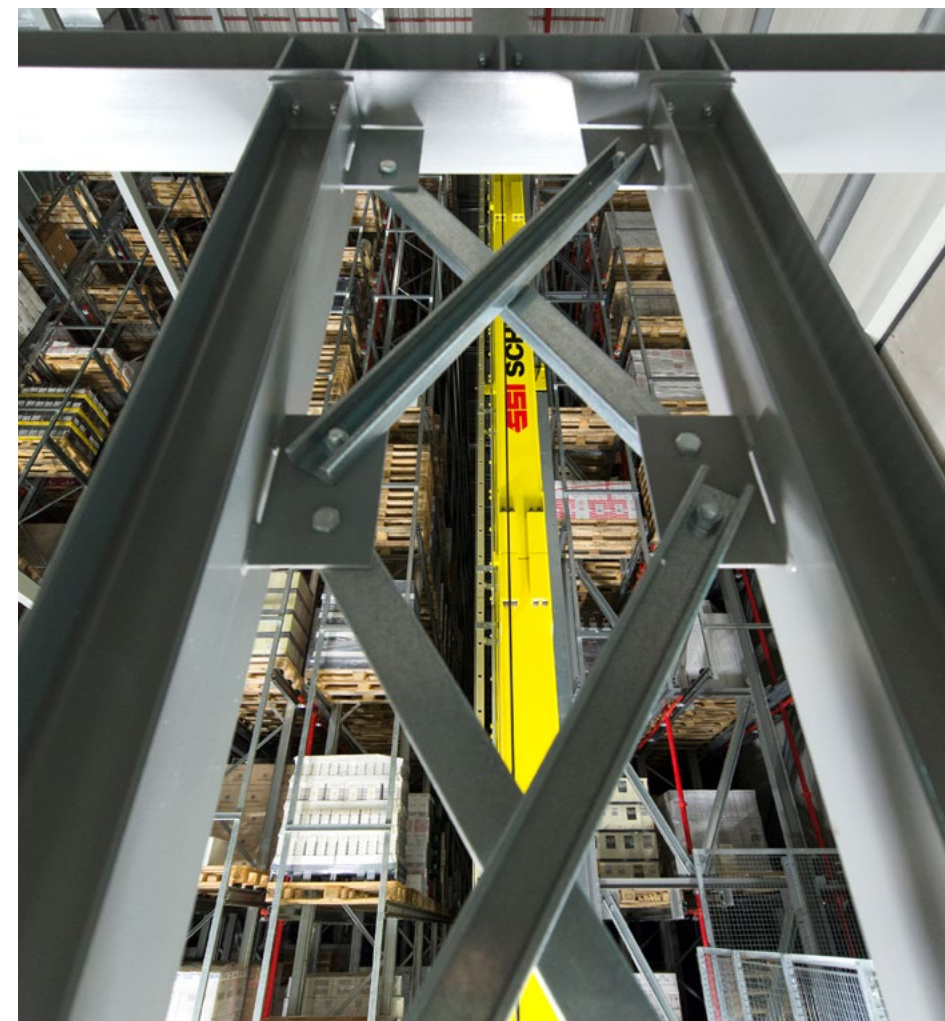
Vecturas salgsapparat er kontaktpunktet mot selskapets kunder i horeca-segmentet, mot innkjøpskjeder og Vinmonopolet. Salgsapparatets hovedoppgave er å ivareta kundens ønsker og behov innad i Vectura. Kundene kan også gjøre sine innkjøp gjennom Vecturas nettbutikk.

FRAKT OG FORTOLLING

Gjennom sitt nettverk tilbyr Vectura frakt i Norge fra over 800 leverandører. Nettverkets størrelse gjør det mulig å være konkurransedyktig både på fulle laster og stykk gods. Vectura tilbyr egen fortollingstjeneste av all gods som importeres via selskapets lager.

LAGERTJENESTER

Vecturas moderne lageranlegg på Gjelleråsen rommer totalt 36.000 pallplasser. Det er temperert, helautomatisert og med monorail

Vectura kapret markedsandeler i 2018, og hadde ved årsslutt en andel på 50 prosent av leveransene til Vinmonopolet.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

transportsystem for varepåfylling fra høyvarelager til plukkstasjonene. Det har også automatisert vektkontrollstasjon for ferdig plukkede paller. Det sikrer at eventuelle feil i forsendelsen oppdages før varene kommer til kunden.

DISTRIBUSJON

Vectura har landsdekkende distribusjon til både horeca-markedet og samtlige av Vinmonopolets butikker. På Østlandet utføres dette med egne lastebiler. For resten av landet ivaretas distribusjonen gjennom en samarbeidsavtale med Bring.

MILJØ

Arcus skal være en aktiv bidragsyter for å skape et bedre miljø. Et av målene er å redusere utslipp av karbondioksid. Vectura bruker lastebiler for transport av varer, og det er besluttet at utslipp av karbondioksid skal reduseres med 30 prosent fra 2017 til 2020. Det skal dels gjøres med nye og mere miljøvennlige motorer ved fornyelse av bilparken, og dels ved å sikre at viktige underleverandører som Bring, også gjennomfører minst like store utslippsreduksjoner.

Vectura kildesorterer sitt søppel, og sikrer dermed at blant annet flasker, plast, papp og aluminium blir delt. Den gjenværende mengden søppel som ikke kildesorteres, skal reduseres med 30 prosent til 2020.

Vectura skal være kundens førstevalg. Richard Poots er opptatt av effektivitet og kontinuerlig forbedring. For å ekspedere 48 millioner liter hvert år, er digital samhandling en nødvendighet.

FORRETNINGSOMRÅDE DISTRIBUSJON	2018	2017	2016	2015	2014
Volum (mill liter)	48,4	44,9	43,5	40,6	45,0
Sum driftsinntekter (MNOK)	307,7	284,4	262,9	250,1	272,0
EBITDA (MNOK)	12,4	13,5	2,2	-19,2	-37,2
EBITDA justert for engangseffekter (MNOK)	12,7	14,1	2,6	-15,7	-34,6
EBITDA-margin justert for engangseffekter	4,1 %	5,0 %	1,0 %	-6,3 %	-12,7 %

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

TORBJØRN TEIGEN, PROSESSOPERATØR

Med kirurgisk presisjon manøvrerer Torbjørn ett av Arcus' 9.000 fat trygt på plass, 25 meter over bakken. Det krever mange års erfaring. Intet mindre. Og helst ikke høydeskrekk.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

Organisasjon

MEDARBEIDERE OG KOMPETANSE

Konsernet hadde ved årsskiftet 428,9 årsverk fordelt på 435 faste medarbeidere, hvorav 345 medarbeidere er ansatt i Norge. Engasjerte medarbeidere er avgjørende for forretningsområdenes suksess. Forskning viser at økt mestring gir større engasjement, bedre prestasjoner og høyere kvalitet i arbeidet. Konsernet satser derfor på kompetanseutvikling og tiltak for økt mestring.

For å effektivisere og systematisere eksisterende og nye opplærings- og kompetanseutviklingsprosesser i Arcus, ble det i 2018 utviklet e-lærings moduler, og det arbeides med å utvikle flere.

To ganger i året foretas det målinger av alle medarbeidernes engasjement (unntatt de ansatte i Vingruppen i Norden AB). Resultatene i 2018 er på samme nivå som i 2017, men det er betydelige variasjoner fra avdeling til avdeling, og mellom forretningsområdene.

På en skala fra 1–5, hvor 5 er best, ble resultatet for Arcus-Gruppen AS med datterselskap 3,8 i (november 2018). Resultatet for Vectura AS var 3,9, en fremgang på 0,4 siden 2017.

I Arcus' strategiplan er målet at Arcus skal være blant de 10 prosent bedriftene med høyest engasjementsindeks. Det er ca. 180 virksomheter i Norge som foretar denne målingen, og da skal Arcus strekke seg mot et engasjementsindeks på 4,1.

Arcus har etablerte verktøy og prosesser for prestasjonsstyring. Hensikten er å definere tydelige mål for konsernets medarbeidere, og skape forståelse for hvordan disse henger sammen med konsernets overordnede mål og prioriteringer. Prestasjonsevaluering, karriere- og erstatningsplanlegging er viktige elementer.

På grunnlag av konsernets årlige prestasjonsstyringsprosess avgis hvert år en Management Audit Report til styret i Arcus ASA, med fokus på lederressurser og erstatteplan.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHETSARBEID

Arcus har stort fokus på helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (HMS) og det legges stor vekt på at ulykker og skader skal unngås. Konsernet

har som mål at det skal være null skader som medfører fravær.

For å unngå alvorlige skader og hendelser er det viktig å ha en organisasjon og kultur som avdekker farlige forhold, registrerer uønskede hendelser og fortløpende iverksetter korrektive tiltak. Derfor utføres risikovurderinger, sikkerjobb-analyser og rotårsaksanalyser jevnlig på Arcus' anlegg i Norge.

Uønskede hendelser og skader innrapporteres regelmessig, og hendelsene rapporteres månedlig til ledelse, medarbeidere, arbeidsmiljøutvalg og verneombud, og synliggjøres også bl.a. på avdelingsmøter og oppslagstavler.

Ved alle skader granskes hva som er den underliggende årsaken, for deretter å

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

implementere tiltak for å unngå liknende hendelser.

I 2018 var det fire skader (tre i Vectura AS og en i Arcus Norway AS) som medførte fravær. Skadene anses ikke som alvorlige, og personene var tilbake i arbeid etter kort tids fravær.

Arcus er et konsern hvor det håndteres brannfarlige væsker. I tillegg til den høye sikkerheten som er innebygd i bygningsmassen, produksjonsprosesser og rutiner, er det omfattende beredskap med tanke på uønskede hendelser. Sentrale medarbeiderne i berørte avdelinger deltar årlig på kurs og trener på hvordan man best håndterer ulykker. En egen beredskapsstab, hvor konsernledelsen inngår, trener årlig på en fiktiv, men omfattende krisesituasjon. Slike øvelser gjennomføres normalt med politi, brannvesen, og helsepersonell til stede. Slik var det også ved øvelsen i 2018, hvor også Vinmonopolet deltok.

SYKEFRAVÆR

Konsernet har høyt fokus på sykefravær. De norske selskapene i konsernet arbeider tett med bedriftshelsetjenesten og NAV for å redusere sykefraværet. Individuell oppfølging og tilrettelegging er viktige tiltak i dette arbeidet. For Arcus-Gruppen AS med datterselskap var sykefraværet i 2018 på 4,6 prosent, mens målet var 4,2 prosent. For 2019 er målet fortsatt 4,2 prosent. I Vectura AS, hvor det er mye manuelt og fysisk arbeid, var sykefraværet i 2018 på 8,5 prosent, som er en forbedring på 0,4 prosentpoeng fra 2017. Målet for 2018 var 7,5 prosent som også er målet for 2019. For øvrig varierer sykefraværet mye fra avdeling til avdeling, og mellom forretningsområdene.

For hele konsernet under ett var sykefraværet i 2018 på 6,4 prosent, en forbedring på 0,2 prosentpoeng fra 2017. Til sammenligning viser NHOs sykefraværstatistikk for

drikkevareproduksjon i 3. kvartal 2018 et legemeldt fravær på 4,6 prosent og et egenmeldt fravær på anslagsvis 2 prosent, som i sum gir et totalt sykefravær på 6,6 prosent.

Sykefraværstatistikker rapporteres månedlig til ledelse, medarbeidere, arbeidsmiljøutvalg og verneombud, og synliggjøres bl.a. på avdelingsmøter og oppslagstavler.

Se også informasjon om sykefravær under punktet Medarbeidere, arbeidsmiljø og sykefravær i Styrets årsberetning.

LIKESTILLING, MANGFOLD OG PERSONVERN**Likestilling**

Av konsernets 435 medarbeidere ved årsskiftet var 30,6 prosent kvinner og 69,4 prosent menn, en liten reduksjon i kvinneandelen fra året før. Ledergruppene i de operative selskapene har alle kvinnelige medlemmer. Konsernledelsen i Arcus ASA består kun av menn, inklusive administrerende direktør for henholdsvis Vectura AS og Vingruppen i Norden AB. Konsernet hadde på samme tidspunkt 32 prosent kvinnelige ledere. Konsernet har som mål at det innen 2022 skal være 40 prosent kvinnelige ledere. På lengre sikt skal andelen kvinnelige medarbeidere være mer enn 40 prosent, og det skal være minst to kvinnelige medlemmer i konsernledelsen.

Eierselskapets styre (Arcus ASA) hadde ved utgangen av 2018 ti styremedlemmer, hvorav fem kvinner. Tre av styrets medlemmer var ansattvalgte representanter, hvorav to kvinner. Kvinneandelen i styret tilfredsstillers lovens krav til kvinnerepresentasjon i et ASA-styre.

I forbindelse med det lokale lønnsoppgjøret i 2018 gjennomgikk partene situasjonen vedrørende likestilling og likelønn. De lokale partene er enige om at hensynet til likelønn og likestilling er tilfredsstillende ivaretatt.

Mangfold

Konsernet har en uttalt politikk om at det ikke skal forekomme noen form for diskriminering på grunn av kjønn, religion, hudfarge, seksuell legning, alder, nedsatt funksjonsevne eller etnisk og/eller kulturell opprinnelse.

Konsernets Arbeidsreglement og Etisk regelverk har retningslinjer om dette, og i tillegg er det etablert gode varslingsrutiner.

I 2018 ble det også utarbeidet en ny Plan for mangfold og inkludering. Planen definerer konkrete mål og aktiviteter, og Arcus ASA som konsern og arbeidsgiver skal fremme likestilling og hindre diskriminering av sine medarbeidere.

Styret og de operative selskapenes ledelse er bevisst dette ved rekruttering, ansettelse, lønsvurderinger, og ved tilrettelegging av arbeidsforhold samt gjennom holdnings-skapende arbeid.

Ved utgangen av 2018 representerte medarbeiderne ca. 30 ulike språk, og ca. 18 prosent av medarbeiderne hadde en annen kulturell eller etnisk bakgrunn enn nordisk.

Personvern

Fra 25. mai 2018 ble det innført nytt EU-regelverk vedrørende personvern (GDPR). Hovedlinjene i eksisterende lovgivning ble videreført i tillegg til nye regler i form av nye og omfattende krav til virksomheter som behandler personopplysninger. For Arcus medførte dette et omfattende kartleggings- og dokumentasjonsarbeid av personopplysninger, rutiner, systemer og dokumentasjon knyttet til behandling av alle personopplysninger, gap-analyser, produksjon og dokumentasjon samt implementering og drift. Det er også utarbeidet rutiner for etterlevelse, kontroll og revisjon, slik at Arcus' håndtering av personvern er i henhold til det nye regelverket.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

LIKE STORT SOM SEKS FOTBALLBANER

På Gjølleråsen utenfor Oslo produseres alle Arcus' brennevinsprodukter, og det tappes store volumer vin. Anlegget på Gjølleråsen er et av Europas nyeste og mest avanserte, og et av meget få med eget akkreditert laboratorium for kvalitetskontroll.

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten

Vin

Spirits

Distribusjon

Organisasjon

Konsernledelsen

KONSERNLEDELSEN

Kenneth Hamnes**Konsernsjef***Siviløkonom*

Konsernsjef siden august 2015.
CEO Maarud 2009–15, Sales director i Orkla-eide Stabburet 2006–09 og Bakers 2004–06. Konsulent/prosjektleder Boston Consulting Group 2000–04 og Brand manager/key account manager Lilleborg (Orkla) 1997–00.

Erlend Stefansson**Konserndirektør Spirits***Siviløkonom*

Medlem av konsernledelsen siden 2012.
Direktør Salg Ringnes 2008–12, CEO Spits ASA 2006–08, CEO Virtual Garden/Staal 2003–06, i perioden 1993–03 flere roller innen salg, marketing og consulting (inkl. McKinsey 1993–96).

Eirik Andersen**Konserndirektør Vin Norge***Diploma, Wine & Spirit Education Trust*

Medlem av konsernledelsen siden oktober 2018. Daglig leder Symposium Wines 2016–18, Markeds- og sortimentssjef Vinmonopolet 2013–15, leder for spesialutvalget Vinmonopolet 2012–13, produsentsjef Vinmonopolet 2005–11.

Svante Selling**VD Vingruppen i Norden AB (Vin Sverige og Finland)***Sommelier*

Medlem av konsernledelsen siden februar 2018. Nordisk salgsdirektør Arcus Brennevin 2016–17, Country manager Arcus Norge (Brennevin) 2015, Country manager Arcus Sweden 2008–15, Key account manager for Systembolaget, at Pernod Ricard 2005–08.

Sigmund Toth**CFO, konserndirektør Finans/IT***Siviløkonom (Diplôme ESSEC)*

Medlem av konsernledelsen siden 2016.
Leder business controlling & treasury Arcus-Gruppen 2015–16, Associate og Engagement Manager McKinsey 2012–15, Leder salgscontrolling Procter & Gamble (P&G) 2010–11, Leder corporate finance P&G 2008–09, Business controller P&G 2002–08.

Erik Bern**Konserndirektør Group Technical Development & Services, CSR***Ingeniør, marinteknologi*

Medlem av konsernledelsen siden 2012.
Project director, Arcus-Gruppen 2008–13, Adm. dir Vectura 2012–13, Fabrikkssjef 2000–03, Teknisk direktør Ringnes 1999–08, og Salgssjef, prosjekt/prosessdesign Landteknikk 1986–99.

Christian Granlund**Administrerende direktør Vectura AS***Siviløkonom*

VP Salg Utelev Ringnes 2015–2017.
Logistikkdirektør Ringnes 2012–2015.
Fabrikkdirektør Farris/Imsdal 2010–2012.
Planleggingsdirektør Ringnes 2008–2010.
Prognose & Planlegging TINE 2003–2008.

Per Bjørkum**Konserndirektør IR og Kommunikasjon***Siviløkonom, MBA*

Medlem av konsernledelsen siden januar 2013. Partner i First House 2009–12, Direktør i Trolltind Kommunikasjon 2003–09, GCI Monsen 2000–03, Informasjonsdirektør NetCom 1996–00, Journalist og redaktør Reuters Norge 1992–96.

Bjørn Delbæk**Konserndirektør HR***Krigsskole og Masterprogram i HR og endringsledelse*

Medlem av konsernledelsen siden juni 2015.
HR direktør Vectura og direktør/leder endringsprogram Arcus, Programdirektør NHO, Partner og rådgiver, HR direktør Ringnes/Carlsberg 1995–08. Forhandlings-sjef YS 82–94, og offiser i Hæren 1971–80.

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelse og mål

Retningslinjer

Prioriteter for bærekraftig utvikling

Ansvarlig alkoholkonsum

Miljøtiltak

Mangfold

Bag-in-Box er miljøsmart

Samfunnsansvar

Arcus har to overordnede forpliktelse for sitt samfunnsarbeid: Å fortsette arbeidet med å redusere miljøbelastningen, og kontinuerlig jobbe for et ansvarlig alkoholkonsum. Arcus satte ambisiøse mål for fireårsperioden 2012-2016, som ble innfridd. I 2017 ble det satt 11 nye konkrete mål, måle er at disse skal innfris i løpet av 2020.

EKSEMPLER PÅ CSR-AKTIVITETER 2017-2020

- Redusere Vecturas CO₂-utslipp med 30 prosent
- Redusere avfallsmengden som ikke kan resirkuleres med 30 prosent
- Redusere energiforbruket i produksjonsprosessen med 20 prosent
- Null fravær som følge av skader

HELE VERDIKJEDEN

Arcus' miljøarbeid har fokus på hele verdikjeden, og ikke enkelte deler. Arcus skal bidra til et bedre og renere miljø. De 11 målene, som er presentert på de neste sidene, berører alle de tre forretningsområdene; Vin, Spirits og Distribusjon, og omfatter også sikkerhet på arbeidsplassen for de ansatte.

ANSVARLIG ALKOHOLKONSUM

Som stor produsent av brennevin og importør av vin, har Arcus et spesielt ansvar for å bidra til et ansvarlig alkoholkonsum. Arcus' selvpålagte forpliktelse er at konsernet til enhver tid skal jobbe for et ansvarlig alkoholkonsum. Kampanjen «Drikk med vett»

er det bærende i dette arbeidet, både internt og eksternt. I 2019 skal Arcus for tredje året på rad dele ut 7.000 fylte vannflasker til russeren, med påskriften «Drikk med vett». Som en forsøksordning skal 5-10 russebusser utstyres med store vandunker, slik at påfylling blir enklest mulig. Det er ingen form for profilering av Arcus i forbindelse med disse russeaktivitetene.

Informasjon om samfunnsansvar i samsvar med paragraf 3-3c i Regnskapsloven er inkludert i denne seksjonen.

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelser og mål

Retningslinjer

Prioriteter for bærekraftig utvikling

Ansvarlig alkoholkonsum

Miljøtiltak

Mangfold

Bag-in-Box er miljøsmart

RETNINGSLINJER FOR ARCUS' SAMFUNNSANSVAR

For å bevare konkurranseevnen og realisere sine ambisjoner skal Arcus ha et godt tillitsforhold til sine viktigste interessenter; Medarbeidere, kunder, leverandører, eiere, politikere og myndigheter. Det innebærer å integrere hensynet til ansvarlig alkoholkonsum, arbeidstakerrettigheter, sosiale forhold, ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon i den daglige driften. Styret foretar årlige vurderinger i tillegg til administrasjonens årlige samfunnsansvarsrapport.

CODE OF CONDUCT

Arcus støtter og deltar aktivt i de Nordiske alkoholmonopolers (NAM) CSR-initiativ, og etterlever alle krav som stilles gjennom NAM Code of Conduct. Konsernet stiller samme krav til alle leverandører og samarbeidspartnere. Arbeidet følges opp gjennom etablerte oppfølgingssystemer. Arcus' Code of Conduct skal inngå som en del av alle innkjøpskontrakter og avtaler som inngås av Arcus.

UN GLOBAL COMPACT

Arcus støtter FN's Global Compact-initiativ for arbeidet med samfunnsansvar. Konsernet baserer seg på de ti prinsippene Global Compact setter for miljø, menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder og antikorrupsjon. Arcus' årlige rapporter til Global Compact er tilgjengelige på www.unglobalcompact.org.

ETISKE RETNINGSLINJER

Konsernets etiske retningslinjer har til hensikt å definere, tydeliggjøre og sikre rammer og forventninger til forretningsmessig etisk og korrekt opptreden for alle medarbeidere. Konsernets etiske retningslinjer fastslår at Arcus har nulltoleranse for diskriminering, mobbing og korrupsjon. Alle ansatte må skrive

under på at de er kjent med både CSR-policyen og selskapets etiske retningslinjer, samt at de forstår hva det innebærer å etterleve disse. Alle ledere som har personalansvar skal hvert år drøfte de etiske retningslinjene med sine ansatte. Det skal styrke etterlevelsen. Som en del av de etiske retningslinjene er det også tilrettelagt for varsling av eventuelle kritikkverdige forhold i konsernet. Varslere kan benytte et eget telefonnummer som er etablert for dette formålet. Det er gjort kjent og tilgjengelig for alle ansatte, med garantert anonymisering. I 2018 ble det innrapportert to varslingsaker.

LIKESTILLING OG MANGFOLD

Høsten 2018 vedtok styret i Arcus ASA en ny plan for likestilling og mangfold, denne er omtalt i Styrets årsberetning, og i kapittelet om Organisasjon. Det viktigste er at det ikke skal forekomme noen form for diskriminering eller trakassering, og likestilling skal fremmes. Alle medarbeidere i Arcus skal medvirke til et arbeidsfellesskap fritt for diskriminering basert på religion, hudfarge, kjønn, seksuell legning, alder, etnisk opprinnelse eller funksjonshemming. Kvinner og menn, uansett kulturell eller etnisk opprinnelse, skal ha de

DRIKK MED VETT.
SÅ BLIR GODE
OPPLEVELSER
ENDA BEDRE.

Arcus

samme rettighetene og mulighetene. Makt og ansvar skal være jevnt fordelt mellom kjønnene.

RUSMIDDELPOLITIKK

Arcus har en egen rusmiddelpolitikk som har til hensikt å motarbeide misbruk av alkohol blant

egne ansatte. Det forventes at alle medarbeidere overholder konsernets rusmiddelpolitikk. Konsernet har et eget AKAN-utvalg, for å forebygge og hjelpe dem med spill- og/eller rusavhengighet.

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelser og mål
Retningslinjer
Prioriteter for bærekraftig utvikling
Ansvarlig alkoholkonsum
Miljøtiltak
Mangfold
Bag-in-Box er miljøsmart

2017–2020:
**PRIORITETER FOR
BÆREKRAFTIG UTVIKLING**

- 1 Redusere Arcus' miljøbelastning ▶
- 2 Øke antall miljøvennlige produkter ▶
- 3 Promotere ansvarlig alkoholkonsum ▶
- 4 Sikre trygge og inkluderende arbeidsplasser ▶

DRIKK MED VETT.
SÅ BLIR GODE
OPPLEVELSER
ENDA BEDRE.

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelser og mål

Retningslinjer

Prioriteter for bærekraftig utvikling

Ansvarlig alkoholkonsum

Miljøtiltak

Mangfold

Bag-in-Box er miljøsmart

**2017–2020:
PRIORITETER FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING****1****Redusere Arcus' miljøbelastning****VÅR HOLDNING**

Vi skal fortsette arbeidet med å redusere miljøbelastningen.

FORVENTNINGER TIL ARCUS**GODE RESULTATER**

I perioden 2012–2016 har Arcus gjennomført viktige og varige miljøtilpasninger:

- Bruk av vann i produksjonen har blitt redusert med 8 prosent
- Svinn av vin ifm tapping har blitt redusert med 40 prosent
- Bruk av fornybar energi til oppvarming har økt til 100 prosent

ARCUS' MÅL 2017–2020**1. UTSLIPP**I løpet av 2020 skal Vecturas utslipp av CO₂ reduseres med 30 prosent fra 2017-nivå.**2. RESIRKULERING**

I løpet av 2020 skal den avfallsmengden som ikke kan resirkuleres, reduseres med 30 prosent ift 2017.

3. ENERGI

I løpet av 2020 skal energiforbruket i produksjonsprosessen reduseres med 20 prosent ift 2017.

STATUS 2018**1. UTSLIPP**Tre gamle lastebiler er erstattet av biler med Euro 6-motor. Langtransport av Bring, med mål om 40 prosent CO₂-reduksjon påvirker positivt.**2. RESIRKULERING**

I løpet av 2018 har Arcus nådd en reduksjon av ikke-resirkulerbart avfall på 20 prosent. Arcus sorterer fra 2018 avfall i 11 ulike deler, alle for gjenvinning.

3. ENERGI

Kartlegging av energidriverne i produksjonen pågår. Det vil gi grunnlag for hvilke tiltak som skal iverksettes.

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelser og mål

Retningslinjer

Prioriteter for bærekraftig utvikling

Ansvarlig alkoholkonsum

Miljøtiltak

Mangfold

Bag-in-Box er miljøsmart

**2017–2020:
PRIORITETER FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING****2****Øke antall miljøvennlige produkter****VÅR HOLDNING**

Som en stor produsent vet vi at vi påvirker miljøet. Emballasjen vi bruker er en av de viktigste faktorene, og vi skal derfor fortsette vårt systematiske arbeid for å bruke mer miljøvennlig emballasje.

FORVENTNINGER TIL ARCUS**MILJØVENNLIG PRODUKSJON**

Arcus skal også arbeide for å øke økologiske og organisk utviklede produkter, og dermed bidra til miljøvennlig produksjon.

ARCUS' MÅL 2017–2020**1. EMBALLASJE**

I løpet av 2020 skal 35 prosent av alle egentappede flasker være på resirkulerbar plast.

2. PRODUKTER

I løpet av 2020 skal 15 prosent av alle solgte enheter være fremstilt på en miljøvennlig måte.

STATUS 2018**1. EMBALLASJE**

Sammen med de nordiske monopolene utfordrer Arcus markedet, og vurderer plast som sirkulært materiale. Arcus kan levere ihht Vinmonopolets krav til «Miljøsmart emballasje», og kan levere plastflasker som kan pantes.

2. PRODUKTER

I Sverige er andelen ca 20 prosent. I Norge er andelen ca 3 prosent.

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelser og mål

Retningslinjer

Prioriteter for bærekraftig utvikling

Ansvarlig alkoholkonsum

Miljøtiltak

Mangfold

Bag-in-Box er miljøsmart

**2017–2020:
PRIORITETER FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING****3****Promotere ansvarlig alkoholkonsum****VÅR HOLDNING**

Vi har et tydelig forhold til ansvarlig alkoholkonsum, og er særlig opptatt av at alkohol drikkes med vett.

FORVENTNINGER TIL ARCUS**PROAKTIV**

Vi skal kontinuerlig markedsføre holdningskampanjen «Drikk med vett» overfor konsumenter, ansatte og andre grupper som er i kontakt med Arcus.

ARCUS' MÅL 2017–2020**1. PÅ PRODUKTER**

I løpet av 2020 skal «Drikk med vett» være inkludert på 75 prosent av alle egentappede produkter.

**2. ANSATTE SOM
AMBASSADØRER**

Alle ansatte skal i hele perioden være innforstått med Arcus' holdning til ansvarlig alkoholkonsum.

3. PROFILERING

I hele perioden skal Arcus promotere «Drikk med vett» i all relevant profilering.

STATUS 2018**1. PÅ PRODUKTER**

Gjennomføres løpende på alle nye etiketter, og ved redesign av eksisterende.

**2. ANSATTE SOM
AMBASSADØRER**

Ved nyansettelser sblir ansatte informert om Arcus' «Drikk med vett» kampanje. Selskapet arbeider systematisk med Akan.

3. PROFILERING

Vedvarende intern holdningskampanje. Også i all ekstern kommunikasjon er budskapet «Drikk med vett» godt synlig. Det viktigste eksterne enkelttiltaket er utdeling av vann på store russearrangementer. Det er populært blant russen, og har fått honnør av både politi og helsevesen.

**DRIKK MED VETT.
SÅ BLIR GODE
OPPLEVELSER
ENDA BEDRE.**

Arcus

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelser og mål

Retningslinjer

Prioriteter for bærekraftig utvikling

Ansvarlig alkoholkonsum

Miljøtiltak

Mangfold

Bag-in-Box er miljøsmart

**2017–2020:
PRIORITETER FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING****4****Sikre trygge og inkluderende arbeidsplasser****VÅR HOLDNING**

Våre ansatte er avgjørende for vår suksess. Vi skal fortsatt ha høy fokus på helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, og det skal arbeides målrettet for å unngå skader og ulykker.

FORVENTNINGER TIL ARCUS**TRYGGHET OG INKLUDERING**

Vi skal ha en inkluderende arbeidsplass hvor personer med spesielle utfordringer skal kunne lykkes.

ARCUS' MÅL 2017–2020**1. SKADER**

Null fravær som følge av skader.

2. SYKEFRAVÆR

Arcus skal ha sykefravær under 5,8 prosent, sammenlignet med det norske bransjegenomsnittet på 6,0 prosent (2016, NHO Mat og Drikke).

3. SOSIALT ANSVAR

Arcus skal ha minst fire ansatte med spesielle utfordringer, mennesker som trenger bistand for å bli en del av arbeidslivet.

STATUS 2018**1. SKADER**

Pr november 2018 var det tre skader med sykefravær siste 12 mndr. Det arbeides hardt med korrektive tiltak for å nå målsetningen.

2. SYKEFRAVÆR

Pr november 2018 var sykefraværet 6,5 prosent siste 12 mndr. Det er store variasjoner, og det arbeides tett i organisasjonen og med Arbeidsmiljøutvalget for å redusere dette.

3. SOSIALT ANSVAR

I hele 2018 har selskapet hatt to ansatte på arbeidstrening i tett og godt samarbeid med NAV. Arcus har tilpasset arbeidsplasser for to personer med varige handicap.

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelser og mål
Retningslinjer
Prioriteter for bærekraftig utvikling
Ansvarlig alkoholkonsum
Miljøtiltak
Mangfold
Bag-in-Box er miljøsmart

ARCUS GA 7.000 VANNFLASKER TIL RUSSEN

DRIKK MED VETT.
SÅ BLIR GODE
OPPLEVELSER
ENDA BEDRE.

Arcus

Russefeiringen er en tid hvor mange unge mennesker konsumerer mye alkohol. Mange har liten erfaring med alkohol og opplever ofte et betydelig drikkepress. Russen har også stor innvirkning på annen ungdom, og mange ser opp til dem. Det er bakgrunnen for Arcus' kampanje overfor russen. Våren 2019 er det tredje gang dette gjennomføres.

TILTAK FOR 2018-RUSSEN

- «Drikk med vett» på russens populære ID-bånd, sammen med Amnestys «Nei er nei. Voldtekt = Sex uten samtykke».
- «Drikk med vett»-budskap i russens sosiale medier.
- Kvelden før første feiring: SMS med «Drikk med vett»-budskap til ca halvparten av alle landets 45.000 russ.
- Ingen promotering av Arcus. Avsender var «Drikk med vett».

TILTAK PÅ TRYVANN OG TUSENFRYD

- Utdeling av 7.000 fylte vannflasker, lette å feste på russedressen.
- Vannstasjoner med enkel påfylling av tomme flasker.
- Gratis vann reduserte salget av alkohol, særlig de to siste timene.
- Svært gode tilbakemeldinger fra politiet, sanitet, Oslo kommune, foreldre og ikke minst russen selv.

Fylte vannflasker er populært. I 2019 skal 5-10 russebusser utstyres med store vanttanker plassert i bagasjerommet. Dermed blir vann lett tilgjengelig.

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelse og mål

Retningslinjer

Prioriteter for bærekraftig utvikling

Ansvarlig alkoholkonsum

Miljøtiltak

Mangfold

Bag-in-Box er miljøsmart

MILJØTILTAK 2012–2016

- Fornybar energi til oppvarming økt til 70 prosent.
- Redusert energibruken i produksjonen med 13 prosent.
- Redusert forbruket av vann med 8 prosent.
- Redusert svinn ved tapping av vin med 40 prosent.

EKSEMPLER PÅ CSR-AKTIVITETER 2017–2020

- Redusere Vecturas CO₂-utslipp med 30 prosent.
- Redusere avfallsmengden som ikke kan resirkuleres med 30 prosent.
- Redusere energiforbruket i produksjonsprosessen med 20 prosent.
- Null fravær som følge av skader.

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelse og mål
Retningslinjer
Prioriteter for bærekraftig utvikling
Ansvarlig alkoholkonsum
Miljøtiltak
Mangfold
Bag-in-Box er miljøsmart

DRIKK MED VETT.
SÅ BLIR GODE
OPPLEVELSER
ENDA BEDRE.

Arcus

PLAN FOR MANGFOLD OG INKLUDERING I ARCUS

- Arcus' mål er at det ikke skal forekomme noen form for diskriminering eller trakassering.
- Arcus skal fremme likestilling.
- Alle medarbeidere i Arcus skal medvirke til et arbeidsfellesskap fritt for diskriminering basert på religion, hudfarge, kjønn, seksuell legning, alder, etnisk opprinnelse eller funksjonshemming.
- Kvinner og menn, uansett kulturell eller etnisk opprinnelse, skal ha de samme rettighetene og mulighetene. Makt og ansvar skal være jevnt fordelt mellom kjønnene.

OVERORDNEDE MÅL

- Være et konsern hvor alle selskap og forretningsområder fremmer likestilling og har nulltoleranse for diskriminering, rasistiske holdninger og mobbing.
- Gjennom tiltak og aktiviteter fremme mangfold, likestilling og inkludering.
- Innen 2022 ha 40 prosent kvinnelige ledere. På lengre sikt øke fra 32 til minst 40 prosent kvinnelige medarbeidere, og ha minst to kvinnelige medlemmer i konsernledelsen.

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelser og mål

Retningslinjer

Prioriteter for bærekraftig utvikling

Ansvarlig alkoholkonsum

Miljøtiltak

Mangfold

Bag-in-Box er miljøsmart

BAG-IN-BOX ER MILJØSMART

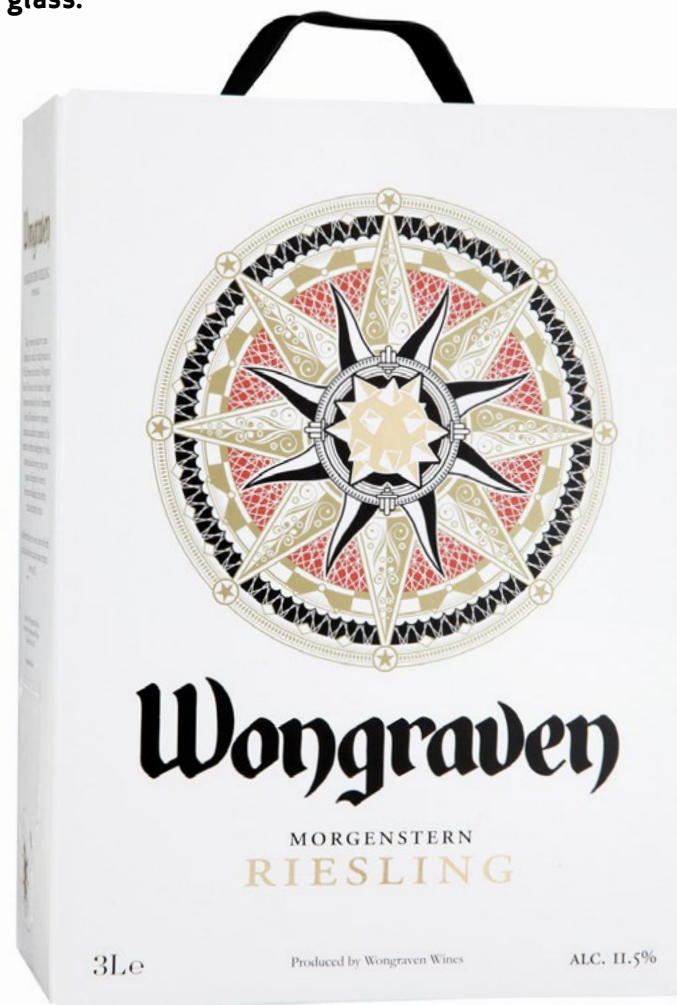
Velger man en lett emballasjetype velger man miljøsmart, så enkelt er det. Å velge miljøsmart emballasje betyr at man velger produkter som gir lavt CO₂-fotavtrykk. For jo lettere emballasjen er, jo mindre energi kreves for transport. Dessuten er det svært energikrevende å fremstille glass.

Både hos Systembolaget og Vinmonopolet kan man navigere etter merket «miljøsmart emballasje». Alle produkter som har emballasje som veier under 450 gram er definert miljøsmart. Dermed er det lett å velge grønt.

Bag-in-box vin, tappet hos Arcus i Norge, har to klare fordeler som reduserer CO₂-fotavtrykket:

1. Fra den utenlandske produsenten fraktes vinen på 25.000 liters tanker, før den tappes hos Arcus. Man slipper dermed å frakte unødig emballasje.
2. Vinen tappes på miljøsmart emballasje, lettvekts-emballasje. Emballasjen for bag-in-box krever lite energi både for å bli produsert og for å bli resirkulert.

At ferdig tappet produkt har kort vei til konsumenten har også en tredje fordel: Vinen holder seg fersk, det sikrer den gode smaken.

Visste du at 58 prosent av alt rødvinssalg på Vinmonopolet og 48 prosent på Systembolaget, kommer fra bag-in-box?

SAMFUNNSANSVAR

Forpliktelser og mål
Retningslinjer
Prioriteter for bærekraftig utvikling
Ansvarlig alkoholkonsum
Miljøtiltak
Mangfold
Bag-in-Box er miljøsmart

RENEE BRUDEVOLD, KOLONNEKOORDINATOR

Arcus har investert i det ypperste av teknologi for å kunne håndtere krevende tappeprosesser. Men som Renee vet: Ingen maskin fungerer optimalt uten menneskelig kunnskap og tilsyn.

EIERSTYRING

Arcus ASA («Arcus» eller «Selskapet») anser god eierstyring for å være en forutsetning for verdiskapning og pålitelighet, samt for tilgang til kapital. For å sikre sterk og forsvarlig eierstyring, er det viktig at selskapet sørger for god og sunn forretningspraksis, pålitelig økonomisk rapportering og et miljø der det er naturlig å overholde lover og forskrifter. Styret i Arcus («Styret») er en aktiv tilhenger av gode standarder for eierstyring og vil sørge for at Arcus alltid overholder «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse». Disse anbefalingene, som gis ut av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), ble sist revidert 17. oktober 2018. Arcus skal etterfølge eller forklare mulige avvik fra anbefalingene. Anbefalingene kan leses på www.nues.no.

Arcus har styringsdokumenter som fastsetter prinsippene for hvordan virksomheten skal drives, og disse gjelder også for Arcus' datterselskaper (sammen med Arcus, «Konsernet»). Anbefalingene dekker 15 emner, og denne erklæringen dekker hver av disse emnene. Informasjon om eierstyring i samsvar med paragraf 3-3 b i Regnskapsloven er tatt med i avsnittet nedenfor.

Arcus er av den oppfatning at de nåværende retningslinjene for eierstyring er i samsvar med den siste versjonen av reglene. De følgende avsnittene forklarer hvordan Arcus har tatt fatt i de forskjellige spørsmålene som omfattes av anbefalingene.

1. IMPLEMENTERING AV OG RAPPORTERING OM EIERSTYRING

Retningslinjene for eierstyring ble vedtatt av styret 10. oktober 2016 på vegne av selskapet og er, i alle vesentlige henseender, basert på reglene som styret har vedtatt at selskapet skal følge. Styret vil sørge for at selskapet alltid har god eierstyring.

Arcus arbeider kontinuerlig med å utvikle holdninger og oppfølgingssystemer i henhold til de forventninger som stilles til en betydelig nordisk aktør innen vin og brennevin. Konsernet definerer sitt samfunnsansvar gjennom retningslinjene for samfunnsansvar, som er tilgjengelig på www.arcus.no/investor. Selskapet har også klare standarder for seg selv og sine ansatte gjennom etiske standarder, retningslinjer for klima og miljø, HMS og sikkerhetsarbeid og andre interne retningslinjer. Arcus' verdier er *Markedsfokusert, Måltrettet og Samlet*.

Avvik fra reglene: Ingen

2. VIRKSOMHET

Arcus er involvert i produksjon, tapping, import, markedsføring, salg og distribusjon av vin og brennevin. Konsernet er representert i alle nordiske land, med datterselskaper i Norge, Sverige, Danmark og Finland, samt i Tyskland. Videre eksporterer konsernet brennevin til markeder utenfor Norden og Tyskland, der USA er det mest betydningsfulle.

Arcus' virksomhet er definert som følger i selskapets vedtekter:

Selskapets formål er å drive import, eksport, produksjon, lagring og distribusjon av alkoholholdige drikker og andre varer, samt virksomhet som står i forbindelse med dette, samt å eie andeler i andre selskaper som driver slik virksomhet.

Vedtektene er tilgjengelig på selskapets nettsted: www.arcus.no/investor. For å oppnå målet som står i vedtektene, har selskapet etablert en strategi for lønnsom vekst, primært i konsernets hjemmemarkeder, de nordiske landene og Tyskland, basert på egne merkevarer og agenturmerker innen vin og brennevin, samt logistikk og distribusjon i Norge.

Arcus har utarbeidet klare mål, strategier og risikoprofil for virksomheten, forhold som hvert år diskuteres og evalueres av styret. Selskapet har retningslinjer for hvordan hensyn til omverden er integrert i verdiskapingen. Det er definert konkrete prioriteter og mål for å bidra til en bærekraftig utvikling. Arcus støtter og deltar aktivt i de Nordiske alkoholmonopolenes (NAM) CSR-initiativ og støtter også FNs Global Compact initiativ. Arcus har sin egen rusmiddelpolitikk som aktivt skal motarbeide misbruk av alkohol.

Avvik fra reglene: Ingen

3. EGENKAPITAL OG UTBYTTE

Egenkapitalen var per 31. desember 2018 NOK 1.654.034, noe som representerer 37 prosent av selskapets total kapital. Etter styrets oppfatning er Arcus' egenkapital tilstrekkelig for konsernets mål, strategi og risikoprofil.

Styret har vedtatt et mål om å utbetale 50–70 prosent av selskapets nettoresultat hvert år fremover som utbytte.

Styret kan be om autorisasjon fra generalforsamlingen om å kjøpe tilbake Arcus-aksjer i markedet. I slike tilfeller vil styret normalt be om at aksjene kjøpes i det åpne markedet og at autorisasjonen ikke varer lengre enn til neste

generalforsamling. På generalforsamlingen 11. april 2018, ble styret gitt autorisasjon til å kjøpe egne aksjer på vegne av selskapet til en samlet nominell verdi på opptil NOK 136.000. Autorisasjonen utløper ved generalforsamlingen i 2019.

Når generalforsamlingen vurderer om styret skal gis autorisasjon til å øke aksjekapitalen for flere formål, må hvert formål drøftes av møtet hver for seg. En slik autorisasjon vil være tidsbegrenset og skal ikke vare lengre enn til datoen for neste generalforsamling. Autorisasjonen som gis til styret er begrenset til spesifikke formål.

På generalforsamlingen den 11. april 2018 ble styret gitt autorisasjon til å forhøye selskapets aksjekapital med inntil NOK 136.000. Autorisasjonen kan kun brukes til å finansiere videre vekst og til å utstede aksjer som vederlag i forbindelse med oppkjøp av andre selskaper/virksomheter/aktiva eller for å finansiere slike kjøp. Autorisasjonen utløper ved generalforsamlingen i 2019.

Avvik fra reglene: Ingen

4. LIK BEHANDLING AV AKSJONÆRER OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Arcus har kun én aksjeklasse. Hver aksje i selskapet har én stemme, og alle aksjer har de samme rettighetene, blant annet retten til å delta på selskapets generalforsamlinger. Den nominelle verdien av hver aksje er NOK 0,02.

Hvis styret vedtar å foreslå overfor generalforsamlingen å utstede aksjer uten forkjøpsrett for eksisterende aksjonærer, skal begrunnelsen offentliggjøres i innkallingen til den aktuelle generalforsamlingen.

Hvis styret beslutter å bruke sin gjeldende autorisasjon til å kjøpe tilbake egne aksjer, skal transaksjonene utføres gjennom børsen eller til rådende børskurser hvis de utføres på en annen måte.

EIERSTYRING

Styret har i øyeblikket autorisasjon til å fravike forkjøpsretten til eksisterende aksjonærer i kapitaløkninger, hvis det utøver sin myndighet til å utstede nye aksjer. Dette er for å få en enklere fremgangsmåte i forbindelse med kapitaløkninger der hensikten er å finansiere ytterligere vekst og/eller tilby aksjer som vederlag for oppkjøp der dette anses som en fordelaktig oppgjørsmetode. Hvis styret vedtar å utføre en aksjeemisjon uten forkjøpsrett for eksisterende aksjonærer på grunnlag av sin autorisasjon, så skal begrunnelsen offentliggjøres i en børsmelding i forbindelse med aksjeemisjonen.

Styret vil sørge for at det innhentes en verdifuld vurdering fra en uavhengig tredjepart ved en ikke uvesentlig transaksjon mellom selskapet og dets aksjonærer, en aksjonærs morselskap, styremedlemmer, øverste ledelse eller nærstående parter til slike parter.

Avvik fra reglene: Ingen

5. FRITT OMSETTELIGE AKSJER

Alle aksjer er fritt omsettelige uten noen form for begrensning til å eie, omsette eller stemme for aksjer i selskapet.

Avvik fra reglene: Ingen

6. GENERALFORSAMLING

Interessene til selskapets aksjonærer utøves primært på selskapets generalforsamlinger. Det er selskapets mål at så mange aksjonærer som mulig gis mulighet til å delta på generalforsamlingene og at generalforsamlingene organiseres på en slik måte at de utgjør et effektivt forum der selskapets aksjonærer kan gi uttrykk for sine synspunkter.

Innkallelser til generalforsamlinger gjøres via selskapets nettsted, www.arcus.no/investor, og gjennom en separat melding til Oslo Børs, minst 21 dager før generalforsamlingen.

Innkallelsen inneholder detaljert informasjon om foreslåtte resolusjoner og saker som skal

drøftes på generalforsamlingen. Dette omfatter fristen for når aksjonærer må registrere sin intensjon om å delta på generalforsamlingen, samt instruksjoner om hvordan de kan stemme ved fullmakt. Fristen for registrering settes så nær datoen for generalforsamlingen som mulig. Innkallelsen skal også inneholde informasjon om aksjonærenes rett til å foreslå resolusjoner for behandling på generalforsamlingen.

Generalforsamlingen stemmer for hver kandidat som er nominert til valg av selskapets styrende organer. I størst mulig utstrekning skal fullmaktsformularet gi mulighet for separat stemmegivning for hver sak som vurderes av møtet og for hver av kandidatene som skal velges. Det er mulig å forhåndsstemme.

Når dokumenter angående saker som skal behandles på en generalforsamling er gjort tilgjengelig for aksjonærene på selskapets nettsted, kan styret bestemme at dokumentene ikke skal sendes til aksjonærer per vanlig post. Dette gjelder også dokumenter som, ifølge loven, skal inkluderes i eller legges til innkallelsen til en generalforsamling. En aksjonær kan imidlertid kreve at dokumenter angående saker som skal behandles på en generalforsamling tilsendes ham eller henne per vanlig post.

Innkallelsen til en generalforsamling har en henvisning til selskapets nettsted, der aksjonærer kan skaffe seg tilgang til relevante dokumenter og, hvis aktuelt, eventuelle annen informasjon som aksjonærer kan trenge for å få tilgang til slike dokumenter.

Generalforsamlingen velger en møteleder til å lede møtet, gjerne uavhengig, og én person til å undertegne møtereferatet sammen med den valgte møtelederen. Møtereferatet kunngjøres på selskapets nettsted og på Oslo Børs.

Alle aksjer har samme rett til å stemme på generalforsamlinger. Resolusjoner på den ordinære generalforsamlingen vedtas vanligvis

med enkelt flertall med mindre noe annet kreves av norsk lov.

Styrelederen, leder av valgkomiteen og revisoren deltar på generalforsamlingen.

Avvik fra reglene: Ingen

7. VALGKOMITÉ

I samsvar med vedtektene for Arcus skal selskapet ha en valgkomité bestående av tre medlemmer. Medlemmene av valgkomiteen skal være aksjonærer eller representanter for aksjonærer. Medlemmene av valgkomiteen, inklusive lederen, velges av generalforsamlingen. Flertallet av valgkomiteen skal være uavhengig av styret og selskapets toppledelse.

Medlemmene av valgkomiteen skal velges for en periode på to år med mindre generalforsamlingen bestemmer noe annet. Honorarene til medlemmene av valgkomiteen skal fastsettes av generalforsamlingen.

De nåværende medlemmene av valgkomiteen er Sverre R. Kjær (valgkomitéens leder), Karin Bing Orgland og Jan Ole Stangeland. Kjær og Orgland ble valgt på den ekstraordinære generalforsamlingen 2. mars 2017, mens Stangeland ble valgt inn som nytt medlem i valgkomiteen på generalforsamlingen 11. april 2018. På generalforsamlingen 11. april 2018 ble den gjeldende valgkomiteen valgt for ett år til, til generalforsamlingen 2019. Valgkomiteen er sammensatt slik at hensynet til aksjonærfellesskapet er ivaretatt.

Valgkomiteen vil gi sine anbefalinger til generalforsamlingen angående valg av styremedlemmer og valgkomiteen og deres respektive godtgjørelser. Som en del av sitt arbeid med å foreslå kandidater til valg som styremedlemmer skal valgkomiteen ha kontakt med aksjonærene, styret og selskapets ledende ansatte. Valgkomiteen grunngir sine anbefalinger gjennom innkallingen til selskapets generalforsamling, og opplyser frister for å foreslå kandidater.

Den 20. oktober 2016 godkjente generalforsamlingen et sett med instruksjoner som definerer valgkomiteens ansvar. Alle aksjonærer oppfordres til å foreslå kandidater til styret og valgkomiteen.

Avvik fra reglene: Ingen

8. BEDRIFTSFORSAMLING OG STYRE: SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

I henhold til selskapets vedtekter skal selskapet ha et styre som består av minst tre og maksimalt åtte aksjonærvalgte styremedlemmer. Styrelederen velges av generalforsamlingen etter forslag fra valgkomiteen, og det samme gjelder de andre styremedlemmene som representerer aksjonærene. I tillegg velges det styremedlemmer blant de ansatte i samsvar med gjeldende lovgivning for aksjeselskaper.

Styremedlemmer velges for en periode på to år av gangen.

Styret består av ti medlemmer. Av disse er syv valgt av generalforsamlingen og tre er valgt av de ansatte. HOFF SA er eneleverandør av norsk potetsprit til konsernet, hvor Eilif Due er styreleder. Med unntak av dette er alle styremedlemmene å anse som uavhengige av selskapets toppledelse og vesentlige forretningspartnere. Ingen ledere er også styremedlemmer.

Styremedlemmene som velges av de ansatte, har syv varamedlemmer. Styremedlemmene som velges av aksjonærene, har ett varamedlem.

Styremedlemmene, med CVer, er presentert på selskapets nettsted. Aksjepostene til styremedlemmene er oppført i note 8 i årsberetningen for 2018. Styret er av den oppfatning at det har tilstrekkelig ekspertise og kapasitet til å utføre sine plikter på en tilfredsstillende måte. Styremedlemmene har stor erfaring fra finans, distribusjon og -detaljhandel generelt, og vin og brennevin spesielt.

EIERSTYRING

Styret har avholdt til sammen 8 ordinære styremøter, hvorav 2 som telefonkonferanse.

Deltakelse på styremøtene i 2018 er oppsummert nedenfor:

Navn	Antall møter deltatt
Michael Holm Johansen	8/8
Stein Erik Hagen	7/8
Hanne Refsholt	6/8
Eilif Due	8/8
Leena Maria Saarinen	8/8
Anne-Beth Freuchen	6/8
Trond Berger	8/8
Erik Hagen	8/8
Kjell Arne Greni (til 01.07.18)	1/4
Ingrid Elisabeth Skistad (til 01.07.18)	4/4
Konstanse Martine Kjøle (fra 01.07.18)	4/4
Therese Jacobsen (fra 01.07.18)	2/4
Arne Larsen (varamedlem)	2/8
Torbjørn Hjelte (varamedlem)	3/8
Nils Selte (varamedlem med mulighet til å møte uten stemmerett)	6/6

Avvik fra reglene: Ingen

9. STYRETS ARBEID

Styret har det overordnede ansvaret for å føre tilsyn med selskapsledelsen, mens konsernsjefen har ansvaret for den daglige ledelsen. Styret har etablert instruksjer for sitt eget arbeid samt for topp-ledelsen, med spesiell vekt på klar avgrensning av ansvar og plikter. Styret er ansvarlig for å sørge for at konsernets virksomhet er forsvarlig organisert og for å godkjenne alle planer og budsjetter for konsernets virksomhet. Styret godkjenner en erklæring om konsernsjefens plikter, ansvar og fullmakter.

Styret holder seg informert om konsernets virksomhet og økonomiske stilling, og plikter å sørge for at dets virksomhet, regnskaps-

rapporter og kapitalforvaltning er underlagt tilstrekkelig kontroll gjennom gransking og godkjenning av konsernets månedrapporter, kvartalsrapporter og regnskaper. Styret skal også sørge for at konsernet har tilfredsstillende interne kontrollsystemer.

Hvis styrelederen er eller har vært aktivt involvert i en gitt sak, for eksempel forhandlinger om fusjon, oppkjøp osv., vil et annet styremedlem vanligvis lede drøftelsene om denne spesielle saken.

Styremedlemmer og medlemmer av ledelsen har plikt til å varsle styret hvis de har betydelige, direkte eller indirekte, interesser i noen transaksjon som utføres av selskapet, annet enn i kraft av sin stilling i selskapet. Styret vil rapportere alle transaksjoner med nærstående parter i årsberetningen.

Selskapet har implementert prosedyre-regler som krever at styremedlemmer og konsernsjefen ikke kan delta i diskusjoner eller avgjørelse i spørsmål av vesentlig betydning for den aktuelle personen eller noen som er nært tilknyttet ham/henne.

Konsernsjefen leder konsernets daglige virksomhet, og er ansvarlig for å sørge for at konsernet er organisert i samsvar med gjeldende lover, selskapets vedtekter og vedtak som er fattet av styret og generalforsamlingen. Spesielt har konsernsjefen ansvar for å sørge for at styret mottar nøyaktig, relevant og tidsriktig informasjon slik at det kan utføre sine plikter. Konsernsjefen skal også sørge for at konsernregnskapet er i samsvar med norske lover og forskrifter og at selskapets eiendeler forvaltes på en god måte.

Styret har valgt en revisjonskomité blant styrets medlemmer. Komiteen består i øyeblikket av to medlemmer: Trond Berger som leder og Leena Maria Saarinen som medlem. De to medlemmene av revisjonskomiteen er uavhengige av selskapets største aksjonærer.

I henhold til paragraf 6-43 av Aksjeloven, skal revisjonskomiteen:

- forberede styrets tilsyn med konsernets prosess for økonomisk rapportering;
- overvåke systemene for internrevisjon og risikostyring;
- ha kontinuerlig kontakt med konsernets revisor angående revisjonen av årsregnskapet, og
- gå gjennom og overvåke uavhengigheten til konsernets revisor, spesielt med hensyn til hvorvidt omfanget av andre tjenester enn revisjon som leveres av revisoren eller revisjonsselskapet, utgjør en trussel mot revisorens uavhengighet.

Styret har etablert en kompensasjonskomité som består av to styremedlemmer. Medlemmene av kompensasjonskomiteen skal være uavhengige av konsernets toppledelse. Komiteen består av Michael Holm Johansen som leder og Hanne Refsholt som medlem.

Selskapet har vedtatt retningslinjer som beskriver ansvaret og oppgavene til kompensasjonskomiteen. Kompensasjonskomiteen skal sørge for at selskapet har en godtgjørelsesordning som bidrar til å fremme og gi insentiver for styring og kontroll av selskapets risikoer, å motvirke en høy grad av risikotaking og unngå interessekonflikter.

Styret evaluerer årlig sitt eget arbeid og kompetanse.

Avvik fra reglene: Ingen

10. RISIKOSTYRING OG INTERNREVISJON

Ledelsen har ansvaret for risikostyring og selskapets internrevisjon, og for å sørge for at forretningsmuligheter ivaretas gjennom sikker og effektiv drift med pålitelig rapportering i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, at konsernets etiske regelverk blir etterlevd, og at styrets mål og plan for samfunnsansvar blir fulgt.

Selskapet har etablert et risikostyringsprogram der konsernets risikofaktorer er kartlagt, og overvåkes og følges opp gjennom

en systematisk prosess. Konsernets program for styring av økonomisk risiko utføres av en sentral treasury-avdeling, i samarbeid med de forskjellige forretningssegmentene, i henhold til retningslinjer vedtatt av styret. Kritiske prosesser, med instruksjer og retningslinjer for risikostyring, er dokumentert.

Målet med konsernets risikostyringsprogram er å minimere potensielle negative effekter på de økonomiske resultatene, som følger av uforutsigbare endringer på kapitalmarkedene. Konsernet kan bruke finansielle derivater i et visst omfang for å sikre seg mot noen av disse finansielle risikoene.

Det er styrets ansvar å sørge for at selskapet har gode interne kontroller på plass, og systemer for risikostyring som er egnede med hensyn til omfanget og arten til selskapets virksomhet. Styret gjennomfører en årlig gjennomgang av de viktigste områdene der selskapet utsettes for risiko, som for eksempel internrevisjonsordninger.

Det er styrets vurdering at selskapets risikoprofil er overensstemmende med selskapets mål og strategier, og at disse underbygger verdiskapingen.

Avvik fra reglene: Ingen

11. STYRETS GODTGJØRELSE

Godtgjørelsen til styret anbefales av valgkomiteen og bestemmes av den ordinære generalforsamlingen. Godtgjørelsesnivået for styret gjenspeiler styrets ansvar, ekspertisen som kreves og aktivitetsnivået i både styret og i styrekomiteene. Godtgjørelsen til styret er ikke knyttet til selskapets resultater, og det er ingen opsjonsordning for styrets medlemmer. Alle styremedlemmer, med unntak av styrelederen, mottar samme godtgjørelse. Medlemmene av revisjonskomiteen og kompensasjonskomiteen mottar i tillegg separat godtgjørelse. Godtgjørelsen som betales til styremedlemmene rapporteres i note 8 til årsregnskapet for Arcus.

Avvik fra reglene: Ingen

EIERSTYRING

12. GODTGJØRELSE TIL LEDELSEN

Styret har etablert retningslinjer for godtgjørelse til ledelsen. Disse retningslinjene kommuniseres til den ordinære generalforsamlingen og står i selskapets årsberetning.

Styret er direkte ansvarlig for å fastsette konsernsjefens lønn og andre ytelser. Konsernsjefen er, i samråd med styrelederen, ansvarlig for å fastsette lønnen og andre ytelser til konsernets andre toppledere.

Formålet med Arcus' vilkårsretningslinjer er å kunne tiltrekke seg personale med den nødvendige kompetansen som konsernet trenger, videreutvikle og beholde ansatte med nøkkelkompetanse, og å fremme et langsiktig perspektiv og kontinuerlig forbedring med sikte på å oppnå Arcus' forretningsmål. Generelt skal vilkårene som Arcus tilbyr være konkurransedyktige, men ikke markedsledende med hensyn til den samlede godtgjørelsespakken. Det står flere opplysninger om konsernets retningslinjer angående lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, i note 8 til konsernets konsoliderte årsregnskap for 2018.

Avvik fra reglene: Ingen

13. INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Styret har etablert retningslinjer for kommunikasjon med investorer. Selskapets mål er å sørge for at finansmarkedet og aksjonærene har tilstrekkelig informasjon om selskapet til å gjøre en tilstrekkelig vurdering av Arcus ut fra et investeringsperspektiv. Selskapet tilstreber upartisk og nøktern formidling av informasjon i sin dialog med aksjonærer og analytikere.

All informasjon som anses å være relevant og av betydning for verdsettelsen av selskapets aksjer, vil bli formidlet og offentliggjort på engelsk via rapporteringssystemet til Oslo Børs, www.newsweb.no, og via selskapets nettsted: www.arcus.no. Alle økonomiske rapporter og annen informasjon utarbeides og

rapporteres på en slik måte at det sørges for at aksjonærer, investorer og andre mottar korrekt, klar, relevant og oppdatert informasjon på lik linje og på en tidsmessig måte. Selskapet holder offentlige presentasjoner av sine kvartalsresultater. Presentasjonsmaterialet gjøres tilgjengelig via Oslo Børs' nyhetsnettsted, www.newsweb.no, og www.arcus.no.

Enhver kommunikasjon med aksjonærene utenfor selskapets generalforsamling vil finne sted i samsvar med krav til lik behandling samt lovgivning vedrørende innsideinformasjon.

Avvik fra reglene: Ingen

14. OVERTAKELSE AV SELSKAPET

Styret har etablert føringer for hvordan det vil handle hvis det mottas et tilbud om overtakelse.

Hvis det kommer et bud om overtakelse av selskapet, vil styret følge det overordnede prinsippet om lik behandling av alle aksjonærer, og vil prøve å sørge for at selskapets forretningsvirksomhet ikke blir unødvendig forstyrret. Styret vil strebe etter å sørge for at aksjonærene gis tilstrekkelig informasjon og tid til å danne seg et synspunkt på tilbudet.

Styret vil ikke prøve å forhindre et overtakelsesbud med mindre det mener at selskapets og aksjonærenes beste berettiger slike handlinger. Styret vil ikke utøve mandater eller vedta noen resolusjoner i den hensikt å blokkere et overtakelsesbud med mindre det er godkjent av generalforsamlingen etter kunngjøringen av budet. Det finnes ingen mekanismer mot overtakelsesbud i Arcus' vedtekter eller noen underliggende styringsdokumenter. Selskapet har heller ikke iverksatt noen tiltak for å begrense muligheten til å anskaffe aksjer i selskapet.

Hvis det kommer et overtakelsesbud, vil styret kunngjøre en erklæring i samsvar med lovfestede krav og presisere om vurderingen er enstemmig eller ikke.

Hvis det kommer et overtakelsesbud, vil styret innhente en verddivurdering fra en uavhengig ekspert.

Enhver transaksjon som i realiteten er et salg av selskapets aktiviteter, vil bli fremlagt for generalforsamlingen for godkjenning.

Avvik fra reglene: Ingen

15. REVISOR

Selskapets valgte eksterne revisor er EY. Revisoren er uavhengig av Arcus og utnevnt av generalforsamlingen. Revisorens honorar godkjennes av generalforsamlingen.

Revisoren presenterer en revisjonsplan til revisjonskomiteen, er tilstede på styremøter som omhandler utarbeidelsen av årsregnskapet, der det reviderte regnskapet gjennomgås og godkjennes. Revisoren er også tilstede på alle møter i revisjonskomiteen. Dessuten deltar revisoren i styremøter som omhandler års-regnskapet og gjennomfører, minst én gang i året, en gjennomgang av selskapets prosedyrer for internrevisjon i samarbeid med revisjonskomiteen. I tillegg har den eksterne revisoren møter med styret, uten tilstedeværelse av ledelsen, minst én gang i året.

Styret utarbeider en årlig rapport for den ordinære generalforsamlingen om revisorens samlede honorarer, fordelt på revisjonsarbeid og andre tjenester.

Avvik fra reglene: Ingen

STYRETS ÅRSBERETNING

Strategi

Økonomisk utvikling

Resultatregnskap

Balanse, investeringer og likviditet

Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

Finansiell risiko og risikostyring

Kredittrisiko

Renterisiko

Likviditetsrisiko

Valutarisiko

Om virksomheten

Medarbeidere og organisasjon

Medarbeidere

Sykefravær

Arbeidsmiljø og HMS

Likestilling

Mangfold

Etiske retningslinjer

Personvern

Ytre miljø

Alkohol

Eierforhold

Fortsatt drift

Hendelser etter balansedagen

Resultatdisponering

Fremtidsutsikter

Styret

Styrets årsberetning: ARCUS ASA

Konsernet Arcus er en ledende vin- og brennevinsaktør i Norden. Konsernet er global markedsleder i akevittkategorien, markedsleder innen brennevin i Norge og nummer to i Danmark. Konsernet er også markedsleder innen vin i Norge, nummer to i Sverige og antatt nummer tre i Finland.

Arcus ASA er et holdingselskap hvor formålet er å drive import, eksport, produksjon, lagring og distribusjon av alkoholholdige drikker og andre varer, samt virksomhet som står i forbindelse med dette, samt eie andeler i andre selskapet som driver slik virksomhet. Arcus har sitt hovedkontor på Gjelleråsen i Nittedal kommune, like ved Oslo.

STRATEGI

Konsernet har tre forretningsområder: Vin, Spirits og Distribusjon.

For Vin er hjemmemarkedet Sverige, Norge og Finland. Det er høy fokus på å vinne tendere, samt å tiltrekke komplementerende agenturer. Videreutvikling av egne merkevarer, primært gjennom selskapet Arcus Wine Brands, er viktig. Mulighet for minoritetseierandel brukes aktivt for å tiltrekke dyktige personer ved oppstart av vinselskap.

For Spirits er hjemmemarkedet definert som de nordiske landene samt Tyskland. Det er et klart mål at salget i hjemmemarkedet skal utvikles videre, samtidig som det tyske markedet skal revitaliseres. Det fremste målet er å skape vekst i kjernekategoriene akevitt, bitter og cognac. Innovasjon er viktig, både med tanke på kategorier, konsumentgrupper og anledninger.

For Distribusjon er det vedvarende fokus på kostnadsoptimering, samt å øke omsetningen, primært ved å tiltrekke nye kunder.

Konsernets økonomiske mål som ble fastsatt i forbindelse konsernets børsnotering

1. desember 2016, står fast. Det innebærer organisk vekst på 3–5 prosent per år (inklusive mindre bolt-on oppkjøp), og EBITDA-vekst på 6–9 prosent per år i løpet av de neste 3–5 årene. Konsernet har som ambisjon å utbetale et årlig utbytte på ca 50–70 prosent av det årlige nettoresultatet.

Konsernregnskapet for Arcus ASA er utarbeidet etter IFRS (International Financial Reporting Standards).

ØKONOMISK UTVIKLING Resultatregnskap

Konsernets samlede driftsinntekter i 2018 var 2 723 millioner kroner (2 575 millioner kroner i 2017). Økt omsetning av vin, primært i Sverige og Norge, og økt antall nye kunder i Vectura, bidro positivt til omsetningen, mens salget av brennevin var svakt opp sammenlignet med fjoråret på grunn av lav markedsvekst og noe lavere markedsandeler i noen markeder.

Konsernets driftskostnader ble totalt 2 463 millioner kroner (2 292 millioner kroner). Kostnadsoppgangen skyldes i hovedsak høyere

varekostnader som både skyldes høyere salg, men også svakere norsk krone og svensk krone mot euro. I tillegg har det vært noe høyere logistikkostnader som følge av høyere volum i Distribusjon. I motsatt retning er nedskrivningskostnadene lavere enn året før.

Konsernets driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) i 2018 ble 307 millioner kroner mot 348 millioner kroner i 2017. Operativ EBITDA (justert for engangsposter) ble 313 millioner kroner mot 361 millioner kroner i 2017. En viktig årsak er den negative valutautviklingen, hvor konsernets innkjøp i EUR har blitt dyrere.

Konsernets driftsresultat ble 257 millioner kroner i 2018, mot 273 millioner kroner året før. Nedgangen skyldes i hovedsak de samme forholdene som beskrevet ovenfor. Konsernets netto finansposter utgjorde i 2018 -36 millioner kroner (-15 millioner kroner). Økningen i nettofinansposter er i stor grad drevet av en inntektsføring på 14 MNOK i 2017 vedrørende verdiendring på en gjenværende forpliktelse knyttet til syntetiske aksjer og opsjoner fra før børsnoteringen i 2016.

Konsernets skattekostnad utgjorde i 2018 57 millioner kroner mot 71 millioner kroner i 2017. Effektiv skattesats ble 26 prosent mot 27 prosent året før. Lavere effektiv skattesats skyldes lavere faktisk skattesats i den norske virksomheten, samt færre ikke-fradragsberettigede kostnader.

Det er ingen driftsinntekter i morselskapet Arcus ASA. Resultat før skatt i morselskapet ble på 79 millioner kroner mot 48 millioner kroner i 2017. Økningen skyldes hovedsakelig konsernbidrag på 106 millioner kroner fra datterselskapet, Arcus-Gruppen AS, mot 65 millioner kroner i 2017.

Balanse, investeringer og likviditet

Ved utgangen av året hadde konsernet varemerker og goodwill på 1 857 millioner kroner (1 862 millioner kroner). Nedgangen skyldes i hovedsak avskrivninger, og i noen grad valuta.

Konsernet hadde ved utgangen av året investeringer i varige driftsmidler og programvare for 343 millioner kroner (359 millioner kroner). Konsernet har i 2018 investert i varige driftsmidler og programvare for 23 millioner kroner, mens avskrivninger på 42 millioner kroner har medført at bokført verdi er lavere ved utgangen av 2018 enn ved utgangen av 2017. Det ventes ikke å oppstå betydelige investeringsbehov i de nærmeste årene.

Utsatt skattefordel er ved utgangen av året 110 millioner kroner, mot 137 millioner kroner ved utgangen av 2017. Reduksjonen skyldes hovedsakelig utnyttelse av skattemessige underskudd til fremføring i Norge i 2018, i tillegg til at netto utsatt skattefordel er lavere som følge av redusert skattesats, fra 23 prosent til 22 prosent i Norge fra 2019.

Finansielle anleggsmidler ved utgangen av 2018 var totalt 63 millioner kroner (60 millioner kroner).

Totale omløpsmidler var 2 064 millioner kroner, mot 2 114 millioner kroner på samme

STYRETS ÅRSBERETNING**Strategi****Økonomisk utvikling**

Resultatregnskap

Balanse, investeringer og likviditet

Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

Finansiell risiko og risikostyring

Kredittrisiko

Renterisiko

Likviditetsrisiko

Valutarisiko

Om virksomheten**Medarbeidere og organisasjon**

Medarbeidere

Sykefravær

Arbeidsmiljø og HMS

Likestilling

Mangfold

Etiske retningslinjer

Personvern

Ytre miljø

Alkohol

Eierforhold

Fortsatt drift

Hendelser etter balansedagen**Resultatdisponering****Fremtidsutsikter****Styret**

tid året før. Av dette utgjorde fordringene ved årsskiftet 1 341 millioner kroner (1 519 millioner kroner).

Bankinnskudd og kontanter var 283 millioner kroner ved utgangen av 2018 (184 millioner kroner).

Konsernets egenkapital var 1 654 millioner kroner pr. 31. desember (1 669 millioner kroner). Endringer i egenkapitalen er positivt påvirket av årets overskudd, men redusert av utbetalt utbytte til minoritetsaksjonærer i konsernet og aksjonærer i morselskapet. Egenkapitalandelen ved årsskiftet var på 37 prosent, som er uendret i forhold til utgangen av 2017.

Konsernet er finansiert gjennom langsiktig lån på 728 millioner kroner. I tillegg har konsernet 169 millioner kroner i gjeld knyttet til finansiell leasing, hvorav 18 millioner forfaller i løpet av 2019. Ved utgangen av året hadde konsernet ikke benyttet trekkfasiliteten på konsernkontoordningen, men hadde innestående 149 millioner kroner. Konsernets samlede gjeld per 31. desember 2018 var på 2 784 millioner kroner (2 863 millioner kroner), hvorav rentebærende gjeld utgjorde 32 prosent.

Konsernets netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var på 395 millioner kroner (200 millioner kroner). Endringen er vesentlig påvirket av lavere forfalte kunde-fordringer mot Vinmonopolet ved utgangen av 2018 enn ved utgangen av 2017.

Netto kontantstrøm fra investerings-aktiviteter var på -23 millioner kroner (-144 millioner kroner). Den positive endringen i kontantstrøm fra investeringsaktiviteter skyldes i hovedsak oppkjøpene av varemerkene Vanlig og Hot n'Sweet som ble foretatt i 2017.

Netto kontantstrøm fra finansierings-aktiviteter utgjorde -261 millioner kroner (-91 millioner kroner). Endring i kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter er i stor grad påvirket av at trekk i konsernkontoordningen

DRIKK MED VETT.
SÅ BLIR GODE
OPPLEVELSER
ENDA BEDRE.

Arcus

har blitt nedbetalt med 73 millioner kroner i 2018 mot et tilsvarende opptak i 2017.

Beholdning av kontanter og kontant-ekvivalenter var på 283 millioner kroner (184 millioner kroner). Avvik mellom selskapets driftsresultat og operasjonelle kontantstrøm er konsernets finanskostnader, endringer i arbeidskapitalen og periodens betalte skatt.

Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper
IFRS 15 Inntektsføring er innført fra 1.1.2018. Dette har hatt ubetydelige endringer for resultatoppstillingen. Se note 4. IFRS 9

Finansielle instrumenter som ble innført 1.1.2019 fikk ingen betydning for Arcus. Fra 1.1.2019 innføres IFRS 16 Operasjonelle leieavtaler som medfører betydelige endringer i resultat og balansen. Se note 16 for ytterligere informasjon.

Finansiell risiko og risikostyring

Styret har vedtatt en finanspolicy som definerer rammer og retningslinjer for finansiell risikostyring i konsernet.

Arcus' hovedinntektskilde er kjernevirksomheten, og konsernets hovedstrategi

for risikostyring er å begrense den finansielle risikoen som kjernevirksomheten skaper.

Konsernets viktigste finansielle risikoer er knyttet til kredittrisiko, renterisiko, likviditetsrisiko og valutarisiko.

Arcus benytter i liten grad finansielle instrumenter til sikring av renter og valuta. Konsernet benytter ikke sikringsbokføring og finansielle instrumenter blir ved førstegangsinnregning regnskapsført som finansielle instrumenter til virkelig verdi, mens verdiendringer regnskapsføres over resultatet.

STYRETS ÅRSBERETNING

Strategi

Økonomisk utvikling

Resultatregnskap

Balanse, investeringer og likviditet

Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

Finansiell risiko og risikostyring

Kredittrisiko

Renterisiko

Likviditetsrisiko

Valutarisiko

Om virksomheten

Medarbeidere og organisasjon

Medarbeidere

Sykefravær

Arbeidsmiljø og HMS

Likestilling

Mangfold

Etiske retningslinjer

Personvern

Ytre miljø

Alkohol

Eierforhold

Fortsatt drift

Hendelser etter balansedagen

Resultatdisponering

Fremtidsutsikter

Styret

Kredittrisiko

Finanspolicyen stiller krav om at kredittrisiko skal vurderes før det etableres kredittkjøpsavtaler med nye kunder. Vurderingen omfatter gjennomgang av regnskapsinformasjon, samt annen relevant og tilgjengelig informasjon og danner grunnlag for fastsettelse av kredittgrense og kredittid. Når et kundeforhold er etablert, skal kredittrisiko og kredittgrenser vurderes fortløpende i forhold til kundens finansielle utvikling og betalingshistorikk. Utestående fordringer følges opp fortløpende i samarbeid mellom økonomiavdelingen og markedsavdelingene i den enkelte virksomhet. En stor andel av konsernets kundeordringer oppstår gjennom salg av vin og brennevin til de statseide monopolutsalgene i Norden. Kredittrisikoen knyttet til disse kundene anses å være ikke-eksisterende. Konsernets kreditt-risiko er for øvrig spredd på et større antall

mindre kunder innen hotell-, restaurant- og kafémarkedet, samt et mindre antall distributører utenfor Norden.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom finansieringsaktiviteter (lånefinansiering og finansiell leasing-gjeld) og plasseringer (bankinnskudd). Ved utgangen av 2018 bestod konsernets langsiktige gjeld av lånefasiliteter i SEB, samt finansiell leasing i Nordea Finans og Volvo Finans. Policyen for rentesikring innebærer at inntil 50 prosent av basisrenten på langsiktige lån kan sikres. Ved utgangen av 2018 var intet av konsernets rentebærende gjeld sikret. Rentemarginen på lånefasilitetene i SEB er knyttet til størrelsen på konsernets netto rentebærende gjeld sett i forhold EBITDA, mens avtalen med Nordea Finans innebærer fast rentemargin.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Arcus skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet til å møte sine forpliktelser. Samtidig er det et mål å minimere konsernets overskuddslikviditet. Konsernet skal kontinuerlig arbeide for å utvikle sin finansielle handlefrihet, gjennom tett oppfølging av resultatutvikling og kapitalbinding, og gjennom fortløpende vurdering av alternative finansieringskilder.

Arcus ønsker størst mulig grad av fleksibilitet til å utnytte likvide midler best mulig i den daglige driften. Dette oppnås gjennom en konsernkontoordning med en trekkfasilitet som administreres av Arcus ASA.

Ved investeringsbehov benyttes egen likviditet så langt det er mulig, men ved større investeringer benyttes også ekstern lånefinansiering i bank. Arcus-konsernet har i løpet av 2018 ikke hatt vesentlige investeringer, men har kjøpt noen minoritetsandeler i eksisterende datterselskap. Dette kjøpet ble finansiert med egen likviditet og eksisterende trekk-fasilitet.

Konsernet inngikk en ny finansiell leasingavtale med Volvo Finans i 2018, i forbindelse med at tre lastebiler i Distribusjon ble skiftet ut. Dette medførte en gjeldsøkning på 3 millioner kroner.

Valutarisiko

Konsernet er utsatt for valutarisiko da det har virksomhet i flere land og gjør betydelige innkjøp i utenlandsk valuta. De vesentligste valutaene er euro, danske kroner, svenske kroner og amerikanske dollar.

Konsernets valutaeksponering kan hovedsakelig deles i to grupper; kontantstrømrisiko og omregningsrisiko. Den overordnede målsettingen er å begrense effekten valuta-svingninger har på konsernets kontantstrøm i norske kroner. Endret innkjøpskost fra

leverandører i funksjonell valuta som følge av valutakursendringer søkes fortløpende kompensert gjennom endring av utsalgspriser til kunder, og gjennom reforhandling av innkjøpspriser fra leverandører.

Risikohorisonten, dvs. den tid det tar å kompensere for negative valutabevegelser, er i stor grad styrt av prisendringmulighetene i de statlige, nordiske monopolene, som i Norge er hver fjerde måned og i Sverige hver sjette måned. Som hovedregel kjøpes valuta i spotmarkedet, men også i noen grad i terminmarkedet, for fortløpende å utligne netto posisjoner i pengeposter.

Deler av konsernets langsiktige låneopptak er foretatt i svenske kroner, som en naturlig sikring mot kontantstrøm i form av utbytte i svenske kroner.

Fordringer og gjeld, samt pengeposter i utenlandsk valuta, omregnes til balansedagens kurs i selskapenes funksjonelle valuta ved rapportering. Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner. Konsernet er derfor ytterligere eksponert for valutarisiko ved omregning av utenlandske datterselskap fra deres funksjonelle valuta til konsernets presentasjonsvaluta. Denne omregningsrisikoen er ikke sikret.

OM VIRKSOMHETEN

Arcus ASA eier alle aksjene i Arcus-Gruppen AS og Vectura AS. Selskapets formål er å forvalte aksjer og andre selskapsandeler, og konsernet opererer innenfor forretningsområdene Vin, Spirits og Distribusjon.

Forretningsområdet Vin importerer, tapper, markedsfører og selger vin i Norge, Sverige, Finland og i tax-free. Forretningsområdet Vin hadde i 2018 en omsetning på 1 625 millioner kroner, mot 1 541 millioner kroner i 2017. EBITDA (adj.) ble i 2018 182 millioner kroner, sammenlignet med 192 millioner kroner i 2017. Omsetningen har vokst som følge av en dreining

ANTALL ANSATTE I ARCUS KONSERNET PR 31.12.2018 FORDELT PR LAND

	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Tyskland	Totalt
Kvinner	92	28	3	8	2	133
Menn	253	22	13	13	1	302
Totalt	345	50	16	21	3	435

ANTALL ANSATTE I ARCUS KONSERNET PR 31.12.2018 FORDELT PR FORRETNINGSOMRÅDE

	Menn	Kvinner	Totalt
Spirits	95	46	141
Vin	37	46	83
Arcus-Gruppen AS	24	15	39
Arcus ASA	2	0	2
Vectura AS	144	26	170
Totalt	302	133	435

STYRETS ÅRSBERETNING

Strategi

Økonomisk utvikling

Resultatregnskap

Balanse, investeringer og likviditet

Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

Finansiell risiko og risikostyring

Kreditt risiko

Renterisiko

Likviditetsrisiko

Valutarisiko

Om virksomheten

Medarbeidere og organisasjon

Medarbeidere

Sykefravær

Arbeidsmiljø og HMS

Likestilling

Mangfold

Etiske retningslinjer

Personvern

Ytre miljø

Alkohol

Eierforhold

Fortsatt drift

Hendelser etter balansedagen

Resultatdisponering

Fremtidsutsikter

Styret

av porteføljen mot lyse viner (betydelig vekst for hvitvin, rosé, og musserende), samt en varm sommer i hele Norden. Fortsatt høy euro-kurs har svekket lønnsomheten. For 2018 ble driftsresultatet 167 millioner kroner, mot 185 millioner kroner året før.

Forretningsområdet Spirits importerer, produserer, tapper, markedsfører og selger vin og brennevin primært i Norden og Tyskland, men også i andre utvalgte eksportmarkeder. Samtidig utføres tapping for søsterselskap i anlegget på Gjelleråsen. Forretningsområdet Spirits hadde i 2018 en omsetning på 920 millioner kroner, mot 913 millioner kroner i 2017. EBITDA (adj.) ble i 2018 145 millioner kroner, sammenlignet med 183 millioner kroner i 2017. Lavere salg av brennevin i Danmark og Tyskland, samt priskonkurranse i lavpris-delen av det norske markedet, har preget omsetningen og resultatet. For 2018 ble driftsresultatet 118 millioner kroner, mot 152 millioner kroner året før.

Forretningsområdet Distribusjon (Vectura) distribuerer alkoholholdige drikker i det norske markedet. Forretningsområdet Distribusjon hadde i 2018 en omsetning på 308 millioner kroner, mot 285 millioner kroner i 2017. EBITDA (adj.) ble i 2018 13 millioner kroner, sammenlignet med 14 millioner kroner i 2017. Omsetningen har vokst som følge av nye kunder og økt salg av tjenester, mens økt grad av overtid, samt innleie av lastebiler og sjåfører, har redusert resultatet. For 2018 ble driftsresultatet 1,1 millioner kroner, mot 0,7 millioner kroner året før.

Selskapets forretningskontor ligger i Nittedal kommune.

MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON

Medarbeidere

Konsernet hadde ved årsskiftet 428,9 årsverk fordelt på 435 faste medarbeidere, hvorav 345 medarbeidere er ansatt i Norge. Morselskapet

Arcus ASA har to medarbeidere. Fordelingen mellom kjønn i hele konsernet var 69,4 prosent menn og 30,6 prosent kvinner.

Styret anser arbeidsmiljøet og samarbeidet med de tillitsvalgte som godt og konstruktivt. Medarbeiderne er sikret medbestemmelse på flere nivåer i konsernet. I de operative selskapene i Norge er det etablert faste samarbeidsutvalg bestående av tillitsvalgte og representanter fra ledelsen. I møtene gir ledelsen informasjon, og det gjennomføres drøftinger ved behov. Det er også etablert et konsernutvalg hvor de ansattes styremedlemmer og hovedtillitsvalgte møtes før hvert styremøte, for å behandle relevante og konsernovergripende saker.

Sykefravær

Konsernet har høyt fokus på sykefravær. De norske selskapene i konsernet arbeider tett med bedriftshelsetjenesten og NAV for å redusere sykefraværet. Individuell oppfølging og tilrettelegging er viktige verktøy i dette arbeidet. For Arcus-Gruppen AS med datterselskap i Norge var sykefraværet i 2018 på 4,6 prosent, mens målet var 4,2 prosent. For 2019 er målet fortsatt 4,2 prosent. I Vectura AS, hvor det er mye manuelt og fysisk arbeid, var sykefraværet i 2018 på 8,5 prosent, en forbedring på 0,4 prosent fra 2017. Målet for 2018 var 7,5 prosent som også videreføres til 2019. Sykefraværet varierer mye fra avdeling til avdeling og mellom forretningsområdene.

For konsernet Arcus ASA var det totale sykefraværet i 2018 i Norge på 6,4 prosent, en forbedring på 0,2 prosentpoeng fra 2017. Til sammenligning viser NHOs sykefraværsstatistikk for drikkevareproduksjon i 3. kvartal 2018 et legemeldt fravær på 4,6 prosent og et egenmeldt fravær på anslagsvis 2 prosent, som i sum gir et totalt sykefravær på 6,6 prosent.

Sykefraværstatistikker og HMS-hendelser synliggjøres hver måned bl.a. på avdelingsmøter, oppslagstavler og behandles i Arbeidsmiljøutvalgene.

Arbeidsmiljø og HMS

Konsernets operative virksomheter arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet. Egne handlingsplaner er etablert, og disse følges opp både sentralt, i forretningsområdene og i arbeidsmiljøutvalgene.

For å unngå alvorlige skader og hendelser er det viktig å ha en organisasjon og kultur som avdekker farlige forhold, registrerer uønskede hendelser og fortløpende setter inn korrektive tiltak. Dette arbeidet har de operative selskapene i konsernet lykkes bra med. Uønskede hendelser innrapporteres regelmessig. Disse hendelsene rapporteres månedlig til ledelse, medarbeidere, arbeidsmiljøutvalg og verneombud.

Ved alle skader granskes hva som er den underliggende årsaken, for deretter å implementere tiltak for å unngå liknende hendelser.

I 2018 var det fire skader (tre i Vectura AS og en i Arcus Norway AS) som medførte fravær. Skadene anses ikke som alvorlige, og personene var tilbake i arbeid etter kort tids fravær. Konsernet har som mål at det i 2019 ikke skal ha noen skader som medfører fravær.

Likestilling

Av konsernets 435 medarbeidere ved årsskiftet var 30,6 prosent kvinner og 69,4 prosent menn, en liten reduksjon i kvinneandelen fra året før. Ledergruppene i de operative selskapene har alle kvinnelige medlemmer, men konsernledelsen i Arcus ASA består kun av menn, inklusive administrerende direktør for henholdsvis Vectura AS og Vingruppen i Norden AB. Konsernet hadde på samme tidspunkt 32 prosent kvinnelige ledere.

Eierselskapets styre (Arcus ASA) hadde ved utgangen av 2018 ti styremedlemmer, hvorav fem kvinner. Tre av styrets medlemmer var ansattvalgte representanter, hvorav to kvinner. Kvinneandelen i styret tilfredsstiller lovens krav til kvinnerepresentasjon i et ASA-styre.

I forbindelse med det lokale lønnsoppgjøret 2018 gjennomgikk partene situasjonen vedrørende likestilling og likelønn. De lokale partene er enige om at hensynet til likelønn og likestilling er tilfredsstillende ivaretatt.

Mangfold

Konsernet har en uttalt politikk om ikke å diskriminere på grunn av kjønn, religion, hudfarge, seksuell legning, alder, nedsatt funksjonsevne eller etnisk og/eller kulturell opprinnelse.

Ved utgangen av 2018 representerte medarbeiderne ca. 30 ulike språk og ca. 18 prosent av medarbeiderne hadde en annen kulturell eller etnisk bakgrunn enn nordisk.

Konsernets mål er at de operative virksomhetene skal være arbeidsplasser hvor det ikke forekommer noen form for diskriminering eller trakassering. Konsernets Arbeidsreglement og Etisk regelverk har retningslinjer om dette, og i tillegg er det etablert gode varslingsrutiner.

I 2018 ble det også utarbeidet en ny Plan for mangfold og inkludering. Planen definerer konkrete mål og aktiviteter. Arcus ASA skal som konsern og arbeidsgiver fremme likestilling og hindre diskriminering av sine medarbeidere.

Styret og de operative selskapenes ledelse er bevisst dette ved rekruttering, ansettelse, lønnsvurderinger, ved tilrettelegging av arbeidsforhold samt gjennom holdnings-skapende arbeid.

Etiske retningslinjer

Konsernets etiske retningslinjer har til hensikt å definere, tydeliggjøre og sikre rammer og

STYRETS ÅRSBERETNING**Strategi****Økonomisk utvikling**

Resultatregnskap

Balanse, investeringer og likviditet

Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

Finansiell risiko og risikostyring

Kredittrisiko

Renterisiko

Likviditetsrisiko

Valutarisiko

Om virksomheten**Medarbeidere og organisasjon**

Medarbeidere

Sykefravær

Arbeidsmiljø og HMS

Likestilling

Mangfold

Etiske retningslinjer

Personvern

Ytre miljø

Alkohol

Eierforhold

Fortsatt drift

Hendelser etter balansedagen**Resultatdisponering****Fremtidsutsikter****Styret**

forventninger til forretningsmessig etisk og korrekt opptreden for alle medarbeidere. Konsernets etiske retningslinjer fastslår at Arcus har nulltoleranse for diskriminering, mobbing og korrupsjon. Som en del av de etiske retningslinjene er det også tilrettelagt for varsling av eventuelle kritikkverdige forhold i konsernet. Varslere kan benytte et eget telefonnummer som er etablert for dette formålet. Det er gjort kjent og tilgjengelig for alle ansatte, med garantert anonymisering. I 2018 ble det innrapportert to varslingssaker.

Personvern

Fra 25. mai 2018 ble det innført nytt EU-regelverk vedrørende personvern (GDPR). Hovedlinjene i eksisterende lovgivning ble videreført i tillegg til nye regler i form av omfattende krav til virksomheter som behandler personopplysninger. For Arcus medførte dette et omfattende kartleggings- og dokumentasjonsarbeid av personopplysninger, rutiner, systemer og dokumentasjon knyttet til behandling av alle personopplysninger, gap analyser, produksjon og dokumentasjon samt implementering og drift. Det er også utarbeidet rutiner for etterlevelse, kontroll og revisjon slik at Arcus' håndtering av personvern er i henhold til det nye regelverket.

Ytre miljø

Hensynet til det ytre miljøet utgjør en viktig del av samfunnsansvaret i Arcus. Konsernets virksomhet påvirker det ytre miljøet gjennom både produksjon og distribusjon av konsernets produkter. Arcus støtter en føre-var-tilnærming til miljø-utfordringer, og arbeider planmessig med å redusere belastninger på det ytre miljøet forbundet med virksomheten. I 2017 fastsatte konsernet 11 konkrete KPIer som skal innfris frem til 2020. Det er blant annet etablert KPIer for reduksjon av karbondioksid og økt resirkulering av avfall.

I årsrapporten er det inntatt separat redegjørelse om Arcus' samfunnsansvar i tråd med Regnskapslovens paragraf 3-3c, hvor det er angitt status for hver av de 11 KPIene. Denne redegjørelsen er en integrert del av årsberetningen.

Alkohol

Arcus har et tydelig forhold til ansvarlig alkoholkonsum. Alle de målgrupper som er relevante for Arcus skal på en enkel måte bli kjent med og forstå konsernets forhold til alkohol og ansvarlig konsum. Det er bakgrunnen for kampanjen «Drikk med vett», som ble lansert høsten 2015, og som siden da er en integrert del av Arcus' kommunikasjon. «Drikk med vett» er både en intern og ekstern holdningskampanje, og skal nå alle ansatte og alle dem Arcus møter. Både i 2017 og 2018 gjennomførte Arcus en kampanje rettet mot rusen. «Drikk med vett»-budskap ble delt i russens egne digitale kanaler. På festene på Tryvann og Tusenfryd i Oslo, ble det delt ut 7.000 fylte flasker med vann til rusen, med enkle muligheter for påfylling av vann, en økning på 1.000 flasker fra året før. Det var ikke synlig at det var Arcus som sto bak initiativet.

Som et ledd i samme ånd, ble det i 2018 vedtatt å montere alkohol på alle lastebiler og nye firmabiler. I de operative selskapene er det også etablert AKAN utvalg og AKAN kontakter.

I årsrapporten er det inntatt separat redegjørelse om Arcus' organisasjon.

Eierforhold

Arcus ASA ble notert på Oslo Børs 1. desember 2016, og hadde ved årsskiftet 2017/18 2.132 aksjonærer. Tre aksjonærer eide ved årsskiftet mer enn fem prosent av selskapet; Canica AS (42,1 %), Geveran Trading Co Ltd (9,9 %) og Verdipapirfondet DNB Norge (IV) (5,3 %). Kvartalsresultatet har ved hvert kvartal blitt presentert i Oslo. I tillegg har resultatet for 4. kvartal 2017 blitt presentert for investorer i

Madrid, London og Frankfurt, og resultatet for 1. kvartal 2018 i Stockholm. I tillegg har en-til-en investormøter blitt avholdt i Oslo jevnt fordelt gjennom året, samt investormøter på Skype med investorer i London.

I årsrapporten er det inntatt separat redegjørelse om Arcus' etterlevelse av eierstyring. Dette er en integrert del av årsberetningen.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen for fortsatt drift er til stede. Til grunn for dette ligger de langsiktige planene og de strategiske valgene som er gjort.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det har ikke inntruffet vesentlige hendelser etter årsslutt, mellom balansedagen og styrets behandling av årsregnskapet for 2018.

RESULTATDISPONERING

Morselskapet Arcus ASA hadde i 2018 et årsresultat på 55,4 millioner kroner mot 31,0 millioner kroner i 2017. Styret foreslår at det avsettes utbytte med 1,66 per aksje, totalt 113 millioner kroner, og at overskuddet på 55,4 millioner kroner overføres til annen egenkapital.

FREMTIDSUTSIKTER

I forbindelse med børsnoteringen offentliggjorde selskapet sine langsiktige vekstmål, herunder organisk omsetningsvekst på 3-5 prosent inklusive mindre bolt-on oppkjøp, og EBITDA-vekst på 6-9 prosent i de neste tre til fem årene. Styret legger fortsatt disse målene til grunn for konsernets videre utvikling.

Gjelleråsen 20. mars 2019

Michael Holm Johansen
Styreleder

Stein Erik Hagen

Hanne Refsholt

Eilif Due

Trond Berger

Leena Saarinen

Erik Hagen

Konstanse M. Kjøl

Ann Therese Jacobsen

Ann-Beth Freuchen

Kenneth Harnes
Konsernsjef

STYRETS ÅRSBERETNING**Strategi****Økonomisk utvikling**

Resultatregnskap

Balanse, investeringer og likviditet

Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

Finansiell risiko og risikostyring

Kreditt risiko

Renterisiko

Likviditetsrisiko

Valutarisiko

Om virksomheten**Medarbeidere og organisasjon**

Medarbeidere

Sykefravær

Arbeidsmiljø og HMS

Likestilling

Mangfold

Etiske retningslinjer

Personvern

Ytre miljø

Alkohol

Eierforhold

Fortsatt drift

Hendelser etter balansedagen**Resultatdisponering****Fremtidsutsikter****Styret**

STYRET

Michael Holm Johansen
Styreleder

Stein Erik Hagen
Styremedlem

Hanne Refsholt
Styremedlem

Eilif Due
Styremedlem

Trond Berger
Styremedlem

Leena Saarinen
Styremedlem

Ann-Beth Freuchen
Styremedlem

Erik Hagen
Styremedlem

Konstane M. Kjôle
Styremedlem

Ann Therese Jacobsen
Styremedlem

REGNSKAP OG NOTER**Konsernregnskap med noter**

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømpoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Alternativ resultatmåling

Selskapsregnskap med noter

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømpoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Erklæring**Revisors beretning**

Regnskap og noter

KONSERNREGNSKAP

Resultatregnskap 01.01.–31.12. 58

Totalresultat 01.01.–31.12. 59

Balanse per 31. desember 60

Kontantstrømpoppstilling 01.01.–31.12. 62

Oppstilling over endringer i egenkapital 63

Konsernets historie i korte trekk 64

Regnskapsprinsipper 65

Noter

Note 1 Selskap i konsernet 71

Note 2 Styring av finansiell risiko 75

Note 3 Informasjon om kontantstrøm 82

Note 4 Inntekter 84

Note 5 Segmentinformasjon 88

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter 90

Note 7 Andre driftskostnader 91

Note 8 Lønn og andre personalkostnader 92

Note 9 Aksjebasert betaling 95

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser 98

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader 100

Note 12 Skatt 101

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet 103

Note 14 Varige driftsmidler 104

Note 15 Immaterielle eiendeler 105

Note 16 Leieavtaler 108

Note 17 Andre fordringer 109

Note 18 Varer 110

Note 19 Betalingsmidler 110

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon 111

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner 113

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat 115

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser 115

Note 24 Kortsiktig gjeld 116

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar 116

Note 26 Hendelser etter balansedagen 116

Alternativ resultatmåling 117

SELSKAPSREGNSKAP FOR MORSELSKAP

Resultatregnskap 01.01.–31.12. 121

Balanse per 31. desember 122

Kontantstrømpoppstilling 01.01.–31.12. 123

Regnskapsprinsipper 124

Noter

Note 1 Lønnskostnader 125

Note 2 Skatt 126

Note 3 Datterselskaper 126

Note 4 Aksjekapital og aksjonærinformasjon 127

Note 5 Egenkapital 127

Note 6 Pensjonsforpliktelser og -kostnader 127

Note 7 Lån, pantstillelser og garantier m.v. 128

Note 8 Mellomværende med selskap i samme konsern 129

Note 9 Bankinnskudd 129

Note 10 Finansiell markedsrisiko 129

Note 11 Hendelser etter balansedagen 130

ERKLÆRING 130**REVISORS BERETNING 131**

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

KONSERNREGNSKAP

Resultatregnskap 01.01. – 31.12.

Beløp i 1 000 NOK	Note	2018	2017
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Salgsinntekter	4,5	2 672 615	2 530 126
Andre driftsinntekter	4,5	50 586	44 934
Sum inntekter	4,5	2 723 201	2 575 060
Netto gevinst ved salg av driftsmidler	3,14,15	365	30
Varekostnad	6,18	-1 577 306	-1 408 524
Lønnskostnad	8,9,10	-426 644	-417 412
Avskrivninger og amortiseringer	14,15	-50 005	-51 581
Nedskrivninger	14,15	0	-22 700
Annen driftskostnad	6,7,16	-409 330	-391 699
Andel resultat fra tilknyttet og felleskontrollert virksomhet	13	2 311	3 286
Driftsresultat før andre inntekter og kostnader		262 592	286 460
Andre inntekter og kostnader	7, APM	-5 296	-13 167
Driftsresultat		257 296	273 293

Beløp i 1 000 NOK	Note	2018	2017
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Renteinntekt	11	12 906	6 654
Annen finansinntekt	11,22	27 740	41 304
Rentekostnader	11	-39 029	-33 127
Annen finanskostnad	11,22	-37 733	-29 374
Netto finansresultat		-36 116	-14 543
RESULTAT FØR SKATT			
		221 180	258 750
Skattekostnad	12	-56 763	-70 528
Årsresultat		164 417	188 222
Årsresultatet fordeler seg som følger			
Ikke-kontrollerende eierinteresse	1	5 954	6 944
Eiere av morselskapet		158 463	181 278
		164 417	188 222
Resultat per aksje (NOK)			
Resultat per aksje	20	2,33	2,66
Utvannet resultat per aksje	20	2,25	2,62

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Totalresultat 01.01. – 31.12.

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Note	2018	2017
Årsresultat		164 417	188 222
Poster som ikke vil bli reklassifisert mot resultatoppstillingen;			
Estimatavvik pensjoner	10	9 900	4 439
Sum poster som ikke vil bli reklassifisert mot resultatoppstillingen, før skatt		9 900	4 439
Skatt på poster som ikke vil bli reklassifisert mot resultatoppstillingen	12	-2 277	-1 065
Sum poster som ikke vil bli reklassifisert mot resultatoppstillingen, etter skatt		7 623	3 374
Poster som kan bli reklassifisert mot resultatoppstillingen;			
Omregningsdifferanser ved omregning av utenlandske datterselskap		6 967	73 207
Sum poster som kan bli reklassifisert mot resultatoppstillingen, før skatt		6 967	73 207
Skatt på poster som kan bli reklassifisert mot resultatoppstillingen		0	0
Sum poster som kan bli reklassifisert mot resultatoppstillingen, etter skatt		6 967	73 207
SUM ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		14 590	76 581
TOTALRESULTAT		179 007	264 803
Totalresultatet fordeler seg som følger			
Ikke-kontrollerende eierinteresse		5 214	8 127
Eiere av morselskapet		173 793	256 676
TOTALRESULTAT		179 007	264 803
Totalresultat per aksje (NOK)			
Resultat per aksje	20	2,55	3,77
Utvannet resultat per aksje	20	2,47	3,70

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Balanse per 31. desember

Beløp i 1 000 NOK	Note	2018	2017
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Goodwill	15	1 042 130	1 042 596
Varemerker	15	815 009	819 702
Programvare	15	26 752	29 151
Sum immaterielle eiendeler		1 883 891	1 891 449
Varige driftsmidler			
Maskiner og anlegg	14	293 273	304 534
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.	14	17 652	19 614
Anlegg under utførelse	14	4 914	5 678
Sum varige driftsmidler		315 839	329 826
Utsatt skattefordel	12	110 158	136 786
Finansielle anleggsmidler			
Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	13	61 291	58 670
Andre investeringer i aksjer		200	200
Andre langsiktige fordringer	17	1 581	1 205
Sum finansielle anleggsmidler		63 072	60 075
Sum anleggsmidler		2 372 960	2 418 136

Beløp i 1 000 NOK	Note	2018	2017
Omløpsmidler			
Varelager	18	441 117	410 759
Fordringer			
Kundefordringer	2	1 260 709	1 432 164
Forskudd til leverandører	17	52 999	64 570
Andre fordringer	12,17	26 983	22 325
Sum fordringer		1 340 691	1 519 059
Bankinnskudd	2,19	282 594	184 415
Bankinnskudd, kontanter o.l.		282 594	184 415
Sum omløpsmidler		2 064 402	2 114 233
SUM EIENDELER		4 437 362	4 532 369

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

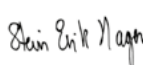
Balanse per 31. desember

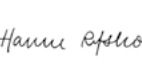
Beløp i 1 000 NOK	Note	2018	2017
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	20	1 356	1 360
Overkurs		770 743	770 743
Sum innskutt egenkapital		772 099	772 103
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		878 970	878 489
Sum opptjent egenkapital		878 970	878 489
Ikke-kontrollerende eierinteresser			
	1	2 965	18 823
Sum egenkapital		1 654 034	1 669 415
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Utsatt skatteforpliktelse	12	101 845	101 032
Pensjonsforpliktelser	10	21 077	30 552
Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	2,22	74 218	0
Andre avsetninger for forpliktelser	23	92	320
Sum avsetning for forpliktelser		197 232	131 904

Beløp i 1 000 NOK	Note	2018	2017
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	2,21	874 895	909 218
Annen langsiktig gjeld		647	0
Sum annen langsiktig gjeld		875 542	909 218
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	2,21	18 063	90 071
Leverandørgjeld		576 783	603 884
Betalbar skatt	12	0	2 128
Skyldige offentlige avgifter	24	930 452	928 005
Annen kortsiktig gjeld	23,24	185 256	197 744
Sum kortsiktig gjeld		1 710 554	1 821 832
Sum gjeld		2 783 328	2 862 954
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		4 437 362	4 532 369

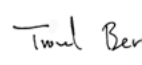
Gjelleråsen 20. mars 2019

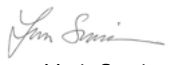

 Michael Holm Johansen
 Styreleder

 Stein Erik Hagen

 Hanne Refsholt

 Eilif Due

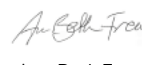

 Trond Berger

 Leena Maria Saarinen

 Erik Hagen

 Konstanse M. Kjøle

 Ann Therese Jacobsen

 Ann-Beth Freuchen

 Kenneth Hamnes
 Konsernsjef

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømpoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Kontantstrømpoppstilling 01.01. – 31.12.

Beløp i 1 000 NOK	Noter	2018	2017
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Ordinært resultat før skattekostnad		221 180	258 750
Avskrivninger og amortiseringer	14, 15	50 005	74 281
Andel resultat fra tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	13	-2 311	-3 286
Innbetaling av utbytte fra tilknyttet selskap	13	445	0
Betalte skatter	12	-39 991	-33 221
Tillegg for rentekostnader i perioden		37 406	31 475
Pensjonskostnader og andre avsetninger uten kontanteffekt	3	197	591
Verdiendringer og andre kostnader uten kontanteffekt	3	12 155	-4 444
Tap/gevinst ved salg varige driftsmidler og immaterielle anleggsmidler	3	-365	-30
Urealisert agio	3	1 195	19 195
Endring i varer	3,18	-30 358	-31 781
Endring i kundefordringer	3	171 455	-43 939
Endring i leverandørgjeld	3	-27 101	-45 437
Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	3	624	-22 256
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		394 536	199 898
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
Utbetaling ved kjøp av immaterielle anleggsmidler	15	-3 270	-124 820
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	14	-19 812	-15 894
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	3,14	365	30
Utbetalinger ved kjøp av virksomhet		0	-2 752
Utbetalinger ved kjøp av andre finansielle investeringer	3	-119	-454
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-22 836	-143 890

Beløp i 1 000 NOK	Noter	2018	2017
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Nedbetaling av langsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner	2,21	-17 370	-15 719
Endring andre langsiktige lån		-360	0
Endring kassekreditt	21	-72 700	72 700
Utbetalte renter i perioden	3	-37 302	-31 454
Utbetaling for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser		-6 150	-12 913
Utbetaling for kjøp av egne aksjer		-8 303	0
Utbetalinger av utbytte	1,3	-118 716	-103 515
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-260 901	-90 901
Effekt av valutakursendringer på bankinnskudd, kontanter og lignende		-12 620	19 923
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter		-12 620	19 923
Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende		98 179	-14 970
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.		184 415	199 385
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.	19	282 594	184 415

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Oppstilling over endringer i egenkapital

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Aksje- kapital	Beholding av egne aksjer	Overkurs	Omregnings- differanser	Fond for aksje- basert betaling	Annen opptjent egenkapital	Totalt for eiere av morselskapet	Ikke-kontrollerende eierinteresser	Totalt for konsernet
Egenkapital pr 31.12.2016	1 360	0	770 743	228 788	606	487 190	1 488 687	13 903	1 502 590
Årsresultat 2017	0	0	0	0	0	181 278	181 278	6 944	188 222
Sum andre inntekter og kostnader 2017	0	0	0	72 024	0	3 374	75 398	1 183	76 581
Totalresultat 2017	0	0	0	72 024	0	184 652	256 676	8 127	264 803
Transaksjoner med eierne 2017									
Aksjebasert betaling	0	0	0	0	7 898	0	7 898	0	7 898
Utbetalt utbytte	0	0	0	0	0	-99 994	-99 994	-3 521	-103 515
Endringer i ikke-kontrollerende eierinteresser	0	0	0	0	0	-2 675	-2 675	314	-2 361
Sum transaksjoner med eierne 2017	0	0	0	0	7 898	-102 669	-94 771	-3 207	-97 978
Egenkapital pr 31.12.2017	1 360	0	770 743	300 812	8 504	569 173	1 650 592	18 823	1 669 415
Årsresultat 2018	0	0	0	0	0	158 463	158 463	5 954	164 417
Sum andre inntekter og kostnader 2018	0	0	0	7 707	0	7 623	15 330	-740	14 590
Totalresultat 2018	0	0	0	7 707	0	166 086	173 793	5 214	179 007
Transaksjoner med eierne 2018									
Kjøp av egne aksjer	0	-4	0	0	0	-8 299	-8 303	0	-8 303
Aksjebasert betaling	0	0	0	0	6 722	0	6 722	0	6 722
Utbetalt utbytte	0	0	0	0	0	-112 919	-112 919	-5 797	-118 716
Endringer i ikke-kontrollerende eierinteresser	0	0	0	0	0	-61 534	-61 534	-12 557	-74 091
Overføring årets resultat fra minoritet til majoritet *	0	0	0	0	0	2 718	2 718	-2 718	0
Sum transaksjoner med eierne 2018	0	-4	0	0	6 722	-180 034	-173 316	-21 072	-194 388
Egenkapital pr 31.12.2018	1 360	-4	770 743	308 519	15 226	555 225	1 651 069	2 965	1 654 034

* Innenfor konsernets vin-virksomhet, er det flere av datterselskapenes daglige ledere som har ikke-kontrollerende eierinteresser. De fleste de daglige lederne har salgssopsjoner knyttet til sine eierinteresser, som de kan utøve på et gitt tidspunkt i framtiden. Konsernet har ikke kontroll på disse aksjene ved utgangen av perioden, men har heller ikke kontroll over den mulige utøvelsen av salgssopsjonene. Verdien av salgssopsjonene er innregnet som forpliktelser til virkelig verdi ved utgangen av året, og har redusert minoritetens andel av egenkapital. Presentasjon av resultatandelene er presentert i resultatoppstillingen som ikke-kontrollerende eierinteressers andel av resultatet. Som følge av at konsernet har innregnet forpliktelsen på salgssopsjonene mot minoritetens andel av egenkapital blir resultat fra ikke-kontrollerte eierinteresser, justert for utdelt utbytte og omregningsdifferanser, overført til majoritetens andel av egenkapital ved utgangen av hver rapporteringsperiode.

Den gjenværende bokførte verdien av ikke-kontrollerende eierinteresser knytter seg til ikke-kontrollerende eierinteresser hvor det ikke eksisterer salgssopsjoner.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER**Resultatregnskap 01.01.–31.12.****Totalresultat 01.01.–31.12.****Balanse per 31. desember****Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.****Oppstilling over endringer i egenkapital****Konsernets historie i korte trekk****Regnskapsprinsipper****Noter**

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Konsernets historie i korte trekk

Arcus ASA er registrert og hjemmehørende i Norge, og lokalisert i Destilleriveien 11 på Gjelleråsen i Nittedal kommune, like nord for Oslo. Konsernregnskapet inkluderer morselskapet og datterselskap (samlet referert til som «Arcus» eller «konsernet» og hver for seg som «konsernselskap») samt konsernets andeler i tilknyttede selskap. Konsernets hovedvirksomhet er import, produksjon, markedsføring, salg og distribusjon av vin og brennevin.

Historisk utvikling

De siste årene har konsernet gjennomført følgende viktige transaksjoner:

2018

- Konsernets norske brennevinsvirksomhet etablerte i andre kvartal et nytt datterselskap, Atlungstad Håndverksdestilleri AS, som fra 2019 skal overta virksomheten knyttet til produksjon på Stange i Hedmark.
- Konsernet kjøpte i juni ytterligere 10,1% eierandel i Symposium Wines AS, som inngår i konsernets norske vinvirksomhet. Konsernets eierandel i selskapet er etter dette 90,1%.
- Konsernets brennevinsvirksomhet i Sverige etablerte i tredje kvartal et nytt datterselskap, Stockholms Spritfabrik AB, som skal drive agenturvirksomhet innenfor brennevin i Sverige.
- Konsernets vinvirksomhet i Norge etablerte i fjerde kvartal 3 nye datterselskap, Classic Wines AS, Creative Wines AS og Arcus Brand Lab AS. De to første selskapene skal drive agenturvirksomhet, mens Arcus Brand Lab AS vil inngå i virksomheten med egne merkevarer.
- Konsernets svenske vinvirksomhet etablerte i fjerde kvartal et nytt datterselskap, New Frontier Wines AB, som skal inngår i den svenske vinagenturvirksomheten.

2017

- Konsernet kjøpte i januar resterende 50% eierandel i Det Danske Spiritus Kompagni A/S. Det Danske Spiritus Kompagni A/S ble med det heleid datterselskap i konsernets brennevinsvirksomhet.
- Konsernet etablerte i januar Vingruppen Finland Oy, som et 100% eid datterselskap av Vingruppen i Norden AB.
- Konsernet kjøpte i februar resterende 9,9% eierandel i Excellars AS. Excellars AS ble med det heleid datterselskap i konsernets vinvirksomhet.
- Konsernet økte i juni sin eierandel i Valid Wines Sweden AB fra 97,0% til 100,0%, ved at datterselskapet Vingruppen i Norden AB kjøpte kjøpte ytterligere minoritetsaksjer. Samtidig solgte selskapet 16,9% av aksjene til selskapets daglige leder, slik at konsernet etter transaksjonen har en eierandel på 83,1% i Valid Wines Sweden AB.
- Konsernet kjøpte i september 100% av aksjene i det norske selskapet BevCo AS, som fra samme tidspunkt inngår i konsernets brennevinsvirksomhet. Selskapet har blant annet rettighetene distribusjon av Dooley's Toffee i Norge.
- Konsernet kjøpte i oktober varemerket Vanlig, som består både av en vodka og en gin. Konsernet overtok salget av dette produktet fra samme tidspunkt, mens overtakelse av produksjon var i første kvartal 2018.
- Konsernet kjøpte i desember varemerket Hot n'Sweet, som er en vodka shot. Konsernet overtok salget av dette produktet fra 1. januar 2018, mens overtakelse av produksjon var i første kvartal 2018.

2016

- Konsernet økte i februar sin eierandel i Excellars AS fra 51,0% til 90,1%, ved at datterselskapet Vingruppen AS kjøpte minoritetsaksjer.

- Konsernet økte i februar sin eierandel i Wineagency Sweden AB fra 80,0% til 90,0%, ved at datterselskapet Vingruppen i Norden AB kjøpte kjøpte ytterligere minoritetsaksjer.
- Konsernet økte i juli sin eierandel i Wineworld Sweden AB fra 80,0% til 90,0%, ved at datterselskapet Vingruppen i Norden AB kjøpte ytterligere minoritetsaksjer.
- Konsernet kjøpte i august vodka-varemerket Dwork.
- Konsernet økte i desember sin eierandel i Vingruppen i Norden AB fra 99,37% til 100,0%, ved at datterselskapet VinGruppen Sweden Holding AB kjøpte resterende minoritetsaksjer.
- Arcus-Gruppen Holding AS ble omdannet til allmennaksjeselskap, og endret navn til Arcus ASA, før selskapet 1. desember ble notert på Oslo Børs.

2015

- Kjøpte i februar akevitt-varemerket Snällersöds i Sverige.
- Kjøpte i april vinvirksomheten til Fondberg i Finland. Endret navn på virksomheten til Social Wines Oy.
- Kjøpte i september 70% av aksjene i et nyoppstartet norsk vinselskap, Heyday Wines AS.
- Omorganiserte i Q4 eierskapet til Vingruppen i Norden AB, ved å selge aksjene til et nyopprettet heleid holdingselskap i Sverige, kalt VinGruppen Sweden Holding AB.
- La ned produksjon i Aalborg og flyttet produksjon og tapping av de danske varemerkene (Aalborg, Maltserkreutz og Gammel Dansk) til et tilpasset anlegg på Gjelleråsen.

2014

- Etablering av Vingruppen AS som ny holdingsstruktur for vinvirksomheten i Norge.

2013

- Kjøpte i januar alle aksjene i Arcus Denmark A/S fra Pernod Ricard, som inkluderte varemerkene Aalborg Aquavit og Gammel Dansk, samt alle aksjene i Arcus Deutschland GmbH, som eier varemerket Maltserkreutz.

2012

- Ferdigstilte nytt produksjons- og distribusjonsanlegg og hovedkontor på Gjelleråsen, og flyttet virksomheten dit.

2011

- Kjøpte 28,2 % av aksjene i Vingruppen i Norden AB, og økte eierandelen fra 62,5 % til 90,7 %. Inngikk samtidig avtale om opsjon på resterende 9,3 %
- Kjøpte 51 % av aksjene i Excellars AS, med opsjon på resterende 49 %
- Byttet 34 % av aksjene i SAS de l'île Madame i 32,6 % av aksjene i Tiffon SA. Kjøpte ytterligere 106 aksjer og økte eierandelen i Tiffon SA til 34 %.

2010

- Gjennomførte avtale om salg av Gjelleråsen Prosjekt 1 AS
- Startet oppføringen av av nytt produksjons- og distribusjonsanlegg og hovedkontor på Gjelleråsen

2009

- Kjøpte varemerkene Star Gin, Red Port og Dry Anis fra Pernod Ricard
- Kjøpte 80 % av selskapet Symposium Wines AS

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Regnskapsprinsipper

Konsernregnskapet for 2018, inkludert sammenligningsinformasjon, er utarbeidet i samsvar med IFRS som gjelder pr. 31. desember 2018, og som beskrevet i noten om regnskapsprinsipper. Gjeldende IFRS-er er anvendt retrospektivt.

Årsregnskapet er vedtatt av selskapets styre 20. mars 2019. Konsernet har sitt hovedkontor på Gjelleråsen i Nittedal kommune, og kjernevirksomheten er produksjon, salg og distribusjon av alkoholholdige drikkevarer. Konsernets hjemmemarked er Norden, men konsernet har også salg til øvrige land, hovedsakelig Tyskland og USA.

Arcus ASA er notert på Oslo Børs. Børskurs 31.12.2018 var 41,00 per aksje, mot 46,50 per aksje ved utgangen av 2017.

NYE REGNSKAPSSTANDARDER

Det har i inneværende år blitt gjort endringer rammebetingelser fra IFRS knyttet til inntektsføring (IFRS 15), som til en viss grad har påvirket konsernets regnskap. Se nærmere informasjon om dette i note 4 til konsernregnskapet. I tillegg har konsernet tatt i bruk IFRS 9 fra 2018, uten at dette har medført vesentlige endringer for konsernet.

Under framgår de viktigste endringer i regnskapsstandarder, som vil påvirke konsernet framover.

Vedtatte IFRS-er og IFRIC-er med fremtidig**ikrafttredelsestidspunkt:**

Standardene og fortolkningene som er vedtatt frem til tidspunkt for avleggelse av konsernregnskapet, men hvor ikrafttredelsestidspunkt er frem i tid er oppgitt under. Konsernets intensjon er å implementere de relevante endringene på ikrafttredelsestidspunktet, under forutsetning av at EU godkjenner endringene før avleggelse av konsernregnskapet.

RELEVANTE ENDRINGER FOR ARCUS KONSERNET:**IFRS 16 Leieavtaler**

IFRS 16 Leases erstatter eksisterende IFRS-standard for leieavtaler, IAS 17 Leieavtaler. IFRS 16 angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale, dvs. kunden (leietager) og tilbyder (utleier). Den nye standarden krever at leietager innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, noe som er en vesentlig endring fra dagens prinsipper. Standarden trer i kraft 1. januar 2019.

Se nærmere beskrivelse av hvordan IFRS 16 vil påvirke konsernets regnskap i note 16 til konsernregnskapet.

Øvrige endringer

Øvrige endringer i nye standarder med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt vil ikke påvirke eller ha vesentlig effekt på konsernregnskapet.

Regnskapsprinsipper*Konsolideringsprinsipper*

Konsernregnskapet omfatter Arcus ASA og datterselskaper der Arcus ASA har kontroll, og viser det samlede økonomiske resultatet, den samlede finansielle stillingen, og de samlede kontantstrømmer, som en økonomisk enhet. Kontroll foreligger når konsernet har rett til variabel avkastning fra et investeringsobjekt, og samtidig har makt til å påvirke relevante aktiviteter som påvirker størrelsen på avkastningen i investeringsobjektet. Normalt vil dette være selskap der Arcus ASA enten direkte eller indirekte via andre datterselskap eier mer enn 50% av de stemmeberettigede aksjene. I konsernregnskapet blir dette konsernet omtalt som Arcus eller Arcus Konsernet.

Se note 1 for oversikt over alle selskap som inngår i konsolideringen.

I konsernregnskapet er alle mellomværende og interne transaksjoner mellom selskap innenfor konsernet eliminert. Kostprisen på aksjer i datterselskap er eliminert mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Regnskapsmessige verdier inklusive goodwill og merverdier tilhørende utenlandske datterselskap, er omregnet fra funksjonell valuta til norske kroner etter balanse-dagens kurs.

Goodwill er inkludert i det konsoliderte regnskapet som en immateriell eiendel.

Når det er endringer i konsernets eierandel i et datterselskap, men hvor man ikke taper kontroll, regnskapsføres dette som en egenkapitaltransaksjon. Hvis konsernet mister kontroll over et datterselskap, fraregnes underliggende eiendeler (inkludert goodwill), gjeld, minoritetsinteresser og andre komponenter av egenkapitalen, mens gevinster og tap innregnes i resultatet. En eventuell gjenværende investering, regnskapsføres til virkelig verdi.

Ikke-kontrollerende eierinteresser

Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av resultat etter skatt er vist på egen linje etter konsernets årsresultat. Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av egenkapital er vist på egen linje som en del av konsernets egenkapital.

I noen datterselskap med ikke-kontrollerende eierinteresser, eksisterer det salgs- og/eller kjøpsopsjoner knyttet til de ikke-kontrollerende eierinteressene, hvor konsernet ikke har kontroll på de ikke-kontrollerende eierinteressene før opsjonene er utøvd, men heller ikke har kontroll på om

opsjonene utøves eller nå utøvelsen eventuelt skjer. Verdien av slike opsjoner blir innregnet som forpliktelser til virkelig verdi i balansen, og reduserer minoritetens andel av egenkapital.

Presentasjon av resultatandelene blir presentert i resultatoppstillingen som ikke-kontrollerende eierinteressers andel av resultatet, men som følge av at konsernet har innregnet forpliktelsen på opsjonene mot minoritetens andel av egenkapital, blir resultat knyttet til ikke-kontrollerte eierinteresser, justert for utdelt utbytte og omregningsdifferanser, overført til majoritetens andel av egenkapital ved utgangen av hver rapporteringsperiode.

Valuta

Alle transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til funksjonell valuta på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes på balansedagen til funksjonell valuta ved å benytte balansedagens kurs.

Konsernets presentasjonsvaluta er NOK som også er morselskapets funksjonelle valuta.

Den funksjonelle valutaen i datterselskapene er den valutaen som datterselskapet rapporterer sitt selskapsregnskap i. Ved konsolidering av datterselskap som har annen funksjonell valuta enn NOK, blir resultatposter omregnet til konsernets presentasjonsvaluta etter gjennomsnittskurs. Dette betyr at ved hver periodeavslutning omregnes resultatposter etter gjennomsnittskurs av alle dagskurser hittil i året på rapporteringstidspunktet. For balanse, inklusiv merverdier og goodwill, benyttes sluttkurs på balansedagen. Omregningsdifferanser som oppstår ved konsolidering av enheter med annen funksjonell valuta, føres mot egenkapital og er presentert i

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

totalresultatet i resultatoppstillingen for konsernet. Ved avhendelse av datterselskap, blir akkumulerte omregningsdifferanser knyttet til datterselskapet resultatført.

Investeringer i tilknyttede og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskap er selskap hvor konsernet har betydelig innflytelse, normalt mellom 20 og 50 prosent eierandel. I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden for tilknyttede selskap. I forbindelse med tilknyttede selskap er det foretatt en merverdianalyse. Andelen av resultatet er basert på resultatet etter skatt i det selskapet hvor man har investert med fradrag for avskrivninger på merverdi som skyldes at kostpris på aksjene var høyere enn den ervervede andelen av balanseført egenkapital. I resultatregnskapet er resultatandelen vist på egen linje før driftsresultat og investeringen er vist som en linje under finansielle anleggsmidler.

Felleskontrollert virksomhet er investeringer hvor konsernet har avtale om felles kontroll over en virksomhet sammen med en eller flere andre parter, hvor ingen har kontroll og alle strategiske, finansielle og operasjonelle beslutninger vedrørende virksomheten krever enstemmighet mellom partene. Andelen av resultatet er basert på resultatet etter skatt i det selskapet hvor man har investert med fradrag for avskrivninger på merverdi som skyldes at kostpris på aksjene var høyere enn den ervervede andelen av balanseført egenkapital. I resultatregnskapet er resultatandelen vist på egen linje før driftsresultat og investeringen er vist som en linje under finansielle anleggsmidler.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger er i konsernet utarbeidet etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var en enhet. Ved oppkjøp, fordeles kostpris for ervervet virksomhet, slik at åpningsbalansen i konsernet reflekterer anslått virkelig verdi av kjøpte eiendeler og gjeld. For å

Pr 31.12.2019 er følgende valutakurser benyttet ved omregning av resultat og balansetall fra datterselskap med annen funksjonell valuta enn NOK:

Valutakurser		2018	2017
EUR gjennomsnittskurs	Resultatposter	9,6033	9,3326
EUR sluttkurs	Balanseposter	9,9448	9,8510
SEK gjennomsnittskurs	Resultatposter	0,9365	0,9684
SEK sluttkurs	Balanseposter	0,9711	0,9992
DKK gjennomsnittskurs	Resultatposter	1,2885	1,2546
DKK sluttkurs	Balanseposter	1,3319	1,3231

fastsette virkelig verdi ved oppkjøp, må man for de eiendeler det ikke finnes et aktivt marked for, benytte alternative metoder for å fastsette virkelig verdi. Merverdi utover det som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill. Hvis virkelig verdi av egenkapitalen i oppkjøpt selskap overstiger vederlaget, gjennomføres fornyet vurdering knyttet til verdsettelsen av observerbare eiendeler og gjeld, dersom den fornyede vurderingen ikke avdekker avvik, inntektsføres avviket på overtakelsestidspunktet. Allokering av kostpris ved virksomhets-sammenslutningen endres dersom det fremkommer ny informasjon om virkelig verdi gjeldende per dato for overtakelse av kontroll og frem til endelige merverdianalyse, senest innen 12 måneder etter at oppkjøpet fant sted.

Ved hvert virksomhetskjøp blir minoriteten målt til virkelig verdi, og minoritetenes andel av goodwill blir balanseført i konsernets balanse.

Ved trinnvise kjøp av datterselskaper legges verdien av eiendeler og forpliktelser på konsernetableringstidspunktet til grunn. Senere kjøp av eierandeler i eksisterende datterselskap utover majoritet vil ikke påvirke vurderingen av eiendeler eller forpliktelser.

Inntektsføringsprinsipper

Konsernets inntektsføringsprinsipper er presentert i egen note (note 4) til konsernregnskapet.

Andre inntekter og kostnader

For å øke informasjon til brukeren av konsernets resultatoppstilling, skilles vesentlige positive og negative engangseffekter og restruktureringskostnader i resultatet ut på en egen linje i resultatoppstillingen, kalt andre inntekter og kostnader. Inntekter og kostnader presenteres netto på denne regnskapslinjen. Se for øvrig nærmere spesifisering av hva disse postene inkluderer i noteverket knyttet til den enkelte regnskapslinje.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelses-kost/tilvirkningskost og netto salgsværdi, hvor netto salgsværdi beregnes som salgspris i en transaksjon med markedsdeltakere på målings-tidspunktet fratrukket salgsgifter. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost etter prinsippet for veid gjennomsnitt med fradrag for ukurans, mens egenproduserte varer er verdsatt til tilvirkningskost etter selvkostprinsippet med fradrag for ukurans.

Forskuddsbetalt til leverandører

Forskuddsbetalt til leverandører gjelder finansiering av varekjøp for enkelte samarbeidspartnere. Forskuddsbetalingen føres opp til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetningen til tap gjøres på bakgrunn av identifiserte indikatorer på verdifall.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer kontanter, bankinnskudd, inntående på konsernkontoordning og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Konsernets konsernkontoordning er koblet med kontanter og kassekreditter innenfor det samme cash pool systemet og presenteres netto.

Konsernkontoordningen administreres av morselskapet, Arcus ASA.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er balanseført til kostpris, med fradrag for akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved varig verdifall. Avskrivninger blir beregnet og kostnadsført fra det tidspunkt driftsmiddelet blir satt i drift, og er beregnet ut fra forventet utnyttbar levetid hensyntatt estimert restverdi.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER**Resultatregnskap 01.01.–31.12.****Totalresultat 01.01.–31.12.****Balanse per 31. desember****Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.****Oppstilling over endringer i egenkapital****Konsernets historie i korte trekk****Regnskapsprinsipper****Noter**

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Det benyttes ulike avskrivningssatser for et driftsmiddels enkeltdele dersom disse har forskjellig økonomisk levetid. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet. Avskrivninger kostnadsføres først når anlegget er klart til bruk. Gevinst og tap ved salg av anleggsmidler fastsettes som differansen mellom salgssum og balanseført verdi ved salgstidspunktet. Ved salg av driftsmidler innregnes gevinster som inntekt og tap som kostnad. Dersom det foreligger indikasjoner på verdifall, estimeres gjenvinnbart beløp for å vurdere eventuelt tap ved verdifall. Dersom balanseført verdi overstiger gjenvinnbart beløp, nedskrives eiendelen til gjenvinnbar verdi, mens gjenværende avskrivningstid opprettholdes (knekkpunktløsning). Avskrivningsmetoder, restverdier og anslått levetid vurderes kontinuerlig.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består av varemerker, programvare og goodwill. Immaterielle eiendeler blir balanseført til kostpris, men fradrag for akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved varig verdifall.

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

Den balanseførte verdien av goodwill, varemerker og øvrige immaterielle eiendeler med ubestemt levetid blir testet for verdifall minst én gang i året eller oftere dersom det foreligger indikasjoner på at eiendelen har falt i verdi. Dette krever beregning av gjenvinnbart beløp til kontantgenererende enheter som goodwill og øvrige immaterielle eiendeler er henført til.

For å fastslå gjenvinnbart beløp estimerer konsernet forventede fremtidige kontantstrømmer før skatt fra den kontantgenererende enhet, samt anvender egnet diskonteringsrente for å beregne nåverdi av fremtidige kontantstrømmer.

Kontantstrømmer for varemerker beregnes på bakgrunn av en markedsbasert «relief from royalty» metode før skatt. For nærmere beskrivelse av denne modellen, se note 15.

Forventninger om fremtidige kontantstrømmer vil variere over tid. Endringer i markedsforholdene og forventede kontantstrømmer kan forårsake tap ved verdifall i fremtiden. De viktigste forutsetningene med betydning for nåverdien av kontantstrømmene knyttet til investeringene er fremtidige resultater og vekst, samt anvendt diskonteringsrente.

Pensjoner

Netto pensjonskostnader for ytelsesplaner omfatter periodens pensjonsopptjening, inkludert fremtidig lønnsvekst og rentekostnad på den beregnede forpliktelsen, fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene. Forskuddsbetalt pensjon føres som langsiktig eiendel i balansen i den grad det er sannsynlig at over-finansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales. Tilsvarende fremkommer en langsiktig forpliktelse i regnskapet når pensjonsforpliktelsen er større enn pensjonsmidlene. Netto pensjonskostnader klassifiseres som lønnskostnader i resultatregnskapet. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner resultatføres umiddelbart. Endringer i pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatavvik), bokføres mot egenkapital, og presenteres i oppstillingen over Totalresultatet.

Konsernet har også innskuddsbaserte pensjonsordninger, som er ordninger hvor selskapet betaler løpende tilskudd til de ansattes individuelle pensjonsplaner. Slike løpende premiefakturaer blir kostnadsført som lønnskostnad.

Restrukturering

Avsetning til restrukturering kostnadsføres når programmet er besluttet og bekjentgjort og

kostnaden er identifiserbar og kvantifiserbar. Avsetning knyttet til restrukturering er medtatt som andre avsetninger for forpliktelser beregnet til nåverdi. Avtaler som sikrer fremtidig arbeidsinnsats kostnadsføres over den perioden som arbeidsinnsatsen opparbeides.

Skatter

Skattekostnaden omfatter både betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Betalbar skatt baserer seg på skattepliktig resultat for året. Skattepliktig resultat er forskjellig fra resultatet slik det presenteres i resultatregnskapet på grunn av inntekts- og utgiftsposter som ikke er skattepliktig/fradragsberettiget (permanente forskjeller), samt endring i forskjeller i skattemessige og regnskapsmessige periodiseringer (midlertidige forskjeller). Betalbar skatt beregnes basert på skattesatser som var vedtatt på balansedatoen.

Utsatt skatt er balanseført på grunnlag av de midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret, og som medfører økt eller redusert fremtidig betalbar skatt når disse forskjellene reverseres i fremtidige perioder. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig resultat som oppstår i en periode og reverseres i en senere periode. Utsatt skatt er beregnet med utgangspunkt i nominelle skattesatser (vedtatte satser på balansedagen i det enkelte land) multiplisert med midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd. Utsatt skattefordel blir balanseført når det kan sannsynliggjøres en fremtidig skattepliktig inntekt som gjør det mulig å utnytte fordelen.

Aksjebasert betaling

Konsernet har 2 aksjebaserte incentivordninger for ledende ansatte, og et generelt aksjespareprogram for alle ansatte.

Kostnadene knyttet til de to aksjebaserte incentivordningene for ledende ansatte periodiseres

i innvinningsperioden, som er perioden mellom tildelingstidspunktet og tidspunkt for mottak. Kostnaden som periodiseres er aksjene eller opsjonenes beregnede verdi på tildelingstidspunktet, denne verdien verdijusteres ikke i innvinningsperioden. Disse kostnadene bokføres som lønnskostnad, med motpost i konsernets egenkapital.

Tilhørende arbeidsgiveravgift periodiseres i prinsippet over samme periode. Arbeidsgiveravgifts kostnaden blir i hver periode beregnet på bakgrunn av virkelig verdi på aksjene eller opsjonene. Periodens kostnad består av endring i avsetning, og bokføres som lønnskostnad med motpost som gjeld i balansen.

Kostnadene knyttet til disse programmene regnskapsføres i henhold til IFRS 2.

Det generelle aksjespareprogrammet for alle ansatte går ut på at konsernet selger aksjer til ansatte til under markedsverdi. Kostnader knyttet til dette programmet regnskapsføres ved at differansen mellom markedsverdi på aksjene og kjøpspris for de ansatte blir bokført som lønnskostnad.

Klassifiseringsprinsipper

Andre eiendeler som inngår i varekretsløpet eller har som forfall innen 12 måneder klassifiseres som omløpsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som anleggsmidler.

Gjeld som inngår i varekretsløpet eller har forfall innen 12 måneder, og hvor det ikke foreligger en ubetinget rett til å utsette oppgjøret, klassifiseres som kortsiktig gjeld. Øvrig gjeld er klassifisert som langsiktig.

Foreslått utbytte/konsernbidrag balanseføres som gjeld når konsernet har en ugjenkallelig forpliktelse til å utbetale utbyttet/konsernbidraget, normalt etter godkjenning på den ordinære generalforsamlingen.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****Måling og klassifisering av finansielle eiendeler og gjeld**

IFRS 9 (Finansielle instrumenter) erstatter IAS 39 (Finansielle instrumenter – innregning og måling) fra årsregnskapet som starter 1. januar 2018. Denne nye standarden har samlet alle tre aspekter ved regnskapsføring av finansielle instrumenter; klassifisering og måling, nedskrivning og sikringsbokføring.

Konsernet har tatt i bruk IFRS 9 prospektivt, fra 1. januar 2018. Dette betyr at konsernet ikke har omarbeidet sammenligningsinformasjonen, som fortsatt rapporteres i henhold til IAS 39. Det har ikke oppstått differanser ved innføringen av IFRS 9, slik at ingenting er ført direkte i egenkapitalen. Endringen til IFRS 9 har medført at finansielle instrumenter har blitt klassifisert i henhold til nye kategorier, og arten av disse endringene er beskrevet under.

(a) Klassifisering og måling

Etter IFRS 9 måles gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat, amortisert kost eller virkelig verdi over totalresultat (OCI). Klassifiseringen er basert på to kriterier: konsernets forretningsmodell for styring av eiendelene; og om instrumentets kontraktsmessige kontantstrømmer representerer «utelukkende utbetalinger av hovedstol og renter». Denne vurderingen ble foretatt 1. januar 2018.

Vurderingen av om kontraktsmessige kontantstrømmer på gjeldsinstrumenter utelukkende består av hovedstol og renter, ble gjort ut fra fakta ved førstegangsinnregning av eiendelene.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat

Finansielle instrumenter innregnes i balansen når konsernet har blitt part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser, og fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene eller pliktene er

oppfylt, kansellert, utløpt eller overført. Finansielle instrumenter klassifiseres som kortsiktig når forventet realisasjonsdato er mindre enn tolv måneder etter balansedagen og som langsiktig ved realisasjonsdato senere enn tolv måneder etter balansedagen. Derivater klassifiseres som finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler og forpliktelser i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler eller kortsiktig gjeld dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som finansielle anleggsmidler eller langsiktig forpliktelser.

Gjeldsinstrumenter til amortisert kost

Eiendeler i kategorien gjeldsinstrumenter til amortisert kost er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har kontraktsmessige kontantstrømmer som utelukkende representerer hovedstol og evt. renter, og som ikke omsettes i et aktivt marked. Eventuelle verdiendringer som følge av renteendringer bokføres ikke.

De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Finansielle eiendeler i kategorien gjeldsinstrumenter til amortisert kost består av kundefordringer og andre fordringer, samt kontanter og kontantekvivalenter i balansen. Finansielle forpliktelser som faller inn under kategorien gjeldsinstrumenter til amortisert kost, er gjeld til kredittinstitusjoner, leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld.

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Solgte kundefordringer som inngår i factoring-avtale, presenteres som reduserte kundefordringer i balansen.

Finansielle forpliktelser ved innlån er regnskapsført til mottatt proveny netto etter transaksjonskostnader. Finansielle forpliktelser regnskapsføres til amortisert kost basert på en effektiv rente-

metode. Transaksjonskostnader (etableringsgebyr) regnskapsføres i balansen som en del av lånets bokførte verdi, og amortiseres over lånets løpetid (amortisert kost). Innlån i annen valuta enn funksjonell valuta blir omregnet til balansedagens kurs. For måling av finansielle forpliktelser til virkelig verdi, se måling av finansielle instrumenter i note 2.

Nye retningslinjer for klassifikasjon og måling av finansielle instrumenter etter IFRS 9 medførte ikke noen vesentlig innvirkning på konsernet. Konsernet fortsatte å måle til virkelig verdi alle finansielle eiendeler tidligere holdt til virkelig verdi over resultat i henhold til IAS 39. Følgende endringer i klassifiseringen av konsernets finansielle eiendeler er gjennomført:

- Kundefordringer og andre langsiktige finansielle eiendeler klassifisert som Utlån og fordringer per 31. desember 2017, er holdt for å samle kontraktsmessige kontantstrømmer og gir opphav til kontantstrømmer som utgjør utelukkende utbetalinger av hovedstol og renter. Disse klassifiseres og måles som Gjeldsinstrumenter til amortisert kost fra 1. januar 2018.
- Egenkapitalinvesteringer i ikke børsnoterte selskaper klassifisert som eiendeler tilgjengelig for salg pr. 31. desember 2017 klassifiseres og måles som finansielle instrumenter til virkelig verdi gjennom totalresultatet (OCI) fra 1. januar 2018. Konsernet valgte å klassifisere sine ikke-noterte aksjeinvesteringer i henhold til denne kategorien da hensikten er å eie disse investeringene i overskuelig fremtid. Ingen nedskrivninger ble resultatført for disse investeringene i tidligere perioder.

Det er ingen endringer i klassifisering og måling for konsernets finansielle forpliktelser.

(b) Nedskrivning av forventede tap på fordringer og gjeld

En vesentlig del av konsernets omsetning er knyttet til de statlige monopolene i Norden, hvor det ikke anses å være noen kredittrisiko. Konsernets kredittrisiko er for øvrig spredd på et større antall mindre kunder innen HORECA markedet, samt et mindre antall distributører utenom hjemmemarkedene.

På bakgrunn av dette bruker konsernet en forenklet tilnærming for beregning av forventede kredittap. Konsernet sporer ikke endringer i kredittrisiko, men gjør i stedet et tapsvurdering basert på erfarte kredittap på hver rapporteringsdato. Konsernet har etablert en avsetningsmatrise som er basert på historiske kredittap, justert for fremtidsrettede faktorer som er spesifikke for debitorerne og det økonomiske miljøet.

(c) Sikringsbokføring

På tidspunktet for innføring av IFRS 9 var alle konsernets eksisterende sikringsforhold berettiget til å bli behandlet som fortsatte sikringsforhold. Konsernet har derivater som er definert til sikringsformål, men benytter seg ikke av reglene for sikringsbokføring.

Siden IFRS 9 er valgt implementert prospektivt, gjelder konsernets tidligere regnskapsprinsipper etter IAS 39 for sammenligningsåret 2017, og disse prinsippene er gjengitt under.

Konsernet klassifiserer finansielle instrumenter i følgende kategorier: Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, utlån og fordringer, finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og andre finansielle forpliktelser. Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen eller forpliktelsen.

Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler og forpliktelser ved anskaffelse.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat

Finansielle instrumenter innregnes i balansen når konsernet har blitt part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser, og fraregnes når de kontraktmessige rettighetene eller pliktene er oppfylt, kansellert, utløpt eller overført. Finansielle instrumenter klassifiseres som kortsiktig når forventet realisasjonsdato er mindre enn tolv måneder etter balansedagen og som langsiktig ved realisasjonsdato senere enn tolv måneder etter balansedagen.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat er enten finansielle instrumenter holdt for handelsformål eller finansielle instrumenter øremerket til virkelig verdi. Et finansielt instrument klassifiseres i kategorien holdt for handelsformål dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler og forpliktelser i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler eller kortsiktig gjeld dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som finansielle anleggsmidler eller langsiktig forpliktelser.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller bestemte betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer består av kundefordringer og andre fordringer, samt kontanter og kontantekvivalenter i balansen.

Utlån og fordringer måles til amortisert kost, og verdiendringer som følge av renteendringer bokføres ikke.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke tilhører noen annen kategori. De klassifiseres som anleggsmidler så sant ikke investeringen forfaller eller ledelsen ikke har til hensikt å selge investeringen innen 12 måneder fra balansedagen.

Andre finansielle forpliktelser

Finansielle forpliktelser som ikke faller inn under kategorien finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat, er klassifisert som andre finansielle forpliktelser. For måling av finansielle forpliktelser til virkelig verdi, se måling av finansielle instrumenter i note 2.

Finansielle forpliktelser ved innlån er regnskapsført til mottatt proveny netto etter transaksjonskostnader. Finansielle forpliktelser regnskapsføres til amortisert kost basert på en effektiv rente-metode. Transaksjonskostnader (etableringsgebyr) regnskapsføres i balansen som en del av lånets bokførte verdi, og amortiseres over lånets løpetid (amortisert kost).

Innlån i annen valuta enn funksjonell valuta blir omregnet til balansedagens kurs.

Kategorisering av finansielle eiendeler og gjeld

Konsernets måling av finansielle eiendeler, gjeld og øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi kan deles inn i 3 kategorier;

Nivå 1: Noterte (ujusterte) priser i aktive markeder.

Nivå 2: Andre direkte eller indirekte input enn noterte priser som inngår i nivå 1 som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen.

Nivå 3: Teknikker for beregning av virkelig verdi som er basert på annet enn observerbare markedsdata.

Leieavtaler

Leiekontrakter der en vesentlig del av risiko og fordeler knyttet til eierskap fortsatt ligger hos

utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalinger fra operasjonelle leieavtaler (med fradrag for eventuelle økonomiske insentiver fra utleier) kostnadsføres lineært over leieperioden.

Leiekontrakter vedrørende varige driftsmidler der konsernet i hovedsak innehar all risiko og fordeler, klassifiseres som finansiell leasing. Finansiell leasing balanseføres ved leieperiodens begynnelse til det laveste av virkelig verdi på leide driftsmidler og nåverdien av den samlede minimumsleie. Hver leiebetaling allokteres mellom et avdragsmoment og et rentelemment. Rentekostnaden resultatføres som finanskostnad. Leieforpliktelsen, med fradrag for rentekostnaden, klassifiseres som annen kortsiktig gjeld og annen langsiktig gjeld. Varige driftsmidler anskaffet gjennom en finansiell leieavtale avskrives over den forventede levetid eller leieperiode dersom denne er kortere.

Fra regnskapsåret 2019 endres regnskapsprinsippene for leieavtaler etter innføring av ny IFRS 16, noe som vil påvirke konsernets regnskap i vesentlig grad. Nærmere omtale av dette framgår av note 16 til konsernregnskapet.

Kontantstrømoppstilling

Indirekte metode er benyttet ved utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen. Bankinnskudd, kontanter og lignende i balansen er definert som beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende i kontantstrømoppstillingen.

Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til konsernets ledelse. Konsernets forretningsområder består av Brennevin, Vin og Distribusjon, beslutninger innenfor hvert forretningsområde tas av konsernsjefen.

Konsernets virksomheter består av salg og markedsføring av Brennevin, salg og markedsføring av Vin, distribusjon av brennevin og vin

Forretningsområdet Brennevin består av selskapene Arcus Norway AS med datterselskap, Det Danske Spiritus Kompagni A/S, Arcus Denmark A/S, Arcus Sweden AB, Arcus Finland Oy og Arcus Deutschland GmbH.

Forretningsområdet Vin består av selskapene Vingruppen Sweden Holding AB med datterselskap og Vingruppen AS med datterselskap.

Forretningsområdet Distribusjon består av selskapet Vectura AS.

I tillegg kommer øvrige konserninntekter og kostnader, samt finansieringskostnader, som består av Arcus-Gruppen AS og Arcus ASA.

Konsernet presenterer ikke segmentenes eiendeler eller gjeld, da dette heller ikke gjøres i konsernets interne rapportering.

For ytterligere informasjon om konsernets driftssegmenter, se note 5.

Nærstående parter

Konsernets nærstående parter, i tillegg til datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter, defineres som eierne, alle medlemmer av styret og konsernledelsen, samt selskap hvor noen av disse partene enten har kontrollerende eierinteresser, styreverv eller er ledende ansatt.

Alle transaksjoner mellom konsernselskap og nærstående parter, skjer på markedsmessige vilkår.

Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Utarbeidelse av årsregnskapet krever at ledelsen fastsetter estimater og tar forutsetninger som påvirker verdien av eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser i balansen, og inntekter og kostnader for regnskapsåret.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****Områder hvor estimater har stor betydning vil være:**

Beløp i 1 000 NOK

Regnskapspost	Note	Forutsetninger	Bokført verdi 2018	Bokført verdi 2017
Goodwill	15	Nåverdi av framtidig kontantstrøm	1 042 130	1 042 596
Varemerker	15	Nåverdi av framtidig kontantstrøm	815 009	819 702
Andre immaterielle eiendeler	15	Gjenvinnbart beløp og korrekt utnyttbar levetid	26 752	29 151
Varige driftsmidler	14	Gjenvinnbart beløp og korrekt utnyttbar levetid	315 839	329 826
Utsatt skattefordel	12	Vurdering av evnen til å utnytte skattefordeler i framtiden	110 158	136 790
Pensjonsforpliktelser	10	Økonomiske og demografiske forutsetninger	21 077	30 552
Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	22	Nåverdi av framtidig kontantstrøm	74 218	0
Avsetninger	23	Riktig grunnlag for estimatberegninger	9 008	12 478

Framtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres, mens nye uttalelser og tolkning av standarder kan medføre at valg av prinsipper og presentasjon vil bli endret. Estimater og underliggende forutsetninger gjennomgås og vurderes løpende, og endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres.

Nåverdberegninger av framtidige kontantstrømmer påvirkes av riktig grunnlag og vurdering av framtidige kontantstrømmer og estimat på avkastningskrav. Avkastningskrav fastsettes etter bruk av kapitalverdimodellen og forutsetninger ved bruk av kapitalverdimodellen er risikofri rente, markedsrisikopremie og beta.

Områdene med størst risiko for vesentlige endringer er balanseført goodwill, varemerker, skattefordeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultat, på bakgrunn av at de balanseførte beløpene er betydelige, og at det kan foreligge betydelig

skjønn. Estimatenes bygger på forutsetninger om framtidige kontantstrømmer som neddiskonteres med en valgt diskonteringsrente.

Estimater og forutsetninger er omtalt i de ulike notene.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Noter

NOTE 1 SELSKAP I KONSERNET

Konsernregnskapet for 2018 omfatter følgende datterselskaper og tilknyttede selskaper:

<i>Beløp i 1 000 (lokal valuta)</i>	Forretnings- kontor	Valuta	Pålydende aksjekapital	Konsernets eier- og stemmeandel
Selskapsnavn				
Arcus ASA (morselskap)	Nittedal	NOK	1 360	
Datterselskaper				
Arcus-Gruppen AS	Nittedal	NOK	276 552	100 %
Vectura AS	Nittedal	NOK	14 014	100 %
Aksjer eiet av Arcus-Gruppen AS				
Arcus Norway AS	Nittedal	NOK	62 100	100 %
Arcus Denmark A/S	København	DKK	10 324	100 %
Det Danske Spiritus Kompagni A/S	København	DKK	6 500	100 %
Vingruppen AS	Nittedal	NOK	60	100 %
VinGruppen Sweden Holding AB	Stockholm	SEK	50	100 %
Arcus Deutschland GmbH	Bremen	EUR	500	100 %
Aksjer eiet av Arcus Norway AS				
Arcus Sweden AB	Stockholm	SEK	100	100 %
Arcus Finland OY	Helsinki	EUR	311	100 %
BevCo AS	Nittedal	NOK	600	100 %
Atlungstad Håndverksdestilleri AS	Stange	NOK	30	100 %
Stockholms Spritfabrik AB	Stockholm	SEK	50	100 %
De Lysholmske Brenneri- og Destilla- sjonsfabrikker ANS	Nittedal	NOK	0	100 %
Oplandske Spritfabrik ANS	Nittedal	NOK	0	100 %
Løiten Brænderis Destillation ANS	Nittedal	NOK	0	100 %
Siemers & Cos Destillasjon ANS	Nittedal	NOK	0	100 %
Aksjer eiet av VinGruppen Sweden Holding AB				
Vingruppen i Norden AB	Stockholm	SEK	4 192	100 %

<i>Beløp i 1 000 (lokal valuta)</i>	Forretnings- kontor	Valuta	Pålydende aksjekapital	Konsernets eier- og stemmeandel
Aksjer eiet av Vingruppen AS				
Arcus Wine Brands AS	Nittedal	NOK	100	100 %
Vinordia AS	Nittedal	NOK	968	100 %
Symposium Wines AS	Nittedal	NOK	500	90 %
Vinuniq AS	Nittedal	NOK	100	100 %
Excellars AS	Nittedal	NOK	181	100 %
Heyday Wines AS	Nittedal	NOK	100	70 %
Classic Wines AS	Nittedal	NOK	30	100 %
Creative Wines AS	Nittedal	NOK	30	100 %
Aksjer eiet av Symposium Wines AS				
Hedoni Wines AS	Nittedal	NOK	30	90 %
Aksjer eiet av Arcus Wine Brands AS				
Arcus Brand Lab AS	Nittedal	NOK	30	100 %
Aksjer eiet av Vingruppen i Norden AB				
Vinunic AB	Stockholm	SEK	145	100 %
Wineworld Sweden AB	Stockholm	SEK	500	90 %
The WineAgency Sweden AB	Stockholm	SEK	100	90 %
Valid Wines Sweden AB	Stockholm	SEK	1 100	83 %
Social Wines Oy	Helsinki	EUR	8	94 %
Vinum Import Oy	Åbo	EUR	3	88 %
Vingruppen Oy	Helsinki	EUR	3	100 %
Aksjer eiet av Wineworld Sweden AB				
Wineworld Finland Oy	Helsinki	EUR	220	76 %
Quaffable Wines Sweden AB	Stockholm	SEK	100	72 %
Aksjer eiet av Vinunic AB				
Vingaraget AB	Stockholm	SEK	50	100 %
Aksjer eiet av The WineAgency Sweden AB og WineWorld Sweden AB				
Your Wineclub Sweden AB	Stockholm	SEK	50	90 %

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

<i>Beløp i 1 000 (lokal valuta)</i>	Forretnings- kontor	Valuta	Pålydende aksjekapital	Konsernets eier- og stemmeandel
Aksjer eiet av Social Wines Oy				
Vinunic Oy	Helsinki	EUR	3	94 %
Aksjer eiet av Quaffable Wines Sweden AB				
New Frontier Wines AB	Stockholm	SEK	50	72 %
Tilknyttet selskap				
Tiffon SA	Jarnac	EUR	1131	35 %
Smakeappen AS	Oslo	NOK	100	50 %

Resultatandeler, utbytte og egenkapital knyttet til ikke-kontrollerende eierinteresser

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Resultat- andeler knyttet til ikke- kontrollerende eierinteresser 2018	Akkumulerte ikke- kontrollerende eierinteresser (forutsatt ikke utøvelse av salgsopsjoner) * 31.12.2018	Akkumulerte ikke- kontrollerende eierinteresser (forutsatt utøvelse av salgsopsjoner) * 31.12.2018	Utdelt utbytte til ikke- kontrollerende eierinteresser 2018
Symposium Wines AS	515	1 259	0	-920
Heyday Wines AS	548	1 004	0	-68
Wineworld Sweden AB	1 643	5 674	0	-3 177
The WineAgency Sweden AB	1 381	4 619	0	-1 367
Social Wines Oy	337	1 428	0	-95
Vinum Import Oy	351	1 435	1 435	-170
Øvrige selskap med minoritetsinteresser	1 179	2 822	1 530	0
Sum	5 954	18 241	2 965	-5 797

* Flere av datterselskapenes daglige ledere har ikke-kontrollerende eierinteresser, og de fleste av disse daglige lederne har salgsopsjoner knyttet til sine eierinteresser som de kan utøve på et gitt tidspunkt i fremtiden. Konsernet har ikke kontroll på disse aksjene ved utgangen av perioden, men har heller ikke kontroll over den mulige utøvelsen av salgsopsjonene. I tabellen over framgår både akkumulerte ikke-kontrollerende eierinteresser både med forutsetning om at opsjonene blir utøvd og med forutsetning at de ikke blir utøvd.

Da konsernet ikke har kontroll på utøvelsen, er det i konsernets balanseførte egenkapital lagt til grunn en forutsetning om at opsjonene blir utøvd.

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Resultat- andeler knyttet til ikke- kontrollerende eierinteresser 2017	Akkumulerte ikke- kontrollerende eierinteresser 31.12.2017	Utdelt utbytte til ikke- kontrollerende eierinteresser 2017
Symposium Wines AS	1 089	2 290	-1 337
Heyday Wines AS	213	459	0
Wineworld Sweden AB	3 161	7 583	-693
The WineAgency Sweden AB	1 454	4 777	-1 098
Social Wines Oy	150	1 357	0
Vinum Import Oy	501	1 280	-335
Øvrige selskap med minoritetsinteresser	376	1 077	-58
Sum	6 944	18 823	-3 521

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Hovedtall for selskap med vesentlig minoritet i konsernet

2018

Beløp i 1 000 NOK

	Symposium Wines AS	Heyday Wines AS	Wineworld Sweden AB	The WineAgency Sweden AB	Social Wines Oy	Vinum Import Oy
Salgsinntekter	130 291	31 694	205 280	227 577	220 182	101 689
Andre inntekter	0	0	-2 950	-4 302	197	-756
Driftskostnader ekskl. avskrivninger	-122 221	-29 053	-181 146	-205 504	-213 146	-91 013
Avskrivninger	0	0	-4	-21	-26	0
Driftsresultat	8 070	2 641	21 180	17 750	7 207	9 919
Finansnetto	609	-259	-38	74	-14	0
Skattekostnad	-2 030	-555	-4 719	-4 009	-1 434	-857
Årsresultat	6 649	1 827	16 423	13 814	5 759	9 062
Anleggsmidler	388	85	2 951	484	678	409
Omløpsmidler	45 356	11 875	108 004	94 367	59 662	33 854
Eiendeler	45 744	11 960	110 955	94 851	60 340	34 263
Egenkapital	4 187	1 530	56 747	46 178	25 441	12 065
Gjeld	41 557	10 430	54 208	48 673	34 899	22 197
Egenkapital og gjeld	45 744	11 960	110 955	94 851	60 340	34 263

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

2017

Beløp i 1 000 NOK

	Symposium Wines AS	Heyday Wines AS	Wineworld Sweden AB	The WineAgency Sweden AB	Social Wines Oy	Vinum Import Oy
Salgsinntekter	103 301	17 799	231 364	196 074	124 805	53 147
Andre inntekter	0	0	-4 994	-3 130	190	-143
Driftskostnader ekskl. avskrivninger	-96 413	-16 735	-185 768	-174 269	-120 314	-47 731
Avskrivninger	0	0	-9	-19	-1 483	0
Driftsresultat	6 888	1 064	40 592	18 656	3 198	5 273
Finansnetto	319	-118	0	91	-53	-12
Skattekostnad	-1 760	-237	-8 981	-4 203	-694	-1 054
Årsresultat	5 447	709	31 611	14 544	2 451	4 207
Anleggsmidler	158	7	2 950	475	1 079	440
Omløpsmidler	36 139	8 100	129 095	97 556	58 472	32 636
Eiendeler	36 297	8 107	132 045	98 031	59 551	33 075
Egenkapital	3 722	1 530	75 838	47 763	20 701	10 206
Gjeld	32 575	6 577	56 207	50 269	38 850	22 870
Egenkapital og gjeld	36 297	8 107	132 045	98 031	59 551	33 075

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****NOTE 2 STYRING AV FINANSIELL RISIKO****Finansiell risiko**

Konsernet har en styrevedtatt finanspolicy, hvor rammer og retningslinjer for finansiell risikostyring er definert. Ansvar for gjennomføring av vedtatt finanspolicy ligger hos Arcus ASA, men gjennomføres i samarbeid med de enkelte forretningsområder. Arcus Konsernets hovedinntektskilde er kjernevirksomheten, og hovedstrategi i forhold til risiko er ikke å spekulere, men å begrense den finansielle risikoen som kjernevirksomheten skaper.

De viktigste finansielle risiki konsernet er utsatt for er knyttet til kreditt risiko, renterisiko, likviditetsrisiko og valutarisiko.

For sikringsformål knyttet til rente- og valutarisiko, benytter konsernet seg til en viss grad av finansielle derivater. Konsernet oppfyller ikke de regnskapsmessige kravene til sikringsbokføring, og vurderer derfor disse ikke som regnskapsmessig sikring. Regnskapsmessig behandling av finansielle derivater er omtalt under Regnskapsprinsipper.

Kreditt risiko

Konsernet har en prosedyre for håndtering av kreditt risiko, som tilsier at kreditt risiko skal vurderes før etablering av kunde forhold med gjennomgang av regnskaper og annen relevant og tilgjengelig informasjon, og det skal fastsettes kredittgrense og kredittid. Kredittprosedyren definerer også at i etterkant av etablering av et kunde forhold skal:

- Kunder som ytes kreditt underkastes systematisk kredittvurdering, med fastsettelse av kredittgrenser som følges opp regelmessig.
- Kredittid i forbindelse med salg til kunder skal søkes minimert og normalt ikke overstige 30 dager.
- Kreditt risiko skal gjennomgås og vurderes minimum kvartalsvis.

Dersom det avdekkes at kredittvurdering på handlende kunde ikke er utført, eller er eldre enn seks (6) måneder, skal kredittsjekk umiddelbart gjennomføres.

Utestående beløp følges opp fortløpende, i samarbeid mellom økonomiavdelingen og markedsavdelingene i den enkelte virksomhet. Ved manglende innbetaling av utestående skal dette purres. Purring/inkasso- varsel skal kjøres en gang pr uke, og vurdering av andre aktiviteter skal skje fortløpende.

Kredittavdelingen kalkulerer hver måned nødvendig tapsavsetning i henhold til konsernets sjablonregler. Konsernets matrise for avsetning til tap framgår under.

Forfallsfordeling kundefordringer	Vurdering avsetningsbehov
Fordringer med purregrad 1 (Inkassovarsel sendt)	10,0 %
Fordringer med purregrad 2 (Klar for inkasso)	15,5 %
Fordringer med purregrad 5,8 og 9 (Inkasso sendt)	20,0 %
Spesifikke avsetninger på kundefordringer	Individuell vurdering

En vesentlig del av konsernets omsetning er knyttet til de statlige monopolene i Norden, hvor det ikke anses å være noen kreditt risiko. Konsernets kreditt risiko er for øvrig spredd på et større antall mindre kunder innen HORECA markedet, samt et mindre antall distributører utenom hjemmemarkedene.

Konsernet har ved utgangen av 2018 ingen vesentlige factoringavtaler.

Konsernets maksimale kreditt risiko tilsvare bokført verdi av finansielle eiendeler, se for øvrig tabell i denne noten som kategoriserer finansielle eiendeler.

Oversikt over tap på krav og aldersfordeling kundefordringer

Beløp i 1 000 NOK	31.12.18	31.12.17
Nominelle kundefordringer	1 261 888	1 432 873

Avsetning tap på kundefordringer per 31.12.2018 er TNOK 1 179 (2017: TNOK 709). Tap på kundefordringer er klassifisert som andre driftskostnader i resultatregnskapet.

Per 31.12. hadde konsernet følgende kundefordringer som var forfalt, men ikke betalt

31.12.2018 ¹⁾	Sum	Ikke forfalt	Forfalt 0-60 dager	Forfalt 61-365 dager	Forfalt mer enn 1 år
Beløp i 1 000 NOK					
Nominelle kundefordringer	1 261 888	1 208 581	51 529	1 778	0
Avsetning for tap på kundefordringer	-1 179	0	-683	-496	0
Bokført verdi kundefordringer	1 260 709	1 208 581	50 846	1 282	0

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

31.12.2017 ¹⁾

Beløp i 1 000 NOK	Sum	Ikke forfalt	Forfalt 0-60 dager	Forfalt 61-365 dager	Forfalt mer enn 1 år
Nominelle kundefordringer	1 432 873	1 274 624	158 242	7	0
Avsetning for tap på kundefordringer	-709	0	-702	-7	0
Bokført verdi kundefordringer	1 432 164	1 274 624	157 540	0	0

1. Fordringer per 31.12.2018 inkluderer vesentlig færre forfalte fordringer for konsernet enn ved utgangen av 2017. Ved utgangen av 2018 knyttet ca 1 MNOK seg til forfalte fordringer mot Vinmonopolet relatert til fordringer som forfalt i løpet av nyttårshelgen i desember 2018, og disse ble betalt på første bankdag i 2019, det vil si 2. januar 2019. Tilsvarende var 127 MNOK forfalte poster mot Vinmonopolet ved utgangen av 2017.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom finansieringsaktiviteter (lånefinansiering og finansiell leasinggjeld) og plasseringer (bankinnskudd). Ved utgangen av 2018 er konsernets langsiktige gjeld knyttet til lånefasiliteter i SEB, samt finansiell leasing i Nordea Finans og Volvo Finans. Konsernets policy gir anledning til å sikre inntil 50% av basisrenten på langsiktige lån. Konsernet vurderer policyen løpende, og pr 31.12.2018 er all rente flytende. Marginen på lånefasilitetene i SEB er knyttet til nøkkeltallet netto rentebærende gjeld ift EBITDA, mens marginen i Nordea Finans og Volvo Finans er fast.

Beløp i 1 000 NOK	Valuta	Rente-profil	Forfall	2018	2017
Kortsiktig rentebærende gjeld					
Trekk på konsernets kassekreditt	NOK	Flytende	2019	0	72 700
Forpliktelser knyttet til finansiell leasing	NOK	Flytende	2019	18 063	17 371
Langsiktig rentebærende gjeld					
Pantelån til kredittinstitusjoner	SEK	Flytende	2021	728 325	749 400
Forpliktelser knyttet til finansiell leasing	NOK	Flytende	2020	151 394	166 395

Sensitivitetsanalyse renter 2018

Beløp i 1 000 NOK	Økning /reduksjon i basispunkter	Effekt på resultat før skatt
Lån i NOK	50	-4 489
Lån i NOK	-50	4 489

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Arcus konsernets kapitalstyring er beskrevet i et eget avsnitt i denne noten.

Konsernets virksomhet er sesongbetont, og salg av alkohol øker normalt i perioder med nasjonale festligheter og høytider, spesielt rundt påske og jul. 4. kvartal er normalt konsernets sterkeste kvartal, noe som også reflekteres i kontantstrømmene.

Kontantstrøm fra driften, som bl.a. påvirkes av endringer i arbeidskapitalen, styres operasjonelt av forretningsområdene. Finansavdelingen overvåker likviditetsstrømmene på kort og lang sikt gjennom rapportering. Rentebærende gjeld følges opp og styres sammen med rentebærende fordringer på konsernnivå.

Følgende tabell viser en oversikt over forfallsstrukturen for konsernets finansielle forpliktelser, basert på udiskonterte kontraktuelle betalinger. Ved tilfeller der motparten kan kreve tidligere innløsning er beløpet gjengitt i den tidligste perioden betalingen kan kreves fra motpart.

2018	Gjenværende periode		
	0-1 år	1-5 år	Mer enn 5 år
Gjeld til kredittinstitusjoner - pantelån	0	728 325	0
Gjeld til kredittinstitusjoner - leasing*	18 063	150 101	1 293
Forpliktelser til virkelig verdi	0	0	0
Andre avsetninger for forpliktelser	0	92	0
Leverandørgjeld	576 783	0	0
Kortsiktig, ikke rentebærende gjeld**	1 115 710	0	0
Renter knyttet til pantelån	10 925	21 850	0
Renter knyttet til finansiell leasinggjeld	4 194	3 301	66
Sum	1 725 675	903 669	1 359

2017	Gjenværende periode		
	0-1 år	1-5 år	Mer enn 5 år
Gjeld til kredittinstitusjoner - pantelån	0	749 400	0
Gjeld til kredittinstitusjoner - leasing*	17 371	166 395	0
Andre avsetninger for forpliktelser	0	320	0
Leverandørgjeld	603 884	0	0
Kortsiktig, ikke rentebærende gjeld**	1 125 747	0	0
Renter knyttet til pantelån	11 241	33 723	0
Renter knyttet til finansiell leasinggjeld	4 316	6 809	0
Sum	1 762 559	956 647	0

* Les mer om forfallsprofilen til finansiell leasinggjeld i note 16 om leieavtaler.

** Inkludert i kortsiktig gjeld inngår innkrevde alkoholavgifter.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Valutarisiko

Konsernet er utsatt for valutarisiko da det har virksomhet i flere land. Konsernets valutaeksponering kan hovedsakelig deles i to grupper; kontantstrømsrisiko og omregningsrisiko. Den overordnede målsettingen er å begrense effekten valutasingninger har på konsernets kontantstrøm i NOK. Endret innkjøpskost fra leverandører i funksjonell valuta som følge av valutakursendringer søkes fortløpende kompensert gjennom prisendringer mot kunder og gjennom reforhandling av innkjøpspriser fra leverandør. De vesentligste valutaene er EUR, USD, SEK og DKK. Risikohorisonten, det vil si den tid det tar å kompensere for negative valutabevegelser er i stor grad styrt av prisendringmulighetene i de statlige, nordiske vinmonopolene, som i Norge er hver 4. måned og i Sverige hver 6. måned. Som hovedregel kjøpes valuta i spotmarkedet, men også i noen grad i terminmarkedet, for fortløpende å utligne netto posisjoner i pengeposter.

Hele konsernets langsiktige låneopptak er foretatt i SEK, som en naturlig sikring mot kontantstrøm i form av utbytte i SEK.

Fordringer og gjeld, samt pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs i selskapenes funksjonelle valuta ved rapportering.

Konsernets presentasjonsvaluta er NOK. Konsernet er derfor ytterligere eksponert for valutarisiko ved omregning av utenlandske datterselskap fra deres funksjonelle valuta til konsernets presentasjonsvaluta. Denne omregningsrisikoen er ikke sikret. Pr 31.12.2018 var netto omregningsdifferanse knyttet til majoritetens egenkapital positiv med 308,5 MNOK, noe som tilsvarer en positiv endring i 2018 på 7,7 MNOK (positiv med 300,8 MNOK ved utgangen av 2017).

I underliggende tabell framgår konsernets kjøp av ikke funksjonell valuta i 2018.

Beløp i 1 000 (i den aktuelle valuta)	Kjøp av valuta 2018			Andel sikret ved termin
	Spot	Termin	Totalt	
EUR	90 399	11 200	101 599	11,0 %
USD	11 735	150	11 885	1,3 %
AUD	1 088	60	1 148	5,2 %
GBP	1 365	320	1 685	19,0 %
SEK	0	190	190	100,0 %

Kjøp av valuta 2017

Beløp i 1 000 (i den aktuelle valuta)	Spot	Termin	Totalt	Andel sikret
				ved termin
EUR	85 554	15 885	101 439	15,7 %
USD	10 092	390	10 482	3,7 %
AUD	1 048	230	1 278	18,0 %
GBP	2 215	80	2 295	3,5 %
DKK	70 000	0	70 000	0,0 %
SEK	40	0	40	0,0 %

Ved utgangen av året hadde konsernet følgende terminkontrakter knyttet til distribusjonsvirksomheten, som blir bokført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Dette representerer en økonomisk sikring, og konsernet benytter ikke sikringsbokføring:

31.12.18

Terminkontrakter	Valuta	Valuta-beløp	Dagsverdi i NOK	Terminverdi i NOK	Virkelig verdi i NOK	Forfall
Beløp i 1 000 NOK						
Kjøpskontrakter	EUR	1 600	15 912	15 308	604	2019
Kjøpskontrakter	GBP	50	553	534	20	2019
Sum					624	

31.12.17

Terminkontrakter	Valuta	Valuta-beløp	Dagsverdi i NOK	Terminverdi i NOK	Virkelig verdi i NOK	Forfall
Beløp i 1 000 NOK						
Kjøpskontrakter	EUR	2 000	19 702	18 783	919	2018
Kjøpskontrakter	USD	110	907	856	51	2018
Kjøpskontrakter	AUD	60	385	373	12	2018
Kjøpskontrakter	GBP	20	222	211	11	2018
Sum					993	

Alle terminkontrakter regnskapsføres til virkelig verdi på balansedagen.

Sensitivitet for valutaendringer:

Følgende tabell viser konsernets sensitivitet mot endringer i de viktigste valutakursene, dersom alle andre variabler ble holdt konstant.

Påvirkningen på konsernets resultat før skatt er beregnet til endringer i virkelig verdi av monetære eiendeler og gjeld pr 31.12.2018 i utenlandsk valuta (ikke funksjonell valuta). Dette inkluderer sikringsderivater som blir bokført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Effekten på totalresultatet (OCI) er beregnet som effekten av omregningsdifferanser knyttet til datterselskap i utenlandsk valuta pr 31.12.2018.

Beløp i 1 000 NOK	Endring i valutakurs	Effekt på resultat før skatt	Effekt på andre inntekter og kostnader før skatt (OCI)
EUR	5 %	-1 419	3 554
EUR	-5 %	1 419	-3 554
SEK	5 %	-2 326	1 562
SEK	-5 %	2 326	-1 562
DKK	5 %	6 016	41 012
DKK	-5 %	-6 016	-41 012

Konsernets eksponering mot andre valutaer er uvesentlig pr 31.12.2018.

Kategorisering av finansielle eiendeler og forpliktelser:

Eiendeler

Beløp i 1 000 NOK	Finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over resultat	Finansielle instrumenter til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	Sum balanseført verdi finansielle eiendeler 31.12.	Forskuddsbetalte kostnader	Sum i balansen 31.12.
Andre investeringer i aksjer	0	200	0	200	0	200
Andre langsiktige fordringer	0	1 581	0	1 581	0	1 581
Kundefordringer	0	1 260 709	0	1 260 709	0	1 260 709
Andre fordringer	624	59 966	0	60 590	20 231	80 821
Bankinnskudd	0	282 594	0	282 594	0	282 594
Sum finansielle eiendeler 31.12.2018	624	1 605 050	0	1 605 674	20 231	1 625 905

Beløp i 1 000 NOK	Finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over resultat	Utlån og fordringer	Eiendeler tilgjengelig for salg	Sum balanseført verdi finansielle eiendeler 31.12.	Forskuddsbetalte kostnader	Sum i balansen 31.12.
Andre investeringer i aksjer	0	0	200	200	0	200
Andre langsiktige fordringer	0	1 205	0	1 205	0	1 205
Kundefordringer	0	1 432 164	0	1 432 164	0	1 432 164
Andre fordringer	993	70 981	0	71 974	14 921	86 895
Bankinnskudd	0	184 415	0	184 415	0	184 415
Sum finansielle eiendeler 31.12.2017	993	1 688 765	200	1 689 958	14 921	1 704 879

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Gjeld

	Finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over resultat	Finansielle instrumenter til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	Sum balanseført verdi finansielle forpliktelser 31.12.	Avsetning for påløpte kostnader og lovpålagte forpliktelser	Sum i balansen 31.12.
<i>Beløp i 1 000 NOK</i>						
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	892 958	0	892 958	0	892 958
Forpliktelser til virkelig verdi	74 218	0	0	74 218	0	74 218
Annen langsiktig gjeld	0	647	0	647	0	647
Leverandørgjeld	0	576 783	0	576 783	0	576 783
Annen kortsiktig gjeld	0	15 960	0	15 960	169 296	185 256
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2018	74 218	1 486 348	0	1 560 566	169 296	1 729 862

	Finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over resultat	Finansielle forpliktelser	Sum balanseført verdi finansielle forpliktelser 31.12.	Avsetning for påløpte kostnader og lovpålagte forpliktelser	Sum i balansen 31.12.
<i>Beløp i 1 000 NOK</i>					
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	999 289	999 289	0	999 289
Forpliktelser til virkelig verdi	0	0	0	0	0
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	0	0
Leverandørgjeld	0	603 884	603 884	0	603 884
Annen kortsiktig gjeld	0	14 916	14 916	182 828	197 744
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2017	0	1 618 089	1 618 089	182 828	1 800 917

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****Virkelig verdi hierarki**

Konsernet benytter følgende hierarki for å fastsette og opplyse om virkelig verdi av de finansielle instrumentene:

Nivå 1: Noterte (ujusterte) priser i aktive markeder

Nivå 2: Andre direkte eller indirekte input enn noterte priser som inngår i nivå 1 som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen

Nivå 3: Teknikker for beregning av virkelig verdi som er basert på annet enn observerbare markedsdata

Pr 31. desember 2018 hadde Arcus konsernet følgende finansielle forpliktelser til virkelig verdi i balansen:

31.12.18				Bokført verdi
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	31.12.
Valutaderivater	0	624	0	624
Sum Eiendeler	0	624	0	624

				Bokført verdi
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	31.12.
Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	0	0	74 218	74 218
Sum forpliktelser	0	0	74 218	74 218

31.12.17				Bokført verdi
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	31.12.
Valutaderivater	0	993	0	993
Sum Eiendeler	0	993	0	993

				Bokført verdi
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	31.12.
Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	0	0	0	0
Sum forpliktelser	0	0	0	0

Det har ikke vært reklassifiseringer mellom nivå 1 og nivå 2 i perioden. Det har heller ikke være overføringer ut av nivå 3 i perioden.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Avstemming av forpliktelser (Nivå 3):

Forpliktelser klassifisert på nivå 3 knytter seg til opsjoner for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser. Ytterligere informasjon om disse forpliktelsene framgår i note 22.

	Balanseført 31.12.2017	Benyttet/utøvet 2018	Avsatt/utstedt 2018	Verdiendringer 2018	Resultatførte renter 2018	Omregnings- differanser	Balanseført 31.12.2018
Forpliktelser til virkelig verdi	0	0	67 874	2 560	104	3 680	74 218
Sum	0	0	67 874	2 560	104	3 680	74 218

	Balanseført 31.12.2016	Benyttet / utøvet 2017	Avsatt / utstedt 2017	Verdi-endringer 2017	Resultatførte renter 2017	Omregnings- differanser	Balanseført 31.12.2017
Forpliktelser til virkelig verdi	24 135	-10 483	0	-13 673	21	0	0
Sum	24 135	-10 483	0	-13 673	21	0	0

Kapitalstyring

Konsernets overordnede mål er at konsernet til enhver tid skal ha tilstrekkelig likviditet til å møte sine forpliktelser på både kort og lang sikt. Samtidig er det et mål å minimere konsernets overskuddslikviditet. Konsernet skal kontinuerlig arbeide for å utvikle sin finansielle handlefrihet, gjennom tett oppfølging av resultatutvikling og kapitalbinding, og gjennom fortløpende vurdering av alternative finansieringskilder. Ubenyttede kredittmuligheter er omtalt i note 19.

Konsernet ønsker i så stor grad som mulig å ha fleksibilitet på sine likvide midler som er knyttet til den daglige driften. Dette oppnår konsernet gjennom en konsernkontoordning med en trekkfasilitet, som per 31.12.2018 administreres av Arcus ASA.

Ved investeringsbehov benyttes egen likviditet så langt det er mulig, men ved større investeringer benyttes også ekstern lånefinansiering i bank. Konsernet jobber ut i fra et mål om at netto rentebærende gjeld ikke skal overstige 2,5 ganger EBITDA.

Det har ikke vært endringer i konsernets langsiktige lånefinansiering i 2018. Avtalen om pantelånsfasilitet inneholder ved utgangen av 2018 én lånebetingelse (covenant), som er netto rentebærende gjeld over justert EBITDA. Denne lånebetingelsen følger konsernet opp kontinuerlig, og rapporterer til banken kvartalsvis. Per 31.12.2018 var konsernet godt innenfor kravet. I forbindelse med innføring av IFRS 16 knyttet til leieavtaler fra 2019, så vil konsernets rapporterte netto rentebærende gjeld og justert EBITDA endre seg vesentlig. Låneavtalen med SEB presiserer at lånebetingelsene skal beregnes etter dagens modell uavhengig av innføringen av IFRS 16, slik at konsernets evne til å møte lånebetingelsene ikke vil bli påvirket av innføringen av IFRS 16.

Konsernet har også avtaler om finansiell leasing for større investeringer i produksjonsutstyr.

MNOK	2018	2017
Netto rentebærende gjeld		
Langsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner	874 895	909 218
Kortsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner	18 063	90 071
Aktivert etableringsgebyr	4 824	6 577
Bankinnskudd og andre kontantekvivalenter	-282 594	-184 415
Netto rentebærende gjeld	615 188	821 451

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømpoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****NOTE 3 INFORMASJON OM KONTANTSTRØM**

Konsernet benytter en indirekte metode ved utarbeidelse av kontantstrømpoppstillingen. Under framgår spesifikasjon av kontantstrømeffekter, som ikke framkommer av øvrige noter.

EFFEKTER I KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:**Pensjonskostnader og andre avsetninger uten kontanteffekt**

Pensjonskostnader uten kontanteffekt framkommer som endring i pensjonsforpliktelser i balansen, justert for forpliktelser fra oppkjøp eller salg, samt effekter fra bokførte estimatavvik som er bokført over totalresultat (OCI).

<i>Beløp 1000 NOK</i>	Note	2018	2017
Bokførte pensjonsforpliktelser ved inngangen av året	10	-30 552	-34 092
Estimatavvik bokført over totalresultat	10	9 900	4 438
Bokførte pensjonsforpliktelser ved utgangen av året	10	21 077	30 552
Pensjonskostnader uten kontanteffekt		425	898
Bokførte andre avsetninger for forpliktelser ved inngangen av året	23	-320	-627
Bokførte andre avsetninger for forpliktelser ved utgangen av året	23	92	320
Kostnader fra andre avsetninger uten kontanteffekt		-228	-307
Sum pensjonskostnader og andre avsetninger uten kontanteffekt		197	591

Verdiendringer uten kontanteffekt

Under framgår spesifikasjon av verdiendringer som inngår i resultatoppstillingen, mens som ikke har hatt kontanteffekt.

<i>Beløp 1000 NOK</i>	Note	2018	2017
Verdiendring opsjoner for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser	11,22	2 560	147
Verdiendring tidligere medinvesteringsprogram for ledende ansatte	11,22	0	-13 821
Kostnader knyttet til aksjebaserte avlønning uten kontanteffekt	9	7 603	9 415
Amortisering av etableringsgebyr rentebærende gjeld	21	1 623	1 652
Verdiendring terminkontrakter	11	369	-1 837
Sum verdiendringer uten kontanteffekt		12 155	-4 444

Gevinst eller tap ved salg av varige anleggsmidler og immaterielle anleggsmidler

Regnskapsmessige gevinster eller tap ved avhendelse av varige driftsmidler og immaterielle anleggsmidler gir ingen kontantstrømeffekt, som dermed tilbakeføres fra de operasjonelle aktivitetene i den indirekte metode. Salgssum tilknyttet til samme avhendelsene framkommer som konsernets kontantstrømeffekt under investeringsaktiviteter.

<i>Beløp 1000 NOK</i>	Note	2018	2017
Bokført verdi av solgte varige driftsmidler og immaterielle anleggsmidler	14,15	0	0
Salgssum for solgte varige driftsmidler og immaterielle anleggsmidler		365	30
Gevinst (-) / tap (+) ved salg av varige driftsmidler og immaterielle anleggsmidler		-365	-30

Urealisert agio

Urealisert agio knytter seg til omregningsdifferanser på arbeidskapitalposter i utenlandske datterselskap med funksjonell valuta i annet enn konsernets funksjonelle valuta og resultatposter knyttet til valutaomregning på bokførte lån i andre valutaer enn funksjonell valuta.

<i>Beløp 1000 NOK</i>	Note	2018	2017
Omregningsdifferanser på arbeidskapitalposter		1 195	19 195
Sum urealisert agio		1 195	19 195

Endringer i arbeidskapital

Endringer i arbeidskapital framkommer som endring i arbeidskapitalposter i balansen, justert for arbeidskapitalposter fra oppkjøp eller salg av virksomheter i perioden.

<i>Beløp 1000 NOK</i>	Note	2018	2017
Bokført verdi varelager ved inngangen til året		410 759	378 777
Tilgang varelager ved oppkjøp av virksomhet i året		0	201
Bokført verdi varelager ved utgangen av året		-441 117	-410 759
Endring varelager		-30 358	-31 781

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Beløp 1000 NOK	Note	2018	2017
Bokført verdi av kundefordringer ved inngangen til året		1 432 164	1 344 067
Tilgang kundefordringer ved oppkjøp av virksomhet i året		0	44 158
Bokført verdi av kundefordringer ved utgangen av året		-1 260 709	-1 432 164
Endring kundefordringer		171 455	-43 939

Beløp 1000 NOK	Note	2018	2017
Bokført verdi av leverandørgjeld ved inngangen til året		-603 884	-628 347
Tilgang leverandørgjeld ved oppkjøp av virksomhet i året		0	-20 974
Bokført verdi av leverandørgjeld ved utgangen av året		576 783	603 884
Endring leverandørgjeld		-27 101	-45 437

Beløp 1000 NOK	Note	2018	2017
Bokført verdi av andre kortsiktige fordringer ved inngangen til året	17	85 902	78 996
Tilgang andre kortsiktige fordringer ved oppkjøp av virksomhet i året		0	845
Bokført verdi av andre kortsiktige fordringer ved utgangen av året	17	-74 958	-85 902
Endring andre kortsiktige fordringer		10 944	-6 061

Bokført verdi av annen kortsiktig gjeld ved inngangen til året	24	-1 124 105	-1 108 674
Tilgang annen kortsiktig gjeld ved oppkjøp av virksomhet i året		0	-31 626
Bokført verdi av annen kortsiktig gjeld ved utgangen av året	24	1 113 785	1 124 105
Endring annen kortsiktig gjeld		-10 320	-16 195
Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter		624	-22 256

EFFEKTER I KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER:**Utbetalinger ved kjøp av andre finansielle investeringer**

I 2018 består hele beløpet av en utbetaling knyttet til eierandel i et nytt tilknyttet selskap, Smakeappen AS. I 2017 var utbetalingen knyttet til økt eierandel i et eksisterende tilknyttet selskap, Tiffon SA.

Beløp 1000 NOK	Note	2018	2017
Økt eierandel i tilknyttet selskap (Tiffon SA)	13	0	-454
Eierandel i Smakeappen AS	13	-119	0
Utbetalinger ved kjøp av andre finansielle investeringer		-119	-454

EFFEKTER I KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:**Utbetalte renter i perioden**

Konsernet har betalingsterminer for renter pr. kvartal, slik at konsernets kostnadsførte betalbare renter sammenfaller med utbetalte renter gjennom året. Forskjellen på kostnadsførte renter og utbetalte renter relaterer seg til kalkulatoriske rentekostnader knyttet til forpliktelser til virkelig verdi over resultatet.

Beløp 1000 NOK	Note	2018	2017
Utbetalte renter til kredittinstitusjoner	11	-37 302	-31 454
Utbetalte renter i perioden		-37 302	-31 454

Utbetaling av utbytte

Utbytte utbetalt i 2018 knytter seg hovedsakelig til utbytte til aksjonærene i Arcus ASA (112.919 TNOK). Øvrig utbytte er til minoritetsaksjonærer i enkelte av datterselskapene innenfor vinvirksomheten. Spesifikasjon av disse utbytterne framgår av note 1.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****NOTE 4 INNTEKTER**

Salgsinntekter er konsernets og tilhørende segmenters primære inntektskilder.

Brennevin

Den primære inntektskilden i Brennevin er salg av brennevinsprodukter, og hvor størsteparten av salgsinntektene er egenproduserte produkter, hvor konsernet også eier merkevaren. I tillegg har dette segmentet også salgsinntekter fra en god del agenturvirksomhet, hvor produktene enten kan være egenprodusert eller importert ferdig handelsvare som er klar for salg, men hvor det er andre eksterne aktører som har eierskapet til merkevaren. De viktigste brennevinskategoriene er Akevitt, Bitter, Vodka og Cognac.

Geografisk er Norge, Danmark og Sverige de viktigste markedene, men konsernet selger også til Tyskland, USA, Finland og DFTR (Duty Free Travel Retail), samt en del andre mindre salg til øvrige markeder.

Vin

Den primære inntektskilden i Vin er salg av vinprodukter, og hvor størsteparten av salgsinntektene er agenturvirksomhet hvor konsernet importerer ferdig handelsvare som er klart for salg. Konsernet har også vesentlige salgsinntekter fra salg av egne merkevarer innenfor Vin, hvor vinen blir blandet og tappet i konsernets egen produksjonsvirksomhet.

Geografisk har konsernet salgsinntekter fra Vin i Norge, Sverige og Finland, samt litt fra DFTR.

Distribusjon

Konsernets Distribusjonsvirksomhet består av datterselskapet Vectura, og den primære inntektskilden i Vectura er totale logistiktjenester for både interne og eksterne leverandører.

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter i hovedsak består av andre inntekter enn primærintektskilden. For segment Brennevin består dette i stor grad av leietapping, for segment Vin består dette i stor grad av salg av glass, mens for segment Distribusjon består dette i stor grad av andre aktivitetsbaserte inntekter som blant annet palleplassleie, eksport håndtering, styrthåndtering og kvartpallproduksjon.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Tabellen under viser konsernets samlede eksterne inntekter:

Inntekter pr marked - Konsern:	2018			2017		
	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt
Norge	1 048 786	27 615	1 076 401	996 050	24 568	1 020 618
Sverige	1 089 855	15 582	1 105 437	1 006 576	12 944	1 019 520
Finland	221 790	3 674	225 464	221 385	4 610	225 995
Danmark	145 077	-116	144 961	146 109	0	146 109
Tyskland	54 238	1 484	55 722	59 940	1 504	61 444
USA	6 729	31	6 760	3 238	580	3 818
DFTR	104 287	0	104 287	94 870	0	94 870
Annet internasjonalt	1 853	2 316	4 169	1 958	728	2 686
Sum driftsinntekter	2 672 615	50 586	2 723 201	2 530 126	44 934	2 575 060

Tabellene under viser segmentenes samlede eksterne og interne inntekter:

Inntekter pr marked - Brennevin:	2018			2017		
	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt
Norge	302 073	149 186	451 259	301 579	141 306	442 885
Sverige	125 130	4 589	129 719	126 469	5 455	131 924
Finland	34 313	0	34 313	32 711	289	33 000
Danmark	143 220	-116	143 104	146 109	0	146 109
Tyskland	54 238	1 484	55 722	59 940	1 504	61 444
USA	6 729	31	6 760	3 238	580	3 818
DFTR	94 552	0	94 552	91 417	0	91 417
Annet internasjonalt	2 192	1 977	4 169	1 958	728	2 686
Sum driftsinntekter	762 447	157 151	919 598	763 421	149 862	913 283

Inntekter pr marked - Vin	2018			2017		
	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt
Norge	479 936	0	479 936	448 477	360	448 837
Sverige	932 148	16 018	948 166	882 085	13 509	895 594
Finland	183 235	3 674	186 909	188 674	4 321	192 995
DFTR	9 396	339	9 735	3 453	0	3 453
Sum driftsinntekter	1 604 715	20 031	1 624 746	1 522 689	18 190	1 540 879

Inntekter pr marked - Distribusjon:	2018			2017		
	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt
Norge	272 378	35 361	307 739	251 332	33 071	284 403
Sum driftsinntekter	272 378	35 361	307 739	251 332	33 071	284 403

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****Vesentlige kundeforhold**

Konsernet har vesentlige kundeforhold med Vinmonopolet i Norge og Systembolaget i Sverige, som hver for seg utgjør mer enn 10% av konsernets totale driftsinntekter.

Totale driftsinntekter til Vinmonopolet utgjør omlag 711 MNOK i 2018, hvorav 281 MNOK i Brennevin og 430 MNOK i Vin. I 2017 utgjorde tilsvarende omlag 689 MNOK, hvorav 286 MNOK i Brennevin og 403 MNOK i Vin.

Totale driftsinntekter fra Systembolaget utgjør omlag 932 MNOK i 2018, hvorav 115 MNOK i Brennevin og 817 MNOK i Vin. I 2017 utgjorde tilsvarende omlag 905 MNOK, hvorav 116 MNOK i Brennevin og 789 MNOK i Vin.

IMPLEMENTERING AV IFRS 15 DRIFTSINTEKTER FRA KONTRAKTER MED KUNDER

Konsernet har fra 2018 implementert IFRS 15 Driftsinntekter fra kontrakter med kunder. IFRS 15 er implementert ved modifisert retrospektiv metode, og sammenligningstall er ikke omarbeidet. Avstemming av tidligere effekter framgår i en egen tabell under i denne noten. Implementering av IFRS 15 har ikke medført vesentlige endringer i konsernets inntektsføring. Nye inntektsføringsprinsipper og oppsummering av de vesentligste vurderingene konsernet har foretatt ved implementeringen av IFRS 15 er beskrevet nedenfor.

Inntektsføringsprinsipper**Salg av varer (vin og brennevin)**

Konsernets salgsinntekter består hovedsakelig av inntekter knyttet til de Skandinaviske vinmonopolene som er vin- og brennevinsvirksomhetens største kunder. Konsernet har i tillegg salg til Horeca-kunder (Hotell, Restaurant, Catering), grossister og salg til DFTR-kunder (Duty Free Travel Retail).

Vin- og brennevinsvirksomheten i konsernet selger kun fysiske varer i form av vin- og brennevinsprodukter. Konsernets salg av varer inntektsføres på et gitt tidspunkt når oppfyllelse av tilhørende leveringsforpliktelser har funnet sted. Tidspunktet samsvarer med når varene er levert på kundens avtalte leveringssted hvor risiko og kontroll for varen er overført til kunden. Inntektene blir presentert som salgsinntekter innenfor segment Vin og Brennevin.

Implementering av IFRS 15 har ikke medført endringer i regnskapsføring av inntekter for av salg av varer.

Salg av distribusjonstjenester

Salg av distribusjonstjenester består av logistikk og distribusjonstjenester til agenter og importører i Norge som ønsker å levere alkoholholdige drikkevarer til det norske markedet. Distribusjonstjenestene består av flere tjenesteelementer;

- Inngående varestrøm (varebestilling, fortolling og varekontroll ved mottak).
- Samarbeid med Vinmonopolet, Horeca, grossister og dagligvarehandlene om distribusjonsløsninger og kjedeforhandlinger.
- Markedsaktiviteter tilrettelegges for samarbeidspartnerne i samråd med disse.

- Utgående varestrøm (Kundesenter, ordremottak, bevillingskontroll, særavgifts-behandling, effektivering av bestilling fra kunder, vareplukk og sammenstilling, uttransport eller klargjøring for henting).
- Fakturering til kunder, kredittvurderinger og oppfølging, system for rabatter og bonuser fra/til samarbeidspartnerne til kunder.
- Fakturering og innberetning av særavgifter
- Lagerregnskap

Distribusjonstjenestene inntektsføres på et gitt tidspunkt når oppfyllelse av tilhørende leveringsforpliktelser har funnet sted, som samsvarer med tidspunktet for oppfyllelse av leveringsforpliktelser knyttet til salg av produkter innenfor vin og brennevinsvirksomheten. Inntekter fra distribusjonstjenester presenteres som salgsinntekter innenfor segmentet Distribusjon.

Implementering av IFRS 15 har ikke medført endringer i regnskapsføring av inntekter for av salg av distribusjonstjenester.

Salg av andre aktivitetsbaserte inntekter

Forretningsområdet Distribusjon leverer også andre aktivitetsbaserte tjenester som består av;

- Inngående transport fra produsent til landet
- Lagerleie for usolgte varer
- Pallebygging (ombygging fra store EUR-paller til mindre kvartpaller)
- Destruksjonstjenester / styrt

Inntektene presenteres som andre driftsinntekter og inntektsføres over tid i takt med oppfyllelse av leveringsforpliktelsene som samsvarer med når tjenestene er levert til kunden.

Implementering av IFRS 15 har ikke medført endringer i regnskapsføring av inntekter for av salg av andre aktivitetsbaserte inntekter.

Salg av leietappingstjenester

Forretningsområdet Brennevin leverer tappetjenester til interne og eksterne vinselskap.

Inntektene knyttet til eksterne vinselskap presenteres som andre driftsinntekter og inntektsføres på et gitt tidspunkt når leveringsforpliktelsene er oppfylt. Tidspunktet samsvarer med når risiko og kontroll for ferdig tappede produkter er overført til kunde.

Implementering av IFRS 15 har ikke medført endringer i regnskapsføring av inntekter for av salg av leietappingstjenester.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Rabatter

De fleste av kundeavtalene, bortsett fra avtalene med monopolene, inneholder også retrospektive klausuler om variable overføringer tilbake til kundene i etterkant av selve leveringstidspunktet. Dette kan være volumbaserte rabatter og bonus som kunden mottar basert på kundens salg til sluttkunde over en gitt periode eller andre avtalefestede variable bonuser til en innkjøpsgruppering som baserer seg på enten solgt volum eller salgsbeløp for medlemsbedriftene. Slike retrospektive variable overføringer blir estimert og resultatført når leveringsforpliktelsen er oppfylt i forhold til kunden og presentert som reduksjon av salgsvederlaget.

Implementering av IFRS 15 har ikke medført endringer i regnskapsføring av rabatter.

VESENTLIGE ENDRINGER OG VURDERINGER I INNTEKTSFØRINGSPRINSIPPER SOM FØLGE AV INNFØRING AV IFRS 15**Kostnader for utgående frakt**

Konsernet har tidligere resultatført kostnader knyttet til utgående frakt (fraktkostnader for levering av solgte varer til kunder) som reduserte salgsinntekter. I henhold til IFRS 15 skal utgående fraktkostnader enten regnskapsføres som reduksjon av salgsinntekter eller som en driftskostnad avhengig av hvorvidt salgsselskapene er oppdragsgivere (prinsipaler) eller agenter for den utgående frakten. Konsernets vurdering er at vin- og brennevirksomhetene er oppdragsgiver (prinsipaler), basert på at kontrakter med kunder tilsier levering på kundenes lager. Dette samsvarer med konsernets vurdering av at distribusjonsvirksomheten er en agent, og derav bokfører sine distribusjonsinntekter netto.

Konsernet har således endret sin regnskapsføring av fraktkostnader fra og med 01.01-2018 slik at fraktkostnader regnskapsføres som en varekostnad. Endringen påvirker ikke beregning av brutto fortjeneste, ettersom inntektene øker tilsvarende som økning i varekostnadene. Endringen er ikke implementert i segmentrapporteringen for å sikre konsistens mellom segmentnote og intern rapportering til konsernets beslutningstakere.

Distribusjonstjenester og presentasjon

Konsernet har foretatt vesentlige vurderinger knyttet til periodisering av distribusjonstjenestene. Vurderingene har omfattet analyse av hvorvidt de underliggende tjenesteelementene oppfylles over tid eller om disse er oppfylt på et gitt tidspunkt. Konsernets vurdering er at tjenesteelementene ikke oppfyller kriteriene om inntektsføring over tid, og følgelig skal inntektsføres på et gitt tidspunkt som samsvarer med tidspunktet for når risiko og kontroll av varene som leveres er overført til kunden. Distribusjonsvirksomhetens inntektsføringstidspunkt sammenfaller dermed med inntektsførings-tidspunktet for salg av varer.

Prinsipal kontra agent (Brutto vs. Netto bokføring av inntekter)

Virksomhetsområdet Distribusjon inntektsfører sine inntekter netto etter fradrag for særavgifter, varekostnader og lagerhåndteringskostnader. Vurderingen er basert på at Vecturas inntektskilde knytter seg til leveranse av totale distribusjonstjenester og at risikoen for vareflyten er samarbeidspartnerens ansvar.

Tabell som viser vesentlige effekter ved førstegangsapplikasjon av IFRS 15

Beløp i 1000 NOK	Rapportert 2018	IFRS 15 effekter 2018	2018 uten IFRS 15 effekter	2017
Salgsinntekter	2 672 615	-41 499	2 631 116	2 530 126
Andre driftsinntekter	50 586	0	50 586	44 934
Totale driftsinntekter	2 723 201	-41 499	2 681 702	2 575 060
Varekostnader	-1 577 306	41 499	-1 535 807	-1 408 524
Bruttofortjeneste	1 145 895	0	1 145 895	1 166 536

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

NOTE 5 SEGMENTINFORMASJON

2018	Brennevin	Vin	Distribusjon	Øvrig	Eliminerings/ omklassifiseringer	Konsern
<i>Beløp i 1 000 NOK</i>						
Salgsinntekter - eksterne	766 774	1 603 260	261 082	0	41 499	2 672 615
Salgsinntekter mellom segmentene	-4 327	1 455	11 296	0	-8 424	0
Andre driftsinntekter - eksterne	8 294	17 185	23 576	1 531	0	50 586
Andre driftsinntekter mellom segmentene	148 857	2 846	11 785	173 533	-337 021	0
Sum inntekter	919 598	1 624 746	307 739	175 064	-303 946	2 723 201
Netto gevinst ved salg av driftsmidler	185	0	180	0	0	365
Varekostnad	-447 962	-1 244 346	0	0	115 002	-1 577 306
Lønnskostnad	-123 803	-96 882	-146 321	-59 638	0	-426 644
Annen driftskostnad	-205 756	-102 011	-148 861	-141 646	188 944	-409 330
Andel resultat fra TS og FKV	2 311	0	0	0	0	2 311
EBITDA justert	144 573	181 507	12 737	-26 220	0	312 597
Andre inntekter og kostnader	-1 768	-11 838	-381	8 691	0	-5 296
Avskrivninger og amortiseringer	-24 744	-2 586	-11 261	-6 235	-5 179	-50 005
Driftsresultat	118 061	167 083	1 095	-23 764	-5 179	257 296
Netto finansresultat	-7 938	-18 595	-221	-8 993	-369	-36 116
RESULTAT FØR SKATT	110 123	148 488	874	-32 757	-5 548	221 180

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

2017

Beløp i 1 000 NOK

	Brennevin	Vin	Distribusjon	Øvrig	Elimineringer/ omklassifiseringer	Konsern
Salgsinntekter - eksterne	767 591	1 521 529	241 006	0	0	2 530 126
Salgsinntekter mellom segmentene	-4 170	1 160	10 326	0	-7 316	0
Andre driftsinntekter - eksterne	6 669	15 072	22 741	452	0	44 934
Andre driftsinntekter mellom segmentene	143 193	3 118	10 330	173 730	-330 371	0
Sum inntekter	913 283	1 540 879	284 403	174 182	-337 687	2 575 060
Netto gevinst ved salg av driftsmidler	30	0	0	0	0	30
Varekostnad	-404 928	-1 154 411	0	0	150 814	-1 408 524
Lønnskostnad	-122 269	-100 122	-134 419	-60 602	0	-417 412
Annen driftskostnad	-206 650	-94 678	-135 852	-141 392	186 873	-391 699
Andel resultat fra TS og FKV	3 286	0	0	0	0	3 286
EBITDA justert	182 753	191 668	14 132	-27 812	0	360 741
Andre inntekter og kostnader	-7 142	-5 166	-647	-212	0	-13 167
Avskrivninger og amortiseringer	-24 117	-1 794	-12 825	-7 666	-5 180	-51 581
Nedskrivninger	0	0	0	0	-22 700	-22 700
Driftsresultat	151 494	184 709	660	-35 690	-27 880	273 293
Netto finansresultat	2 988	-18 103	480	-1 577	1 669	-14 543
RESULTAT FØR SKATT	154 482	166 606	1 140	-37 267	-26 211	258 750

Konsernet presenterer ikke segmentenes eiendeler eller gjeld, da dette heller ikke gjøres i konsernets interne rapportering.

For informasjon angående prising knyttet til salg mellom segmentene, se note 6.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

NOTE 6 TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

I tillegg til datterselskap og tilknyttede selskap, defineres konsernets nærstående parter som eierne, alle medlemmer av styret og konsernledelsen, samt selskap hvor noen av disse partene enten har kontrollerende eierinteresser, styreverv eller er ledende ansatt.

Konsernets transaksjoner med nærstående parter:

Kjøp av varer og tjenester:

Beløp i 1 000 NOK	Relasjon	Leveranse	2018	2017
Hoff SA	Aksjonær	Råvarer	21 156	22 386
Tiffon SA	Tilknyttet selskap (34,75%)	Råvarer og ferdigvarer	45 456	52 746
Gjelleråsen Eiendom AS1)	Eies av aksjonær (Canica AS)	Husleie	0	79 150
Destilleriveien 11 AS1)	Eies av aksjonær (Canica AS)	Husleie	27 570	0
Thomas Patay	Tidl. daglig leder i Vinggruppen AS	Minoritets-aksjer i Vinordia AS, Symposium Wines AS og Vinuniq AS	0	2 741
Draaav Konsult AB	Eies av styremedlem i Vinggruppen i Norden AB (Claes Lindquist)	Konsulenttjenester	767	0
Sum kjøp av varer og tjenester			94 949	157 023

Salg av varer og tjenester:

Beløp i 1 000 NOK	Relasjon	Leveranse	2018	2017
Tiffon SA	Tilknyttet selskap (34,75%)	Markedsstøtte	5 880	3 714
Sum salg av varer og tjenester			5 880	3 714

Fordringer på nærstående parter pr 31.12.:

Beløp i 1 000 NOK	Relasjon	Fordringens art	2018	2017
Tiffon SA	Tilknyttet selskap (34,75%)	Kortsiktige fordringer	1 997	170
Hoff SA	Eier (10%)	Kortsiktige fordringer	0	0
Smakeappen AS	Tilknyttet selskap (50%)	Langsiktig fordring	506	0
Sum fordringer på nærstående parter pr 31.12.			2 503	170

Gjeld til nærstående parter pr 31.12.:

Beløp i 1 000 NOK	Relasjon	Gjeldens art	2018	2017
Hoff SA	Aksjonær	Kortsiktig gjeld	492	1 147
Tiffon SA	Tilknyttet selskap (34,75%)	Kortsiktig gjeld	7 145	10 821
Draaav Konsult AB	Eies av styremedlem i Vinggruppen i Norden AB (Claes Lindquist)	Kortsiktig gjeld	32	0
Sum gjeld til nærstående parter pr 31.12.			7 669	11 968

Alle transaksjoner med nærstående parter skjer til markedsmessige betingelser.

1. Eiendommen på Gjelleråsen ble overført fra Gjelleråsen Eiendom AS til Destilleriveien 11 AS fra og med 1. januar 2018, begge selskapene er kontrollert av Canica AS. 30. april 2018 ble eiendommen solgt fra Destilleriveien 11 til Storebrand, og husleie er fra det tidspunktet ikke lenger en transaksjon med nærstående.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Transaksjoner mellom konsernselskap:

Mellom selskapene i konsernet er det inngått avtaler om kostnadsfordeling av interne tjenester og felles innkjøp. I hovedsak gjelder dette husleie, vedlikeholds- og serviceoppgaver knyttet til eiendom, samt fellesfunksjoner som økonomi, IT, lønn etc. Tjenestene er bokført i de ulike selskapene under henholdsvis andre inntekter og andre driftskostnader.

Alle kjøp og salg av varer og tjenester mellom selskapene skjer til markedsmessige betingelser og er eliminert i konsernregnskapet.

NOTE 7 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Salgs- og markedsføringskostnader	-122 518	-122 678
Logistikkostnader	-64 531	-56 331
Husleie	-88 692	-86 706
Eiendomsdrift	-23 099	-27 950
Reparasjon, vedlikehold og ikke aktiverbart utstyr	-40 307	-37 094
Reisekostnader	-15 874	-16 991
Konsulenter og eksternt outsourcing av tjenester	-46 949	-39 543
Øvrige kostnader	1 858	-12 650
Sum andre driftskostnader	-400 112	-399 944
Herav effekter som inngår i regnskapslinjen andre inntekter og kostnader	-9 218	8 245
Sum andre driftskostnader som presentert på regnskapslinjen andre driftskostnader	-409 330	-391 699

Andre inntekter og kostnader:

Andre inntekter og kostnader består av vesentlige positive og negative engangseffekter og restruktureringskostnader. Hovedhensikten med denne linjen er å vise disse vesentlige engangs- og periodefremmede postene, slik at utviklingen og sammenlignbarheten på de ordinære resultatlinjene presentert i resultatoppstillingen skal være mer relevant for virksomheten. Se for øvrig også kapittelet om alternativ resultatmåling (APM).

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Personalpolitiske- og andre organisasjonsmessige tiltak ¹	-14 514	-4 922
Andre transaksjonskostnader	-1 246	-502
Andre engangseffekter ²	10 464	-7 743
Sum totale andre inntekter og kostnader	-5 296	-13 167

1 **Personalpolitiske- og andre organisasjonsmessige tiltak:** Kostnader knyttet til organisasjons- og bemanningstilpasninger, for å møte omstillingsbehov med nye arbeidsprosesser og forbedret lønnsomhet, samt kostnader knyttet til et midlertidige incentivprogram med matchingsshares til utvalgte nøkkelansatte i forbindelse med børsnoteringen i 2016. Dette programmet utløper i Q1 2019, og ytterligere informasjon om dette programmet framgår av note 9.

2 **Andre engangseffekter:** Består av både positive og negative effekter. I 2017 besto dette hovedsakelig av kostnader knyttet til en tvist med svenske tollmyndigheter og en kunde vedrørende en leietapping-leveranse. Disse kostnadene består i stor grad av svenske toll- og merverdiavgifter som konsernet har blitt avkrevd knyttet til leveransen, samt advokatutgifter i tilknytning til dette. I 2018 har konsernet fått tilbake merverdiavgiften som ble betalt (1 MNOK), men jobber fortsatt for å også få tilbake tollkostnadene. For øvrig består hovedsakelig den positive engangseffekten i 2018 av en tilbakeføring av en ubenyttet avsetning for en estimert forpliktelse knyttet til tidligere salg av en eiendom noen år tilbake i tid.

Godtgjørelse til revisor

Nedenfor er kostnadsførte honorar til revisor spesifisert. Honoraret omfatter både konsernrevisor, EY, samt andre revisorer av datterselskap i konsernet.

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Lovpålagt revisjon	2926	3 100
Annen finansiell revisjon	91	171
Andre attestasjonstjenester	139	69
Skatterådgivning	1 055	170
Andre tjenester utenfor revisjon	24	42
Sum godtgjørelse til revisor	4 235	3 552

Alle beløp er eks mva.

Totalt honorar til revisor for konsernet omfatter honorar til andre enn konsernrevisor med TNOK 1 252 for 2018, og TNOK 1 243 for 2017.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

NOTE 8 LØNN OG ANDRE PERSONALKOSTNADER

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Lønn inkludert feriepenger	-296 535	-280 838
Arbeidsgiveravgift	-61 005	-58 434
Pensjonskostnader inkl arbeidsgiveravgift	-32 057	-32 406
Andre personalkostnader	-51 561	-50 656
Sum lønn og personalkostnader	-441 158	-422 334
Herav effekter presentert på regnskaplinjen andre inntekter og kostnader (se note 7)	14 514	4 922
Sum andre driftskostnader som presentert på regnskaplinjen lønnskostnader	-426 644	-417 412
Gjennomsnittlig antall fast ansatte årsverk sysselsatt i året	424	420

Godtgjørelser til ledende ansatte

Styret vedtar betingelser for konsernsjefen og tar prinsipielle beslutninger vedrørende konsernets betingelsespolicy og kompensasjonsordninger for øvrige ansatte. Styret har et eget kompensasjonsutvalg, som forbereder kompensasjonssaker for beslutning i styret. Utvalget består av to aksjonærvalgte styremedlemmer. Administrasjonen utreder saker for kompensasjonsutvalget og styret.

I 2018 har konsernledelsen deltatt i konsernets årsbonussystem, et midlertidig aksjeoppslag (matchingshares) som ble etablert ved børsnoteringen i 2016, samt et opsjonsprogram som ble vedtatt på generalforsamlingene i 2017 og 2018, og hvor det har blitt utstedt aksjeopsjoner både i 2017 og i 2018. Konsernsjefen har en ordinær bonusavtale som på visse vilkår vil gi utbetaling på inntil 5 månedslønninger, mens øvrig konsernledelse kan få inntil 4 månedslønninger.

Konsernsjefen og øvrig norsk konsernledelse har en ordinær tjenstepensjon i Storebrand, som gir 5% pensjonsinnskudd for lønn mellom 0-7,1G og 11% for lønn fra 7,1-12G. Svensk deltaker i konsernledelsen har en pensjonsplan med innskuddsordning hvor innskuddssatsen er 25% av lønn. Konsernsjefen har i tillegg en tilleggspensjonsavtale som gir pensjonsopptjening på 15% av lønn over 12G. Denne pensjonsopptjeningen kapitaliseres i konsernets balanse årlig, og hvor avkastningen baseres på avkastningen i pensjonsfondet Storebrand Balansert.

Lønn og andre ytelser til konsernledelsen 2018 framgår av tabellen under. Ytelser fra aksjebaserte ordninger til ledende ansatte framgår av note 9.

Beløp i 1000 Lokal valuta	Valuta	Lønn	Opptjent bonus 2018	Naturalytelser	Pensjonskostnad
Kenneth Hamnes	NOK	3 118	0	234	332
Sigmund Toth	NOK	1 897	0	152	87
Erlend Stefansson	NOK	2 144	0	191	87
Erik Bern	NOK	1 960	0	196	87
Bjørn Delbæk	NOK	1 671	0	191	87
Per Bjørkum	NOK	1 602	0	196	87
Eirik Andersen ¹	NOK	475	667	42	22
Thomas Patay ²	NOK	1 731	0	143	65
Claes Lindquist ³	SEK	208	0	5	72
Svante Selling ⁴	SEK	1 780	251	120	442
Christian Granlund	NOK	1 777	0	167	87

1 Eirik Andersen tiltrådte konsernledelsen fra 1. oktober 2018, og ytelsene representerer 3 måneder i konsernledelsen.

2 Thomas Patay fratradte fra konsernledelsen 30. september 2018, og ytelsene representerer 9 måneder i konsernledelsen.

3 Claes Lindquist var del av konsernledelsen fram til 31. januar 2018, da Svante Selling tiltrådte. Oppgitte ytelser representerer derav 1 måned i konsernledelsen. Claes Lindquist fratradte 31. mars 2018.

4 Svante Selling tiltrådte 1. februar 2018, og ytelsene representerer 11 måneder i konsernledelsen.

Lønn og andre ytelser til konsernledelsen 2017:

Beløp i 1000 Lokal valuta	Valuta	Lønn	Opptjent bonus 2017	Naturalytelser	Pensjonskostnad
Kenneth Hamnes	NOK	3 031	286	227	386
Sigmund Toth	NOK	1 728	147	146	84
Erlend Stefansson	NOK	2 033	139	179	84
Erik Bern	NOK	1 780	132	190	84
Bjørn Delbæk	NOK	1 572	103	191	84
Per Bjørkum	NOK	1 523	107	137	84
Thomas Patay	NOK	2 288	144	195	84
Lorna Stangeland ¹	NOK	900	0	50	21
Christian Granlund ²	NOK	870	290	90	45
Claes Lindquist	SEK	2 193	1 031	102	862

1 Lorna Stangeland fratradte 31. mars 2017, og presenterte ytelser representerer 3 måneder i konsernledelsen.

2 Christian Granlund ble ansatt 12. juni 2017, og presenterte ytelser representerer 6,5 måneder i konsernledelsen.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Dersom konsernsjefen sier opp sin stilling, har han 6 måneders oppsigelsestid. Ved eventuell oppsigelse fra konsernet, har konsernsjefen rett til 12 måneders etterlønn, og har i denne perioden ikke mulighet for å ta seg jobb innenfor konkurrerende virksomhet.

Av øvrig konsernledelse har Sigmund Toth, Erlend Stefansson, Erik Bern, Eirik Andersen, Svante Selling og Christian Granlund 6 måneders oppsigelsestid, mens Per Bjørkum og Bjørn Delbæk har 3 måneders oppsigelsestid.

Av øvrig konsernledelse, har Erik Bern og Eirik Andersen 12 måneders konkurranseklausul, Sigmund Toth, Bjørn Delbæk, Per Bjørkum, Erlend Stefansson, Svante Selling og Christian Granlund har 6 måneders konkurranseklausul. Alle har avtale om etterlønn i perioden som konkurranseklausulen gjelder.

Thomas Patay fratradte konsernledelsen ved utgangen av 3. kvartal 2018. Han hadde 12 måneders konkurranseklausul, som ble aktivert, og som medfører at han mottar månedlig lønnskompensasjon for dette i 2019 på til sammen 2 133 TNOK. I tillegg vil Thomas Patay i 2019 motta utbetalinger knyttet til opptjente rettigheter rundt machingshares, opsjoner og etterlønn på til sammen 3 526 TNOK.

Claes Lindquist fratradte konsernledelsen ved utgangen av januar 2018. Claes hadde en konkurranseklausul som medførte at han fikk en etterlønn på 60 prosent av 12 månedslønner etter fratredelsen, til sammen 1 497 TSEK.

Begge sluttavtalene er behandlet og godkjent i konsernets kompensasjonsutvalg.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til verken konsernsjef, øvrig konsernledelse eller medlemmer av styret.

Konsernledelsens beholdninger av ordinære aksjer i Arcus ASA framgår av note 20.

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Etter allmennaksjeloven § 6-16a skal styret utarbeide en særskilt erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.

Det følger videre av allmennaksjeloven § 5-6 (3) at det på generalforsamlingen skal avholdes en rådgivende avstemning over styrets retningslinjer for lederlønnfastsettelsen for det kommende regnskapsår, se (ii) nedenfor. Så langt retningslinjene er knyttet til aksjebaserte incentivordninger skal disse også godkjennes av generalforsamlingen, se (iii) nedenfor.

(i) Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte for foregående regnskapsår er det redegjort for i note 8, 9 og 10 til årsregnskapet for Arcus ASA.

(ii) Retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte

Når det gjelder retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte for det kommende regnskapsåret, vil styret legge frem følgende retningslinjer for rådgivende avstemning på generalforsamlingen i 2019:

Formålet med Arcus' totale betingelsespolicy er å tiltrekke seg medarbeidere med den kompetansen konsernet trenger, videreutvikle og beholde nøkkelkompetanse og motivere til langsiktighet og kontinuerlig fremgang for å nå Arcus' forretningsmessige mål. Som overordnet innfallsvinkel skal Arcus policy være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende når man vurderer summen av den totale kompensasjonspakken. Den totale kompensasjonen kan bestå av følgende elementer:

(a) Faste elementer- Grunnlønn, pensjon etc.

Arcus benytter et internasjonalt anerkjent system (Hay) for stillingsvurderinger for å finne «riktig» stillings- og fastlønnnivå. Stillingene måles mot det lokale markedet (land) og det er et spenn i forhold til medianen. Den enkeltes ansvarsområde, resultater og prestasjoner avgjør innplassering på lønnskalaen.

Arcus har innskuddsbasert tjenestepensjon for ansatte i Norge. Innskuddssatsene er 5 prosent av lønn opptil 7,1G og 11 prosent av lønn mellom 7,1G og 12G (1G er fra 1.5.2018 NOK 96 883). Det er kun konsernsjef som i dag har tjenestepensjon for lønn over 12G og satsen er 15 prosent. Utover folketrygd og AFP ordning som gir alle ansatte en fleksibel pensjonsalder fra 62 år, er det ingen ordninger eller avtaler om tidligere pensjonsalder for konsernledelsen. Alle ansatte i Norge har en lovbestemt aldersgrense på inntil 72 år, men aldersgrensen i den norske delen av konsernet er avtaleregulert til 70 år, som også gjelder for konsernledelsen.

Administrerende direktør for Vectura AS følger samme pensjonsordning som konsernledelsen. VD for Vingruppen i Norden AB følger det svenske regelverket. Pensjonsordningen i Sverige har andre regler og høyere innskuddssatser enn i Norge.

Konsernet har, i tillegg til det ovennevnte, bil- og telefonordninger og andre begrensede naturalytelser.

(b) Variable elementer – årsbonus

Arcus ASA har et årsbonussystem. Bonussystemet for konsernledelsen består av en finansiell del (70 prosent) knyttet opp mot resultatmålet for konsernet, og en individuell del (30 prosent) knyttet opp mot konkrete og definerte KPI er for den enkelte. For andre ledende ansatte er den finansielle delen 50 prosent knyttet opp mot resultatmålet for konsernet eller selskapet, og den individuelle delen 50 prosent.

All bonus er såkalt selvfinansierende. For medlemmer av konsernledelsen er maksimal oppnåelig bonus 30 prosent av årslønn (4 månedslønninger), mens konsernsjef kan oppnå inntil 5 månedslønninger i årlig bonus. Utover konsernledelsen er ca. 70 ledere og nøkkelpersoner omfattet av en årsbonusordning, men kriteriene varierer noe og disse personene kan oppnå en bonus varierende mellom 1-3 månedslønninger.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER**Resultatregnskap 01.01.–31.12.****Totalresultat 01.01.–31.12.****Balanse per 31. desember****Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.****Oppstilling over endringer i egenkapital****Konsernets historie i korte trekk****Regnskapsprinsipper****Noter**

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Bonusordningen for 2019 vil bestå av de samme komponenter, og har konsernets og/eller selskapets resultat som hovedmål (finansiell del på 70 prosent). I tillegg er individuell bonus (personlige mål) en sentral del av ordningen, med en andel på 30 prosent for konsernledelsen.

Ledere i Vectura AS følger samme retningslinjer som konsernledelsen, men basert på selskapets EBIT- resultat.

Ledere i Vingruppen i Norden AB følger foreløpig en trappetrinns bonusmodell basert på selskapets EBIT- resultat, med maksimalt 5 månedslønninger.

(iii) Særlig om aksjebaserte insentivordninger

I forbindelse med børsintroduksjonen i 2016 ble konsernledelsen (9 personer) og ytterligere 33 ledere/nøkkelpersoner gitt mulighet til å investere i aksjer mot tilbud om «matching aksjer» på nærmere bestemte vilkår, som ble omtalt i prospektet. Det var i alt 8 personer fra konsernledelsen og ytterligere 29 ledere som benyttet seg av tilbudet. Matching programmet ble avsluttet og matching aksjer ble tildelt 7 personer i konsernledelsen og 24 personer utover konsernledelsen, etter fremleggelsen av resultatet for Q4/2018 i 2019.

De ordinære Generalforsamlingene i 2017 og 2018 godkjente et opsjonsbasert langtidsinsentiv for konsernledelsen samt administrerende direktør i Vectura og VD i Vingruppen i Norden, samt ytterligere noen ledere og nøkkelpersoner. Det primære formålet er å motivere ledende ansatte til langsiktighet og kontinuerlig fremgang, samt verdiskapelse for aksjonærene. Det vises til redegjørelse om opsjonsordningen og aksjeprogrammet for alle ansatte beskrevet i vedlegg 4 i innkallingen til Generalforsamlingen og styrets forslag om en videreføring av disse.

Arcus ASA har ledere/nøkkelpersoner i flere vinselskap som er minoritetsiere, hovedsakelig gjelder dette daglig leder. Denne modellen har vært en suksess for konsernet, i form av motiverte ledere som har skapt gode resultater. Det er ønskelig å videreføre at daglig leder i et datterselskap, etter individuell vurdering, gis mulighet til å bli minoritetsierer, oppad begrenset til 9,9 prosent eierandel.

En slik modell har til hensikt å oppmuntre til entreprenørkultur, god forretningssans og intern konkurranse mellom selskapene som igjen skaper økt lønnsomhet både for selskapet og for den ansatte. Primært må finansiering skje ved at den ansatte skyter inn egenkapital.

Ved oppstart eller kjøp av nye selskap må noe større fleksibilitet (opptil 30 prosent eierandel) aksepteres når det gjelder hvor mye den ansatte bør/kan investere, basert på en individuell og forretningsmessig vurdering.

(iv) Lederlønnspolitikken foregående regnskapsår

Retningslinjene for betingelsespolitikken beskrevet i punkt (ii) har også vært retningsgivende for lederlønnfastsettelsen i 2018. Det ble ikke utbetalt bonus for 2018, unntatt for noen av vinselskapene.

(v) Endringer i avtaleforhold

VD Claes Lindquist i Vingruppen i Norden AB sluttet i sin stilling for å bli pensjonist, og ble erstattet av Svante Selling som internt kom fra stilling som salgsdirektør innen forretningsområdet Brennevin. Selling

begynte i stillingen 1. februar 2018. Claes Lindquist fortsatte som eksternt styremedlem i Vingruppen i Norden AB fra 1. april 2018, og har i tillegg jobbet noe på konsulentvilkår.

Administrerende direktør Thomas Patay i Vingruppen AS i Norge sluttet i sin stilling 1. oktober 2018. Han ble erstattet av Eirik Andersen, som kom fra stillingen som daglig leder i Symposium Wines AS.

Styret godtgjøres etter følgende satser fra og med 11.04.2018

Styrets leder	510 000 kroner pr. år
Aksjonærvalgte styremedlemmer	230 000 kroner pr. år
Ansattevalgte styremedlemmer	154 000 kroner pr. år
Varamedlem for ansattevalgte	7 500 kroner pr. møte

Revisjonsutvalget

Leder av utvalget	87 000 kroner pr. år
Medlem	41 000 kroner pr. år

Kompensasjonsutvalget

Leder av utvalget	41 000 kroner pr. år
Medlem	26 000 kroner pr. år

Honorarer til styrets medlemmer 2018:

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	Styrehonorar inkl. komitéarbeid	Antall aksjer 31.12.2018
Aksjonærvalgte styrerepresentanter		
Michael Holm Johansen Styreleder	548	156300
Hanne Refsholt	255	0
Leena Maria Saarinen	269	1860
Trond Berger	315	17441
Eilif Due ¹	229	3299325
Stein Erik Hagen ²	229	28607626
Ann-Beth Freuchen	229	0
Ansattevalgte styrerepresentanter		
Erik Hagen		925
Konstanse M. Kjøle	Nyvalgt ansatte medlem i 2018	681
Ann Therese Jacobsen	Nyvalgt ansatte medlem i 2018	0

1. Eilif Due eier 2.325 aksjer personlig. Øvrig oppgitt aksjeinnehav knytter seg til aksjonæren Hoff SA, hvor han er styreleder.

2. Stein Erik Hagen eier ingen aksjer personlig. Oppgitt aksjeinnehav knytter seg til aksjonæren Canica AS som kontrolleres av Stein Erik Hagen og hans nærstående, og hvor han er styremedlem.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Beløp i 1000 NOK	Styrehonorar			Pensjonskostnad
	Fast lønn	inkl. komitéarbeid	Naturalytelser	
Ansattevalgte styrerepresentanter				
Erik Hagen	493	153	6	25
Ingrid E. Skistad ¹	317	76	5	18
Kjell Arne Greni ¹	97	76	3	9
Konstanse M. Kjølø ²	285	77	2	14
Ann Therese Jacobsen ²	269	77	1	13
Arne Larsen ³	0	15	0	0

1. Kjell Arne Greni og Ingrid E. Skistad fratrådte som styremedlemmer 30. juni 2018, og ytelse representerer 6 måneder i styret.
2. Konstanse M. Kjølø og Ann Therese Jacobsen tiltrådte som styremedlemmer 1. juli 2018, og ytelse representerer 6 måneder i styret.
3. Arne Larsen har deltatt på 2 styremøter som vararepresentant for de ansatte.

Honorarer til styrets medlemmer 2017:

Beløp i 1000 NOK		Styrehonorar inkl.	Antall aksjer
		komitéarbeid	31.12.2017
Aksjonærvalgte styrerepresentanter			
Michael Holm Johansen	Styreleder	480	150000
Mikael Norlander	Fratrådt styremedlem i 2017	177	0
Hanne Refsholt		222	0
Leena Maria Saarinen		227	1860
Trond Berger		301	17441
Eilif Due ¹		275	3299325
Isabelle Ducellier	Fratrådt styremedlem i 2017	0	0
Stein Erik Hagen ²	Nyvalgt styremedlem i 2017	150	22670000
Ann-Beth Freuchen	Nyvalgt styremedlem i 2017	150	0

Ansattevalgte styrerepresentanter

Erik Hagen	se tabell under	566
Ingrid E. Skistad ³	se tabell under	1368
Kjell Arne Greni	se tabell under	0

1. Eilif Due eier 2.325 aksjer personlig. Øvrig oppgitt aksjeinnehav knytter seg til aksjonæren Hoff SA, hvor han er styreleder.
2. Stein Erik Hagen eier ingen aksjer personlig. Oppgitt aksjeinnehav knytter seg til aksjonæren Canica AS som kontrolleres av Stein Erik Hagen og hans nærstående, og hvor han er styremedlem.
3. Ingrid E. Skistad eier 322 aksjer personlig. Øvrig oppgitt aksjeinnehav eies via selskapet Ibrygging Invest AS, hvor hun er styreleder.

Beløp i 1000 NOK	Styrehonorar			Pensjonskostnad
	Fast lønn	inkl. komitéarbeid	Naturalytelser	
Ansattevalgte styrerepresentanter				
Erik Hagen	495	157	6	25
Ingrid E. Skistad	617	150	4	31
Kjell Arne Greni	185	155	6	9

NOTE 9 AKSJEBASERT BETALING**Aksjebaserte incentivordninger**

Konsernet har to aksjebaserte incentivprogram for ledende ansatte, som er relatert til konsernets verditviking. I tillegg har konsernet et aksjespareprogram som alle ansatte kan delta i.

Matchingaksjer for ledende ansatte og andre nøkkelpersoner

Før styret i 2017 vedtok en ny langtidsincentivordning for ledende ansatte, ble det ved børsnoteringen i 2016 vedtatt en midlertidig 2-årig incentivordning (interim retention plan), hvor 37 ansatte inkludert konsernledelsen fikk tildelt såkalte matchingaksjer. Disse matchingaksjene tildeles til mottakerne i første kvartal 2019, etter at kvartalsrapporten for 4. kvartal 2018 er offentliggjort, dersom den enkelte fortsatt er ansatt på det tidspunktet. Av 9 i konsernledelsen i 2016 som fikk tilbud om dette, var det 8 som aksepterte tilbudet, da vedkommende kort tid etterpå sa opp stillingen.

For konsernledelsen ble matchingaksjer tildelt ved at for hver aksje de kjøpte utover sine reinvesteringsforpliktelser knyttet til oppgjøret av det avsluttede programmet med syntetiske aksjer og opsjoner, så fikk de 1 matchingaksje i tillegg. For de i konsernledelsen som ikke hadde syntetiske aksjer eller opsjoner fra tidligere, har de rett til å motta enten 1 matchingaksje for hver aksje de kjøpte totalt, eller 1 matchingaksje for hver andre aksje de kjøpte totalt.

Øvrige nøkkelpersoner fikk tilbud om å kjøpe aksjer for inntil et gitt beløp, hvor de har rett til å motta 1 matchingaksje for hver andre aksje de kjøpte. Av 33 øvrige nøkkelpersoner som fikk tilbudet, benyttet 29 stykker seg av dette tilbudet.

I 2017 og 2018 har 6 personer som som var tilknyttet til dette programmet valgt å fratre, slik at ved utgangen av 2018 er det totalt 31 personer igjen i dette programmet (8 i konsernledelsen og 23 øvrige nøkkelpersoner).

Dersom børskursen på innløsningstidspunktet overstiger 2 ganger børskursen på tildelingstidspunktet, vil antall matchingaksjer reduseres slik at den totale verdien av tildelte matchingaksjer ikke overstiger 2 ganger verdien på tildelingstidspunktet.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Nedenfor vises antall matchingaksjer for konsernledelsen pr 31.12.2018, hvor virkelig verdi er basert på Arcus' aksjekurs pr. 31.12.2018 (NOK 41,00).

Beløp i 1000 NOK	Tildelingsdato	Antall matchingaksjer på tildelingstidspunktet	Antall matchingaksjer 31.12.2017	Antall matchingaksjer 31.12.2018	Virkelig verdi 31.12.2018	Innløsningsdato
Kenneth Hamnes	01.12.16	42 100	42 100	42 100	1 726	14.02.19
Sigmund Toth	01.12.16	19 767	19 767	19 767	810	14.02.19
Erlend Stefansson	01.12.16	27 062	27 062	27 062	1 110	14.02.19
Erik Bern	01.12.16	9 956	9 956	9 956	408	14.02.19
Bjørn Delbæk	01.12.16	8 692	8 692	8 692	356	14.02.19
Per Bjørkum	01.12.16	8 256	8 256	8 256	338	14.02.19
Eirik Andersen	01.12.16	7 558	7 558	7 558	310	14.02.19
Svante Selling	01.12.16	6 781	6 781	6 781	278	14.02.19
Totalt konsernledelsen		130 172	130 172	130 172	5 337	
Øvrige ledende ansatte	01.12.16	250 587	200 646	123 560	5 066	14.02.19
Totalt antall matchingaksjer		380 759	330 818	253 732	10 403	

Oversikt over utvikling i antall tildelte matchingaksjer:

Antall matchingaksjer	2018	2017
Tildelte matchingaksjer ved begynnelse av året	330 818	380 759
Tildelte matchingaksjer i løpet av året	0	0
Terminerte matchingaksjer i løpet av året	-77 086	-49 941
Tildelte matchingaksjer ved utgangen av året	253 732	330 818

Effekter av matchingaksjer i regnskapet:

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Opptjening av matchingaksjer	5 574	6 323
Fraregning av matchingaksjer	-2 321	-80
Endring avsetning arbeidsgiveravgift	545	1 252
Sum kostnader knyttet til matchingaksjer	3 798	7 495
Gjeld¹	1 923	1 378

1. Inkluderer kun arbeidsgiveravgift

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Opsjonsprogram for ledende ansatte

I 2017 og 2018 ble det vedtatt et opsjonsprogram for ledende ansatte i konsernet, hvor det vil være årlig tildeling av nye opsjoner. Ved oppgjør vil mottakerne motta tilsvarende antall aksjer i Arcus ASA som de har opsjoner.

Opsjonenes innvinningsperiode vil være 3 år fra tildelingstidspunktet, og hvor deltakerne har 2 år etter innvinningsperioden på å innløse opsjonene. Vilkår for å kunne innløse opsjonen vil være at den enkelte leder fortsatt er ansatt etter innvinningsperioden, samt at konsernets KPI målsettinger som fastsatt av styret er oppnådd i samme periode.

Antall opsjoner som tildeles årlig vil variere, og vil tilsvare den enkelte ledende ansattes potensielle maksimale bonusoppnåelse i forhold til børskursen på tildelingstidspunktet. Opsjonenes strikekurs beregnes som volumjustert børskurs for de 10 siste dagene forut for tildelingstidspunktet, tillagt 10%.

Verdivurderingene av opsjonene gjøres med Black-Scholes modellen, hvor de viktigste forutsetningene på verdivurderingstidspunktet vil være spotkurs på verdsettelsestidspunktet, estimert tidspunkt for når i innløsningsperioden konsernet antar at innehaverne vil innløse opsjonen, utbytte i perioden samt aksjens antatte volatilitet. Opsjonens maksimale innløsningskurs er begrenset til 3 ganger spotkursen på tildelingstidspunktet.

Det er ingen rettigheter til utbytte forbundet med opsjonene i perioden før innløsning.

Nedenfor vises konsernledelsens beholdning av opsjoner. Det er ikke innløst noen opsjoner i 2018.

Tildelingstidspunkt	# 2018	# 2017
Innvinningsperiode	11.4.2018 - 11.04.2021	04.05.2017 - 04.05.2020
Innløsningsperiode	11.4.2021 - 11.04.2023	04.05.2020 - 04.05.2022
Innløsningskurs	NOK 45,22	NOK 51,53

Antall opsjoner	2018	2017	2018	2017
Kenneth Hamnes	243 457	0	199 426	199 426
Sigmund Toth	125 103	0	90 773	90 773
Erlend Stefansson	135 053	0	110 628	110 628
Erik Bern	117 862	0	96 546	96 546
Bjørn Delbæk	103 166	0	84 508	84 508
Per Bjørkum	100 745	0	82 524	82 524
Eirik Andersen	69 136	0	57 765	57 765
Svante Selling	117 174	0	53 816	53 816
Christian Granlund	116 859	0	95 724	95 724
Totalt konsernledelsen	1 128 555	0	871 710	871 710
Øvrige ledende ansatte	215 935	0	201 300	357 594
Totalt antall opsjoner	1 344 490	0	1 073 010	1 229 304

Tildelingstidspunkt		# 2018	# 2017
Forutsetninger ved opsjonsberegning:		2018	2017
Aksjekurs på tildelingsdagen	NOK	43,70	47,90
Aksjekurs på balansedagen	NOK	41,00	41,00
Innløsningskurs - minimum	NOK	45,22	51,53
Innløsningskurs - maksimum	NOK	131,10	143,70
Risikofri rente	%	1,4 %	1,2 %
Volatilitet *	%	22,0 %	22,0 %
Forventet utbytte	%	3,4 %	3,1 %

* Da selskapet ikke har historiske volatilitets tall å legge til grunn, har selskapet beregnet en gjennomsnittlig volatilitet for sammenlignbare selskap på europeiske børser innenfor samme bransje for de siste 5 år.

Oversikt over utvikling i antall tildelte opsjoner:

Antall opsjoner	2018	2017
Utestående opsjoner ved begynnelse av året	1 229 304	0
Tildelte opsjoner i løpet av året	1 534 306	1 407 369
Innløste opsjoner i løpet av året	0	0
Terminerte opsjoner i løpet av året	-346 110	-178 065
Utestående opsjoner ved utgangen av året	2 417 500	1 229 304

Effekter av opsjoner i regnskapet:

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Opptjening av opsjoner	3 855	1 655
Fraregning av opsjoner	-386	0
Endring avsetning arbeidsgiveravgift	335	265
Sum opsjonskostnader	3 804	1 920
Gjeld¹	600	265

1. Inkluderer kun arbeidsgiveravgift

Aksjespareprogram for alle ansatte

Konsernet har også en generell aksjespareordning for alle ansatte, hvor alle ansatte årlig skal få muligheten til å kjøpe et begrenset antall aksjer i Arcus ASA med 20% rabatt. Salg av aksjer til ansatte til under markedsverdi regnskapsføres ved at differansen mellom markedsverdi på aksjene og kjøpspris blir lønnskostnad.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

I 2018 tegnet totalt 76 ansatte seg for til sammen 26.744 aksjer. Disse ble kjøpt til en gjennomsnittspris på 41,67 NOK og solgt til de ansatte med 20% rabatt, hvor den enkelte ansatte fikk kjøpe enten 359 eller 179 aksjer. Dette har belastet konsernregnskapet med en kostnad på 258 TNOK i 2018.

	2018	2017
Antall ansatte som har kjøpt aksjer med rabatt	76	100
Antall aksjer kjøpt med rabatt	26 744	31 234
Gjennomsnittskurs pr. aksje ved ansattkjøp med rabatt (NOK)	41,67	46,56
Totalkostnad for konsernet (TNOK)	258	290

NOTE 10 PENSJONSKOSTNADER, -MIDLER OG -FORPLIKTELSER**Ytelsespensjon**

Arcus ASA med datterselskaper i Norge hadde frem til 31.12.2008 en kollektiv ytelsesordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse (SPK) og Storebrand. Pensjonsordningen i SPK omfattet også en ordning med avtalefestet pensjon med finansiering fra ansettelsestidspunktet. Pr 31.12.2008 sa styret i konsernet opp den kollektive pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse (SPK) for hele konsernet for å bytte til innskuddsbaserte pensjonsordninger.

Ved overgangen til ny pensjonsordning ble alle syke eller uføre liggende igjen i de respektive ytelsesordninger i Statens Pensjonskasse (SPK) og Storebrand. SPK har bekreftet at Arcus ikke lenger har noen juridisk forpliktelse knyttet til de gjenværende pensjonistene som er knyttet til ytelsesordningene i SPK, men kun forplikter seg til å betale årlige premieinnbetalinger utstedt av SPK, etter samme prinsippet som for innskuddspensjoner. Konsernet kostnadsfører derfor løpende fakturaer fra SPK på samme måte som for innskuddsordningen. I pensjonsforpliktelsen pr 31.12.2018 er det knyttet en avsetning på 1,3 MNOK til 5 personer i ytelsesordningen i Storebrand. Dette er den eneste av pensjonsforpliktelsene som er sikret med midler.

I tillegg har 2 personer, hvorav ingen lenger er ansatt i selskapet, ytelsesordninger for lønnsinntekter over 12G. Denne ordningen er bokført med forpliktelse på til sammen 4,1 MNOK ved utgangen av 2018.

Gavepensjon og driftspensjon

Ved overgang til innskuddsordning i 2009, var det enkelte ansatte som tidligere hadde vært tilknyttet SPK, som kom dårligere ut ved førtidspensjonering i perioden 65-67 år. For å kompensere for dette ble det inngått avtale om gavepensjon til alle ansatte som var tilnyttet SPK før overgangen. Pr 31.12.2018 knytter denne gavepensjonen seg til 130 ansatte fordelt i den norske virksomheten, mens total forpliktelse er bokført med 12,1 MNOK.

Konsernsjefen har en driftspensjon, hvor pensjonsopptjeningen er 15% av lønn over 12G. Ved utgangen av 2018 er denne forpliktelsen bokført med 1,0 MNOK.

AFP pensjon

Fra 1.1.2011 ble det etablert en ny AFP-ordning i Norge. Denne AFP-ordningen er ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb. AFP-ordningen er en tariff-festet ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Det foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. I 2017 og 2016 har løpende premieinnbetalinger vært fastsatt til 2,50 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere. Premieinnbetalingene er besluttet uendret for 2019. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene.

Til AFP ordningen knytter det seg noen ansiennitetskrav i forhold til opptjent tjenestetid i ordningen, samt at aksjeselskapet må være tariffbundet. Det er 3 aksjeselskap i Norge med til sammen 8 personer, som ikke er omfattet av AFP ordningen per 31.12.2018. Den enkelte ansatte ved fylte 62 år, må ha vært ansatt i 7 av de siste 9 år for å oppfylle ansiennitetskravene til å kunne ta ut AFP etter den nye ordningen.

For Arcus Konsernet var det 17 personer som ikke oppfylte dette ansiennitetskravet ved innføringen av den nye AFP ordningen. For disse personene søkte Arcus i 2011 om de kunne få medregnet sin opptjente tjenestetid i den gamle AFP ordningen i SPK, før overgang til LO/NHO ordningen fra 1.1.2009. Dette ga Fellesordningen samtykke til, mot at Arcus betaler hele egenandelen utover statstilskuddet på 1/3 av AFP pensjonen. Ved inngangen til 2018 var denne forpliktelsen 5,2 MNOK, og basert på at alle personer som var omfattet av dette ved utgangen av 2018 er over 70 år, har konsernet valgt å inntektsføre gjenværende av denne forpliktelsen over OCI, slik at ved utgangen av året er det ikke bokført noen forpliktelse for dette.

Innskuddspensjon

Arcus konsernets generelle pensjonsordning for alle øvrige ansatte, er innskuddsbaserte pensjonsordninger, som er tilpasset regelverket i de enkelte land hvor konsernet har ansatte.

Norge

Den generelle innskuddsbaserte pensjonsordningen har innskuddssatser på 5 % for lønn i intervallet 0-7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 11 % for lønn i intervallet 7,1 til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G). Videre er det en uføreordning med 69 % pluss 18% av G-beløp, som ytelsesnivå, uten fripouseopptjening. Arcus ASA med datterselskap har en gruppelevsforsegling ved død på opp til 10G for alle ansatte.

Kostnadene knyttet til innskuddspensjon, knytter seg til løpende premiefakturaer fra forsikringsselskapet Arcus har tegnet innskuddspensjonsavtale med. De løpende innskuddspensjonene og uførepensjoner for ansatte i innskuddsordningen, reguleres årlig med pensjonskassens overskudd.

Ansatte i innskuddsordningen som har blitt uføre, har rett til å få sine uføreforpliktelser regulert med samme regulering som grunnbeløpet (G) hvert år, balanseført forpliktelse knyttet til dette utgjør 2,6 MNOK ved utgangen av 2018.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Sverige

I Sverige er innskuddene i stor grad individuelt avtalte innskuddsatser av den enkeltes lønn, og disse kan variere til dels vesentlig. I 2018 varierende innskuddssatsene inklusiv forsikringsordninger fra 9% til 34% av den enkeltes lønn fra januar til mars, mens fra april og ut året har innskuddssatsene variert fra 9% til 30% av den enkeltes lønn. Innskuddssatsene gjelder fra første lønnskroner.

Danmark

Den generelle innskuddsbaserte pensjonsordningen i Danmark har innskuddssatser som varierer fra 8% -10%. Innskuddssatsene gjelder fra første lønnskroner.

Finland

Den generelle innskuddsbaserte pensjonsordningen i Finland har innskuddssatser som er 18,95% for ansatte under 53 år, og 17,45% for ansatte over 53 år.

Tyskland

Innskuddssatsen i Tyskland er 18,6% av den ansattes lønn, opp til maksimalt beregningsgrunnlag på 78 000 EUR. Pensjonsinnskuddet i Tyskland blir delt 50/50 mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, slik at netto kostnad for den tyske virksomheten er 9,3%.

Andre forhold

Konsernet har valgt å benytte en diskonteringsrente tilsvarende OMF-rente (Obligasjoner med fortrinnsrett) for sine pensjonsforpliktelser. Konsernets valgte pensjonsforutsetninger er i samsvar med regnskapsstiftelsens anbefalinger fra september 2018. På grunn av uvesentlighet, er ikke forutsetningene oppdatert pr 31.12.2018.

Tabellen viser både ytelsesbaserte og andre aktuarberegnete pensjonsforpliktelser.

Beløp i 1 000 NOK

Pensjonskostnader	2018	2017
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	687	778
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	870	890
Avkastning på pensjonsmidler	-231	-215
Administrasjonskostnader	109	174
Resultatført estimeringstap/(gevinst)	0	0
Periodisert arbeidsgiveravgift	202	218
Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	1 637	1 845

Innskuddsbasert pensjonsordning

Kostnadsført innskudd ekskl arbeidsgiveravgift	30 420	30 561
--	--------	--------

Beløp i 1 000 NOK

Netto pensjonsforpliktelser:	2018	2017
Estimerte påløpte sikrede forpliktelser	9 058	14 436
Estimert verdi av pensjonsmidlene	-7 721	-10 328
Netto estimerte sikrede pensjonsforpliktelser (+) / midler (-)	1 337	4 108
Estimerte påløpte usikrede forpliktelser	19 740	26 444
Netto forpliktelser bokført i balansen	21 077	30 552

Endringer i forpliktelsen:

Netto pensjonsforpliktelse 01.01	30 552	34 092
Pensjonskostnad, videreført virksomhet	1 637	1 845
Utbetalt over drift	-809	-743
Premieinnbetalinger inkl aga	-403	-204
Estimatavvik bokført direkte mot egenkapital (IAS19R)	-9 900	-4 438
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	21 077	30 552

Sammenstilling av pensjonsmidler:

Aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	7 721	10 328
Sum pensjonsmidler 31.12.	7 721	10 328

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	2,60 %	2,30 %
Forventet lønnsregulering	2,75 %	2,50 %
Forventet pensjonsøkning	1,75 %	1,50 %
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	2,50 %	2,25 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,60 %	2,30 %

Aktuarmessige og demografiske forutsetninger

Uttakshyppighet ved 62 år	50 %	50 %
Uttakshyppighet ved 67 år	50 %	50 %
Dødelighet	K2013	K2013
Uførhet	K1963	K1963
Frivillig avgang (under 50 år)	5 %	5 %
Frivillig avgang (over 50 år)	0 %	0 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Konsernets pensjonsordninger tilfredstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Sensitivitetsanalyse på netto pensjonsforpliktelse:

I oppstillingen under framgår effektene av endringer i pensjonsforpliktelse, utsatt skattefordel og egenkapital ved å endre de viktigste økonomiske forutsetningene med ett prosentpoeng opp eller ned. Beregningene er for øvrig gjennomført på samme måte som aktuarberegningene, og er basert på at alle andre økonomiske og demografiske forutsetninger holdes uendret.

Sensitivitet 2018	Diskonteringsrente		Lønnsvekst		G-regulering	
Endring i prosentpoeng	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Endring pensjonsforpliktelse	-2 002	2 361	1 960	-1 749	1 960	-1 749
Endring utsatt skattefordel	441	-519	-431	385	-431	385
Endring egenkapital	1 562	-1 841	-1 529	1 365	-1 529	1 365
Endring forpliktelse i prosent	-9,5 %	11,2 %	9,3 %	-8,3 %	9,3 %	-8,3 %

Sensitivitet 2017	Diskonteringsrente		Lønnsvekst		G-regulering	
Endring i prosentpoeng	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Endring pensjonsforpliktelse	-3 116	3 697	6 019	-4 980	-2 566	2 597
Endring utsatt skattefordel	717	-850	-1 384	1 145	590	-597
Endring egenkapital	2 400	-2 847	-4 634	3 835	1 976	-2 000
Endring forpliktelse i prosent	-10,2 %	12,1 %	19,7 %	-16,3 %	-8,4 %	8,5 %

Oversikt over kontantstrømmer knyttet til pensjonsordninger

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Premiebetalinger, balanseført ytelsesordning i Storebrand	403	204
Premiebetalinger, ikke balanseført ytelsesordning i SPK	84	72
Utbetalinger over drift, balanseført gavpensjonsordning 65-67	809	743
Premiebetalinger AFP ordning	4 197	4 069
Premiebetalinger, innskuddspensjon	27 254	29 240
Sum	32 747	34 328

Alle tall er inklusive arbeidsgiveravgift.

Premiebetalinger knyttet til ordinær innskuddspensjon er den største utbetalingspostene knyttet til pensjon. Grunnlaget for premiebetalingene til innskuddsordningen beregnes på bakgrunn av faktiske lønninger, og vil følge lønnsutviklingen i selskapet.

Premiebetalinger til AFP ordning blir også beregnet basert på faktiske lønninger, i tillegg til at premiesatsen er forventet å øke i årene framover. Premiesatsen har vært 2,50% i 2017 og 2018, og vil være uendret i 2019.

NOTE 11 FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Finansinntekter		
Eksterne renteinntekter	12 906	6 654
Sum renteinntekter	12 906	6 654
Verdiendring valutaterminkontrakter til virkelig verdi i balansen	0	1 837
Verdiendring medinvesteringsprogram (syntetiske aksjer og opsjoner)	0	13 821
Agiogevinst ¹	27 727	24 915
Andre finansinntekter	13	731
Sum andre finansinntekter	27 740	41 304
Sum finansinntekter	40 646	47 958
Finanskostnader		
Rentekostnader til kredittinstitusjoner	-37 302	-31 454
Rentekostnader på forpliktelser til virkelig verdi i balansen	-104	-21
Amortisering av etableringsgebyr knyttet til lånefinansiering i SEB ²	-1 623	-1 652
Sum rentekostnader	-39 029	-33 127
Verdiendring minoritetsopsjoner til virkelig verdi i balansen	-2 560	-147
Verdiendring valutaterminkontrakter til virkelig verdi i balansen	-369	0
Agiotap ¹	-26 178	-22 061
Andre finanskostnader	-8 626	-7 166
Sum andre finanskostnader	-37 733	-29 374
Sum finanskostnader	-76 762	-62 501
Netto finansresultat	-36 116	-14 543

1. Fra 2018 presenterer konsernet agio-gevinster og -tap brutto under både andre finansinntekter (agiogevinster) og andre finanskostnader (agiotap). I tidligere årsrapporter har agio-gevinster og -tap blitt presentert netto som enten andre finansinntekter eller andre finanskostnader avhengig av om det netto har vært gevinst eller tap.

2. Amortisering av etableringsgebyr er i årsrapporten for 2018 presentert som rentekostnader. Dette var tidligere presentert som andre finanskostnader. Amortisering har også blitt omklassifisert for 2017.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

NOTE 12 SKATT

Årets skattekostnad fremkommer slik:

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Betalbar skatt	-31 141	-37 463
Endring i utsatt skatt	-25 595	-34 306
For lite avsatt tidligere år	-27	1 241
Skattekostnad	-56 763	-70 528

Skattekostnad fordelt etter land	2018	2017
Skattekostnad til Norge	-27 498	-34 883
Skattekostnad til Sverige	-19 594	-26 194
Skattekostnad til Danmark	-6 760	-7 343
Skattekostnad til Finland	-2 767	-2 220
Skattekostnad til Tyskland	-144	112
Sum skattekostnad	-56 763	-70 528

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	2018	2017
Resultat før skatt	221 180	258 750
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats i Norge	-50 871	-62 100
Skatteeffekten av følgende poster:		
Ikke fradagsberettigede kostnader	-2 804	-7 638
Ikke skattepliktige inntekter	361	33
For lite avsatt tidligere år	27	1 241
Endring i ikke balanseført skattefordel	130	213
Endring i skattesats	-5 017	-4 859
Forskjeller i skattesats	1 132	3 366
Resultatandel tilknyttet selskap	532	789
Annet	-253	-1 573
Skattekostnad	-56 763	-70 528

Effektiv skattesats	26 %	27 %
----------------------------	-------------	-------------

Skattekostnad på poster i OCI

Skattekostnad på poster i OCI vedrører i sin helhet til endring utsatt skatt knyttet til pensjonsforpliktelser i Norge.

Betalbar skatt i balansen, pr land	2018	2017
Skatteforpliktelse til Norge	1 472	1 907
Skatteforpliktelse til Sverige	-11 521	-5 336
Skatteforpliktelse til Danmark	5 990	5 451
Skatteforpliktelse til Finland	276	382
Skatteforpliktelse til Tyskland	-617	-276
Sum betalbar skatteforpliktelse, se også note 17	-4 400	2 128

Betalte skatter i perioden, pr land	2018	2017
Betalt skatt til Norge	-3 053	-896
Betalt skatt til Sverige	-27 216	-22 412
Betalt skatt til Danmark	-6 344	-7 510
Betalt skatt til Finland	-2 871	-1 851
Betalt skatt til Tyskland	-507	-552
Sum betalt skatt	-39 991	-33 221

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring:

	2018		2017	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Varige driftsmidler	-5 960	394	-3 093	532
Immaterielle driftsmidler	-42 377	-102 262	-45 585	-101 588
Finansielle eiendeler	-638	0	-931	0
Varer	-10 686	0	-10 271	0
Kundefordringer	1 429	0	1 545	0
Pensjonsforpliktelser	4 524	0	6 604	0
Avsetning for forpliktelser	5 162	0	5 781	0
Midlertidige skattefond	-661	23	-864	24
Underskudd og rentebegrensninger til fremføring	159 365	0	183 600	0
Sum utsatt skatt, brutto	110 158	-101 845	136 786	-101 032
Ikke balanseført utsatt skattefordel	0	0	0	0
Netto utsatt skatt i balansen	110 158	-101 845	136 786	-101 032

Ved utgangen av året har konsernet 159,4 MNOK i balanseført utsatt skattefordel som knytter seg til underskudd til framføring fra den norske virksomheten. Basert på en vurdering og analyse av konsernets inntjening i Norge historisk og prognose fremover er det vurdert at det fremførbare underskuddet vil kunne utnyttes i sin helhet, og tilhørende utsatt skattefordel er derfor oppført.

Utsatte skatteposisjoner er beregnet ut fra lokal skattesats i de respektive land på rapporteringstidspunktet. Ved utgangen av 2018 er dette 22 % i Norge, 21,4 % i Sverige, 22 % i Danmark og 20 % i Finland.

Ved utgangen av både 2018 knytter utsatt skattefordel seg til netto negative midlertidige forskjeller mot skatteregime i Norge og Sverige, mens utsatt skatteforpliktelse knytter seg til netto positive midlertidige forskjeller mot skatteregime i Danmark. Tilsvarende også ved utgangen av 2017.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

NOTE 13 INVESTERINGER I TILKNYTTET SELSKAP OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

2018

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Selskaps- type	Konsernets eierandel	Balanseført verdi 01.01.2018	Kjøp/salg/ emisjon	Andel årets resultat	Utbytte	Omregnings- differanser	Balanseført verdi 31.12.2018
Tiffon SA ¹	TS	34,8 %	58 670	0	2 311	-445	636	61 172
Smakeappen AS ²	TS	50,0 %	0	119	0	0	0	119
Sum investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet			58 670	119	2 311	-445	636	61 291

2017

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Selskaps- type	Konsernets eierandel	Balanseført verdi 01.01.2017	Kjøp/salg/ emisjon	Andel årets resultat	Utbytte	Omregnings- differanser	Balanseført verdi 31.12.2017
Tiffon SA ¹	TS	34,8 %	48 029	454	3 286	0	6 901	58 670
Det Danske Spiritus Kompagni A/S ³	FKV		8 782	-8 782	0	0	0	0
Sum investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet			56 811	-8 328	3 286	0	6 901	58 670

- Konsernet kjøper Cognac fra Tiffon SA, se nærmere informasjon om disse nærstående transaksjonene i note 6. Tiffon SA har regnskapsår fra 01.07. - 30.06. Andel resultat fra Tiffon er basert på et estimert årsresultat for kalenderåret som er konsernets regnskapsår.
- Smakeappen AS driver en app som gir forbrukere vintips og vinimportører et nyttig verktøy til messearbeid. Smakeappen er et samarbeid mellom distribusjonsselskapet Vectura og Hegnar Media. Vectura bidrar med varedata og Hegnar Media har fullt redaksjonelt ansvar.
- Det Danske Spiritus Kompagni A/S ble etablert i 2013 for å håndtere salg av Arcus sine produkter i Danmark, og eid i fellesskap med Flemming Karberg Familieholding ApS. Arcus konsernet kjøpte i januar 2017 de resterende aksjene i selskapet, og selskapet er fra samme tidspunkt regnskapsført som heleid datterselskap, og konsolidert i konsernregnskapet. Både eier- og stemmeandeler, samt styresammensetning var fordelt 50/50 mellom Arcus og Flemming Karberg Familieholding ApS før oppkjøpet. Se nærmere informasjon om transaksjoner med nærstående i note 6.

Ingen av de tilknyttede selskapene eller felleskontrollerte virksomhetene har noterte aksjekurser. Konsernets andel av resultat fra tilknyttet selskap etter skatt presenteres på egen linje før driftsresultat i konsernet.

Sammenfattet finansiell informasjon om tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet, basert på 100 prosent:

2018

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Sum omløpsmidler 31.12.2018	Sum anleggsmidler 31.12.2018	Sum kortsiktig gjeld 31.12.2018	Sum langsiktig gjeld 31.12.2018	Sum egenkapital 31.12.2018	Driftsinntekter 2018	Driftskostnader 2018	Årsresultat 2018
Tiffon SA	326 321	16 914	31 700	135 519	176 016	103 724	91 961	6 650

2017

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Sum omløpsmidler 31.12.2017	Sum anleggsmidler 31.12.2017	Sum kortsiktig gjeld 31.12.2017	Sum langsiktig gjeld 31.12.2017	Sum egenkapital 31.12.2017	Driftsinntekter 2017	Driftskostnader 2017	Årsresultat 2017
Tiffon SA	329 085	16 933	33 193	144 009	168 815	101 248	82 784	9 457

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****NOTE 14 VARIGE DRIFTSMIDLER***Beløp i 1 000 NOK*

	Tomter og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner	Anlegg under utførelse	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost pr 01.01.17	0	571 320	85 703	2 732	659 755
Tilgang driftsmidler	0	5 320	2 857	7 717	15 894
Overført fra anlegg under utførelse	0	2 693	290	-4 771	-1 788
Avgang kostpris	0	-30 643	-358	0	-31 001
Omregningsdifferanser	0	185	524	0	709
Anskaffelseskost pr 01.01.18	0	548 875	89 016	5 678	643 569
Tilgang driftsmidler	0	12 487	554	6 771	19 812
Tilgang driftsmidler via finansiell lease	0	3 062	0	0	3 062
Overført fra anlegg under utførelse	0	3 858	1 673	-7 535	-2 004
Avgang kostpris	0	0	-6 096	0	-6 096
Omregningsdifferanser	0	-92	-251	0	-343
Anskaffelseskost 31.12.18	0	568 190	84 896	4 914	658 000
Akkumulerte avskrivninger 01.01.17	0	-245 271	-64 249	0	-309 520
Ordinære avskrivninger	0	-29 567	-5 009	0	-34 576
Avgang akkumulerte avskrivninger	0	30 643	358	0	31 001
Omregningsdifferanser	0	-146	-502	0	-648
Akkumulerte avskrivninger 01.01.18	0	-244 341	-69 402	0	-313 743
Ordinære avskrivninger	0	-30 635	-4 178	0	-34 813
Avgang akkumulerte avskrivninger	0	0	6 096	0	6 096
Omregningsdifferanser	0	59	240	0	299
Akkumulerte avskrivninger 31.12.18	0	-274 917	-67 244	0	-342 161
Balanseført verdi pr. 31.12.18	0	293 273	17 652	4 914	315 839
Herav bokført verdi av balanseførte leieavtaler	0	163 264	0	0	163 264
Årets ordinære avskrivninger av balanseførte leieavtaler	0	-16 495	0	0	-16 495
Bokført verdi av aktiverte rentekostnader	0	2 946	0	0	2 946
Årlig leiebeløp på ikke balanseførte driftsmidler	90 613	4 237	900	0	95 750

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Både morselskapet og konsernet benytter lineære avskrivninger for alle varige driftsmidler.

Den økonomiske levetiden for driftsmidlene er beregnet til:

* Maskiner, transportmidler og anlegg	3-15 år
* Kontormaskiner og inventar	4-10 år
* Tomter og annen fast eiendom	0 år

Det er ikke identifisert indikasjoner på verdifall eller behov for endring av utnyttbar levetid i perioden.

NOTE 15 IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i 1 000 NOK	Good-will	Vare-merker	Program-vare	Sum
Anskaffelseskost 01.01.17	1 010 176	715 332	119 736	1 845 244
Tilgang immaterielle eiendeler	0	118 611	6 209	124 820
Overført fra anlegg under utførelse	0	0	1 788	1 788
Kjøp av virksomhet	16 583	3 900	0	20 483
Omregningsdifferanser	38 537	35 403	136	74 076
Anskaffelseskost 01.01.18	1 065 296	873 246	127 869	2 066 411
Tilgang immaterielle eiendeler	0	43	3 227	3 270
Overført fra anlegg under utførelse	0	0	2 004	2 004
Omregningsdifferanser	-466	2 948	-107	2 375
Anskaffelseskost 31.12.18	1 064 830	876 237	132 993	2 074 060

Akkumulerte avskrivninger 01.01.17	0	-46 095	-89 085	-135 180
Ordinære avskrivninger	0	0	-9 621	-9 621
Amortiseringer	0	-7 396	0	-7 396
Nedskrivninger	-22 700	0	0	-22 700
Omregningsdifferanser	0	-53	-12	-65
Akkumulerte avskrivninger 01.01.18	-22 700	-53 544	-98 718	-174 962
Ordinære avskrivninger	0	0	-7 487	-7 487
Amortiseringer	0	-7 705	0	-7 705
Omregningsdifferanser	0	21	-36	-15
Akkumulerte avskrivninger 31.12.18	-22 700	-61 228	-106 241	-190 169

Balanseført verdi 31.12.18	1 042 130	815 009	26 752	1 883 891
Herav balanseført verdi eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid	1 042 130	779 632	0	1 821 762

Økonomisk levetid for immaterielle eiendeler med bestemt utnyttbar levetid	10 - 19 år	3-10 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****Nedskrivningstest for verdifall**

Goodwill allokteres til konsernets kontantgenererende enheter og testes for verdifall årlig, eller oftere hvis det er indikatorer på at verdiene kan ha vært utsatt for verdifall. Testing for verdifall innebærer fastsettelse av gjennvinnbart beløp for den kontantgenererende enheten. Gjennvinnbart beløp blir fastsatt ved å neddiskontere forventede kontantstrømmer, basert på den kontantgenererende enhetens styregodkjente forretningsplaner. Kontantgenererende enhet er det laveste nivået hvor det er mulig å følge opp operativ drift, som omfatter den aktuelle goodwill. Ved utgangen av 2018 er kontantgenererende enheter knyttet til nedskrivningstest for goodwill definert forretningsområdenivå. Tilsvarende gjennomføres for varemerker med ubestemt utnyttbar levetid. Kontantgenererende enhet for nedskrivningstest av varemerker, er varemerket selv.

Benyttet diskonteringsrente for både varemerker og goodwill er 8,9 prosent før skatt, og reflekterer antatt risiko og kapitalkostnad for konsernet, basert på en kapitalstruktur ansett representativ for virksomheten Arcus konsernet driver.

Gjennvinnbart beløp ved verditest av goodwill

Gjennvinnbart beløp for de kontantgenererende enhetene beregnes basert på nåverdiregning av forventede kontantstrømmer før skatt. Kontantstrømmene som legges til grunn for verdifallstesten er basert på forutsetninger om fremtidig salgsvolum, utsalgspriser, innkjøpspriser for innsatsfaktorer, lønnsutvikling, samt andre direkte kostnader som er lagt til grunn i styrevedtatte budsjetter og langtidsplaner. Terminalverdien baseres på kontantstrømmen i siste prognoseår (2023). I terminalverdien er det ikke lagt til grunn realvekst, og det er lagt til grunn reinvesteringer som tilsvarer forventede avskrivninger på enhetenes driftsmidler.

CGU knyttet til Goodwill fra oppkjøpet av produksjonsvirksomheten i Danmark er vurdert å være hele segment Brennevin, da virksomheten i Danmark fra 2015 er integrert med øvrig brennevinsvirksomhet i konsernet.

Konsernet har i 2018 gjennomført nedskrivningstester, hvor gjennvinnbart beløp ved nedskrivningstest av goodwill er basert på budsjett 2019 og med en realvekst fram til 2022 i både omsetning og EBITDA som samsvarer med øvrige langtidsplaner. Nedskrivningstestene har ikke medført nedskrivninger, og en nedjustering av de estimerte kontantstrømmer med 20 % eller en økning i diskonteringsrenten på 2 % ville heller ikke medført nedskrivning.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****Gjennvinnbart beløp ved nedskrivningstest av varemerker**

Gjennvinnbart beløp for varemerkene beregnes basert på en «relief from royalty» metode før skatt, hvor varemerkets årlige royalty er estimert som framtidig omsetning for varemerket multiplisert med en langsiktig forventet fortjenestegrad for de aktuelle varemerkene. Fastsatte kontantstrømmer neddiskonteres med diskonteringsrente.

En nedjustering av de estimerte kontantstrømmer med 20% eller en økning i diskonteringsrenten på 2% ville ikke medført nedskrivning for noen av varemerkene.

Tabellen nedenfor viser konsernets immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid (Goodwill og varemerker) per kontantgenererende enhet. De mest vesentlige varemerkene er presentert hver for seg, mens mindre vesentlige varemerker er presentert samlet under øvrige varemerker.

Beløp i 1 000 NOK	Kategori	Valuta	Segment	Goodwill	Varemerker	Sum
Kontantgenererende enhet						
Norske akevitter	Akevitt	DKK	Brennevin	0	119 844	119 844
Danske akevitter	Akevitt	NOK	Brennevin	0	293 018	293 018
Øvrige akevitter	Akevitt	NOK, DKK, SEK	Brennevin	0	12 947	12 947
Dansk bitter	Bitter	NOK	Brennevin	0	162 492	162 492
Norsk cognac	Cognac	NOK	Brennevin	0	15 005	15 005
Norsk vodka	Vodka	NOK	Brennevin	0	34 700	34 700
Internasjonal vodka	Vodka	NOK	Brennevin	0	67 472	67 472
Agenturvin	Agenturvin	NOK	Vin	0	3 787	3 787
Øvrige varemerker	Øvrig	NOK, DKK	Brennevin	0	105 744	105 744
Segment Brennevin		DKK	Brennevin	427 007	0	427 007
Segment Brennevin		NOK	Brennevin	381 346	0	381 346
Vin Sverige – agenturvin		SEK	Vin	91 649	0	91 649
Vin Finland – agenturvin		EUR	Vin	26 912	0	26 912
Vin Norge – agenturvin ¹		NOK	Vin	57 608	0	57 608
Vin Norge – egne merkevarer ¹		NOK	Vin	57 608	0	57 608
Sum				1 042 130	815 009	1 857 139

1. Konsernet har i 2018 gjort omorganiseringer innenfor den norske vinvirksomheten, som har medført et tydeligere skille mellom agenturvinvirksomheten og virksomheten med egne merkevarer. Som følge av dette har goodwill blitt fordelt på disse to kontantgenererende enhetene. Fordelingen er foretatt basert på en relativ beregningsmetode etter omorganiseringen, i samsvar med IAS 36.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

I de forskjellige kontantgenererende enhetene som framgår under, inngår blant annet følgende kjente varemerker:

Kontantgenererende enhet	Merkevarer
Norske akevitter	Lysholm Linie, Løiten Linie, Gammel Opland og Gilde, samt øvrige norske akevitter
Danske akevitter	Aalborg
Øvrige akevitter	Malteserkreutz og Snällersöds
Dansk bitter	Gammel Dansk
Norsk cognac	Braastad cognac
Norsk vodka	Vikingfjord, Amundsen og Brennevin Seksti
Internasjonal vodka	Vanlig, Dworek, Hammer, Kalinka og Dobra
Agenturvin	Doppio Passo og Pietro de Campo
Øvrige varemerker	Hot n'Sweet, Dooley's, Eau de Vie, Golden Cock, St. Hallvard, Upper Ten, Dry Anis og Star Gin

NOTE 16 LEIEAVTALER**Operasjonelle leieavtaler**

Pr 31. desember 2018 hadde konsernet leieavtaler som er definert og bokført som operasjonelle leieavtaler. Det var ingen vesentlige betingelser som dekker fremleie, kjøp, opptrapping eller restriksjoner i de operasjonelle leieavtalene per 31. desember 2018.

<i>Beløp i nominelle 1000 NOK</i>	Årlig leiebeløp	Forfall innen 1 år	Forfall 2-5 år	Forfall etter mer enn 5 år	Totalt
Leide lokaler	90 613	88 087	348 641	1 169 099	1 605 827
Maskiner og utstyr	4 237	3 706	2 867	0	6 573
Driftsløse og kontorutstyr	900	896	1 252	0	2 148
Sum	95 750	92 689	352 760	1 169 099	1 614 548

Denne oversikten inkluderer inngått avtale med Gjelleråsen Eiendom AS om leie av produksjon-, distribusjon- og administrasjonsbygg på Gjelleråsen med varighet på 25 år fra 1.1.2012. Årlig leiebeløp i denne avtalen er 82 627 TNOK fra 2019.

Finansielle leieavtaler

Per 31. desember 2018 har konsernet sju kontrakter om leie av maskiner og utstyr som benyttes på Gjelleråsen. Dette utstyret er bokført i Arcus konsernets sin balanse pr 31.12.2018.

<i>Beløp i nominelle 1000 NOK</i>	Årlig leiebeløp	Forfall innen 1 år	Forfall 2-5 år	Forfall etter mer enn 5 år	Totalt
Maskiner og utstyr	18 063	18 063	150 101	1 293	169 457
Sum	18 063	18 063	150 101	1 293	169 457

Avtaler med Nordea

4 av avtalene ble inngått per 1. juni 2012, de knytter seg hovedsakelig til maskiner og utstyr i produksjons- og distribusjonsvirksomheten på Gjelleråsen. Kontraktspartner for disse 4 er Nordea, og avtalene løper med flytende rente. Leieavtalene er i prinsippet inngått med en 15 års avdrags- og renteprofil (annuitet), men hvor de faktiske avtalene løper i en kortere tidsperiode med opsjon om forlengelse. Resterende balanseførte leieforpliktelser forfaller i løpet av de siste 12 måneder av inngått avtaleperiode. Konsernet og Nordea har løpende dialog om forlengelse av avtalene til total forfallsprofil på 15 år, alle endringer i avtalene må formelt behandles av utleier.

Nåverdi av framtidige leiebetalinger er 167,5 MNOK pr 31.12.2018, basert på en diskonteringsrente lik den effektive renten på finansieringen i 2018.

Arcus-Gruppen AS har stilt 100% selvskyldnerkausjon for alle forpliktelser som datterselskapene har eller måtte få i tilknytning til de inngåtte leasingavtaler.

Avtaler med Volvo Finans

De øvrige 3 finansielle leieavtalene er nye avtaler i 2018 og knytter seg til leie av lastebiler i distribusjonsvirksomheten. Kontraktspartner for disse avtalene er Volvo Finans, har en varighet på 7 år, og løper med flytende rente.

Nåverdi på framtidige leiebetalinger er 3,0 MNOK pr 31.12.2018, basert på en diskonteringsrente lik den effektive renten på finansieringen i 2018.

Implementering av IFRS 16 Leieavtaler fra 1.1.2019

Fra 1.1.2019 blir eksisterende standard om leieavtaler (IAS 17) erstattet med en ny oppdatert standard for regnskapsmessig behandling av leieavtaler (IFRS 16). Konsernt vil implementere denne fra samme tidspunkt.

Den nye standarden om leieavtaler vil medføre en vesentlig endring av regnskapsprinsipp knyttet til leiekostnader. Alle vesentlige leieavtaler vil, for regnskapsår som starter 2019 eller senere, balanseføres. Dette vil gi en immateriell rettighet på eiendelssiden og en motsvarende forpliktelse på gjeldssiden.

Ved implementering av IFRS 16, har konsernet hatt to valg i forhold til implementeringsmetode, full restrospektiv metode eller modifisert retrospektiv metode. Konsernet har valgt å implementere IFRS 16 ved å bruke modifisert retrospektiv metode, noe som vil si at effektene som innregnes på implementeringstidspunktet vil basere seg på gjenværende leieperioder fra implementeringstidspunktet og framover, og det vil ikke være noen justering mot egenkapital på implementeringstidspunktet.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

På implementeringstidspunktet har konsernet, som leietaker, også hatt en del valgmuligheter om bruk av forenklinger. Konsernet har valgt å benytte seg av disse forenklingmulighetene, noe som betyr at;

- Programvare lisenser vil ikke inkluderes i beregningsgrunnlaget
- Kortsiktige leieavtaler som er forventet å vare kortere enn 12 måneder vil ikke inkluderes i beregningsgrunnlaget
- Uvesentlige leieavtaler (årlig leie under 5 TEUR) vil ikke inkluderes i beregningsgrunnlaget
- Eventuelle service elementer i leien vil ikke bli skilt ut fra det årlige leiebeløpet i beregningsgrunnlaget

Konsernet har noen leieavtaler som er klassifisert som finansiell leasing. Disse er allerede bokført med en eiendel og forpliktelse i balansen pr. 31.12.2018, og bokføringen av disse vil ikke bli endret som følge av IFRS 16.

Konsernet har også vesentlige leieavtaler som er klassifisert som operasjonelle leieavtaler, og for disse vil det bli beregnet en nåverdi som klassifiseres i balansen som en rettighet under driftsmidler på eiendelssiden og som en leieforpliktelse på gjeldssiden. Konsernet har kartlagt alle vesentlige leieavtaler, og beregnede balanseverider framgår av tabellen under.

For de aller fleste av leieavtalene, så er den underliggende internrenten ukjent for konsernet som leie-taker. For de leieavtalene hvor konsernet ikke kjenner den underliggende internrenten, er diskonteringsrenten satt lik konsernets beregnede gjennomsnittlige rente knyttet til øvrig finansiering. I de tilfellene hvor konsernet er kjent med den underliggende internrenten som ligger til grunn for det årlige leiebeløpet knyttet til leieavtalen, så blir nåverdien beregnet basert på den faktiske internrenten.

Leieperioden fastsettes til den perioden som er oppgitt i leieavtalen. Dersom leieavtalen inneholder opsjoner om forlengelse, er sannsynligheten for at konsernet benytter seg av opsjonen vurdert. I de tilfellene hvor sannsynligheten er estimert til å være høyere enn 50%, inkluderer fastsatt leieperiode også forlengelsesperioden som opsjonen gir grunnlag for.

I forbindelse med innføring av IFRS 16 knyttet til leieavtaler fra 2019, så vil konsernets rapporterte netto rentebærende gjeld og justert EBITDA endre seg vesentlig. Låneavtalen med SEB presiserer at lånebetingelsene skal beregnes etter dagens modell uavhengig av innføringen av IFRS 16, slik at konsernets evne til å møte lånebetingelsene ikke vil bli påvirket av innføringen av IFRS 16.

Oversikt over beregnede balanseførte leierettigheter og leieforpliktelser fra 1.1.2019

	Tomter og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontor-maskiner	Totalt
<i>Beløp i 1 000 NOK</i>				
Beregnete leierettigheter 01.01.2019	913 071	6 302	2 012	921 385
Beregnet leieforpliktelse 01.01.2019				-921 385

Avstemming av av leieforpliktelser ved overgang fra IAS 17 til IFRS 16

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Sum leieforpliktelser
Leieforpliktelse operasjonelle leieavtaler, jf. IAS 17 (nominelle verdier)	1 614 548
Nåverdi av rentebetaling	-693 163
Leieforpliktelse, jf. IFRS 16 (nåverdi)	921 385

NOTE 17 ANDRE FORDRINGER

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Note	2018	2017
Langsiktige fordringer			
Langsiktig lån til tilknyttet selskap		506	0
Andre langsiktige fordringer		1 075	1 205
Sum andre langsiktige fordringer		1 581	1 205

Konsernet har ingen fordringer som har forfallsdato senere enn 5 år.

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Note	2018	2017
Kortsiktige fordringer			
Forskuddsbetalte kostnader*	2,3	15 001	14 920
Forskuddsbetalt skatt	12	4 400	0
Virkelig verdi terminkontrakter	2	624	993
Andre kortsiktige fordringer*	2,3	6 958	6 412
Sum andre kortsiktige fordringer		26 983	22 325

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	2018	2017
Forskudd til leverandører		
Nominelle forskudd til leverandører	58 899	70 755
Avsetning for tap	-5 900	-6 185
Sum forskudd til leverandører*	52 999	64 570

Gjennom sin distribusjonsvirksomhet, kjøper Vectura inn varer på vegne av agenter og importører. Avhengig av hvilken avtale som agenten eller importøren har, så vil det i noen tilfeller være slik at Vectura kjøper inn varer på vegne av agenten eller importøren, og hvor det er agenten eller importøren som har det vesentlige av risiko knyttet til dette varelageret. Denne typen finansiering av varekjøp for enkelte samarbeidspartnere føres opp til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap, og presenteres som forskudd til leverandører.

* Poster som inngår i arbeidskapitalendringer i note 3.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelse til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelse

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

NOTE 18 VARER

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Lager av råvarer	25 951	22 709
Varer under tilvirkning	97 521	99 629
Ferdigvarer/handelsvarer	332 902	310 111
Ukuransavsetning	(15 257)	(21 690)
Sum varebeholdning	441 117	410 759

Varekostnad i resultatregnskapet består av inntakskost for ferdigvarer/ handelsvarer og produksjonsverdi til selvkost for egenproduserte varer. Den totale varekostnaden var 1 577 millioner kroner i 2018 (2017: 1 409 millioner kroner).

Se også note 25, som gir informasjon om pantstillelser og garantiansvar.

NOTE 19 BETALINGSMIDLER

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Bankinnskudd i konsernets konsernkontoordning	149 213	0
Andre bankinnskudd	133 210	184 402
Kontantbeholdning	171	13
Sum betalingsmidler	282 594	184 415
Tilgjengelige trekkrettigheter	605 850	604 982
Opptrukkede trekkrettigheter	0	-72 700
Tilgjengelig likviditet	888 444	716 697

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Bundne bankinnskudd		
Bundne bankinnskudd	0	531
Sum bundne bankinnskudd	0	531

Konsernet har en konsernkontoordning i Skandinaviska Enskilda Banken (SEB), som inkluderer alle datterselskapene med unntak av selskapene som inngår i virksomheten i Sverige og Finland. Denne konsernkontoordningen administreres ved utgangen av 2018 av morselskapet, Arcus ASA.

Felles kassekreditlimit i konsernkontosystemet utgjør TNOK 600 000. Vedt utgangen av 2018 har konsernet innestående 149 213 TNOK, mens tilsvarende ved utgangen av 2017 var et trekk på 72 700 TNOK. Morselskapet, Arcus ASA, har stilt selvskyldnerkausjon på vegne av alle datterselskap, knyttet til enhver tid utestående trekk i denne ordningen.

I tillegg har datterkonsernet, Vingruppen i Norden AB, en egen kassekredittdordning i Sverige, med maksimal trekkmulighet på 5 000 TSEK (TNOK 4 856) og i Finland med maksimal trekkrettighet på 100 TEUR (994 TNOK) ved utgangen av 2018. Det er ikke trukket på noen av disse rettighetene ved utgangen av 2018.

Konsernets eksponering mot renterisiko opplyses om i note 2.

Oversikt over bankgarantier pr 31. desember:

Beløp i 1 000 NOK	2018	2017
Bankgarantier for skattetrekksmidler	30 500	30 549
Bankgarantier for toll- og avgiftskreditt	29 431	22 246
Andre bankgarantier	76	369
Sum bankgarantier	60 007	53 164

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelse til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelse

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

NOTE 20 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Aksjekapitalen består av:

Dato	Endring	Antall aksjer totalt	Pålydende	Balanseført (i hele 1000)
31.12.15		1 000 000	1,00	1 000
20.10.16	Splitt 1:50	50 000 000	0,02	1 000
01.12.16	Emisjon	68 023 255	0,02	1 360
31.12.18		68 023 255	0,02	1 360

20 største aksjonærer pr 31.12.2018:

	Antall aksjer	Eier- og stemmeandel
Canica AS	28 607 626	42,1 %
Geveran Trading Co Ltd	6 750 000	9,9 %
Verdipapirfondet DNB Norge (IV)	3 589 022	5,3 %
Hoff SA	3 297 000	4,8 %
Sundt AS	2 710 000	4,0 %
Centra Invest AS	1 803 818	2,7 %
Folketrygdfondet	1 750 000	2,6 %
Danske Invest Norske Instit. II	1 685 398	2,5 %
KLP Aksjenorge	1 326 494	2,0 %
Goldman Sachs International	Nom 1 092 651	1,6 %
Landkreditt utbytte	1 000 000	1,5 %
RBC Investor Services Bank S.A.	Nom 949 458	1,4 %
Verdipapirfondet DNB Norge Selekti	926 616	1,4 %
Danske Invest Norske Aksjer Inst	892 400	1,3 %
Kommunal Landspensjonskasse	849 707	1,2 %
Mustad Industrier AS	400 000	0,6 %
Danske Invest Norge II	363 834	0,5 %
The Bank of New York Mellon SA/NV	Nom 317 243	0,5 %
Avanza Bank AB	Nom 301 551	0,4 %
Janska Invest AS	260 861	0,4 %
Øvrige aksjonærer	9 149 576	13,5 %
Totalt	68 023 255	100,0 %

Aksjeinnehav hos konsernledelsen pr 31.12.2018:

	Antall aksjer	Eier- og stemmeandel
Kenneth Hamnes ¹	126 499	0,2 %
Sigmund Toth	19 767	0,0 %
Erik Bern	20 233	0,0 %
Bjørn Delbæk ²	27 564	0,0 %
Per Bjørkum	16 511	0,0 %
Erlend Stefansson	54 483	0,1 %
Eirik Andersen	15 180	0,0 %
Svante Selling	13 562	0,0 %
Christian Granlund	3 181	0,0 %
Sum aksjeinnehav hos konsernledelsen	296 980	0,4 %

1. Aksjeinnehavet eies via Ekelyveien AS

2. Av beholdningen er 7500 aksjer eid via Oso Consulting AS

Beholdning egne aksjer

Konsernet kjøper tidvis egne aksjer i forbindelse med oppgjør av aksjespareprogram for ansatte i konsernet. I 2018 har konsernet også kjøpt aksjer i forbindelse med oppgjør av Matchingaksjer i første kvartal 2019. Se nærmere informasjon om dette i note 9.

Beholdning egne aksjer er fratrukket i egenkapital med konsernets kostpris.

Utvikling i beholdning egne aksjer framgår av tabellen under.

Aksjer i konsernets eie pr. 31.12.2018	Samlet pålydende (TNOK)	Antall aksjer	Bokført verdi (TNOK)	Virkelig verdi (TNOK)
Aksjer eid av Arcus ASA	4	193 965	8 303	7 953
Sum aksjer i konsernets eie	4	193 965	8 303	7 953

Ved utgangen av 2017 hadde konsernet ingen beholdning av egne aksjer.

Utvikling i beholdning egne aksjer

Antall aksjer	2018	2017
Beholdning egne aksjer 1.1.2018	0	0
Eksternt kjøp egne aksjer i perioden	220 709	31 250
Eksternt salg egne aksjer i perioden	0	-16
Oppgjør aksjespareprogram for ansatte i perioden	-26 744	-31 234
Beholdning egne aksjer 31.12.2018	193 965	0

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Utbytte og konsernbidrag

Styret foreslår å dele ut utbytte på 1,66 pr aksje for 2018 (2017: 1,66 pr aksje).

Resultat per aksje

Resultat per aksje blir beregnet på grunnlag av årsresultat henført til aksjonærene i morselskapet, dividert med et veid gjennomsnitt av antall utestående ordinære aksjer for året, redusert for ordinære aksjer kjøpt av selskapet og holdt som egne aksjer.

Arcus konsernet har en incentivordning for ledende ansatte, som gjør at eksternt eide aksjer kan bli utvannet som følge av utstedelse av nye aksjer. For å hensynta denne fremtidige økningen i antall aksjer, beregnes det også et utvannet resultat per aksje, hvor et vektet gjennomsnitt for året av estimert antall matchingaksjer og opsjoner blir hensyntatt.

Resultat per aksje:	2018	2017
Årsresultat	164 417	188 222
Årsresultat tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser	5 954	6 944
Årsresultat til eierne av morselskapet	158 463	181 278
Totalresultat	179 007	264 803
Totalresultat tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser	5 214	8 127
Totalresultat til eierne av morselskapet	173 793	256 676
Vektet gjennomsnittlig antall utestående aksjer	68 023 255	68 023 255
Vektet utvanningseffekt fra opsjonsordning	2 060 574	893 730
Vektet utvanningseffekt fra matchingaksjer	291 653	368 274
Vektet gjennomsnittlig beholdning egne aksjer	-35 432	0
Vektet gjennomsnittlig antall utestående aksjer - utvannet	70 340 050	69 285 259
Resultat per aksje i NOK	2,33	2,66
Utvannet resultat per aksje i NOK	2,25	2,62
Totalresultat per aksje i NOK	2,55	3,77
Utvannet totalresultat per aksje i NOK	2,47	3,70

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

NOTE 21 GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

Beløp i 1 000 NOK	Type finansiering	Valuta	Renteprofil	Lånebeløp i valuta	Lånebeløp i NOK	Lånebeløp i NOK
				31.12.2018	31.12.2018	31.12.2017
SEB	Pantelån	SEK	flytende	750 000	728 325	749 400
SEB	Kassekreditt	NOK	flytende	0	0	72 700
Nordea Finans	Finansiell leasing	NOK	flytende	166 493	166 493	183 766
Volvo Finans	Finansiell leasing	NOK	flytende	2 964	2 964	0
Sum gjeld til kredittinstitusjoner					897 782	1 005 866
Aktivert etableringsgebyr					-4 824	-6 577
Bokført verdi gjeld til kredittinstitusjoner					892 958	999 289

Forfallsstruktur	Type finansiering	Valuta	Forfall 2019	Forfall 2020	Forfall 2021	Forfall 2022	Totalt
						eller senere	
SEB	Pantelån	SEK	0	0	728 325	0	728 325
Nordea Finans	Finansiell leasing	NOK	17 667	101 915	46 911	0	166 493
Volvo Finans	Finansiell leasing	NOK	396	410	425	1 733	2 964
Sum gjeld til kredittinstitusjoner*			18 063	102 325	775 661	1 733	897 782

Avstemming av rentebærende gjeld 31.12.2018

Beløp i 1 000 NOK	Bokført verdi 31.12.2017	Kontantstrøm 2018		Uten kontantstrøm 2018				Bokført verdi 31.12.2018
		Opptak	Avdrag	Opptak finansiell leasing	Amortisering etableringsgebyr	Re-klassifisering	Omregnings- differanser	
Langsiktig gjeld								
Pantelån	742 823	0	0	0	1 623	0	-20 945	723 501
Finansiell leasing	166 395	0	0	0	0	-15 001	0	151 394
Sum langsiktig rentebærende gjeld	909 218	0	0	0	1 623	-15 001	-20 945	874 895
Kortsiktig gjeld								
Finansiell leasing	17 371	0	-17 370	3 061	0	15 001	0	18 063
Kassekreditt	72 700	0	-72 700	0	0	0	0	0
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	90 071	0	-90 070	3 061	0	15 001	0	18 063
Sum totalt rentebærende gjeld	999 289	0	-90 070	3 061	1 623	0	-20 945	892 958

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning****Avstemming av rentebærende gjeld 31.12.2017**

Beløp i 1 000 NOK	Bokført verdi 31.12.2016	Kontantstrøm 2017		Uten kontantstrøm 2017				Bokført verdi 31.12.2017
		Opptak	Avdrag	Opptak finansiell leasing	Amortisering etableringsgebyr	Re-klassifisering	Omregnings- differanser	
Langsiktig gjeld								
Pantelån	703 268	0	0	0	1 652	0	37 903	742 823
Finansiell leasing	182 987	0	0	0	0	-16 592	0	166 395
Sum langsiktig rentebærende gjeld	886 255	0	0	0	1 652	-16 592	37 903	909 218
Kortsiktig gjeld								
Finansiell leasing	16 498	0	-15 719	0	0	16 592	0	17 371
Kassekreditt	0	72 700	0	0	0	0	0	72 700
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	16 498	72 700	-15 719	0	0	16 592	0	90 071
Sum totalt rentebærende gjeld	902 753	72 700	-15 719	0	1 652	0	37 903	999 289

Konsernet har et langsiktig pantelån som er denominert i SEK. Det langsiktige pantelånet er juridisk plassert i datterselskapet VinGruppen Sweden Holding AB i Stockholm, og forfaller i sin helhet i slutten av 2021.

Konsernet har valgt å ikke rentesikre.

Ved etablering av det nye lånet ble det betalt et etableringsgebyr som er aktivert i balansen, og avskrives over lånets løpetid.

* Forfall i 2019 er presentert som kortsiktig gjeld i balansen.

** Se note 16 om leieavtaler for informasjon om forfallsstruktur på årlig leiebeløp.

Avtalen om pantelånsfasilitet inneholder en lånebetingelse (covenant), som er netto rentebærende gjeld over justert EBITDA. Dette følger konsernet opp kontinuerlig, og rapporterer til banken kvartalsvis. Per 31.12.2018 var konsernet godt innenfor kravet.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

NOTE 22 FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT

Ved inngangen til 2018 hadde konsernet ingen bokførte forpliktelser, målt til virkelig verdi over resultat. Ved utgangen av året har konsernet slike forpliktelser, og disse forpliktelsene opsjoner for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser i forbindelse med reforhandlede aksjonæravtaler i 2018.

Opsjoner for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser:

Forpliktelsene knyttet til opsjoner for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser er estimert på bakgrunn av prisingsmekanismer som ligger til grunn i aksjonæravtalene, neddiskontert til balansedagen. De viktigste parametrene i prismekanismene var aksjenes verdiutvikling målt gjennom EBIT (driftsresultat) frem til estimert forfallstidspunkt, multiplisert med en fastsatt markedsbasert multipl. Som grunnlag for EBIT er de underliggende selskapenes budsjetter og langtidsplaner frem mot forventet forfallstidspunkt benyttet. Diskonteringsrente benyttet er NIBOR eller STIBOR med tilsvarende løpetid som forventet forfallstidspunkt.

Avstemming av øremerkede forpliktelser, målt til virkelig verdi over resultatet:

Beløp i 1 000 (oppgitt valuta)	Minoritets- opsjoner	Aksje- program	Forpliktelse til virkelig verdi over resultat
Balanseført verdi av forpliktelse 31.12.2016	10 314	13 821	24 135
Virkelig verdi på innregningstidspunkt 2017	0	0	0
Betalt i perioden 2017	-10 483	0	-10 483
Verdiendringer i perioden 2017	148	-13 821	-13 673
Renter i perioden 2017	21	0	21
Balanseført verdi av forpliktelse 31.12.2017	0	0	0
Virkelig verdi på innregningstidspunkt 2018	67 874	0	67 874
Betalt i perioden 2018	0	0	0
Verdiendringer i perioden 2018	2 560	0	2 560
Renter i perioden 2018	104	0	104
Omregningsdifferanser 2018	3 680	0	3 680
Balanseført verdi av forpliktelse 31.12.2018	74 218	0	74 218
Herav forfall innen 12 måneder, presentert som kortsiktig gjeld	0	0	0
Herav forfall etter 12 måneder eller senere, presentert som langsiktig gjeld	74 218	0	74 218

NOTE 23 ANDRE AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSER**Sluttvederlag (langsiktig)**

Avsetninger for forpliktelser knytter seg til sluttvederlag ved avgang. Ordningen omfattet et utgangspunkt på 70 ansatte i konsernet som har mottatt sluttpakker i forbindelse med restruktureringer av selskapene. Forpliktelsene utbetales månedlig frem til 2019, og er presentert under andre langsiktige avsetninger for forpliktelser. Avsetningen er beregnet ved å neddiskontere fremtidige utbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift, med en rente avhengig av lengden på forpliktelsen. Pr 31.12.2018 knytter avsetningen seg til 4 gjenværende personer.

Sluttvederlag (kortsiktig)

Det har for konsernet vært nødvendig med en organisasjons- og bemanningstilpasning, for å møte nye omstillingsbehov med nye arbeidsprosesser og forbedret lønnsomhet. I denne endringsprosessen har konsernet tilbudt en rekke personalpolitiske tiltak til de ansatte, for å kunne møte de nye rammevilkårene uten tvungen nedbemanning. Pr 31.12.2018 er bokført forpliktelse knyttet til dette 8,9 MNOK.

Alle de kortsiktige forpliktelsene er bokført i balansen på linjen annen kortsiktig gjeld.

Langsiktige forpliktelser

2018	Balanse- ført pr 31.12.2017	Tilbakeført avsetning 2018	Resultatført avsetning 2018	Omregnings- differanse 2018	Balanse- ført pr 31.12.2018
<i>Beløp i 1000 NOK</i>					
Sluttvederlag	320	-228	0	0	92
Langsiktige avsetninger for forpliktelser	320	-228	0	0	92
2017	Balanse- ført pr 31.12.2016	Tilbakeført avsetning 2017	Resultatført avsetning 2017	Omregnings- differanse 2017	Balanse- ført pr 31.12.2017
<i>Beløp i 1000 NOK</i>					
Sluttvederlag	627	-307	0	0	320
Langsiktige avsetninger for forpliktelser	627	-307	0	0	320

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Kortsiktige forpliktelser

2018	Balanse- ført pr 31.12.2017	Tilbakeført avsetning 2018	Resultatført avsetning 2018	Omregnings- differanse 2018	Balanse- ført pr 31.12.2018
<i>Beløp i 1000 NOK</i>					
Sluttvederlag	2 158	-4 054	10 793	19	8 916
Andre avsetninger	10 000	0	-10 000	0	0
Annen kortsiktig gjeld	12 158	-4 054	793	19	8 916

2017	Balanse- ført pr 31.12.2016	Tilbakeført avsetning 2017	Resultatført avsetning 2017	Omregnings- differanse 2017	Balanse- ført pr 31.12.2017
<i>Beløp i 1000 NOK</i>					
Sluttvederlag	2 276	-1 900	1 762	20	2 158
Andre avsetninger	10 000	0	0	0	10 000
Annen kortsiktig gjeld	12 276	-1 900	1 762	20	12 158

NOTE 24 KORTSIKTIG GJELD

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Skyldig offentlige avgifter		
Sæavgifter, alkohol	564 611	569 034
Merverdiavgift	344 692	339 151
Andre offentlige avgifter	21 149	19 820
Sum skyldig offentlige avgifter*	930 452	928 005

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Annen kortsiktig gjeld		
Kortsiktig ikke rentebærende gjeld*	22 894	25 329
Avsetning for arbeidsgiveravgift knyttet til aksjebasert avlønning	1 923	1 642
Avsetning for forpliktelser*, se note 23	8 398	12 158
Andre påløpte kostnader*	152 041	158 615
Sum annen kortsiktig gjeld	185 256	197 744

Alle kortsiktige forpliktelser har forfallstidspunkt innen 12 måneder.

* Poster som inngår i arbeidskapitalendringer i note 3.

NOTE 25 PANTSTILLELSER OG GARANTIANSVAR

Langsiktig lånefinansiering i SEB

Konsernet har en konsernkontoordning i Skandinaviske Enskilda Banken (SEB), som inkluderer datterselskapene med unntak av selskapene i vinvirksomheten i Sverige og Finland. Denne konsernkontoordningen administreres ved utgangen av 2018 av morselskapet, Arcus ASA. Morselskapet har stilt selvskyldnerkausjon på vegne av alle datterselskap, knyttet til enhver tid utestående trekk i denne ordningen.

Konsernets langsiktige lånefinansiering i SEB har ingen etablerte pantstillelser. For øvrig informasjon om den langsiktige finansieringen, se note 21.

Selvskyldnerkausjon knyttet til finansiell leasing

Et av datterselskapene i konsernet, Arcus-Gruppen AS, har stilt selvskyldnerkausjon på vegne av leide driftsmidler (finansiell leasing) i Nordea Finans. Ved utgangen av 2018 utgjør selvskyldnerkausjonen TNOK 166 493 på vegne av konsernets egne leide driftsmidler. Se også note 16 om leieavtaler samt note 21 om gjeld til kredittinstitusjoner.

NOTE 26 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

I slutten av februar 2019 sa fire vinprodusenter opp sine avtaler med Vinunic AB, et datterselskap av Vingruppen i Norden AB. Forventet årlig tap av omsetning er ca 108 MSEK, med virkning fra første kvartal 2019. Hendelsen har ingen påvirkning på konsernregnskapet for 2018.

Det har for øvrig ikke inntruffet vesentlige hendelser mellom balansedagen og tidspunktet Arcus sitt konsernregnskap og selskapsregnskap ble godkjent for offentliggjøring. Dette gjelder verken hendelser som ville gitt kunnskap om forhold som forelå på balansedagen, eller hendelser som vedrører forhold som har oppstått etter balansedagen. Konsernregnskapet ble godkjent for offentliggjøring ved styrevedtak 20. mars 2019.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

Alternativ resultatmåling

Iomtalen av rapporterte operasjonelle resultater, balanse og kontanstrøm, refererer konsernet til en rekke parametre for alternativ resultatmåling. Disse er ikke definert i generelle regnskapsprinsipper, slik som IFRS.

Ledergruppen i Arcus konsernet benytter jevnlig disse parametrene for alternativ resultatmåling og er av den oppfatning at disse, i kombinasjon med sammenlignbare parametre definert i ordinære regnskapsprinsipper, er av stor nytte for investorer som ønsker å forstå konsernets virksomhet, evne til å betale sine forpliktelser og evnen til å følge utviklingen av nye forretningsmuligheter. Disse alternative resultatmålingene bør ikke ses på i isolasjon, men er som navnet tilsier et alternativ til mer kjente parametre for resultatmåling som er definert i internasjonale regnskapsstandarder.

Under defineres konsernets parametre for alternativ resultatmåling.

Bruttofortjeneste

Bruttofortjeneste defineres av Arcus konsernet som totale driftsinntekter minus varekostnader.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Konsernet		
Salgsinntekter	2 672 615	2 530 126
Andre driftsinntekter	50 586	44 934
Totale driftsinntekter	2 723 201	2 575 060
Varekostnader	-1 577 306	-1 408 524
Bruttofortjeneste	1 145 895	1 166 536

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Brennevin		
Salgsinntekter	762 447	763 421
Andre driftsinntekter	157 151	149 862
Totale driftsinntekter	919 598	913 283
Varekostnader	-447 962	-404 928
Bruttofortjeneste	471 636	508 355

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Vin		
Salgsinntekter	1 604 715	1 522 689
Andre driftsinntekter	20 031	18 190
Totale driftsinntekter	1 624 746	1 540 879
Varekostnader	-1 244 346	-1 154 411
Bruttofortjeneste	380 400	386 469

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Distribusjon		
Salgsinntekter	272 378	251 332
Andre driftsinntekter	35 361	33 071
Totale driftsinntekter	307 739	284 403
Varekostnader	0	0
Bruttofortjeneste	307 739	284 403

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

Andre inntekter og kostnader

For å forbedre informasjonsverdien av konsernets resultat, er betydelige positive og negative engangsposter og restrukturingskostnader skilt ut til en egen linje i resultatregnskapet kalt andre inntekter og kostnader. Andre inntekter og kostnader presenteres netto på denne resultatlinjen. Hva andre inntekter og kostnader består av er presentert i note 7.

Nedenfor vises resultatoppstillingen til og med EBIT, med og uten justering for andre inntekter og kostnader:

Beløp i 1000 NOK	2018		2017	
	Justert	Ikke justert	Justert	Ikke justert
Salgsinntekter	2 672 615	2 672 615	2 530 126	2 530 126
Andre driftsinntekter	50 586	50 586	44 934	44 934
Sum inntekter	2 723 201	2 723 201	2 575 060	2 575 060
Netto gevinst ved salg av driftsmidler	365	365	30	30
Varekostnad	-1 577 306	-1 577 306	-1 408 524	-1 408 524
Lønnskostnad	-426 644	-441 158	-417 412	-422 334
Annen driftskostnad	-409 330	-400 112	-391 699	-399 944
Andel resultat fra tilknyttet og felleskontrollert virksomhet	2 311	2 311	3 286	3 286
EBITDA	312 597	307 301	360 741	347 574
Avskrivninger og amortiseringer	-50 005	-50 005	-51 581	-51 581
Nedskrivninger	0	0	0	-22 700
Driftsresultat (EBIT)	262 592	257 296	309 160	273 293
Andre inntekter og kostnader	-5 296	0	-13 167	0
Nedskrivninger	0	0	-22 700	0
Rapportert driftsresultat (EBIT)	257 296	257 296	273 293	273 293

EBITDA og justert EBITDA

EBITDA er definert som driftsresultat før avskrivninger, nedskrivninger og amortisering.

Justert EBITDA er definert som driftsresultat før avskrivninger, nedskrivninger, amortisering og andre inntekter og kostnader.

EBITDA-margin = EBITDA/Totale driftsinntekter

Justert EBITDA-margin = justert EBITDA/Totale driftsinntekter

Nedenfor vises en avstemming fra driftsresultat til justert EBITDA:

Beløp i 1000 NOK	2018	2017
Konsernet		
Driftsresultat	257 296	273 293
Avskrivninger, nedskrivninger og amortiseringer	50 005	74 281
EBITDA	307 301	347 574
Andre inntekter og kostnader	5 296	13 167
Justert EBITDA	312 597	360 741

Beløp i 1000 NOK	2018	2017
Brennevin		
Driftsresultat	118 061	151 494
Avskrivninger, nedskrivninger og amortiseringer	24 744	24 117
EBITDA	142 805	175 611
Andre inntekter og kostnader	1 768	7 142
Justert EBITDA	144 573	182 753

Beløp i 1000 NOK	2018	2017
Vin		
Driftsresultat	167 083	184 709
Avskrivninger, nedskrivninger og amortiseringer	2 586	1 794
EBITDA	169 669	186 502
Andre inntekter og kostnader	11 838	5 166
Justert EBITDA	181 507	191 668

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling

Erklæring

Revisors beretning

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Distribusjon		
Driftsresultat	1 095	660
Avskrivninger, nedskrivninger og amortiseringer	11 261	12 825
EBITDA	12 356	13 485
Andre inntekter og kostnader	381	647
Justert EBITDA	12 737	14 132

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Øvrig		
Driftsresultat	-23 764	-35 690
Avskrivninger, nedskrivninger og amortiseringer	6 235	7 666
EBITDA	-17 529	-28 024
Andre inntekter og kostnader	-8 691	212
Justert EBITDA	-26 220	-27 812

Andre definisjoner av alternativ resultatmåling, vist i nøkkeltallsoppstillinger**Egenkapitalandel**

Egenkapitalandel = egenkapital/Sum egenkapital og gjeld

Netto rentebærende gjeld

Netto rentebærende gjeld = Gjeld til kredittinstitusjoner + bokført verdi av aktiverte etableringsgebyr + virkelig verdi renteswap - bankinnskudd og andre kontantekvivalenter.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Netto rentebærende gjeld		
Langsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner	874 895	909 218
Kortsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner	18 063	90 071
Bokført verdi av aktiverte etableringsgebyr	4 824	6 577
Bankinnskudd og andre kontantekvivalenter	-282 594	-184 415
Netto rentebærende gjeld	615 188	821 451

Organisk vekst

Organisk vekst i inntekter er konsernets eller segmentets totale driftsinntekter, justert for valutaendringer og strukturelle endringer.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Konsernet		
Salgsinntekter	2 672 615	2 530 126
Andre driftsinntekter	50 586	44 934
Totale driftsinntekter	2 723 201	2 575 060
Valutaeffekter ¹	0	-20 748
Strukturelle endringer ²	-67 991	0
Grunnlag beregning organisk vekst	2 655 210	2 554 312

- Valutaeffekter er bergnet ved at inntekter i 2017 i annen valuta enn NOK er omregnet til samme gjennomsnittskurs som ved omregning av inntektene i 2018.
- De strukturelle endringene i 2018 består i hovedsak av justering for inntekter fra de oppkjøpte varemerkene Hot n'Sweet og Vanlig, samt oppkjøp av virksomheten BevCo. I tillegg inkluderer det justering for effekter knyttet til omklassifisering av fraktkostnader fra reduksjon av salgsinntekter i 2017 til varekostnad i 2018, som et resultat av innføringen av IFRS 15 (se for øvrig note 4).

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Brennevin		
Salgsinntekter	762 447	763 421
Andre driftsinntekter	157 151	149 862
Totale driftsinntekter	919 598	913 283
Valutaeffekter ¹	0	2 871
Strukturelle endringer ²	-29 891	0
Grunnlag beregning organisk vekst	889 707	916 154

- Valutaeffekter er bergnet ved at inntekter i 2017 i annen valuta enn NOK er omregnet til samme gjennomsnittskurs som ved omregning av inntektene i 2018.
- De strukturelle endringene i 2018 består i hovedsak av justering for inntekter fra de oppkjøpte varemerkene Hot n'Sweet og Vanlig, samt oppkjøp av virksomheten BevCo.

KONSERNREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1 Selskap i konsernet

Note 2 Styring av finansiell risiko

Note 3 Informasjon om kontantstrøm

Note 4 Inntekter

Note 5 Segmentinformasjon

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

Note 7 Andre driftskostnader

Note 8 Lønn og andre personalkostnader

Note 9 Aksjebasert betaling

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og
-forpliktelse

Note 11 Finansinntekter og finanskostnader

Note 12 Skatt

Note 13 Investeringer i tilknyttet selskap og
felleskontrollert virksomhet

Note 14 Varige driftsmidler

Note 15 Immaterielle eiendeler

Note 16 Leieavtaler

Note 17 Andre fordringer

Note 18 Varer

Note 19 Betalingsmidler

Note 20 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 21 Gjeld til kredittinstitusjoner

Note 22 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat

Note 23 Andre avsetninger for forpliktelser

Note 24 Kortsiktig gjeld

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Note 26 Hendelser etter balansedagen

Alternativ resultatmåling**Erklæring****Revisors beretning**

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Vin		
Salgsinntekter	1 604 715	1 522 689
Andre driftsinntekter	20 031	18 190
Totale driftsinntekter	1 624 746	1 540 879
Valutaeffekter ¹	0	-23 904
Strukturelle endringer	3 399	0
Grunnlag beregning organisk vekst	1 628 145	1 516 975

1. Valutaeffekter er bergnet ved at inntekter i 2017 i annen valuta enn NOK er omregnet til samme gjennomsnittskurs som ved omregning av inntektene i 2018.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2018	2017
Distribusjon		
Salgsinntekter	272 378	251 332
Andre driftsinntekter	35 361	33 071
Totale driftsinntekter	307 739	284 403
Valutaeffekter	0	0
Strukturelle endringer	0	0
Grunnlag beregning organisk vekst	307 739	284 403

SELSKAPSREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1: Lønnskostnader

Note 2: Skatt

Note 3: Datterselskaper

Note 4: Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 5: Egenkapital

Note 6: Pensjonsforpliktelser og -kostnader

Note 7: Lån, pantstillelser og garantier m.v.

Note 8: Mellomværende med selskap i samme konsern

Note 9: Bankinnskudd

Note 10: Finansiell markedsrisiko

Note 11: Hendelser etter balansedagen

Erklæring**Revisors beretning**

SELSKAPSREGNSKAP FOR MORSELSKAP

Resultatregnskap 01.01. – 31.12.

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Note	2018	2017
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Lønnskostnader	1	12 003	10 244
Annen driftskostnad		3 998	4 540
Sum driftskostnader		16 001	14 784
Driftsresultat		-16 001	-14 784
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Inntekt på investering i datterselskap	8	106 362	65 312
Annen renteinntekt		8 377	3 755
Annen finansinntekt		6 699	15 836
Andre rentekostnader		-13 241	-10 107
Annen finanskostnad		-13 009	-11 882
Netto finansresultat		95 188	62 914
RESULTAT FØR SKATT		79 187	48 130
Skattekostnad	2	23 738	17 111
ÅRSRESULTAT		55 449	31 019
Overført fra/til annen egenkapital		55 449	31 019
Sum overføringer		55 449	31 019

SELSKAPSREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantsrøpoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1: Lønnskostnader

Note 2: Skatt

Note 3: Datterselskaper

Note 4: Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 5: Egenkapital

Note 6: Pensjonsforpliktelse og -kostnader

Note 7: Lån, pantstillelser og garantier m.v.

Note 8: Mellomværende med selskap i samme konsern

Note 9: Bankinnskudd

Note 10: Finansiell markedsrisiko

Note 11: Hendelser etter balansedagen

Erklæring

Revisors beretning

Balanse per 31. desember

Beløp i 1 000 NOK	Note	2018	2017
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	2	102 381	124 137
Sum immaterielle eiendeler		102 381	124 137
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap	3	1 438 317	1 438 317
Lån til foretak i samme konsern		0	0
Sum finansielle anleggsmidler		1 438 317	1 438 317
Sum anleggsmidler		1 540 698	1 562 454
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer på selskap i samme konsern	8	1 114	22
Konsernbidrag fra selskap i samme konsern	8	106 362	65 312
Kortsiktig fordring på selskap i samme konsern	8	13 558	8 326
Andre fordringer		193	274
Sum fordringer		121 227	73 934
Bankinnskudd, kontanter o.l.	9	149 213	0
Sum omløpsmidler		270 440	73 934
SUM EIENDELER		1 811 138	1 636 388

Gjelleråsen 20. mars 2019

				
Michael Holm Johansen Styreleder	Stein Erik Hagen	Hanne Refsholt	Eilif Due	Trond Berger
				
Leena Maria Saarinen	Erik Hagen	Konstanse M. Kjole	Ann Therese Jacobsen	Ann-Beth Freuchen
				
Kenneth Hamnes Konsernsjef				

Beløp i 1 000 NOK	Note	2018	2017
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	4,5	1 356	1 360
Overkurs	5	719 280	719 280
Sum innskutt egenkapital		720 636	720 640
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	5	-58 956	0
Sum opptjent egenkapital		-58 956	0
Sum egenkapital		661 680	720 640
Gjeld			
Avsetning for forpliktelse			
Pensjonsforpliktelse	6	1 029	757
Sum avsetning for forpliktelse		1 029	757
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	7	-2 275	-3 055
Sum annen langsiktig gjeld		-2 275	-3 055
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	7	0	72 700
Leverandørgjeld		121	106
Leverandørgjeld til selskap i samme konsern	8	155	3
Betalbar skatt	2	839	0
Annen kortsiktig gjeld		6 204	6 423
Annen kortsiktig gjeld til selskap i samme konsern	8	686	0
Avsatt utbytte	5	112 919	112 920
Mellomværende i konsernkontoordningen	8,9	1 029 780	725 894
Sum kortsiktig gjeld		1 150 704	918 046
Sum gjeld		1 149 458	915 748
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		1 811 138	1 636 388

SELSKAPSREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1: Lønnskostnader

Note 2: Skatt

Note 3: Datterselskaper

Note 4: Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 5: Egenkapital

Note 6: Pensjonsforpliktelser og -kostnader

Note 7: Lån, pantstillelser og garantier m.v.

Note 8: Mellomværende med selskap i samme konsern

Note 9: Bankinnskudd

Note 10: Finansiell markedsrisiko

Note 11: Hendelser etter balansedagen

Erklæring**Revisors beretning**

Kontantstrømoppstilling 01.01. – 31.12.

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	2018	2017
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Ordinært resultat før skattekostnad	79 187	48 130
Betalbar skatt	-1 146	0
Pensjonskostnader uten kontanteffekt	362	284
Kostnader knyttet til aksebaserte betalinger uten kontanteffekt	7 603	7 898
Verdiendringer uten kontanteffekt	0	-13 821
Finanskostnad uten kontanteffekt	780	780
Endring i kundefordringer	-1 092	-22
Endring i leverandørgjeld	167	-38 948
Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	-46 612	-114 965
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	39 249	-110 664
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Overtatt pensjonsforpliktelse fra datterselskap	0	348
Kjøp egne aksjer	-8 303	0
Opptak gjeld til kredittinstitusjoner	0	72 700
Nedbetaling av gjeld til kredittinstitusjoner	-72 700	0
Endring mellomværende konsernkontoordning	303 886	36 879
Utbetalinger av utbytte	-112 919	-99 994
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	109 964	9 933
Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	149 213	-100 731
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	0	100 731
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.	149 213	0

SELSKAPSREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1: Lønnskostnader

Note 2: Skatt

Note 3: Datterselskaper

Note 4: Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 5: Egenkapital

Note 6: Pensjonsforpliktelser og -kostnader

Note 7: Lån, pantstillelser og garantier m.v.

Note 8: Mellomværende med selskap i samme konsern

Note 9: Bankinnskudd

Note 10: Finansiell markedsrisiko

Note 11: Hendelser etter balansedagen

Erklæring**Revisors beretning**

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk.

Selskapet ble stiftet 5. november 2004, og ble notert på Oslo Børs 1. desember 2016.

Selskapets formål er å drive import, eksport, produksjon, lagring og distribusjon av alkoholholdige drikker og andre varer, samt virksomhet som står i forbindelse med dette, samt eie andeler i andre selskaper som driver slik virksomhet.

KONSERNREGNSKAP

Arcus ASA eier 100 % av aksjene i Arcus-Gruppen AS og Vectura AS.

HOVEDREGEL FOR VURDERING OG KLASSIFISERING AV EIENDELER OG GJELD

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig og langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Lånekostnader balanseføres sammen med lånet og avskrives over lånets løpetid. 1. års avdrag er reklassifisert til kortsiktig gjeld.

Enkelte poster er vurdert etter andre prinsipper og redegjøres for nedenfor.

AKSJER I DATTERSELSKAP

Aksjer i datterselskaper er vurdert etter kostmetoden. Transaksjonskostnadene er tillagt kjøpsprisen på aksjer i datterselskap. Aksjene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom denne er lavere enn balanseført verdi.

Konsernbidrag er inntektsført samme år som det er avsatt i datterselskapet. Overstiger utbytte/andre utdelinger andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital og utdelingene er fratrukket investeringens verdi i balansen.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringer.

BANKINNSKUDD, KONTANTER O.L.

Bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

INNLÅN

Finansielle forpliktelser ved innlån er regnskapsført til mottatt proveny netto etter transaksjonskostnader. Transaksjonskostnader (arrangementsgebyr) aktiveres i balansen og avskrives over lånets løpetid.

Innlån i annen valuta enn funksjonell valuta blir omregnet til balansedagens kurs.

PENSJON

Pensjonskostnader består av endring i aktuarberegnete pensjonsforpliktelser og kostnader knyttet til innskuddspensjon. For aktuarberegnete pensjonsforpliktelser omfatter kostnaden periodens pensjonsopptjening basert forutsetninger for fremtidig lønnsvekst og rentekostnad på den beregnede forpliktelsen. Netto pensjonskostnader klassifiseres som lønnskostnader i resultatregnskapet. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner resultatføres umiddelbart. Endringer i pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatavvik), bokføres mot egenkapital.

SKATTER

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) og endring i netto utsatt skatt. Skattekostnaden fordeles på ordinært resultat og resultat av ekstraordinære poster i henhold til skattegrunnlaget. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er presentert netto i balansen.

Kun skattefordeler som kan sannsynliggjøres utnyttet gjennom fremtidig skattepliktig inntekt er balanseført.

KONTANTSTRØMANALYSE

Indirekte metode er benyttet ved utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen. Bankinnskudd, kontanter og lignende i balansen er definert som beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende i kontantstrømoppstillingen.

Alle tall i regnskapet presenteres i 1000 NOK, dersom annet ikke framgår.

SELSKAPSREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantsrøpoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1:	Lønnskostnader
Note 2:	Skatt
Note 3:	Datterselskaper
Note 4:	Aksjekapital og aksjonærinformasjon
Note 5:	Egenkapital
Note 6:	Pensjonsforpliktelser og -kostnader
Note 7:	Lån, pantstillelser og garantier m.v.
Note 8:	Mellomværende med selskap i samme konsern
Note 9:	Bankinnskudd
Note 10:	Finansiell markedsrisiko
Note 11:	Hendelser etter balansedagen

Erklæring

Revisors beretning

Noter

NOTE 1 LØNSKOSTNADER

	2018	2017
Lønn inkludert feriepenger	7 229	7 408
Arbeidsgiveravgift	1 078	1 097
Pensjonskostnader inkl arbeidsgiveravgift	553	464
Andre personalkostnader	3 143	1 275
Sum lønn og personalkostnader	12 003	10 244
Gjennomsnittlig antall ansatte	2	2

Ytelser til ledende personer	2018		2017	
	Konsernsjef	Styret	Konsernsjef	Styret
Lønn	3 118	2 546	3 031	2 444
Opptjent bonus for inneværende år	0	0	324	0
Pensjonskostnader	332	0	386	0
Annen godtgjørelse	234	0	227	0

Det har gjennom året vært 2 ansatte i selskapet.

Konsernsjefen har i tillegg en ordinær bonusavtale som på visse vilkår vil gi utbetaling på inntil 5 månedslønninger. I tillegg deltar han i et midlertidig aksjeprogram (matchingshares) som ble etablert ved børsnoteringen i 2016, samt et opsjonsprogram hvor han har fått tildelt aksjeopsjoner både i 2017 og 2018. Hans beholdninger i disse incentivordningene framgår av konsernets note 9.

Konsernsjefen har en ordinær tjenestepensjon i Storebrand, som gir 5% pensjonsinnskudd for lønn mellom 0-7,1G og 11% for lønn fra 7,1-12G. Han har i tillegg en tilleggspensjonsavtale som gir pensjonsopptjening på 15% av lønn over 12G. Denne pensjonsopptjeningen kapitaliseres i selskapets balanse årlig, og hvor avkastningen baseres på avkastningen i pensjonsfondet Storebrand Balansert.

Dersom konsernsjefen sier opp sin stilling, har han 6 måneders oppsigelsestid. Ved eventuell oppsigelse fra konsernet, har konsernsjefen rett til 12 måneders etterlønn, og har i denne perioden ikke mulighet for å ta seg jobb innenfor konkurrerende virksomhet.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til verken konsernsjef eller medlemmer av styret.

Konsernsjefens beholdninger av ordinære aksjer i Arcus ASA framgår av note 20 til konsernet.

Aksjebaserte incentivordninger

Matchingaksjer:

I forbindelse med børsnoteringen av morselskapet, Arcus ASA, i 2016 fikk noen nøkkelpersoner tilbud såkalte matchingaksjer, hvor de har rett til å motta 1 matchingaksje for hver aksje de kjøpte ved børsintroduksjonen. Disse matchingaksjene tildeles til mottakerne i 2019, etter at kvartalsrapporten for 4. kvartal 2018 er offentliggjort, dersom den enkelte fortsatt er ansatt på det tidspunktet.

Dersom børskursen på innløsningstidspunktet overstiger 2 ganger børskursen på tildelingstidspunktet, vil antall matchingaksjer reduseres slik at den totale verdien av tildelte matchingaksjer ikke overstiger 2 ganger verdien på tildelingstidspunktet.

I Arcus ASA var det 2 personer som fikk dette tilbudet, inkludert daglig leder. De har til sammen rett til å få tildelt 61 867 aksjer i Arcus ASA dersom ansettelseskriteriet er oppfylt på tildelingstidspunktet (herav 42100 for daglig leder).

Dette programmet har medført en kostnadsføring på 1 318 TNOK i 2018.

Opsjoner:

I 2017 ble det vedtatt et nytt opsjonsprogram for ledende ansatte i konsernet, hvor det vil være årlig tildeling av nye opsjoner. 2 personer i Arcus ASA er inkludert i dette programmet, inkludert daglig leder.

Opsjonenes innvinningsperiode vil være 3 år fra tildelingstidspunktet, og hvor deltakerne har 2 år etter innvinningsperioden på å innløse opsjonene. Vilkår for å kunne innløse opsjonen vil være at den enkelte leder fortsatt er ansatt etter innvinningsperioden, samt at konsernets KPI målsettinger som fastsatt av styret er oppnådd i samme periode.

Verdivurderingene av opsjonene gjøres med Black-Scholes modellen, hvor de viktigste forutsetningene på verdivurderingstidspunktet vil være spotkurs på verdsettelsestidspunktet, estimert tidspunkt for når i innløsningsperioden konsernet antar at innehaverne vil innløse opsjonen, utbytte i perioden samt aksjens antatte volatilitet. Opsjonens maksimale innløsningskurs er begrenset til 3 ganger spotkursen på tildelingstidspunktet.

Det er ingen rettigheter til utbytte forbundet med opsjonene i perioden før innløsning.

SELSKAPSREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1: Lønnskostnader

Note 2: Skatt

Note 3: Datterselskaper

Note 4: Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 5: Egenkapital

Note 6: Pensjonsforpliktelser og -kostnader

Note 7: Lån, pantstillelser og garantier m.v.

Note 8: Mellomværende med selskap i samme konsern

Note 9: Bankinnskudd

Note 10: Finansiell markedsrisiko

Note 11: Hendelser etter balansedagen

Erklæring**Revisors beretning**

Dette programmet har medført en kostnadsføring på 1 087 TNOK i 2018. Under framgår antall utestående opsjoner ved utgangen av året:

Antall opsjoner	2018	2017
Utestående opsjoner ved begynnelse av året	290 199	0
Tildelte opsjoner i løpet av året	368 560	290 199
Utestående opsjoner ved utgangen av året*	658 759	290 199
* Herav 442 883 opsjoner utestående til daglig leder.		
Honorarer til revisor	2018	2017
Lovpålagt revisjon	285	328
Annen finansiell revisjon	91	88
Skatterådgivning	36	0
Sum honorar til revisor	412	416

Beløpene er i TNOK og ekskl. mva.

NOTE 2 SKATT

Årets skattekostnad fremkommer slik:	2018	2017
Betalbar skatt	839	0
Endring i utsatt skatt	22 852	17 111
Skatteeffekt knyttet til tidligere år	47	0
Skattekostnad	23 738	17 111
Avstemming fra nominell til faktisk skattesats:		
Resultat før skatt	79 187	48 130
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats 23% (24% i 2017)	18 213	11 551
Skatteeffekten av følgende poster:		
Ikke fradragsberettigede kostnader	803	276
Endring som følge av endret skattesats	4 654	5 397
Skatt på kostnader bokført direkte mot egenkapital	21	-113
For lite/mye avsatt tidligere år	47	0
Skattekostnad	23 738	17 111
Effektiv skattesats	30,0 %	35,6 %

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring:

	2018		2017	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Langsiktig gjeld	0	2 275	0	3 055
Pensjonsforpliktelser	1 029	0	757	0
Andre forpliktelser	0	932	1 271	0
Underskudd og rentebegrensninger til fremføring	467 548	0	540 754	0
Sum	468 577	3 207	542 782	3 055
Grunnlag utsatt skattefordel/forpliktelse	465 370		539 727	
Netto utsatt skattefordel i balansen *	102 381		124 137	

Ved utgangen av året har selskapet 102,9 MNOK i balanseført utsatt skattefordel som knytter seg til underskudd til framføring. På bakgrunn av konsernets strategiplaner, og foreliggende langtidspaner for selskap i skattekonsernet, legger styre og ledelse til grunn at skattefordelene kan utnyttes.

Ved utgangen av 2018 er utsatt skatt beregnet med 22% som følge av regjeringens endring av skatt fra 2019. Ved utgangen av 2017 var utsatt skatt beregnet med 23%.

NOTE 3 DATTERSELSKAPER**Datterselskaper i Arcus ASA**

Firma	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Stemme- og eierandel	Valuta	Pålydende aksjekapital
Arcus-Gruppen AS	10.10.05	Nittedal	100 %	NOK	276 000
Vectura AS	30.09.13	Nittedal	100 %	NOK	14 000
Firma	Kostpris (NOK)	Balanseført verdi 31.12	Egenkapital i følge siste årsregnskap (NOK)	Årsresultat 2018 (NOK)	
Arcus-Gruppen AS	1 886 607	1 362 217	1 992 549	115 933	
Vectura AS	76 100	76 100	23 043	-3 130	
Sum datterselskap	1 962 707	1 438 317	2 015 592	112 803	

SELSKAPSREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantsrøpoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1: Lønnskostnader

Note 2: Skatt

Note 3: Datterselskaper

Note 4: Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 5: Egenkapital

Note 6: Pensjonsforpliktelser og -kostnader

Note 7: Lån, pantstillelser og garantier m.v.

Note 8: Mellomværende med selskap i samme konsern

Note 9: Bankinnskudd

Note 10: Finansiell markedsrisiko

Note 11: Hendelser etter balansedagen

Erklæring

Revisors beretning

NOTE 4 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Aksjekapitalen består av:

Dato	Endring	Antall aksjer totalt	Pålydende	Balansført (i hele 1000)
31.12.15		1 000 000	1,00	1 000
20.10.16	Splitt 1:50	50 000 000	0,02	1 000
01.12.16	Emisjon	68 023 255	0,02	1 360
31.12.18		68 023 255	0,02	1 360

20 største aksjonærer pr 31.12.2018:	Antall aksjer	Eier- og stemmeandel
Canica AS	28 607 626	42,1 %
Geveran Trading Co Ltd	6 750 000	9,9 %
Verdipapirfondet DNB Norge (IV)	3 589 022	5,3 %
Hoff SA	3 297 000	4,8 %
Sundt AS	2 710 000	4,0 %
Centra Invest AS	1 803 818	2,7 %
Folketrygdfondet	1 750 000	2,6 %
Danske Invest Norske Instit. II	1 685 398	2,5 %
KLP Aksjenorge	1 326 494	2,0 %
Goldman Sachs International	1 092 651	1,6 %
Landkreditt utbytte	1 000 000	1,5 %
RBC Investor Services Bank S.A.	949 458	1,4 %
Verdipapirfondet DNB Norge Selekti	926 616	1,4 %
Danske Invest Norske Aksjer Inst	892 400	1,3 %
Kommunal Landspensjonskasse	849 707	1,2 %
Mustad Industrier AS	400 000	0,6 %
Danske Invest Norge II	363 834	0,5 %
The Bank of New York Mellon SA/NV	317 243	0,5 %
Avanza Bank AB	301 551	0,4 %
Janska Invest AS	260 861	0,4 %
Øvrige aksjonærer	9 149 576	13,5 %
Totalt	68 023 255	100,0 %

Utbytte

Styret foreslår å dele ut utbytte på 1,66 pr aksje for 2018 (2017: 1,66 NOK pr. aksje).

NOTE 5 EGENKAPITAL

	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01	1 360	719 280	0	720 640
Årets resultat	0	0	55 449	55 449
Kjøp egne aksjer	-4	0	-8 299	-8 303
Aksjebasert betaling	0	0	6 723	6 723
Estimatavvik pensjon	0	0	90	90
Avsatt utbytte	0	0	-112 919	-112 919
Egenkapital pr 31.12	1 356	719 280	-58 956	661 680

NOTE 6 PENSJONSFORPLIKTELSE- OG KOSTNADER

Foretaket er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har pensjonsordning som oppfyller kravene etter denne loven.

Innskuddspensjon

Arcus-Gruppens generelle pensjonsordning for alle øvrige ansatte, er en innskuddsbasert pensjonsordning i Storebrand. Innskuddssatsene er på 5 % for lønn i intervallet 0-7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 11 % for lønn i intervallet 7,1 til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G). Videre er det en privat uføreordning med 66 % ytelsesnivå, uten fripoliseopptjening. Barne- og forsørgertillegg til Arcus gruppelevesordning kommer som erstatning for den tidligere ektefelle- og barnepensjonen.

Kostnadene knyttet til innskuddspensjon, knytter seg til løpende premiefakturaer fra forsikringselskapet Arcus-Gruppen har tegnet innskuddspensjonsavtale med. De løpende innskuddspensjonene og uførepensjoner for ansatte i innskuddsordningen, reguleres årlig med pensjonskassens overskudd.

Ansatte i innskuddsordningen som har blitt uføre, har rett til å få sine uføreforpliktelser regulert med samme regulering som grunnbeløpet (G) hvert år, balansført forpliktelse knyttet til dette utgjør 0,1 MNOK ved utgangen av 2018.

Driftspensjon

Konsernsjefen har i tillegg en driftspensjon, hvor pensjonsopptjeningen er 15% av lønn over 12G. Denne forpliktelsen avsettes løpende i selskapets balanse, og forrentes årlig med samme avkastning som oppnås i Storebrand Balansert Pensjon. Ved utgangen av 2018 er denne forpliktelsen bokført med 1,0 MNOK.

Generelle forutsetninger

Selskapet har valgt å benytte en diskonteringsrente tilsvarende OMF-rente (Obligasjoner med fortrinnsrett) for sine pensjonsforpliktelser. Dette er i tråd med regnskapsstiftelsens anbefalinger. Selskapets valgte pensjonsforutsetninger er i samsvar med regnskapsstiftelsens anbefalinger fra september 2018.

SELSKAPSREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantsrøpoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1: Lønnskostnader

Note 2: Skatt

Note 3: Datterselskaper

Note 4: Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 5: Egenkapital

Note 6: Pensjonsforpliktelser og -kostnader

Note 7: Lån, pantstillelser og garantier m.v.

Note 8: Mellomværende med selskap i samme konsern

Note 9: Bankinnskudd

Note 10: Finansiell markedsrisiko

Note 11: Hendelser etter balansedagen

Erklæring

Revisors beretning

Beløp i 1 000 NOK

Pensjonskostnader	2018	2017
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	277	213
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	40	36
Periodisert arbeidsgiveravgift	45	35
Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	362	284
Innskuddsbasert pensjonsordning		
Kostnadsført innskudd ekskl arbeidsgiveravgift	191	180
Netto pensjonsforpliktelser:		
Estimerte påløpte usikrede forpliktelser	1 029	757
Netto pensjonsmidler / forpliktelser bokført i balansen	1 029	757
Endringer i forpliktelsen:		
Netto pensjonsforpliktelse 01.01	757	0
Pensjonskostnad, videreført virksomhet	362	284
Innbetalt over drift etter overtakelse av forpliktelse fra datterselskap	0	348
Estimatavvik bokført direkte mot egenkapital (IAS19R)	-90	125
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	1 029	757
Økonomiske forutsetninger:		
Diskonteringsrente	2,60 %	2,30 %
Forventet lønnsregulering	2,75 %	2,50 %
Forventet pensjonsøkning	1,75 %	1,50 %
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	2,50 %	2,25 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,60 %	2,30 %
Aktuarmessige og demografiske forutsetninger		
Uttakshyppighet ved 62 år	50 %	50 %
Uttakshyppighet ved 67 år	50 %	50 %
Dødelighet	K2013	K2013
Uførhet	K1963	K1963
Frivillig avgang (under 50 år)	5 %	5 %
Frivillig avgang (over 50 år)	0 %	0 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Konsernets pensjonsordninger tilfredstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

NOTE 7 LÅN, PANTSTILLELSER OG GARANTIER M.V.

Gjeld til kredittinstitusjoner	2018		2017		
	Valuta	Rente-profil	Lånebeløp i valuta	Lånebeløp i NOK	Lånebeløp i NOK
<i>Beløp i 1 000 kroner</i>					
Kassekreditt, SEB	NOK	flytende	0	0	72 700
Sum gjeld til kredittinstitusjoner				0	72 700
Aktiverte lånekostnader				-2 275	-3 055
Balanseført verdi 31.12				-2 275	69 645
Forfallsstruktur		Forfall 2019	Forfall 2020-2022	Forfall etter 2022	Totalt
SEB		0	0	0	0
Sum gjeld til kredittinstitusjoner		0	0	0	0

Konsernet har en konsernkontoordning i Skandinaviske Enskilda Banken (SEB), som inkluderer datterselskapene med unntak av selskapene i vinvirksomheten i Sverige og Finland. Denne konsernkontoordningen administreres ved utgangen av 2018 av Arcus ASA. Arcus ASA har stilt selvskyldnerkausjon på vegne av alle datterselskap, knyttet til enhver tid utestående trekk i denne ordningen.

Det aktiverte etableringsgebyret med en bokført verdi på 2.275 TNOK knytter seg til etableringsgebyr for cashpoolordningen. Restverdien her amortiseres over avtalens løpetid, som er ut 2021.

Konsernet har en langsiktig finansieringsavtale med SEB, hvor lånet formelt er på 750 TSEK og er bokført i et av datterselskapene i Sverige, VinGruppen Sweden Holding AB. Finansieringsavtalen inneholder ingen pantstillelser.

Selskapet har ikke langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år.

Avtalen om pantelånsfasilitet inneholder en lånebetingelse (covenant), som er netto rentebærende gjeld over justert EBITDA. Dette følger konsernet opp kontinuerlig, og rapporterer til banken kvartalsvis. Per 31.12.2018 var konsernet godt innenfor kravet.

SELSKAPSREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantsrøpoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1: Lønnskostnader

Note 2: Skatt

Note 3: Datterselskaper

Note 4: Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 5: Egenkapital

Note 6: Pensjonsforpliktelser og -kostnader

Note 7: Lån, pantstillelser og garantier m.v.

Note 8: Mellomværende med selskap i samme konsern

Note 9: Bankinnskudd

Note 10: Finansiell markedsrisiko

Note 11: Hendelser etter balansedagen

Erklæring**Revisors beretning****NOTE 8 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN**

Fordringer	2018	2017
Fordring på konsernbidrag fra Arcus-Gruppen AS	106 362	65 312
Kundefordringer på selskap i samme konsern	1 114	22
Andre kortsiktige fordringer på selskap i samme konsern	13 558	8 326
Sum	121 034	73 660

Gjeld	2018	2017
Leverandørgjeld til selskap i samme konsern	155	3
Annen kortsiktig gjeld til selskap i samme konsern	686	0
Mellomværende i konsernkontoordningen	1 029 780	725 894
Sum	1 030 621	725 897

Selskapet har ikke konsernfordringer eller gjeld som forfaller senere enn fem år etter regnskapsårets slutt.

NOTE 9 BANKINNSKUDD

Selskapet har ikke bundne bankinnskudd, men har en bankgaranti for skattetrekk på 2.500 TNOK.

Selskapet administrerer konsernkontoordningen for konsernet, hvor de fleste av konsernets datterselskap inngår. Den svenske og finske vinvirksomheten, samt det nye datterselskapet Det Danske Spiritus Kompagni A/S inngår ikke i ordningen.

Netto innestående eller trekk hos datterselskapene er presentert som konsernmellomværende med Arcus ASA. Felles kassekreditlimit i konsernkontosystemet utgjør TNOK 600 000.

Ved årsslutt har konsernet totalt innestående TNOK 149 213 i ordningen som er presentert som bankinnskuddi Arcus ASA, mot trekk på TNOK 72 700 ved utgangen av 2017, presentert som gjeld til kredittinstitusjoner.

Pr 31.12.2018 har Arcus ASA trekk på TNOK 1 029 780 i konsernkontoordningen mot trekk på TNOK 725 894 ved utgangen av 2017.

NOTE 10 FINANSIELL MARKEDSRISIKO**Finansiell risiko**

For sikringsformål har selskapet enkelte finansielle derivater. Selskapet oppfyller ikke de regnskapsmessige kravene til sikringsbokføring, og vurderer derfor disse ikke som regnskapsmessig sikring.

Rutiner for risikostyring er vedtatt av styret og foretas av administrasjonen i samarbeid med de enkelte forretningsområder. De viktigste finansielle risikoer selskapet er utsatt for er knyttet til renterisiko, likviditetsrisiko og valutarisiko. Selskapets ledelse har en kontinuerlig vurdering av hvordan disse skal håndteres.

Renterisiko

Selskapet er eksponert for renterisiko gjennom plassering av likvide midler og trekk i konsernkontoordningen. Per 31.12.2018 hadde selskapet flytende rente for alle sine rentebærende innskudd og forpliktelser.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Selskapet skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet til å møte sine forpliktelser. Samtidig er det et mål å minimere selskapets overskuddslikviditet. Selskapet skal kontinuerlig arbeide for å utvikle sin finansielle handlefrihet, gjennom tett oppfølging av resultatutvikling og kapitalbinding, og gjennom fortløpende vurdering av alternative finansieringskilder.

Selskapet ønsker i så stor grad som mulig å ha fleksibilitet på sine likvide midler som er knyttet til den daglige driften. Dette oppnås gjennom en konsernkontoordning med en trekkfasilitet, som per 31.12.2018 administreres av Arcus ASA.

Ved investeringsbehov benyttes egen likviditet så langt det er mulig, men ved større investeringer benyttes også eksterne lånefinansiering i bank.

Valutarisiko

Da selskapet driver internasjonal virksomhet er man i noen grad utsatt for valutarisiko. Som hovedregel kjøpes valuta i spotmarkedet, men også i noen grad i terminmarkedet, for fortløpende å utligne netto posisjoner i pengeposter. Regnskapsmessig behandling av finansielle derivater er omtalt under avsnittet «Regnskapsprinsipper».

Selskapet har en del innkjøp i utenlandsk valuta (hovedsakelig EUR), mens funksjonell valuta er NOK.

Fordringer og gjeld, samt pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs. Valtuaeksponeringen sikres hovedsakelig gjennom bruk av terminkontrakter.

SELSKAPSREGNSKAP MED NOTER

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Note 1: Lønnskostnader

Note 2: Skatt

Note 3: Datterselskaper

Note 4: Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 5: Egenkapital

Note 6: Pensjonsforpliktelser og -kostnader

Note 7: Lån, pantstillelser og garantier m.v.

Note 8: Mellomværende med selskap i samme konsern

Note 9: Bankinnskudd

Note 10: Finansiell markedsrisiko

Note 11: Hendelser etter balansedagen

Erklæring**Revisors beretning**

Gjennom året sikres til en viss grad kjøp og salg av varer i utenlandsk valuta og terminkursen som oppnås i markedet benyttes som transaksjonskurs. Som hovedregel avdekkes valutaeksponeringen 3 ganger i året med 4 måneders tidsperiode.

Per 31.12.2018 hadde selskapet ingen terminkontrakter (verdisikring) som sikret balanseposter og allerede inngåtte ordrer.

NOTE 11 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

I slutten av februar 2019 sa fire vinprodusenter opp sine avtaler med Vinunic AB, et atterselskap av Vingruppen i Norden AB. Forventet årlig tap av omsetning er ca 108 MSEK, med virkning fra første kvartal 2019. Hendelsen har ingen påvirkning på konsernregnskapet eller morselskapet for 2018.

Det har for øvrig ikke inntruffet vesentlige hendelser mellom balansedagen og tidspunktet Arcus sitt konsernregnskap og selskapsregnskap ble godkjent for offentliggjøring. Dette gjelder verken hendelser som ville gitt kunnskap om forhold som forelå på balansedagen, eller hendelser som vedrører forhold som har oppstått etter balansedagen.

Konsernregnskapet ble godkjent for offentliggjøring ved styrevedtak 20. mars 2019.

ERKLÆRING

Styret og daglig leder bekrefter at årsregnskapet, etter beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Styret og daglig leder bekrefter også at årsberetningen gir, etter beste overbevisning, en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, samt en god beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorene selskapet står overfor.

Gjelleråsen 20. mars 2019

Michael Holm Johansen
Styreleder

Stein Erik Hagen

Hanne Refsholt

Eilif Due

Trond Berger

Leena Maria Saarinen

Erik Hagen

Konstanse M.
KjoleAnn Therese
Jacobsen

Ann-Beth Freuchen

Kenneth Hamnes
Konsernsjef

REGNSKAP OG NOTER

Konsernregnskap med noter

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømpoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Alternativ resultatmåling

Selskapsregnskap med noter

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømpoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Erklæring

Revisors beretning

REVISORS BERETNING

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, NO-0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Arcus ASA

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Arcus ASA som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling av endringer i egenkapitalen og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2018. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

2

Nedskrivningsvurderinger - varemerker og goodwill

Arcus konsernet har per 31. desember 2018 balanseførte varemerker og goodwill som utgjør ca. 42 % av totalkapitalen, og som i hovedsak er knyttet til virksomhetsområdet brennevin. Usikkerhet knyttet til inntjening og lønnsomhet for virksomhetsområdet brennevin øker risikoen for at det foreligger tap ved verdifall. Grunnet omfanget av skjønnsmessige vurderinger som benyttes i ledelsens modeller for nedskrivningsvurderinger, samt den vesentlige balanseførte verdien, var nedskrivningsvurderinger av varemerker og goodwill et sentralt forhold ved revisjonen.

Vår revisjon av konsernets nedskrivningsvurderinger omfattet vurdering og testing av nedskrivningsmodellene, vurdering av kontantgenererende enheter, kontroll av matematisk nøyaktighet av modeller og testing og evaluering av forutsetningene ledelsen har lagt til grunn ved beregningene. Vi vurderte også utformingen av ledelsens interne kontroller knyttet til nedskrivningsvurderingene. Videre vurderte vi ledelsens forutsetning om fremtidige kontantstrømprognoser ved å vurdere historisk nøyaktighet i ledelsens budsjetter og prognoser mot selskapets faktiske resultater. Vi sammenlignet sentrale forutsetninger mot markedsinformasjon der dette var tilgjengelig. Vi vurderte diskonteringsrenter ved å sammenligne forutsetningene som er lagt til grunn i beregningen med eksterne data som forventet inflasjon, gjeldsgrad, lånerente, risikopremie og beta-verdier for sammenlignbare selskaper. I tillegg gjennomgikk og gjennomførte vi sensitivitsanalyser for å evaluere hvor følsom modellen er for endringer i de viktigste forutsetningene som er lagt til grunn.

Det henvises til årsregnskapets note 15 og til omtale om immaterielle eiendeler og viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger i konsernets regnskapsprinsipper.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet, og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig

REGNSKAP OG NOTER

Konsernregnskap med noter

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Totalresultat 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Konsernets historie i korte trekk

Regnskapsprinsipper

Noter

Alternativ resultatmåling

Selskapsregnskap med noter

Resultatregnskap 01.01.–31.12.

Balanse per 31. desember

Kontantstrømoppstilling 01.01.–31.12.

Regnskapsprinsipper

Noter

Erklæring

Revisors beretning

3

dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvise bilde;
- ▶ innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelte ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Vi avgir en uttalelse til styret om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av regnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Uavhengig revisors beretning - Arcus ASA

A member firm of Ernst & Young Global Limited

4

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 20. mars 2019

ERNST & YOUNG AS

Kjetil Rimstad
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors beretning - Arcus ASA

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Arcus ASA

Destilleriveien 11
Postboks 64
NO-1483 Hagan

Tlf +47 67 06 50 00
post@arcus.no

www.arcusgruppen.no